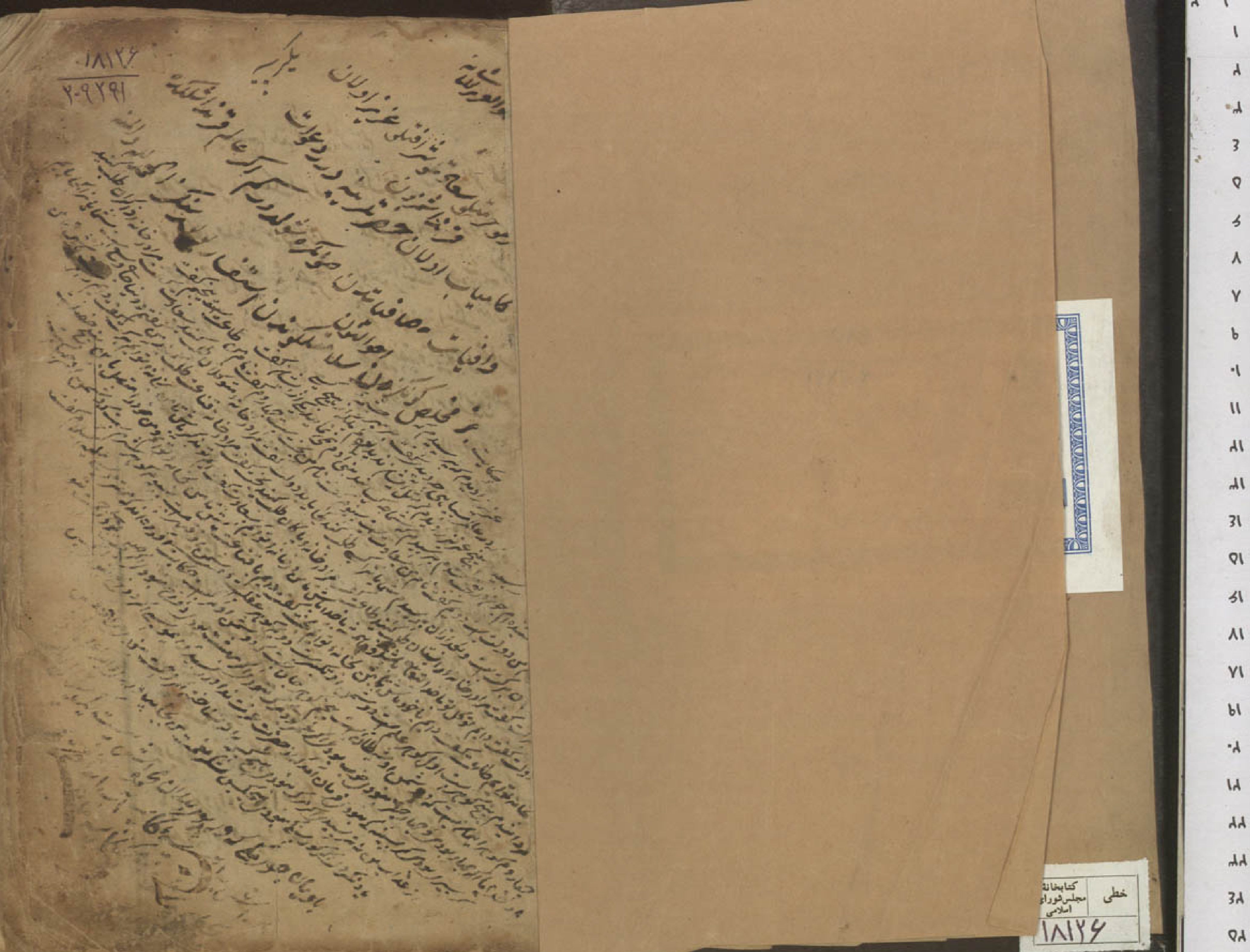

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بی‌حد بس اول ملک لم یزل / ملک ایرور بنده‌غه آخر عمل
کون مکان خلقیده خلاق ایرور / جمله جهان اهلیغه رزاق ایرور
رحیم رحمن و سمیع بصیر / بو قتور اینینک ذاتیغه یوق شبیه نظیر
اولینه بو قتور اینینک ابتدا / آخرینه بو قتور اینینک انتها
اول احد دین ایرور بی نیاز / قبله‌ء حقیقتغه بو جهان مجاز
غافر ستار عیوب جهان / غافر الغفار ایرور انس جان
رحمت بینا دیدی بو عقد بین / انداکه آدم ایدی بیلار عاد و من
آدم عالمغه ایرور پیشوا / برچه‌غه اول راه بر راه نما
اول ایدی یکیم رهبر اسرار عشق / اندین ایرور رونق بازار عشق
شاه زمان سایه‌ء لطف اله / برچه جهان اهلیغه پشت پناه
طاعتیدور برچه‌غه چون فرض عین / شاه ابوالغازی سلطان حسین
وارث ایرور ملکیگه عثمان یقین / ملک ایرور جمله‌ء روی زمین
امرینینک بولسون انکا شاد کام / برچه‌غه دعاجی میرزا انکا صبح و شام
بولسه ایدی دورینه اسفندیار / ایلار ایدی شاه‌غه تا غنی اختیار
تابع ایرور اوینه بول نه فلک / چاکر ایرور امرینه دایم ملک
صدق ایله صدیق اکا یار ایدی / بیل که عمر قاتل کفار ایدی

جامع

جامع قران ایدی عثمان بیک / ایردی علی قاتل کفار کین
راست ایرور چرخ ایکیب دورینه / عدل اساسی بخت بولدی دورینه
عدل ایتیب ایرور فتنه دوران / نایدی بو کون دنیاده انی [illegible]
عدل اینینک ایرور بنده [illegible] / فتنه باد چو چرخ کمان گرم
عدل اینینک ایرور بازار شاه / جمله خلایقغه بحکم آلله
لطفینینک ایرور جمله خلایقغه عام / خلق جهان کونینک انی صبح و شام
بولسون ایوز نسل دولته [illegible] / سلطنتی دنیاده توتسون اوزن
دور فلک [illegible] ایرور سایه‌بان / ختم ایرور سنکا قمو بو جهان
عدل ایتیب ایرور [illegible] / اوز شاه [illegible] توتسون آنی
وارث ایدی [illegible] حسین شام / ابدی [illegible] حسب و نسب اسلام

بو طغرای کتاب دور عنوان سوزنینک خطابی دور

بلخ ایرور دهرغه ام البلاد / مظهر اسلام داغی عدل و داد
جمله‌غه [illegible] ایرور [illegible] / [illegible] ایرور انده نبی و ولی
بولدی ملک [illegible] و ظلم / خلق اینینک بولدی گرفتار ظلم
بار ایدی تاریخ داغی عین و ال / مدت [illegible] الوف ماه و سال
ایلادی قهار [illegible] قهر / بولدی خلایق که [illegible] شهر
قلعه‌ء بلخ ایرور چو دروازه بند / پایه‌ء ظلم ایردی [illegible] بلند
حکم ایله [illegible] اولوس [illegible] / حاصل عمر [illegible]

شهر الحجودوزخ کبی زندان ایدی / تا نشغاریسی روضه رضوان ایدی

تانشغاریسی ایرنجو باز نعیم / شهر الحنیدا ایردی عذاب الیم

تانشده ایدی نعمت ایله کرکه کاه / شهر الحنیده شربت ایدی جاه

تانشغاریسی بار یحیی النزوع / شهر الحنیده ایردی [illegible] دریغ

تانشغاریسی صحبت کلزار ایدی / شهر الحنیده محنت ایله خوار ایدی

جمله خلایق انکه تهی دست ایدی / نان نبوره خسته هست ایدی

یارحه تنجه ادا حال ایمانینک وجود / بیر ایدی اشفقتا و شب مردود

یارحه سی حسن سلسبیل نهنگ / دیر ایدی لار یارحه سی خوار [illegible]

اوشبو قبل خلق اوچ آی تمام / بیر ایدی لار غصه غم غصه سی تمام

بنده لار بیر ایله گرفتار ایدیم / بار سپین واقف اسرار ایدیم

کلبه احزان قیلیب ایردم [illegible] / قیلیب ایدیم کلبه بیت الحزن

گاه ایدیم جان بیله مشغول ذکر / گاه ایدیم غصه ایله نوع فکر

گاه اوقور ایردیم کلام خدا / کو کتاب انظره قیلور دیم نگاه

گاه یا قور ایردیم قصص / گاه الجیروا ایردیم [illegible] غسس

لیک قصص الحجره و [illegible] / قصه یوسف غه ایدی [illegible]

بنده بیچاره غه غم [illegible] / قصه یوسف غه ایدی انور نظر

قصه ایدی قصص [illegible] فارسی / ایردی انکا جان کونکلی نقابجی

بهرنار

[illegible] کتاب

بارایدی

سبب اصل داستان / باعث طغرای عنوان

بار ایدی کونکلده بو روشن عزم / ترکی تیلی بیرله انی قیلسه نظم

اوشبو جهت دین انکا باعث عمر / بولدی بو سببی بیرله چاب نظم

بنده غه چون وعده الا ارادشوم / بو لغل اوشل قول شتاب قدم

قصه یوسف نی تمام ایله نظم / ترکی تیلی بیرله قیلیب جزم عزم

قالماق ادجون صفحه روزگار / سبقین اوقوب احمده بیل رفد

الدیم اوشل لحظه دوات قلم / صفحه کاغذ اوزره اوردیم رقم

تنکری تعالی دین اوشل صبح شام / دولت توفیقنی استاب مدام

اوشبو منوشن کونکل ایام جهد / قیلدی قلم نوکی بیله سوزنی بند

ایردی خاطرده مسمم بو عزم / ایلادی بو قصه نی درسنک نظم

غمکا اوقوب بتیب موتی / فاتحه ده یاد قیلسنک لار منی

ببر خرد کم کی ایرور آن نکار / دبیده کونکل کا قیلغا اعتبار

جمله قصص واقعه سین سر بسر / تنکری کلام دیده بر [illegible] خبر

بو یعقوب نبی نینگ اوغلانلاری شرح بیانیده ایرنجان جانانی

دیدی قصص الحق الهی غنی — قصه یوسف قصص احسنی

بار ایدی کنعان ده اول بنده مدام — حضرت یعقوب علیه السلام

خلق اوزه پیغمبر برحق ایدی — دین بولیده حاکم مطلق ایدی

کلتورور ایردی نبی وحی دلیل — تنگری تعالی قاشیدین جبرئیل

اوزره رسالتده بولوب ایکی دبر — بار ایدی اوغلانلاری بیش و اون ایدی

برانادین اون ایدیلار بیر پیر — تنگری بولیده ماریب زاهیر

برانادین یوسف ابن یمین — ایکی قرینداش ایدیلار تا یقین

بو صفت یوسف علیه السلام نور الدجا و ماه تمام

یوسف ایدی اوزگالاری نینگ چو شمع — اوزگالاری پروانه ایدی اول جمع

اوزگالاری کوکب و اول ماه ایدی — اوزگالاری خادم اول شاه ایدی

اوزگالاری ذره و اول آفتاب — اوزگالاری اول ایدی در خوشاب

اوزگالاری جسم اول جان ایدی — حور و ملک یوزیگا حیران ایدی

اول ایدی یعقوب نینگ چشم چراغ — کوز یاشی ایدی زوره قیلیدین ایراغ

اول ایدی

اول ایدی چون باغ نبوت گلی — روح قدس ایردی انینگ بلبلی

بلکه دین ایاق جهان لطف الکه — ایردی اوشل خسرو گیتی نیاد

بر نفس ایرلماس ایکیدا اول مدام — اوز زلفی خنده سیدین صبح شام

بارچه آغالاری بو یولدین حسد — ایدیلار که بار یمنیر یولید

بیر بار یمنیر خار ایردی منیر جفیر — یوسف ایردی بارچه یمنیر اوزره منیر

یوسف ایرور همدم ناز نعیم — بر نیچه تار تالیم نعداب الیم

ایلیگه کیم تدبیر ایلیه مکر حیل — بارچه نینگ کان بو یوسف دین خلل

جان بولور غصه دین اول لطف بیل — بیچی قیلیب بلالی بلالی پهلا

یوسف علیه السلام توشین ناجیخه البغاة و اول بیتین نیاز ... ینگا یوسف

یوسف صدیق علیه السلام — شاه ممالک ایدی ماه تمام

غافل ایدی آغه لری مکردین — کیم بیل ایدی زره بولیش فکردین

اویقو ایدی و ایله بیر توش کوروب — طوتی ایدی یعقوب یلکی بو توشین

کوردی توشینده که فلک تا ابد — تنگری تعالی نی ایل نعمی دین

شمس قمر بیرله بوادین نجوم … بیر یوزیکا توشدی قیلیب هجوم

بیر رجب کیب الدیده قیلدی سجود … قطع قیلیب مسند چرخ کبود

قیلدی آتاسیغه بو توشدین خبر … دیدی آتاسی بیله ای جان پدر

تنکری بیرور سینکا تو من عز ناز … دیمه کیشیکا بو توشونک سیر راز

دیمه آغالارینکا بیرله حسد … بادورالارینک حسدی بی عدد

دولت نصرت تو شید ورا او توشینک … تنکری ازلدین سینکا بیرکان او توش

لیک بو توشدین منکا جان جهان … محنت غم ایسی کلور بیر زمان

یوسف علیه السلام آتاسینینک سوزلارینی دوغیدور

یوسف صدیق آتاسی [illegible] مکر … قیلدی آغالاریغه بو توشدین خبر

بارچه حسد اوتی بیله کویدیلار … جان جهان تیلاردین توییدیلار

بارچه یمانلیق قیلیشین تیز ایتیب … بارچه یمانلیق لاردین اکینز ایتیب

کیلیب آتالاریغه قیلدی سلام … هر بیری قیلدی تو من احترام

ارجه تورب خدمتیده بنده وار … تیللاریده مکر کونکلیده غبار

دیدیلار

دیدیلار

دیدیلار ای پاک رسول خدا … هم آتامیز سیز و بیز هم سینوا

حاجتیمیز بودور آبا یا کیدین … حضرتینکا عرض قیلالیم یقین

بولدی جهان باغیده فصل بهار … بیر یوزیده سبزه بیله لاله زار

یوسف ایرور بیزکا جو کوز کوزیمیکی … مهری ایرور جان کونکلیمیزده همی

کونکلی آچیلسون بو تماشا بیله … اوینا سیون اول لاله رعنا بیله

بیرکین اجازت هملاهی یا کیدین … کورسیون اول بیر یوزینک کللارین

حضرت یعقوب علیه السلام … باشلادی اوغلانلاری بیرله کلام

بارچه ایرور سیز منکا من شاه … تنکری ایرور آنی بو سوزومکا گواه

منکا ایرور یوسف شام سحر … مونس همدم دوغی نور بصر

هر نفس ایلکیم قیلمه سن ایراق … آه بو بیر لحظه طاقتیم اول لحظه فراق

دیدیلار اوغلانلاری ای راهبر … سیزکا تو قرا قیلدور تاج سر

سیزکا بوکون جمله خلق جهان … بیلکلی بولار بارسی بدکمان

او شبو خجالت بیله بیز [illegible] … بارچه بو کنعان ایلیده [illegible]

یعقوب علیه السلام بیچاره یوسف فقدینده تدبیر ایتدی [illegible]

نالمادی یعقوب نبی چاره‌سنه / گیتلنوب اول یوسف همه پاره‌سنه

ویدی کیم دنیاده ای گوزم گوزم / تنگلاد بلار بو جماعت سوزوم

بار بو جماعت بیله همراه سن / گزمه‌ک یورمه‌ک ولی بیهراه سن

یوسف ادب طرطیله اول زمان / کیدی اسر یا بینی یوکید روان

باقدی بو یعقوب اینک یوزینه / تولدی روان یاشی اینک گوزینه

ویدیلار اوغلانلاری الغیل پدر / نیکا بولور یاشینگ رنگیکین پدر

ویدیکه الحیمه منگه بور خوف نیم / پاره ایرور جان کونکل ویدیم

سیز باره‌نه هر قیانه یانش اوروب / یوسف بیچاره‌نی یلغوز قوتوب

بار غای سیز اول غای الغا اونی خونریز / بیکای اتی گرگ ریختگی نابکار

بارچه دیدیلار که نه سوز دور بو سوز / یوسف ایرور بارچه‌میزه جان گوز

سنی زبان ییرکا چورو ناه ایرور / یورته دور اول سیکی همراه ایرور

بیرچه اینک حافظ بیزا [illegible] / [illegible]

یعقوب علیه السلام یوسفنی بیله یجیل لا شکالی و کتابدا کوردی

حضرت

حضرت یعقوب نبی اول زمان / قوچتی یوسف‌نی ویدی جان جان

من مصحف البحره اوقوب من کلام / یعنی اصحاف علیه السلام

تصلیدا ظاهر بولور [illegible] / کوردگی عیب ومی آدم صفت

جن تونار سیر یوز بنی [illegible] / تونغماس تا دین اینگید [illegible]

کورگو سیبدور [illegible] فراق الم / قولغو سیبدور قوتغا [illegible] غم

بولمه اوشل جوردگی آباجانی گور / بلغان ایمس راست بو تشکرلم سوز

ویدی یوزلارنی اوغلارین / جارلادی تاکید قلیب [illegible]

من قیلایین اوشبیر اوزره وطن / گیلگوچه اول جان [illegible]

یوسف اغالاری بیله کیبت بلاغه گرفتار بولغانی

یوسف اغالاری بیله جمله‌سی / نعره‌لار بو نعره [illegible]

صفه‌دگی الار ایل کوزیدین جون ایرق / بارچه‌نی نالیق غم قلیب الف

الدیلار اوز تانغه اوشل ماه‌نی / یات قلنگه دیدیلار اوشل [illegible]

هر بیر زنبور چی اوردی نیش / بولدی اینک کل بدنی جمله ریش

تاپیکا یعقوب ایلاردی حج بو ایکی یوسف غمی اوشل غدر خواه
عاقبت اول یوسف گل چهره‌لی یالغیز بن رباط سیت بونوبی مجال
کوزلری بو فراق الجگه درد دار یغلابی کوزلار فغان زار زار
دیدی ایشیتادیم اتام سیک سوزنی کوزی یعما اولار بولدوم اتام سیک چین
ویدی اغالار سیک جان فکرینی قیلغین قیامت انجه ذکرینی
بر اغاسی قویدی سوغوردی کمیلدی انیک کوچ کیبکا قویدیلار
یوسف محنت ده ناتوان کولدی اغالاری یا قیب اول زمان
دیدی اغاسی بو نه کوکمک دورور خون یشکا حسرت سیلیه بو نماکی دورور
دیدی کوزونور منکا ضحاک سیز دیدیم اوزمنه پشت پناه
سیز دیدیم اوزمنه دور مهربان دشمن ایکان سیز منکا خصم جان
تنگری اوتوم اوشل لحظه یا اوشبو گناه دوزره بوبوب مس هلاک
یوسف اغالار دیدی اول زمان یاری دیدی بو گناهی بیهوده فغان
اوشبو ایردی زینگا بودم رسیم راه یغلالی یوسف بیالالی یکجا

چاه الجیده

چاه الجیده اول اوسیون آکوزلاری بولوری اقبی بیربوزیمین حجمکی
یا اتیکه بیر چاه که سندا دعا قاربت ایدی یاربی ایدی یا
تخربیله قورت بوز قرایی دیر لیک زه عاهمه اوزره بیرانی
گیلنوروب اول چاه غم بوی عیبت یغلادیلار انچی ایلکینی زینت
یوسف اوشل دم کوزیمین بوکر یاش قویدی اغالار ایا قینه باش
رحم قیلینکز بو غریب حاله کیرمانکیز اخر منکا قانیمه
تخرکی یغلادی یالبادی زار قیلمادیلار ذره انکا اعتبار
سینماپتینی سو غوروب الدیلار کومدیلار اول چاه الجبه
یوسف اوشل لحظه دیدی یا اله سیندین اوکون یوق منکا پشت پناه
اوشبو مناجاتنی قیلغان ایدی توشتیلار ملائکه لار ایوز فغان
یندی اوشل لحظه یا جلیل یار قیل یوسف‌غه کورا جبریل
حضرت جبریل علیه السلام کیلدی یوسف‌غه سوردی سلام
چاه الجیده یازیدی سنگ معظم یالغان اوشل جاه عنمر خدیم

تیندلار وصل تاشینی یوسفکه تخت / ایدیلار اولتورسه بولای نیک بخت

کیلتوروبان قویدیلار اونکه سریر / دیدیلار ایچ یوسف عالی جناب

کیلتوروبان تاج مبارکلار / یوسف صدقه قیلدیلار جوهر

دیدیلار تنکری سنکا ایتسون سلام / سینی قیلدی خلق جهانغه امام

برچه کون حکم اکر ایچ جاه / سینی قیلدی مصر ایلیکا پادشاه

یوسف اغالاری تاپیغه کلیب یلغان ییوزلوکینی وجادوغه تمسک

یوسف اغالاری یوق بولوب شادمان / یانیدیلار قیلدیلار اوغلانلیقنی فغان

حاصلی بارچه بقاسینی قیلیب جان کچا / بارچه حبیب یاشلاریغه کوزده

قیلدیلار بارچه فغان توزوبلا / خلق جهانکا بوراکین بوزدیلار

حضرت یعقوب دیدی یوسفنی / ایندین ایرور سنکا قیلور کیمنی

بارچه دیدیلار رسول آکه / حضرتنکا بارچه قیلیب میز کناه

ذوق نمان ایلدی تاپدوق غرور / یوسف ارا میزده قالیب ایردور

غافیل ایدوک بارچه یندوق طرف / سیب بوراننی کیرکچی یحیی ادب

اوشو حکایتنی ایشتکان زمان / جقدی یعقوب تیندین جان و

توتغنی اوشل یر یوز یکه مرده وار / کوز یده نم سینه ده غم جان فکار

مجنون ایدی

مجنون ایدی راست تورت سحر / ذره نیرچه لیک بین انکا بوقی اثر

تانکه یاروقلوله یوقت سحر / تاپدی یعقوب اوزیدین خبر

دیدی قنی آره منکا یوسفم / بیده مم جانیم دیغی کورارکوزم

قاتیلیغ اوشل سیر مینی احبب / کوردی اناسی کوز یندین قان حبیب

یولونی ایدی سیر مونی سیر سیر / ذره جراحت دیبن انکا یوق اثر

قیلدی نسیم دیدی خوش مهربان / یورکی ایکبس دیدیک توزد فغان

سب ایدی یورکی یوسفنی یاتی / یوقتی ایدی سیر مینی جان جان

دیدی کیم اوغلارنی ایرنجا / بورینی توتوب کیلادیلار بکا

سیز اوبلار بارچه قیلیب اتفاق / بار ایدی ایر بورینی کیم نفاق

کیم توتوبان قیلدیلار انی کیتوروبان / توتقان اوشل برجه جر کلان

دیدی اوتوبچی کیرک یلید / کیچه توتوبنی قیلدیق اننی تایید

بیدیکیوسفنی جوقا جدرو ان / ظاهر ایرور بیلکوسی انی قان

یعقوب علیه السلام بورگا / حال نه ایدین بوری داستانکا فی

حضرت یعقوب دیدی تا نگار / منکا بو نوع ظلمنی قیلیب سین فکار

منکا بید نیچه یوسفیم الغیل بیلید / نسلینک ایله بنی قیلا تا بدید

بار ودید پاک رسول خدا / من قیلا بین کوز یاشینکا جان فدا

من یمادیم یوسف صدیقنی / سینکا دی الماس دینی تحقیقنی

من بو ولا تنغه توشوب من غریب / اوتشو جفالارمنی تاریب نقیب

اوتشو ولا تنغه بیر اینیم اسیر / توتوب ایدی افی تیلار من فقیر

ایله دعا ای رسول الله بس / قیلغیل اینیم نه منکا همراه بس

من تقی مظلوم قیلا بین دعا / بو سفینینک شکر شورکای سینکا

یغلادی یعقوب انکا قیلدی دعا / دیدی اینینک نه سنکا بر کای خدا

بار غیل قیلغیل طلب ای راه بر / بولمه فراق المنکده منداین بتر

خبر بیله تا تغامین اخر مراد / تا م بیحر شکر بیرین اینیمنی کوراد

مالک تاجر یوسفنی کورکانی / حضرت یوسفنی سانیب الغانی

بار ایدی مصر ایلیده بیر ست پرست / بورور ایدی مصرده مهوش مست

تنغه تا بیهور

تنغه تا بیهور ایدی اول تا تمام / اوتشو ایدی ایشی انینگ صبح و شام

ادمی انینگ مالک تاجر ایدی / دنیا متاعی انکا وفر ایدی

اویوب ایدی بیر کیجه کوردی تخواب / توشتی فلک کنبدیدین افتاب

کیلدی انینگ قوینغه کیتدی روان / قیلدی بو اوی سیتیده کوهر فشان

نیدار ایدی انینگ تنگ وریق پاک / جانش انیب ایردی جو تیردی جای

سینکا انیب اوغلانیم بوتوب شادمان / دیدی بو توشنی توتا الماس نهان

بار ای معبر قانیغه بی خبر / دیدی بو توش واقعه سین سر بسر

دیدی معبر بیله ای تاجر رای / سنکا سرور ودولت نصرت جدای

ملک بو کنعان ایلیدین بیر غلام / سنکا توشار باغی سلیمه کرام

ایلار اخر سیکیل انینک صحبتی / سنکا تیکر ایکی جهان دولتی

بر کیجه چون جنگ بو تجارته رنج / حجره کی الیب کار سنینک اوشبو کنج

مالک تاجر بو هوسدین بیریلا / کیلدی خط کنعا ابدی نه بیل

کیلیب ایدی اوشو ییل ایندر طلب / قیلدی سبب بو لطیفه سبب

بولوشدر آنده اوج کیجه کوندز تمام حضرت یوسف علیه السلام

آغلادی چون اول ایسه آنده بجاه تیدی اوشل مالک تاجر نکاه

تم که طلب بولسه بیل صدق یار عاقبت الامر مرادین تابار

کوردی بو مالک جاهینی زر و ور طوقوز قیلور حج حجی جله طیور

جاه سارلغه بولدی بو مالک روان بولدی کوزندین یار قوشلار نهان

قوتش الکیس ایزی یارا ابر وملک قوبدی اوشوب ایزدی زمام فلک

بارچه سی یوسفغه آیدی یا سبحان خیمه‌سین ایدیلار قفندین بر زمان

مالک اوشل جاهغه قیلدی نظر مشعله اورار جاهغه اول ره قمر

دلونی تلانیب آیتادی لر زمان جاهغه دلونی سالدی روان

حضرت جبرئیل علیه السلام تکیلدی یوسفغه بوردی کلام

یغیل دلوغه قیل عزم نشست مالک تاجر قیلیبان رو دست

بنی اوشل دم که حق بیک الجاه کورسون اوشل قدرت صنع آله

یوسف اوشل دلوغه قیلدی نشست منبی فلک هاتی الدی بکده بست

دلونی تارتیب چیقاره آلمادی باردی اوزره بین اوزر لکا فالمادی

باردی ایدی آیچی قلی بیش نظر سبب ایشتیر ایدی باهم بکی وزیر

بارچه یغیلیب قیلیب اتفاق چیکدی دلونی الیدا اول نفاق

کوردیلار چون دلو اوزره چیقدی جاه آدمی چیقدی ایلیک فرقون زماه

دیدی مالک قصه سوشوم بیربیر مشکا معبر سبب ایردی خبر

سوفی تیلاب بورور دیم نجه بیل جان جهان بولسیده ایلاب سبیل

باردی ایدی مالک سیدی اول کاروان بولدیلار اول لحظه بو نوب شادمان

جهد بو جاه او سیبده غوغالار یوسف آغالار ایشتیب بار

باوق آیدی بارچه بیب چیقدیلار بارچه سی یوسفغه قیر کوزیدیلار

بنده قیلور حیله تدبیرنی تنگری قیلور حکمت تقدیرنی

یوسف آغالاری قیلدی نکاه بولدی انیک آتی بوزی منزلگاه

بارچه سی یوسفغه بابو قیلدی روان یوسف اوشل لحظه کوتاردی فغان

مالک تاجر دیدی ای جمع نشاب صبر قیلیک لحظه قیلماکیز شتاب

اوشبو نیکلار دورکه موذ ایلیه سیز — قوتش تیلی دیک بخه که بالیسار تیز

دیدیلار شوا جمع نینک اعتقادی — بنده ایرور اوز خانه زادی

اوچ کیچه کوندوز بو توب ایردیلار تمام — قیلغان ایکاندور بو جاه الحمید مقام

ایکاندوق قیلالی انی بند — طرفه کیم بیر بنده ایرور یکر بند

ایلیجی ایکیری اوزی جفاف ایرور — بارچه یمانلیق الحمید اطاق ایرور

بیز کاکیم اکمز دور انینک هیچ ایشی — بارچه بیتار مینز اکر الیب کیرشی

سنکا بیتار مینز اکر الیب کیلسانک بو دم — هر نه بیر سنینک بیر مینینک تیشی کیم

مقالات بایع مشتری ملاقات

مالک تاجر دیدی حاضر بودورم — مینده ایرور نقد یکرمه درم

بارچه دیدیلار که بیتا مینز جیوز — اوشبو کان قیلینی بو ایلیدین بیتور

مالک تاجر ایدی کیم مشتری — بردی بیجرمی درمینی بارچه

الکه چو یوسفنی قیلیب بیع بارچه — بولدی کیچیره اوز سؤال ناکه

قیلدیلار بیر بیتکه منکا خط حجت ثواب — کیم که سؤال ایتیه بیر این جواب

یوسف آغالاری انکا بیردی خط — دیدیلار که خواجه سوزه یوق غلط

پس که یمان فتنه ایرور بو غلام — یلغان ایلیب بیز کا بهانه حرام

سال تحرش ابا غیبت بو غلام — فتنه و جفاف ایرور اوشبو فعل

توت انی بو سیب بلاکا آچ — بادور انینک دردینه اوشبو علاج

مالک تاجر ینه انیب الیب کیتکانی سوزلاری

بیردین امینیل پیل خواجه نیند — مصر غه تیکو جانی قیلیب بند

قیلدیلار اوزینی مالک سپند — ایلادی بو یوسفنی هم اول لحظه بند

سالدی انیب ایچینه سرای نشان — پس که یمان حال ایرور اوشبو حال

کل شبلاکان خار جفا بیرین جکر — کیم که غمی آلیب عار سیبی جفر

عاقبت الامر چو مالک روان — بولدی بو یوسفنی الیب شادمان

یوسف اوشل بند الحمید اخوار زار — نوکار آیدی یاتش چوابر بهار

صبر قیلیب ایردی فلک جبر بینه — یا لیت تیو شدی اتابی قهر بینه

نالشدی اوز سیتی تیوه اوستیدین — جان ینه ایردی فلک جبر دین

دیدی ابا مشفق زبجا انا م | کوچیدی بو بند الحیدامیکبن بنم

اونغری الجی الجنیم دور ربحی شال | بس جه یمان حال ایرور اوشو حال

بندا ابیشان سیانه بیلار آخرفنی | بارش کوتاریب جو رجیل انام بنده نی

دردِ الم دور سینکا بی عدد | وقت ایرور ایلیب روحینک مدد

حقدا انا سینینک جا اوشل قبردین | ناله دلسوز فلک حیبردین

دیدی ابا انجی کوز روحم روشنی | بالشدین اباق اوزادینک اوغلوم منی

بوبرا الیم بوینه قضا دور سینکا | بونه سیتیم بوینه جفا دور سینکا

سینکا جو میراث ایرور درد الم | بلکه خدا اغه بیغنیو بیمه غم

تنگریم برورجا مراد اونیک تمام | شاه سین اوغلوم منی دیبر جیم غلام

مالک جی تاجر تا فغانی یوسف | ایلینک عذا انیدام … قبا …

مالک تاجر بنه سالدی کوزنین | کوردی نیه دا … یوسف بوزنین

دیدی بیک قاجتی بنه کیتعای قل | ایا جبه کیمش جی بوشنغه غل

راست الیمنی خواجه لار ینچه کوز | بولغه یا فینک قیمت بارینی …

برجیش

برجیش قلماره آیدی نامدار | دیدی بیت بول اوشو بنوه کا سوار

سورعجیل اوشل بولدی اوزه سن نه تیز | توتقیل اوشل قلنی سیاه گهریز

قیدا انی تا بینک انکا قیل ایزا | منکا الیب کیل بو ابین یوز جزا

بار دیبه کا بنوه منب اوجیش | اغزینه سو کنج ولی کونکلیده غش

بینی کورار یوسف دلخسته نی | بند بلا الحیده وا بسته نی

بیونار آیدی بو نه بینی اول قیزغیه | اوزکا مجال یوق ایدی کیر ضبر غیه

عیکاج اجفلا ننب اوشل نابکار | یکوددی یوسف باغیبن جوار زار

یوسف اوشل بنوه کا منکا زمان | کوکا یاقیب آیدی یا لا امکان

بغجه ابیام عاصی و زار و ذلیل | جدیم ایرور یا رسول خلیل

بغجه کوری بو المنی بار آک | سیندین اوکون یوق منکا …

بغجه واین دردیم آخریم | سن بیلاسن راز دلیم ای رحیم

بند بلا الحید امسن زار ایدیم | بار او … فنار ایدیم

اوشبو مناجات ایلب بولدی روان | … دور برادور کاروان

توشدی ملالتلار ایله بوزخروش | سینی تعظیم قیلمسه اوزی دجوش

توتی سو ایله یوزینی گرد و غبار | ایلاکی قاوون یوزینی اول شام تار

بارچه ویدیلار که قیامت ظهور | مثل جالندی که ای سین ناصبور

بارچه لار جانیدین اوزدی امید | بارچه کیم فرزان ایدی چون مثل بید

بیلمیش ایدیلار ظالم نامعتبر | ناله مظلوم ایمیش سینه سین جیرر

دعوت مظلوم ایرور مستجاب | شکر ی تعالی قیلدی مجاب

مالک تاجر غه کیلیب اول جنبش | ویردی ابا خلق الحمید اطعمه کیش

ایلایب ایدیم اوتوغلیغه ایزا | اوردیلر انی سوکدیلر الکا نابزا

کوکا یاقیب آغزینی تیر آلکاچ اول | اوتو بلا بیزگا بولوبتور نزول

مالک تاجر ایتتی اول زمان | کلیکید یوسف قیلسه هول جان

قویدی ابا غیب یوزین ویدی ماه | لطف کیل بیرور سینین منکین گناه

لطف کرم بیرله گناهیم مجبور | بارچه مینزه عفو قیلسین یجور

یوسف اوشل حالده قیلدی دعا | کوکا یوز موت جهو نجه احقلد سوا

قالمادی بیر یوزیده ذره سحاب | توتدی اوچوق نورینی آفتاب

مالک اوشل حالنی کورکاچ روان | بولدی انینک نوزلاریدین قان روان

آلدی یوسف دین اوشل بندی غل | ویردی یا سین شاه سین بیز بنده قل

باشلادی یغلاغه قیلدی التماس آشکار | قیلدی بیر اولوغ آطغه سوار

بت بر بیت شهر مصر یوسف جالیین کوروب مسلمان بولغانی

تیراو یلار یوقیده گذر کاروان | بارسی خرم بولوبان شادمان

یوسف اوشل توعکه بولدی سوار | جقدی یقار ایدی یوزیدین هر غبار

مالک تاجر کیلور ایردی ذوق | انبار ایردی کونکلیده هر لحظه شوق

کیدلار ایر شهره دیب بددیب | غم اولوسی ایردی انینک بیت بیر

کوردی الار یوسفنینک زیبا یوزین | بارچه اوتوندیلار اوزیدین اوزین

کوردیلار اوچوق نوری آکا | یوسف صدیقغه قیلماچ نکاه

بارچه مسلمان بولوبان سربسر | کفر یولیدین بار یاندی الار

مالک اوشل شهر دین اوتی روان | همره ایدی انکا اولوغ کاروان

بار ور ایدیلار کیچه کوندوز مدام | کوز کا اویقی لارغه قیلیب حرام

برچه سی یوسفغه قیلیب جان نثار — الدیده یورور ایدیلار صد هزار

قلعه نینگ ایچیغه بیتوشدی بار — کافر ایدی بارچه انینگ بیله لاد

قیلدیلار جالینه یوسف نظر — بولدی اول شول دم اوز دین بیخبر

یوسف اوزیکا کیلیبان اول زمان — قیلدی مسلمان بارینی بیگمان

قیلدیلار اول لحظه چو آهنگ راه — بارچه سی خادم ایدی یوسف چو شاه

یوسف علیه السلام غه بت لار سجده قیلغانی

منبری اول لحظه بینه مر بدو — خلق انگا ایردی بارسی در جلو

بارچه سی لعنت قیلیبان دهر غه — بیتی الار اخری بر شهر غه

خلق انینگ بارچه سی کافر ایدی — حاکم هم کافر و جابر ایدی

حاکم ایدی کیم زنه سن کم بودم — قیلدی وجودینی جهانینگ عدم

حضرت یوسف دیدی ای مرد راه — سن ایرور سن بنده خاص اله

بیکفر بولسه دین بارنی هم بت اوزنا تعجیل — جمله خلایقغه نصیحت دیکیل

دیدی فلام اول شهر بوزنیکا نلاش — عرش بنینگ الله سجده که بت لار [illegible]

قویدی بو یرغه یوسف قدم — سایه حق معدن لطف کرم

کورکاچ

کورکاچ انینگ یوزینی بت بت تراش — قویدی روان بت لار ایاقیغه باش

بارچه سی اسلام بولیبن توتدیلار — بت بیله زنارنی اوزدیلار

یوسف اول شهرنی اطلاق قیلدی — توزدی الار شهرده خوش عدل داد

شهر اولیلار بارچه ذوق سرور — قافله خلق بارسی بر حضور

بخت مساعد ایدی دولت رفیق — چرخ ستمگر ایدی اولدم شفیق

یورور ایدیلار بازی شام سحر — نصرت ایدی یولداش فتح الدیلار ظفر

مالک تاجر یوسف علیه السلامنی سبب مصرغه خبر کا [illegible]

مالک تاجر دیدی یوسفغه شاه — بولدی انگا کل بدن گرد راه

نیل قراغیندا باریب غسل قیل — کوزیکا بو ریون قدینک بخجل

نیل ساری بولدی یوسف روان — دولت نعمت ایدیلار هم عنان

سندی اول نیل بحرکا تا که سبز — تا بنه که یار بیله اکی خلق خدا

حوزلارینی بو مسیون توتنی یتا — غسل قیلدی ... بو رسول اله

غسل قیلیب چیقدی رسول خدا — بولدی مگر ایتی بو تندین جدا

مالک اول لحظه بو بوب شادمان — خلعت شاهانه کیدی روان

یعنی که قمیصین بوتون ایدر رنگ برنگ بارچه قمیصین ایدر روم و فرنگ

دیدیلر منکا قولوغینک ایرور فرض بارچه نی یوسفغه قیلیب قیلدیلر عرض

خلعت شاهانه‌نی ای گلعذار کیب دولتغه بولغیل سوار

مصر الچیگا گر قیل ایا محترم باشیم ایرور قیداکه قویسنک قدم

یوسف صدیق علیه السلام خلعت شاهانه‌نی کیدی تمام

یوسف علیه السلام حیاتی مصرغه کیرگانی

رخش سعادتغه چو بولدی سوار کیم که بو زین اوزره قیلور جان نثار

مصر الی برچه تاپیب اولدم خبر منتظر ایردی بار شام و سحر

تانک باشیدا هاتفی قیلدی ندا بولغوسیدور مصرغه پشت باج

کیلدی اوشل سایه لطف اله اوترو حقیقتنی کیلدیلر رسول اله

مصر اولوسی برچه رضا شریف یوندانی چونکه ایشتی لطیف

تانک باشیدا جمله خلق جهان شهرا ایلار اوترو سیغیشماس ول جهان

توتی اولوس برچه بو یر یوزینی برچه لارنی بولدی تیب کوزینی

توردی

توردی الار حیقدی اوتوب کاروان مالک ایدی خرم بس شادمان

حیقدیلار ایرانچه جمع سوار بارچه لار ماه وش و گلعذار

بارچه یگیتلار ایدیلار سبزه پوش بارچه لارنینگ الچیده ذوق و خروش

بارچه فرشته ایدیلار برچه شاب یوسف ایدی اورتاده چون آفتاب

باقدی تبسم قیلیبان ایل سایر باقدی اوشل خلق اوزینی بار

بعضیسی مدهوش بولوب بیردی جان بعضیسی تحیر بولوب قیلدی فغان

مصر اولوسی بولدی همه شادمان هم تحیرگه همه اولوغ خاص عام

حسن بازارینی بیردی خدا یوسف صدیقغه قیلدی عطا

بار ایدی خلق جهانه تمام هر سبب ایکی بیلین ابابنگ نام

حضرت یوسفنی بازارغه سالغان سوزلاری

یوسف اگر شاه ممالک ایدی مالک تاجر انکا مالک ایدی

الله آنی حیرد چو بازارغه عرض قیلور ایردی خریدارغه

جارسوی مصر اوزره یوسف نشست قیلدی بو دور قیمت روز الست

جان کونکل بیرله انکا مشتری — بولدی انکا مرجع خلایق باری

دیدی آیدا او اذا بله ولال شهر — کیمکه بو یوسف دین الور بولبده بهر

بوی تنکی جونکه جواهر پرور — جوهر بیرکان او شبو کیهر اوز الور

جاکمانکیز ای خلق بو سیمهوغ نخ — شاه کرک البته کیهر بیر کنج

بو زلیخانینک عجب بنیاد بولدوغیدور و عشق الشو بیچه گرفتار بولدوغیدور

بار ایدی مغربیده شهر نام ور — همره ایدی بلار انکا فتح ظفر

کافر ایدی اول ولی عادل ادر — بولمس ایدی ایکی اتینک بیر سوزی

ایردی انینک آدی جو طیموس شاه — بیحد ایدی انکا جو خیل سپاه

بیر قیزی بار ایردی مثل خاور — عارض صبحه شمس قمر مشتری

حاصل عمری ایدی اول شاه نینک — آدی زلیخا ایدی اول ماه نینک

بیر کیجه یوسفنی مکر کوردی خواب — کیردی انینک قوینیغه جون آفتاب

دیدی زلیخا ابا ای کل بدن — وی منکا اونینک غیوری دیدی ایس

قید اتما بابو فلا سام خبر نی — عزتیلا سینکه بولندی اتا یار سین منی

دیدی عزیز دور ادیم ای کلعذار — من ایرورم مصر ایلیده شهریار

اصل نسب یعقوب کنعان من — حسن ملاحت تابار ینکه کان من

سینکا فلک قیلدی نیدور کوب جفا — جکامیزونا بغو سیز اخر دغا

محنت رنج الم درد غم — تبکو سیدور رنج کابسی رمدم

عاقبت اول تجر عاقبت قلب — سن منکا هم من سنکا بولغوم نصیب

زلیخا خوابدین بیدار اولغانی — و شوریشی عشقی بیله بیقرار بولغانی

اوشبو سوزا او شبنده زلیخا روان — بیلکا نب اویغاندی مکر اول زمان

باشیدین ایاق قیلدی تقاضا جانیچه — بیوز نار ایدی یوزینی بیر دم جهان

قیلدی اتا سیغه بو نوشیدین خبر — دیدی اتاسی اتا سیغه مکر

فکر الجبرا قالدی آلار صبح شام — بولدی بسی عیش الاریغه حرام

عاقبت الامر بو طیموس شاه — دیدی ایردور مصر جو شنش ماه لار

بلغدی اولوغ مجلس نی اول زمان — دیدی قیلنک مصر غه ایلچی روان

نامه غنغنغه یخیر بودم — مصر عزیزیدور او شل محترم

نامه‌سنی تعظیم ایله انشا قیلنجه / وصل جدن‌سین نقی توما قیلنجه
بعده اوغولو تحفه قیلور مینر قبول / مینر عجب ار منزده بو بوی رسول
گنج خزاین دور انگا بی عدد / بلکه بوریا تحفه قیلور اول امرد
جمله بیگلار تغلیب سر بسر / نامه سنه بیت انگا قیلدی در نظر
بتدالار غرض قیلیب فصل فصل / جمله حکایتنی زفرع ز اصل
بیتر اویلار ایلچی نیکو خبر / مصرسیارکه جهد ایله شام و سحر
قیلدی منازل لارینی قطع لفضل / بیتی لار مصره و قیلیب سعی وصل
کیلگچ عزیز الدیغه بوز سیم ایله / قویدیر اوشل نامه‌سنی تعظیم ایله
نامه‌سنی اچدی اوقودی عزیز / دیدی ایرور شرح نجابت لذیذ
بیتیب لارینی جار لادی اول حبیب حال / دیدی قیلور نامه ده بو وصال
نامه جواب اینی [illegible] اوشبو دم / یعنی ایا [illegible] محترم
نامه یا [illegible] گینتور در سول / قل ایرورمن [illegible] قیلانغ قبول
قیلدیم اوشل نامه ده شکر اله / بولسه [illegible] کبی [illegible] جاه

یازدی اوشل

یازدی اوشل نامه‌سنی نیکو کلام / یورور ایدی تمنا یین اول صبح و شام

طیموس شاه قیزی زلیخا / مغربدین زینت ایتیب مصره [illegible]

حکمدی بیسی محنت رنج سفر / قلعه مغربدن بتوشدی مگر
شاه کوروب نامه جوابین روان / بولدیلر خرم بیش شادمان
احد خزاین ایشتیب بیش سر به سر / قیلدی جواهر نقی الفنون بدر
منبع شعوه کا یوکلادی تورلوک ایسپین / [illegible] انیک شرح بخت قیبان
جمع اتاکه اناکه بیهم / نجم ایدیلار بارچه‌سی خاص حرم
بولدی زلیخا سیله بارچه روان / حققدی اناسی اناسیدین فغان
دیدیلار ای جان جهان مریم / آه فراقینگدا جگر بیزا الم
نیچه‌سون اول ای یوزینگا غبار / یا دور ایسنگ جان [illegible] ناز
بتیر ادیلار اوردو کوچ سر به سر / راست قیلیب بارچه‌سی راه سفر
عاقبت القصه اوشل حور عین / اوردوسی چون مصرغه یتتی یقین
مصرغه زینت [illegible] تابیبان اول خبر / مصرغه ایین قیلیبان سر بسر

جمله‌دین انسلاری سیر انجام ایدی / بخت مدد کاری فلک رام ایدی

اول تورد جقیب کیجه انکا اول زمان / کیلدی زلیخانینک اوییگا روان

اوشبو محل حجره‌ده زلیخا مکدر / مصر عزیزی کیلیب قیلدی نظر

کوردی ایمیش تیلیده کوزکان کشی / اوشبو ایرور چرخ فلک منجی کشی

بولدی بیر ایرده مخود بو دم / باشدین اباق بولدی وجودی عدم

کیلتوروبان رنجیهم کلاب / سپتی زلیخا یوزینه مثل آب

توردی اوشل توبوسینی زار زار / ریختا امیدیم گلی ایدی بولدی خوار

مصر عزیزی ایمیش اول مقصودیم / اوت الیچکا سالدیم اوز تنی اوزوم

یوزدیم امام صبر ایله آرام اوبینی / ایلدینک تا بین یار ایمین تی سیاره

آه بوکون من نه قیلای انکا / اوت الیچکا نوشتی تیغ ایدیکا

دیدی ایسنا کاسبی ایا گل عذار / نغریم ایرور یاره بوراجیم فکار

کور باشینگا من قیلایین جان فدا / تغلمدای لحظه جانیم خدا

آتش آتنه ناموسیمن ایدیم قبل / صبر تحمل بوکون ایت قیل

کوزکالی توغشنی مگر یوسیب / بولغای ایا ماه زره طلب

قیلدی

قیلدی بو نصیحتنی زلیخا قبول / عشق بولیده ایدی جانیدین ملول

مصر عزیزی قیلیبان توی‌لار / تیگدی بیر ایرده اولوغ اوبلار

قیلدی لحیق رسیم سیلیه بیشمار / قیلدیلار اول لحظه جواهر نثار

خوبجه توی توردیلار اوشل ماه نو / توریچه اوشل قدرت الله

اولتوروب ایردی زلیخا اوردا / یوسف اوچون منتظر ایردی او روز

حکمت ایله اوشبو زلیخی مدام / تنگریدی یا بهنه ایدی صبح شام

مصر عزیزی ولی در خواب خفت / بولور ایردی اوزکا بیرله جفت

بیتی بیل اوبو بیر قیل بیزنکار / یوسف اوچون تار ایدی انتظار

تنگری عنایت قیلیب تا جهان / مصر الچیدا بولدی بو یوسف عیان

مصر عزیزی بخش خاص عام / دیدی جیجالک سبتا اوزیم غلام

حسن ایرور شمس قمردین فزون / چهره یوزین کوریب بولور اول جنون

بوی سیله تحفه جواهر بها / دیدی ولی شهر غه سالدی ندا

مصر عزیزی دیدی انینک بهام / سالک تاجر بیله چقلیبون غلام

مالکی تاجر ایشتدی بو خبر / باغلادی یوسفه مرسله کمر

خلعت شاهانه انکا کیدوروب / رخش سجاد تعره ای منشور اوب

مصر عزیزینه بازار بولدی روان / جمله خلایق ایرالیسیدین فغان

خلق ایکا منده روان بولدیلار / بعضی ایاق اوستیده اکوب اولدیلار

مصر عزیزی انکا قیلدی نظر / دیدی ملکده ویربوایمیش دور بشر

ایر کوروب زلیخا حرم ایچره نهان / کوردیکی شهر ایلی قیلور منت
اوی قوزین بیچیه رسوا ... / سندین ایرور خلق اوزه ...

دیدی بو اوغینه لار ای کلعذار / جمله مصر ایلی ایرور مشترکی

طرفه قیلی جهم بیناه دور بو دم / کوربو رواق اوستیده قویوب قدم

خلق ایرور بارچه سی غوغا بیله / کوز نکیچه اچلیبون بولمشا بیله

جعبه رواق اوزره زلیخا ... / قیلغالی اول قولغه نهانه نظر

کوردی اوشل حالدا یوسفنی زمین / بیچه او لوب سلماد اوزنی اوزین
... کلدی کی ... / ... اولوب لار ... بررو ...

ایناکا بی اولوب لیکجه لجاب / سیدی زلیخا ... جون کلاب

... زلیخا اوزیدین چون خبر / دیدی اینا کا ... ایا بیخبر

اولک

اولک بو سوزنی مداحیب ایدیم نهان / کوردیم ایمدی بو زیبی کوز رماغ

اوشبو قلی جهم بیتاور لاد بودم / اوشبو ایرور جانیمه قولیغان الم

دیدی ایناکا سیبی ایا ماه صبر / قیلغیل صبر قیلیمه اوزیکا جبر

صبر بیله خار کلستان اولور / شوره زمین باغ ایله بوستان اولور

ناامیدون اول مصر عزیزی خبر / بیز نی قیلور اوشبو دولت بیدین بدر

بارچه اولو ملکا بروبسین بو دم / قیل الی بلا الجبره تحمل بو دم

صبر بیله ... مرادینکا برور / جمله عبادت باشی حق صبر ایرور

دیدی زلیخا ... بر جم انام / حق دیدی الحکیم ... تنیم

اوت الحبد اصبر ... المطالبین / حکم ... قیلابین

دیدی اناکا ... کور الیم سیری / قیب بو سعیه بولور مشتری

کوب ... قیلمه ... فاش / صبر تحمل بیله قیلغیل معاش

اوشبو سوز اوستینه ... ماجرا / جمله خلایق کجم ... جدا

کوردی بو کوز ... / ساجی ... سابخار

اینکا بس دیدیکه قیل ایله جبر / اوزاوزنکا قیلمه ایا ماه جبر

دیدی الا رحال بنده ور سیره زمین / نیکا بو چوروب کیسلیبن منزل ببین

حضرت یازرکه مالک تاجر کلکنده بر بیره زن یا زکلادی خرید

دیدی اوشل بیره زن ناتوان / منده ایردور آز کلاف بهان

ایدی جمله لال اوشل دم مگر / عقلیغه آزیب بلبله جانیب یوکر

بوتینکی انکا جواهر بیها / بر کان الور انه قری مبتلا

نعره اوروب دیدی قیز تکا ندول / قیلدی انکا چوک نه بیسوزنشا دیا

منکا بو مقصود ایمس بیر تمام / یوسف کنعان منکا بولغای غلام

یوسف اگرچه درّ بیبها ایردور / رشته ناکادور نیز بیسیر ایوار ایردور

مصر عزیزی ایشیتیب اول زمان / ایچدی خزینه اچتی اول روان

قیلدی عزیز الدیدی قوبید باشینی / خانه بن اوشل لحظه جواهر

یارچه سی یاقوت ایدی بوجه گهر / حقّه بو یوسف بولدین بدر

الدی قیمت سی یوسف شاه / باقی بو مالک دغی بیشتباه

ایلادی یوسفنی رشاص خرم / دیدی بجه بو بل سبر خیل چشم

قیلدی زلیخا غم بیلا رشک ایله / دیدی بجا سین غم سقلتمی بو

باغلادی خدمتغه یوسف کمر / بوروز ایدی غمزده شام تا سحر

عشق اوشبو ایردی زلیخا حجاب / یوق ایدی بر لحظه الحاخور و خواب

دیدی اینا کا کا ایا همدم / بولدی فزون محنت درد غمیم

بور تانه من عشق اوشبین مدام / جان الحید انفعله بر صبح شام

یارغیل یوسفی جو اوشبو زمان / قیل بو توکوم قصه سینی بن عیان

جمله جهالیدین انکا قیل خبر / چوز اوچیدین سنکا قیلبون نظر

بینا کیتب حضرت یوسف که کیلدی و حسن کینینک بیانی بو بوره

یاردی بو یوسفغا اینا کا دوان / دیدیک یوسف سنکا ایلا عیان

بیل بجز بیل ایردور زلیخا الم / بلکه فراقینده ایردور درد غم

سینی تو شنند الور دور اول ناتوان / قیلدی قیدی بو لیخا اول خان مان

سینی نیلاب مصرغه توشکای اسیر / قیلدی عزا قیلدی اندازار خبیر

بی تعیل اوشل سوخته دل نظر / تیکمی ایدور روضه شمس قمر

مننا ایدیم اوزمالکشینده امر / موندده بو کون زار بیم ایبر

دیدی یوسف بیله اینکه نام	من ایدیم آزاد بولوب من غلام

منی فلک قیلدی ایلیمدین جدا	شاه ایدیم آیار بولوب من گدا

چون به زلیخا کو شنید او منی	من دغی قوشنیدی کوروب من انی

بس که فلک قیلدی بسی رنج غم	چیکدی کومیز دور محنت و درد الم

قیلدی بیدر حق بیزه لطف و کرم	عاقبت الامر بولور میز بهم

صبر بیله ایلادی اینه بزنی	اورمالینک یاقلوکون بزنی

کیلدی اینا کا دیدی ای گلعذار	جان عزیزیم سینکا بولسون نثار

جمله جفانی انکا سیر سبیر	دیدیم ایپ دیدیک شام سحر

منی غم هجران اوتیدین من کباب	صبر قیلیب من که بماند روز و شب

قیلدی بسی محنت رنج جفا	چیکمیز کورکومیز اخر وفا

دیدی زلیخا بو سوزوم مختصر	دولت اتمیش ایلدیک تا بدیم حجر

دیدی انا کا سنی ای جان جهان	تنکری کا یته شکر ایله قیلمه فغان

صبر بیله جمله چیکیپ لار حجر	صبر بیله تاپتی لار اخر مراد

بولدی زلیخا ایشی بیقرار	تعلیم ایدر کوزلاقانی زار زار

صبر بیله

صبر بیله بولکیشی بول تا بیر	اول آخرده مرادغه بیتر

صبر بیله تنکری ابرور کام دل	صبر قیل صبر قیل صبر قیل

صبر بیله جلو جمله حرج	حق دیدی کا الصبر مفتاح الفرج

عاقبت الامر زلیخا مدام	توتار ایدی عشق اوتیدین صبح شام

مدت ایام اوتوب بو قبل	ایلار ایدی نجه زلیخا حیل

قیلماس ایدی یوسف انکا التفات	تاپدی ار ابرده حدیث نجات

ذکر بیلکه خاتونلار زلیخاغه طعنه قیلغانی بیلکه جوابی بو تور دور

جمله بیلان رخاتونی سربسر	تاپدی زلیخانیک ایشیدین خبر

ایدیلار قیلدی ملامت باری	یعنی نچه بیر بین بار لمیز سوزلاری

اوز قولیغا عاشق آلفت بس	نیکا بولدی انکا آلفت بس

جمله تاموسنیکا ایلار زیان	طعنه قیلور بیک ایشینی جهان

دیدی زلیخا که یار نچیکبر بولدوم	رنج قیلیب قوییدو نچیکیز اخر بوم

بارچه منکا ناصح دلسوز بیز	تحت سعادت بیله قیلغوز بیز

صحبت خاص بیله توتانکیز بودم	ذوقه الحیمدین چیکیره دور دو غم

درد و غمیم یاد غلی همدم کرک	درد و دلیم ایشغلی محرم کرک

بارچه مرغ چمن بیان اولنوب — جمله معیت قوربینی هم قوردوب
هر بیریکا بردی تر تخمیم بجاق — دیدی زلیخا حبیب بیلان شافرقت
دیدی اینا کا که ای جان رهبری — بارغیل یوسف حضور الجکا رسا
اوشبو جماعت بار کورسون یوزین — سرو کبی بوینی نی تن چمن جرکین
یوسف صدیق علیه السلام — بیگیز حرم الحجره جو ماه تمام
طلعتیدین بولدی منور حرم — توشتی خاتونلار الکیجا تیغ الم
بارچه انیڭ فرقی الده ورد گوهر — بارچه سی انیڭ اغزیده فقط ایکی تور
بارچه بتر خوب ایلیکیش سیم بر — قیچدیلار بوتماقلارغه خبر
بارچه جمالیغه کوزدین توکدی یاش — بارچه زلیخا قتیده قویدی باش
دیدیلار ای باغ نبوت گلی — بارچه قیننگه اولالی بیر یولی
سنگا ملامت قیلیب بارچه میز — کوردوک که کورکین سنده رحم ایلمیز
قیلدی زلیخا که اهنگ سوز — دیدی بو عشق اوتیغه کیم یان هنوز
عاقبت الامر زلیخا مدام — توتار ایدی عشق اوتیده صبح شام

یغلار ایدی عشق اوتیده زار زار — قالمدی جانیده شبانه قرار
دیدی انیناکا که ای جان همدمی — اوتار دی جان نقدینی یوق غمی
بارغیل یوسفنی حضور کیل بودم — قالمادی غم نامه سیغه بیر قلم
بیلدیریب هجران منی جانیدین بیتنگ — کیلیبون کوزوم اوزه قویسون قدم
کیلدی جو یوسفغه انیناکا روان — دیدی کیم یوسف بیله قوب زندان
یینی زلیخا دیدی کیلیبون اوزی — بادور انیڭ سنکا جو خلوت سوزی
یوسف بیچاره نیچه نی نمان — بولدی زلیخا شو غنیچه روان
کیلدی سرای الحجره قویدی قدم — کوردی انی بیر منزل بهشت ارم
ایردی زلیخا اوزی جون حور عین — مملکت حسن انکا زیب تکین
تخت مرصع تی قیلیب متکا — اولتوروب ایردی دیبا نیب لربا
خلوت خاص ایردی اوشل دم سرا — هیچ احد یوق ایدی غیر از حرم
قویدی زلیخا نه اولدی محبت — بر حرم لار ایشیکین قیلدی
یوسف ایلیکنه توتوب دست بدست — باردی یعلار تخت اوزره قیلدی
خلوت خاص ایردی سرا بر فرد — تابدی ملکت لیک سلیمان غرور

اوزنادە ایلیب بولوب عشوه‌گر / دیدی قاتلغ ایمو بو شهد شکر
یوسف اول حالدە انا قدگین / کوردی چو یعقوب بنی صورتین
یوسف اول حالدە ایلیا خاص میل / قیلدی جهد اولیب چاه سبیل
دیدی جهت یوسف ایله قیلمه گناه / نامه اعمالنگنی قیلمه سیاه
یوسف اول صورتین کوروب کاچدی / توندی اوزین الله بیجنا جهان
اوتورو سیدین بولدی عزیز آشکار / دیدی ایله یوسف نا اعتبار
من سنی فرزند دیدیم ای بی ادب / سیندین ایرور او خویما ایلیق عجب
یوسف اول حالده ایر اولدی آه / دیدی جهت فریاد بهیت یا الله
بولمه لطف حق منینک دستگیر / منی قیلور ایدی شیطان اسیر
اوشبو منی جانمی یا سوز دل / قالدی خجالت بیله اوزی منفعل
یوسف اول لحظه بولوب بیقرار / قویدی زلیخانی قیلدی قرار
قوینی زلیخا دانی اوتی صحبت / دیدی جهت بولدی سنیک عهد و بت
نچه قیلورسن منی هردم هلاک / توتی یوسف لقا بیلن قیلدی چاک

یوسف اول

یوسف اول لحظه قاچیب آشکار / جقدی زلیخا کلین اول ایلکاری
مصر عزیزی کیلدی تاشیدین اوز / توشدی بولار حالیبه ناگه کوز
کوردی زلیخانی ایرور بی مجال / باشی بلانگ یاق یلانگ آشفته حال
مصر عزیزی کوروب اولدم عیان / چیردی زلیخا جو سینه روان
کوردی زلیخانی ایرور بیقرار / ابر جیمی یغلار ایدی زار زار
سوردی نیدور نوحه زارینگ سینینک / قانی سینینک صبر قرارینگ سینینک
دیدی زلیخا حکایت لستور بودم / سیندین ایرور منگا بو درد الم
کوردیم بو کنعان قلی عیارنی / الدینک اول شه پسرو درکارنی
قیلدی منینک اوغول دیب سن اوزی محرم / کیلدی بو کون ایلادی قصد حرم
توتی ایلیمکی اول نابکار / قالمادی جانیمده شبانو قرار
اوردیم آنینک یوزیکا بیر نچه / توتدیم اورای دیب تقاسیی
دهم قیلیب قاچدی روان آشکار / من ایدیم اریکه اول ایلکاری
مصر عزیزی ایشتیب اول زمان / دیدیکی یوسفنی کیلتورونک روان
غیرتیدین شیلیب ایدی اوزینی / اولتوریب ویرایدی اوزینی

قیلدی ابدا امر ایله اول خوش   ناموسنی ساقلدی بولدی خوش

ایتدی ایدر اوز ایله بو زمان   ایکلاسین آخر پیتار دور نهان

ایلچی لاری دیدی ایا تاج سپهر   بارچه غنیسین ولی نور بصر

بیلکه بمان فتنه بو بو ابدار شهور   بیلکو سیدور ایلدی بونزدیک دور

کیلتور ننک یوسفنی بزه بو زمان   اولتور النک کوشه ده بز نهان

ادمی کوپ حیله تدبیر ایتار   ایشینی ولی آخر تقدیر ایتار

بارچه اینچه اوغشو ایشین سیلدیلار   یوسف مصرنی کیلتوردیلار

یوسف اوشلا یم حیلت خوار زار   اوزینه عزیز ایا غینی سندوار

دیدی یکی توکوزو منی اوزونک   منی بیور دیب اولتور ار ایسه اوزونک

عرض ایمسه بیت خسرو کیتی پناه   با دور ار ایسه زده بزینک بر گناه

کیتدی مینه طفل ایرور شیره خوار   تیلی یوق جیب سوزلابه قیل اعتبار

طفل نه کیلتوردیم الله عزیز   دیدی که یوسف قا بیله سا تمیز

جنجه توقف قیلورسین طلب   اول بو کوجی سوزله سون ای شاه ادب

یوسف اوشل لحظه دیدی شهریار   بارچه فی بز انکار اوشل سیز بار

ننکر ایرور حاضر ناظر بودم   سوزلاتور اول طفلنی بیم نیم

حضرت یوسف دیدی ای سیز بار   خلق قیلما الجنده منی شرمسار

حضرت حق امر ایله او زمان   باشلادی سوز طفل بجه طوطی زبان

دیدی که طفل منم برابین بر خبر   کیلتوروب یوسف بقابین قیل نظر

ایلکاریدین بولب علامات جاک   یوسف ایرور مجرم ابهل بیباک

جاک اگر بولب کینیدین بدر   بیلکه زلیخا ایشی بودر سیز

دیدی ایرور طفل سوزی حق تمام   طفلدین ایشتی ایسه بو کلام

سالدی یوسف بقاسینه نظر   بولکد اوشل جاک کینیدین بدر

بیلدی عزیز اوشبو علامت نگاه   بیلدی زلیخادین ایرور بو گناه

عشیر ور حرم الجره تاقیب القغال   ایدی عجب حال ایرور اوشبو حال

سیندین ایرور اوشبو گناه عظیم   تیغ سیله سینی قیلایین دو نیم

دیدی زلیخا که ایرور سحر بیل   سوز لار اوچون طفل غم جیم تبدیل

ساحر ایرور راست بو کنعان قل   ایدی عزیزیم سین انی سند غل

سال فی زندان الحیل بو زمان   تهمت ایله بو رسته بو دم خان

یوسف زندان الجیکا سالدیلار   مصر اولوسی بارچه فغان قیلدیلار

حضرت یوسف زندانغه قویوب یول تاپیب براق‌لارکا یوروده

قویدی بو زندان که یوسف قدم / سایهٔ حق معدن لطف کرم

کیردی بو زندان الچیدا اول نجا / بولدی بو زندان ایچی جنت جهی

روشن و پاکیزه یبس دلبندبر / بولدی اینک توفراغی مثل عنبر

ایردی زلیخا ولی بی‌خور و خواب / نور ایدی یوسف ایشیدین کباب

بار ایدی بر باغ بهشت ایرم / مصر عزیزی یساب ایردی حرم

عیش قیلدی زلیخا قیلیب گل گشت باغ / بورادیک یوز تازه بغریده داغ

چارلادی زندان جینی زردن ان / بارغیل زندانغه کوریب بو زمان

بیر نجه یوسف‌نی تپا قیلب بودم / اندین ایردی حاجیب یوزنینک الم

قیلدی تپوع تبراو زندان بان / قیلغالی یوسف‌نی ایزا اول زمان

دیدی ور فینزلار ای کلعذار / جانی سینکا ایلادی بار جم نثار

نجه بو یوسف‌نی قیلورسن ایزا / سنداکی زندان تمامی سینی جزا

دیدی زلیخا منی تار فراق / اوتادی طاقتیم ایلادی طاق

آه بو زینی کوز الماس نثاری / باری بیراقدین اوتینی اخفاسی

کمبری

کیردی اینک قاشیغه زندان بانی / دیدیک یوسف سینکا ایلادی عتاب

قیلدی زلیخا سینکا حکم عجب / دیدیک یوسف سنی باریب قیل ادب

ناله زاریغه اتینکاچ بیباغ / بولور انکا مرهم بوبیله که داغ

دیدیک یوسف سینکا دور اختیار / سینهٔ بیچاره غه سن چاره بار

دیدی زندان بان قیلابین بر علاج / من اورایین تون اوزه ضرب بنجاج

سینه‌م اونینک پارچه فریاد قیل / تنکری تعالی نینک اتین یاد قیل

ناله زاریغه ایشتسون اوزرس / باغ الچیدا ایشتسون الملیس کوزرس

دیدیکه یوسف سینکا دور اختیار / ناله زاریمنی سیلور سیز بار

خازن اوشل تون اوزه ضرب نجاج / چونکه اوزبا یشلادی اختیاج

یوسف اوشل دمده توتار دو فغان / قویدی زلیخا ایشیتب اول جان

دیدی اونینکا قیلابین جان فدا / آه بو زینینک کوزومدین جدا

خازن زندانغه بیاردی خبر / دیدیک یوسف‌غه بو روز سه خطر

ناله زاریمنی ایشتیدیم عیان / بولدی قیر انکلغو منکا بار روق جهان

تاپدی یوسف اوندین ذره سپهر — قیلدی زلیخا سبه اهنگ شهر

حضرت یوسفنی زندانگه تهمت برلان سالدورکانه بوتور

قالدی بو زندان ده یوسف مقیم — محنت ایله غصه که همدم ندیم

بلبل ایدی بولغای اسیر قفس — بلمه‌ابنار ایردانه‌نبین هر نفس

بار ایدی زنداننه بر روضه — انگا جیقار ایردی توبا اور نا نه

بغلار ایدی طاقنه بو نغونچه طاق — بار ایدی کنعان بولیدا بر رواف

خلق جهان مرد زن خاص عام — اندین اوتار ایردی الار صبح شام

یوسف اوشل بولدا ایدی انتظار — اوتار زینب ال اوت ایله لیل نهار

کوردی سحر وقتیده ظاهر عیان — بر تبوه تیکلدی ییب ناگهان

راست رواق الدیده توتی اوزین — یوسف صدیقغه تیکدی کوزین

تیلدا تکلیب دیدی رسول آکه — خطه کنعانغه قیلیب عزم راه

بولغه کریب من خوب بو من بد — حضرت یعقوبغه بیدور خبر

قالدی تعجب ده رضیه آکه — یوسف اوشل تبوه کا قیلدی نگاه

کوردی اوشل دمده کیلیب عرب — اوشبو تبوه‌نی قیلور ایردی طلب

تاپدی تبوه‌نی عرب ناعلاج — شول تبوه‌نی اوردی لغضب بیحاج

بیر بار یلیب کیتردی عرب ناگهان — باندی اوشل بیرگا جوانه نهان

توتیکا باقیب جونیک یات زینب کوزین — کوردی رواق اوستیده یوسف یوزین

دیدیک یوسف هاله سیکیل عرب — اوشبو بلا سنکا نیدور سبب

اوشبو تبوه سیکیل ایدی کن ه — تکلیب ایدی موندا بحکم الله

سین مانه ناحق قیلور ردو نیک بزرا — تنکری تعالی سنگا بردی جزا

دیدی عرب تنکری‌غه باندیم بودم — تبوه کیلیب کوز منه توسون ودم

دیدی بو سبوز نی با اخلاص خاص — تا بدی عرب بنده بلادین خلاص

دیدیک یوسف عربی پاک دین — قیدا بار ردرسن منکا الغیل یقین

دیدیک ای ماه رخ محترم — خطه کنعانغه باروری بودم

یوسف اینی ایب کنعان اقلیم — کوز یاشی بو توتی جهان ملکینی

لحظه تو روب ویدی انکا ای عرب — تنکری جا هنده بورو روز شب

بغلدار اول زار جو ابر بهار — قالمادی جانیغه ثبات قرار

خطهٔ کنعانغه امکانی بارمیدم — حضرت یعقوبغه علیه السلام
ایست انکا کنعانی ایلیدین فقیر — مصر یوز زندانی ده بولو بدور اسیر
تا انکاعی اوشل بند بلادین خلاص — سیز دین ایرور انکا دعا ملتمس
قیلدی کیم عرب اوشبو حکایت قبول — بولغه تحریب تیبراد بولکای شمول
عاقبت المرز راه طلب — خطهٔ کنعانغه تیوشدی عرب
حضرت یعقوبغه باردی روان — دیدی ایا یادی خلق جهان
مصرده زندانده ایدی مبتلا — بر یگیت شاه وش مه لقا
ظاهر ایرور یوزیده نور اله — ذاتیغه در جمله صفاتی گواه
بلبل ایرور بولغان اسیر قفس — سیزدین ایرور انکا دعا ملتمس
حضرت یعقوب علیه السلام — راست عربدین اشیتیب بو پیام
قیلدی روان کوزلاریدین سیل خون — وهم ایدی اول دمده بولیب جنون
دیدی یعقوب ای عرب پاکدین — منکا معین در یگیت نینک آتین
دیدی عرب منکا دیمه دی آتین — بیخود ایدیم کورکاج انینک صورتین
نینکه بو زندانده ایرور مبتلا — سیزدین ایرور انکا بو دردو بلا

اوشبو

اوشبو ولاتیدین ایش اول فقیر — بیچوکی اول ایلیکه توشوب بو دمیش اسیر
ئینک نفسینکدین مبارک دعا — استبادی اول سایهٔ لطف اله

سوداگر کنعاندین مصرکه باریب حضرت یعقوبغه خبر کیلتوروب
مصر شیک زنداندیده بر یگیت سزکه کوب قیبیب دعا تیکردی او وحید قیلغای دیب آلورلار

حضرت یعقوب دیدی یا آکه — لطفینک ایرور رحجغه پشت پناه
اول یگیت عاجز دلخسته نی — بندبلا الحمد او اسیته نی
محنت زنداندین انی قیل خلاص — لطفینک ایرور شاه گدا عام خاص
دیدی عرب یا نبی رسول خدا — تنگری اوچون سیزکا قیلغیل دعا
دیدی نه حکم بولدی ادنینک عرب — هر کاسرانی تنگری زیراه طلب
تیبوه کیلیب ایتیلغای دیدی یا رسول — سیزدین ایرور حاجتیم قیل قبول
حضرت یعقوب دیدی یا انبیل — خنده صحرا ارقیا منسوبیل
تنگری دین است سبحه ایلا براق — سیزدین فرکای اوز وعده بیز براق
هرنه دعا ایلادی اولدم رسول — حضرت حق ایلادی بار انی قبول
حضرت یعقوب رسول اکرم — قالمیتی غمدین بو لوب ایرور دونا
ذکر انینگ یوسف ایدی صبح شام — کوبیرا ایدیلار او پیدین خاص عام
بولدی فراق او تیده زار زحیر — کوز یاشیدین کوزلاری بولدی بصیر
یوسف ایرور جملهٔ ذکر انینگ — قالمدی یرزدین تقی ذکر انینگ

حضرت یعقوبغه روح الامین کیلدی و دیدی کای بهله ای پاکدین

تاکی ایرور ناله و زار نینک سینینک قالمادی اول جان فگار نینک سینینک

هجر ادیتدینکیز چو بار ایردی زار زار یوسف اوچون تار و مار ایدینک انتظار

درد و الم بیرله ایدینک تجس ... کلبه احزانی غیبت ایردی وطن

بولدی فراق بیله چیقیب زار حصیر هجر بیلان کیتدی کوزلار بولدی حصیر

تیلادی کیم چالالا ایتین توتوب تنکری نینک اول بویروغین او توتوب

بولدی مکرر امر رب جلیل بارغیل یعقوبغه دیدی جبرئیل

یوسفغا ایرور حیله ذکر اینینک قالمادی منیدین دیغنی فکر اینینک

دیکیل انکا یوسفا ایتین تمسون قولتونکیزغه بیر بوله او توتمیسون

یوسفا ایتین ایتشه بیز بیر انی رب الله دیدی ایتین مین بدر

روح الامین کیلدی دیدی جبرئیل یوسف ایتین توتماغیل صبر قیل

یوسف ایتین توتوب تنکا ابا رابیر سنی رب ایتدیکی مینی ادور بدر

ایتیب یعقوب بنی امر حق قالدی اول مشغول حالیدا احزان دق

بر کیچه یوسفنی ینه کوردی خواب اوتار ایدی دلیدین ایلاب بی تاب

ایستادی کیم چالالا اونی توتوب تنکری نینک امرینی ینه او توتوب

بس ینه اوچرادی آه و دیدینیک اولزمان کیم ایتی اول آه ایچیده نهان

بر کیچه کون ایله فراق ایچره صبر قیلمیم ینه بیر بول او کیلدی زنکاجبر

کیلدی انینک بیلیغا چون امر حق قالدی اول شول دم اینه حیران دق

آه اوریب بار بردی اوزیدین اوزی قان سیچا باشلادی یغلیدین کوزی

تنکری انینک حالینه ایردی علیم راحیم و رحمان ایرور هم رحیم

روح الامین غه دیدی الغیل پیام حضرت یعقوبغه منیدین سلام

کوردی اول شول یوسفا ایتین توتمادی حلم ایله قیل صبر سلامتی اوتوت مادی

سینده ایرور نصرت توفیقنی کورکاسن اول یوسف صدیقنی

وصل ایتین ایتشا اولزمان بولدی بو یعقوب بنی شادمان

آه نه خوش دور که حبیب بی غم طالب و مطلوب بیله بولسا بهم

حضرت یوسف که حضرت جبرئیل حقیقتی دین خبر کیلتورکانی تورار

عاقبت اول یوسف نیکو خصال محنت زندانده بولوب پایمال

کو بار ایدی هجر اوشبو اول مدام سیباکین زندانی ایدی اول صبح و شام

کیلدی انکا حضرت روح الامین دیدی ای خبیر و ای خیره دین

حضرت حقدین سنکا مهره کتوردیم بیرور حق تحفه بیاردی سنکا

تنکری ایکی صدیق سنی هم دیبول تحفت زنداندا بولمه ملول

بیرور بو مهره نه زر بین انکا دیدیکه حق تحفه بیاردی سنکا

دیدی که بوت مهره نی اوز زمانیده	علم لدنی سینکا بولور عیان

حکمت تقدیر ایله علم لدن	تنکری تعالی سینکا بردی بوکون

یوسف اوشل شرده مینه شاد دمیده	الدی اوشل مهره نی بوتنی روان

باطنیدین موج اوروبان بحر نور	حکمت تقدیر انکا بولدی ظهور

هر نه که زندان ایلی کوریب خواب	دیر ایدی تعبیرنی یوسف جواب

باقی حضاره بارماگیب پادشاه غه اوتوروب کمکاشی قیلغانی توزور

اولکه بو مصر ایلیده سلطان ایدی	بلکه حقیقت آتی ریان ایدی

مصر عرب تختیده بربای تخت	تخت اوزره سلطان ایدی اول نیک بخت

بار ایدی تورلوک انکا یوز نیک ایشی	حیله یکا یوق ایدی هیچ قیاس

قیلیم ایشینی مفصل بیان	بلکه بو بور جمله اولوغ داستان

بار ایدی بر الجکسی ساقی دیکان	دولتیده نعمتنی کوب یکان

بیته بر الجکسی هم از ایدی	آدی انیک خلق ارا خباز ایدی

محرم سلطان ایدیلار اول ایکاو	عالم الارنیک کوزیده ایردی جو

شاه یمن بولدی بو ایشده غنیم	اوزنالار بیده ایدی بو خوف بیم

ایردی بو ریان بغایت قوی	ملک عرب نیچه اوشل خسروی

ایردی یمن شاه بغایت ضعیف	انکا یوق ایدی نقیمیکین بیر لطیف

شاه یمن فکر قیلیب بیملال	ساقی خباز غه یباردی مال

وعده سی بیله بیردی الار غه فریب	باقی جواهر غه الار بوا حبیب

دیدیکه ریان نی ایلانک هلاک	بولسیون آتی بیر بو زمین جمله پاک

من بولاین مصر ایلیکا شهریار	سیز بو تنکیز جمله منکا اختیار

شاه یمن بیر له قیلیب اتفاق	باغلادی ریان غه یعنی نفاق

زهر بیرانیک نی دیدیلار شاه غه	باقمادیلار قدرت الله غه

عاقبت الامر طعام الحجره بیر	سالدی بو خباز قیلیب مکر فهر

عاقبت اول ایلچیسی یعنی نفاق	قیلیب اول ریان غه توتی باق

ساقی اوشل حالده ابا خشما	دیدی بو نعمت یمانکیز شهریار

زهر بیرور او شو طعام الحجره بیل	جان غنیم بیریم سینکا بولسیون بیل

شاه بو خبازغه قیلدی عتاب ・ دیدی قیلای من سنکا تورلوک عذاب

سنی توزوم توقی ایا اصل یوق ・ سنکا عذابی قیلایین مثل یوق

بغلادی خبازاو شهله مده زار ・ دیدی اولای چین لیق ار الشهریار

اوشبو کناه الچره ایکو میز شریک ・ سین بیله سین اولتوریا قورتریک

ساقی دیدی توزحقین سفلاب سنکا ・ هر نه جفا بولسه قیلا کیدی منکا

شاه دیدی زندانه سالنکیز بوزم ・ برنچه کون حکمیدون ایکولان الم

ساقی خبازغه پادشاه غضب قیلیب زندانغه سالدورکانی بوتورور

ساقی و خبازنی کیلتوردیلار ・ بند ایله زندان الچکاری سالدیلار

یوسف صدیق علیه السلام ・ ساکن زندان ایدی صبح وشام

التی ییل اول ساکن زندان ایدی ・ لغز بریان او بنده بریان ایدی

منینک تقی تورت یوزکینه کار ایدی ・ بارچه بو زندان ده کرفتار ایدی

بعضی یکیرمی ییل ایدی مبتلا ・ بعضی سی اون ییل چکار ایردی بلا

یوسف ایدی مشفق الار جانیغه ・ واقف ایدی بارچه‌سی احوالیغه

هرکشی

هرکشی نه کیم کورار ایردی خواب ・ دیر ایدی تعبیرینی یوسف جواب

ساقی خباز ایکو کوردی توش ・ بولغان ازل کوندین الارغه اول توش

ساقی ملکا کوردی توشنده عیان ・ کوردیکی باغ الچره بیک ناکهان

برنچه خوشه اوزوم ایردی فقیر ・ برچه سی سقدور قیلدی حقیر

سالدی قدح الچره انی باتفاق ・ کیلدورب پادشاهغه توتی ایاق

انجار ایدی شاه المیدین الیب ・ سوزلار ایدی کیفیتینی بلیب

دیدیکی خباز هم از راه دور ・ باش ایدیم بر لحظه تموردین تنور

نان بخورو سالدی تباغه مکر ・ الدی تباغینی کوتاردی بسبر

بولدی بو ریان ستوغینه روان ・ کوردیکی قوشلار کیلیبان ناکهان

نانینی الیب اوچار ایدی پر ببر ・ اوز ناده خباز قیلوردی نظیر

کیلدی بو توشلاری دیدی بیر ببر ・ یوسف صدیقغه ایدی مکر

یوسف صدیق رسول آکه ・ ساقی وخبازغه قیلدی نکاه

دیدیکی سیز برنچه دورمانده سیز ・ اوچ کیچه کوندور رنج ده دورمانده سیز

[illegible]

سیزنی تیلادور بنه سلطانکیز | درد شکیز اولدور بنه درمانکیز

لطف قیلورسا قیغه اول اله | بخت سعادت انکا ابلار مدد

قهر ایله خشمانه نظر دار ایتار | دار اوزه غم اول سینی سنکسار ایتار

مغز نیکی یرلار بو هوا قوشلار | اوشبو ایرور کور کلاه ایتیک توشلار

بیلدی ایکی خباز توشیدین اول زمان | اولدیدی کیلیب یوسف اغا عیان روان

دیدی منکا حال پریشان ایدی | توش دیکای تنم بار یتیسی ایری

دیدی یوسف قسمت ازل | یوق بو قضا بابیده مکر و حیل

بولدی سبب اوچ کونده تمام | ساقی خبازغه کیلدی پیام

ساقی خبازغه غضب اول زمان | کیلدیلار اول شاه قشیغه روان

شاه چو ساقی سارسالید نظر | دیدی سنکا یوق ایمدی خوف خطر

دیدیلک خبازنی بر دار ایتیب | دار نشینه همانی سنکا بار ایتینک

اوشبو ایرور حکمت تقدیر انکا | ساقیغه ازاد خبازغه دار حکمت

یوسف صدیق رسول آگه | محنت زندانده بولوب مبتلا

اورتار ایدی انی بو نار فراق | یغلار ایدی طاقتی یوق نه طاق

عاقبت القصه ییته الیتی ییل | ساکن زندان ایدی خوار و ذلیل

کیلدی جبرئیل دیدی یا رسول | صبر قیل ایله نصیحت قبول

ساکن زندان ایرورسن یقین | بلکه ییته ایلیتی اوچی یاکین

التی ییل اوتیب اوتار ایام غم | اوشبو ایرور سینکا نوشته قلم

سینکا قویار دولت اقبال یوز | تنکری بیرور جمله مرادینکی توز

یوسف محنت زده ناتوان | بولدی بو مژده بیله اول شادمان

التی ییل اوتکای بنه اقبال بختیب | یوسف صدیق بنه قیدین [illegible]

واقعه بیان توش کوروب معبرلارنی جادلیتب تعبیر سوره کانی بولورن

پادشاه مصرکی ریان ایدی | جمله عرب مملکتیده سلطان ایدی

کوردی توشیده کی بحکم جلیل | یانتیده ایاق قورودی اول نیل

یتی سیمیز اینک بس سیر وار | چقدی بو دریا ایچیندین کنار

چقدی الار تعقیبیده همانا | یتی اوری لاغر و بس ناتوان

پیچ سیمیز او بینی تمامین جلالک | قیلدیلار ایریغ اوی لار جوش بیله پاک
بیر بوزیده بولکیدا اوشل لحظه باش | بو غدای سبز ایسه تی خوب تیتی باش
تازه تورور ایردی بیک ناکهانی | یتی قوروغان خوشه بولدی عیان
اوشبو قوروغان خوشه‌لار ایچرا بسیر | تازه بو بوغدای بیله یابوشتی مگر
سالدی ایا قیدین یاربینی اول زمان | شه کوزیدین چیغیبه بولدی نهان
تیبکانیب اویغاندا اودم شهریار | قالدی اننیک کونکلیدا اول دم غبار
بارچه بو مصر ایلیکا اولدم خبیر | قیلدیلار کیلدی بو وقت سحر
شاه توشین قیلدیلار عیان | دیدیک تعبیرینی ایلانک بیان
فکر قیلیب بارچه معبر تمام | تا یاد بیلار تعبیر ایتیبکا نظام
عذر تیلادین دیدیلار شهریار | بیر بچه کون مهلت اننیک اختیار
مهلت الیب بارسه‌لار اول زمان | شه قیتیدین باردی الار اول زمان
مهلت ایتی بولکدیر برده تمام | بیلی طلبیده ایدیلار صبح شام
بارچه قیلیب حیله تدبیرنی | توش لار نیکما یاوی تعبیرنی
بس که فکر اوسته اوق تولار | بارچه بو توش قصه سیدا توتلار

کورکه نه دور

کورکه نه دور حکمت تقدیر اشتین | شاه نقی الخوب ایردی توشین
عاقبت القصه شهی نامور | بارچه معبرینی یغلادی مکرر
دیدی توشیم قصه سین ایلانک بیان | سیز اونکره بو تعبیرینی ایلانک عیان
دیدی معبر که نه کار مبین | بیز اولوتوق انی شمر سمار مبیر
حکم قیلیب شه الار توقی یاریچ | توشدیلار الار جانیغه بیم هلاک
ساقی دیدی شاهغه اول دم ندیم | خدمتیده ایردی جو عمر قدیم
دیدی ایا یلچی شه اننیک بخت | ذاتیغه ایرور جمله سبزاوار بخت
بر عجبیت عبری صاحب جمال | محنت زندانده ایدی پایمال
اون ایکی ییل بولدی [illegible] زندان دور | جمله علوم الحجر [illegible] کان دور
اودر اننیک یوسف ایرور شهریار | هم بو زمان کوریب قیلور جان نثار
هر نچه زندان ایلی کوریب خواب | تعبیر بیره یوسف دیبیر جواب
بیز نقی توش کوروب [illegible] خراب | هر نچه اول دیدی اوشل [illegible]
اوشبو ایشین انینگ اجلو بیل یقین | ساقینی شه یوسفغه ایردی یمین
من وانی توش کوردم خبازه هم | انده زنداننده ایدوک در الم

شاه دیدی یار عقل کورکیل انی ... اوشبو توشوم قصه سینی سویورانی
ساقی اوشل لحظه یوسف شادمان ... باردی زندانغه کیردی روان

حضرت یوسفنی تیلیدیر ساقی کیلیب توشنی کورکان پادشاهغه خبر بیرکانی

کوردی زندانده یوسف یوزین ... دیدی تو واضح سیله تاپان سوزین
یوسف اینک مشکلینی قیلدی حل ... سیعی طالب بولیدا ایلاب جدل
ساقی اوشل دم کیرینشی رتبه کا یبانی ... کیلیبدی دیدی شاهغه یوسف سوزین
شاه دیدی قیلمیش توشوم نی عیانی ... ایلدی کیم تعبیرنی قیلسون بیان
ساقی اوشل دم یانیغه باریب نهان ... کیلدی یوسفغه دیدی روان
شاه توشین ایلادیب ایلدی عیان ... تعبیرینی ایلدی حجت ایلانک بیان
یوسف صدیق علیه السلام ... دیدیک تعبیرینی ایلای تمام
یتی سمیز اوی ایرور یتی ییل ... کیلیب کیتکی توقلوق ایرور عشرتده ییل
یتی اوق اَمی ایرور یتی ییل ... قحط بلا خلقنی ایلار سبیل
ساقی بینه یاندی کیتوردی خبر ... شهر ایلار مصر اولوسی سربسر
شاه دیدی قیلیغه بار نیل لوم ... بلکیل ایا معدن لطف کرم

یتی سمیز اوی ایرور یتی ییل ... قحط بولور یتی ییل ایدی خبر
توشکی بوکون قیلدی بو تعبیرنی ... ساقی یینه اول لحظه یاندی یوزدو
مملکت اوسنده سینی شاه ایس ... توشنکه بو تعبیرنی قیلدینک عیان
یوسف صدیق دیدی ای رسول ... تنکری بیلور حکمت تقدیرنی
یتی ییل ایچره کراکیس قحط سال ... برچه اولوسی ایکیسون آلیسون تمام
بیرینی قیلسون باریشه کا انبار لار ... یتی ییل قحط چو بولسه عیان
غله انبارنی قیلسون تو خلق ... شاه تقعی ایلاسون انبار خلق

توقتوق اولوب خلق جهان الجروبل
تعبیر دی اول شاه اولوس سر بسر ... قحط غه ایلارینی تعبیر لی
کیلدی یوسفغه دیدی لطف وجود ... یاشتین ایاق قدرت القدس آن
قحطغه تدبیرنی قیلغیل عیان ... کیلمک یارماق بیله بولدو زنک ملول
قحط نینک ایکیار سینکه تدبیرنی ... خلق تیار نعمت ایلیب گنج مال
مصر اولوسی نینک بیله اول خاص عام ... اشتغنی ایلاسون انبار لار
مصر اولوسی ایچره تو زانکان ... انده بولور لار چوکر فتار خلق
تا بقی اولوسین قحط بلادین خلاص

پادشاه یینکان بو یولوب حضرت یوسفنی کیلیب زندان یبوره کانی

پادشه مصر قیشنده روان ... ساقی کیلیب دیدی بولوب شاد مان
یوسف صدیقی تیلیدیر مکر ... دیدی بولسون لار فر باریب سربسر
شاه تجعی قالیب اوّل زمان ... انی چقارتیب کیتوروکی ذرمان
کیلتوری یوزاتکا باریب علم غیب ... بو عشقوز انینک ذاتنه بو شبه عیب

دیدیکه یوسف چقیش یوز ماه / شاه مصره یولسون منجی انجم عیان
بکلر بکه دیدی بار شکر یوردم / یوسف صدیق قه دینکز یوردم
سیفدین آچسون که ایبا کدی / بیز کلامی مصر ایلیکه بولدی یقین
بغلیب اول جمله بکلر تمام / کیلدیلر اول مصر اولوسی خاص عام
ایدیلر ای شاه و شیخ ماه اولی / قصه حالینکنی بارین چیقی جوابی
ایلدی مجموعنی تحقیق شاه / تا بجا دیلر دزده سیبیل کناه
قولغون زندان ایچیدن رحیق رام / بخشی ایجابین ای بولوت لغان
دیدیکه یوسف چقیش اوشبو دم / شاه اکر ایلیه لطف کرم
جمله و زندان ایلینی سربسر / ایلب زندان ایچیدین شهر بدر
اوشبو مروت تیش ایچور روا / من چقیش قال الارهم مبتلا
شاه ایشیتیب اوشبو خبر شیرونی / دیدیکه زندان ایلینی یوز مان
هر چه یوسف بولیدر هیر بیر / قویدوم الارنی بار چه سی بولسون بدر

حضرت یوسفنینک زندان چیقیب پادشاه مصره وزیر بولغی

اوشبو خبرنی ایشیتیب اول زمان / یوسف صدیق بولوب شادمان
چقتی یوز زنداندین ایلیب شتاب / ابر ایدین ایر چیلدی کبی آفتاب
کیلدیلر اوشل حالده روح الامین / دیدی ای پیغمبر [illegible]
شکر حق تعالی سنکا ایدی سلام / دیدیکه یوسفقه یتکور کیل پیام
یتمش اول هرکه قویدی قدم / هر یوزیده قالدی بر نیچه دام
هر نه که بندی بار ایدی سربسر / هر یوزیده قالدی ایت توکل بدر

برچه یولی

بارچه سی یوسف قه علیه السلام / بیش کش ایتیبنک ازره جوز احترام
مصر ایلیکا بیز تقی ایلانک خبر / اوزی یوسفغه بارچه چیقسون بدر
مصر ایلی بارچه سی یسا بولسون تمام / جمله بارلار ایلی و خاص عام
پادشهی مصر اینینک بکلاری / چقیغی اجازت الیبان اشتقلار
ییالدور و بیب اول شاه بیزوا یکر / خلعت شاهانه مرصع کمر
آتکیبان بارچه سی بولدی روان / یوسف صدیق بیلان شادمان
اوتروجیقیب مصر اولوسی جوق جوق / بارچه کیلور ایردی بذوق شوق
جمله خوش خوان خوش آوازلار / بلبل و قمری بیله هم رازلار
بارسی یوسف بیلان بولدی روان / هر یوزینی توتدی بو خلق جهان
کوروبی بکلار هر بیری توشتلار / یوسف صدیق ایله کوروشتلار
خلعت شاهانه نی یوسف کییب / بغلادی بیلینه مرصع چکیب
توبیش دولتغه چو بولدی سوار / خلق رکابینده ایدی صد هزار
آتلیغ اوچ یوز منک ایدی اول زمان / اوزکه یسا بیغه یوق ایدی حساب
شهر ایلیه زندان آرسی تورت یغاچ / ایردی خلایق دیر تولوک قماج
یخشی یمان جمله خلایق باری / چیقیب ایدی مصر اولوسی تشقاری
هر چه تعرف قیلدی یوسف یوز بیا / کیمکه یوزین کوردی اوتیتی اوزین
ایردی مغنی باری بلبل ایرا / چیقدی فلک با میغه کیبا نکنا
کوس بین نقاره آیده در بام زیر / خلق آراسیندین چیقیب ایردی نفیر
کیلدی او غوغا بیله خلق خدا / توتتی فلک گنبدی اولدم صدا

سوزلادی تمثیل ایله اول زمان — یوسفی انظاردن جوابین روان
جمله شاه لره مشکلات سؤال — قیلدی جوابین ویردی اول جنت خصال
شاه دیدی عالم علمی لدون — بس کیمی جان کوزیدیم دهر کتمون
بارچه کمالاته سن بی نظیر — سنده ایرور بو زینکه بهره وخیر
کشف ایرور سینکه بو علمی نهان — حال تیلیدین کر قیلور سین عیان
قحط ایشیدین منکا تعیین خبر — تجربه اولور حالیمیز ای بده ور
یوسف اوشل حالی دیدی ای امیر — انطابیز افتادا ایرور دار کبیر
ییتی یل قحط که بولوب ظهور — بولغوسیدور خلق جهان بی حضور
برچه بولوب تقیب ایلان مبتلا — برچه بولور مصر ایلی اندین جلا
شاه دیدی ایشت ای عالی نژاد — باطنینکده چوق بولوبتور شورش و
من صونی تدبیرینی بیلمین بودوم — ایله بیان معدن لطف کرم
یوسف صدیق علیه السلام — ویردی ایا خبری نیکو کلام
تفکر ایلیو حکمت تقدیرینی — سنده قیلور حیله یه تدبیرینی
منکا اول کیم ایشیتینی ایله امر — سوزوم ایشیت سنده کم زینده عمر
قحط که تعدیر قیلای باصواب — مصر اولوسی حکمی بو امینی عذاب
باوذیله مصر ایشیت بو سوزنی — قویدی اوشلدم ایاغینه یوزین
دیدی ایا شاه وسنی ولقا — مصر بیرینی سن شاه سن من کدا
اوشبو کمالات ایله ای نیک ذات — سنکا سزا اولدی ایرور تاج وتخت
دیدی بو سوزنی روان قویوب بخت — یوسف صدیق ایلیکین توتدی توب

جمله

جمله اولوسین ایلدی پادشاه — کفر ضلالات یولیدین هم اعادی
یوسف صدیق شهی پاک دین — بولدی ولایت ایلکا زیر نگین
بولدی ایسه ویردی بو خاص عام — مصر اولوسی برچه خلاص عام
برچه ازر عتقه قیلنکلار رجوع — قحط اولوب تا یقویه که بولندی فرو
ایلیک اوچون بیرینه حورت کار جنگ — اشلیغ ایله اولوب کیز انبارلر تنگ
ییتی یل قحط چو عالمده فاش — بولوب بو انبار ایله ایلانک معاش

مصر اولوسی قحطیده خلاص تاپیب بادوان لقب جغای بولوب هر برد

مصر اولوسی حکمین ایشتکاچ روان — کیردی الار ایکمکه هم اول زمان
انداغ ایکین ایکنه اولوسین یتی یل — یتیشیب اوزن ایکنه اوقجه بیل
اشلیغ ایکیب بیش یاشیدین اوزدیلار — مالینی انبارغه تولدوردیلار
اوشبو ایدی یتی ایل انینک کشی — یوق ایدی اول مصرده ایکمیش کشی
توق بولوق اولوب ایلدی اوشل قحط سال — قحطلی ایرور دیبل غم غصه و ملال
امر بیله حضرت روح الامین — کیلدی اوشل قحط بیرونی زمین
قحط بلا بیله جهانده ندا — قیلدی اوشل قحط بلا هر غذا
سالدی خلایقه اوشل فزع جوع — ایلدی اوزینه اوزینه خوش رجوع
قحط بیله بولدی اولوس مبتلا — برچه غذا الجوع ایدی بیل جان بلا
یوسف صدیق علیه السلام — مصر اولوسینی بیغدر خاص عام
ویردی سبط ایلیدو قحط سال — بولکه بو کون قیلدی غم غصه و ملال
اوشبو بلا ییتی یل انجره تمام — بولغوسیدور رهبر بلنکز والسلام

خاک بر آغشته ایدیلار شوبا ان / کرک سیلان میش بوپوروم عنان
باز کبوتر ایدیلار سیم تن / شیر ایدی روباه ایدیلار رزم قرین
سلطنتی توزوب ایلیکدکرا [illegible] / کیلما بولار انیک شرح بجلید قیاس
هر قچن آتلانسه ایدی تا کیهان / تو تر ایدی [illegible] زمین زمان
هر قیدین ایدی بو رنک سوار / باریدی هر بیری [illegible]
کوس نقاره ایکدور بام رزم / ناهی اوینیدین ایرور [illegible] چشم
هر قچن آتلانسه زهیج خدا / توکلار ایدی مصر ایلی کردون جدا
اوشبو قتیل آتلانور اول شهریار / بولور ایدی مصر ایلی جان نثار
[illegible] ایلی قحط دین اوت اوج ایل / قالکنینه قحط ایلی یدی توزت ایل
مصر اولوب قیلدی ذخیره تمام / نیک بد مرد و زنی خاص عام
قیلدیلار انبار دین اشلیغ خرید / هر جه بار ایردی [illegible]
هر کیم اشلیغ آلیبان خوار زار / بار و [illegible] روزگار
التنجی بیلی قحط جو بولدی عیان / یوق ایدی اول مصر ایلیده نیم نان
نان ویر ایدی جان [illegible] / اوشبو ایرور قحط بلا [illegible]
هر کیم توتوب [illegible] فرزند / کورلار [illegible] جکر بند
بردیلار آلدیلار اشلیغ بار / قالدی [illegible] باری خوشلیق لار
قیلدیلار التنجی بیلی بو معاش / ییتے بیل قحط بیلا بولدی فاش
بولکد بو مصر ایلی [illegible] لال / یوق ایدی سوزلار [illegible] مجال
هرجه بار یوسف تاپو غنده روان / کیلدیلار توزداه فغان

دیدی

دیدی یانک مصر ایلی اندوه غم / هر نه کیم اشلیغنی کورار [illegible]
سیبو توب اول حالدره [illegible] قحط / توتوب اوجون [illegible]
مصر اولوسی [illegible] حکم خدا / بولدیلار [illegible]
یوسف صدیقه اول لحظه پاک / فارغ [illegible] اولوب [illegible]
ییتے بیل قحط [illegible] آخر براتی / قالدی اوشل لحظه بحکم خدا
جمله انبار توکاندی تمام / یوسف صدیق علیه السلام
قالدی تحیرده ایدی یا آکه / لطف [illegible]
رازق رزاق جهان سن کریم / رحم قیل اوز قوللارینکا یا رحیم
جمله کیسن رزق بیرورسن خدا / مصر اولوسینه [illegible] خدا
اوشبو مناجاتنی قیلب هم دعا / قیلیغ اوشل لحظه ایشتی ندا
روح الامین [illegible] / یوسف صدیقه [illegible]
[illegible] / بولمسون خاطریا کینک ملول
مصر اولوسی [illegible] تمام / مرد و زن نیک بد خاص عام
[illegible] / کورسون الار قحط [illegible]
یوسف صدیق [illegible] روح الامین / کیلدی [illegible]
یوسف اوشل [illegible] شادمان / [illegible]
[illegible] / برجه لاری [illegible]
برجه سی [illegible] / [illegible]
یوسف صدیق [illegible] کام کار / [illegible] سعادت [illegible]

الدی اوشل لحظه یوسفین نعمتی
چیقدی خلایق آنی ایستین حرمتی

واله ایدی جمله خلایق تمام
اوشبو قبیل ایده اوجاقی تمام

قیلدی کرم پادشاه لایزال
تخت غم اولدی نشستنی حضور

یوسفه ایدی تخت خلایق شاه
لطف ایله اولدی ذراه کرم

مملکت مصره جنت سرای
سلطنتی تابع اتیلدی نظام

معموره بولدی بو قبیل عدل وداد
هر کیمسه اتلاف ایلدی زنا کیمان

خلق تفرو حیف چقار ایردی پاک
نوش ایلدی مصر ایچینکه آب حیوان

طلعتندن قالدی خجل آفتاب
باردلار انینک سایه‌ده عقل هوشی

اوزلارینده یوق ایدی یلار صبح وشام
بولور ایدی یوق اوزینده خاص وعام

یوسف تخته اوتوردی تمام کمال
بولدی خلایق اوزده ذوق سرور

کان کرم سایه لطف اله
قوللارینه بیردی تمام نعیم

بولدی ایکی ایکی ایت ایچ خلایقا تمام
اقلیده قلدی ایدی ... قیام

مصر کبی معمور دیار
تنفیر ایدی عملیات زمان

بوتر ایدی خلق ایپونینی کوز کیک
ایلدی خلق اوز کفتکو سی

زلیخا حضرت یوسف ... کوکلی ...

لیکن زلیخا بو اولوب ایردی خراب
عاجز اوز ... بو ایاره هر

عشق بلاسینه اولیده مبتلا
بیکسی بیچاره ایدی زار ...

تجربه ایلدی عشق اودینه کباب
کوز یاشیدن کوزلاری بولکه ...

لام دکی قامتی بولکن دوتا
یوق ایدی ... غمی وار ...

شام ایله

شام ایدی کیلدی اوز زلیخا اول زمان
یتدی اوشل لحظه یا مرادکه

الدی اوشل پرده انی ایزلارین
سیور ایدی یوسف اول یرکه زار

ویرکه بو تو براق میدور کوی یار
یوسفی صدیق سنکا مکار

کیم سنکا بوز قاتیتی بولدی روان
تنکلدی بو یرکا تنیک تر تاعی

سنکا بو یر تو براغیدور آشنا
ویدی بیرکه یوزینی قویدی زار

قالدی کوی ... ذره حال
اوتی توتون بولدی جراحت جگر

خلایق اوی قیزلار ... جوان
کیلدی زلیخا یقه جون اوز ...

باشلادی اول بو خبر زار ... بینه
کیلدی ... قیزلار

کوییدی کوی ... حالی ...
کوز بولالی یار ... بولی

جان عزیز ایلادی انکا نثار

توبتی ... بولدی روان
اندکی یوسفی توروب ایردی ...

سپاهی اوشل لحظه یاشیغه یاری
یغلار ایدی زار چو ابر بهار

جان کوکلی کور زینه جوز طوطیا
اوشبو یر اوز ره توروب ایردی سوار

قویدی ... دول ... تمام
یوسف ایرور ... بو یر توپراغی

من ... بولین قاشنا
بولدی بو غم ایچره بی‌صبر وقرار

باشلادی اول قیزلار آه وفغان
ایردی زلیخا اوز یدین بی‌خبر

کوتاریب ایلیتلار اوی اولار زمان
یاش ایاغی ... کوزی اوزی ...

کور مدی ... اوینی یر اوزره ...
ویدی ... یر ...

قوروب اوز بوشته ده کیم قائم
آه یسنی بو اوت ایله کور ...

صبر وتحمل بیله تاب وقرار

یوروب ایدی اوشل شاه زلیخا دیر / نیکا قیلیب سن موندغ ایدیر
بیلیب منک شاه کنا هم بیله دور / بار ایمدی سیب کن کمده دور
دیب زلیخا بیلا اوی قیزلاری / اول آخرنی ایمدی سیوزلاری
یوسف صدیق سوزین سوراب بیر / شرط غه کیلدی بیر یوسف کلار کیم

حضرت یوسف [illegible] زلیخا او [illegible] دعا ایتدی

شاه زلیخانی بیتلاتی بو دم / دیدی روان کیلیب سز قوبیب قدم
یوزلاب یوسفی کیتتیلار بیرو / رابت لیق اوزره قیلالا حضرت کل
یغلار ایدی کوزلاری قان زار زار / توکار ایدی یاشین جوابیر بهار
اوتوب ایدی دنیادین اول دم عزیز / ایرور زلیخا غم ایلادین عجز
یوق ایدی تنگا عظمت اول زمان / تول ایدی بیچاره بی ناتوان
یوسف ایدی [illegible] / یوق ایدی جانیدین تقی فکر [illegible]
کوزی یاشیدین ایرده [illegible] / محنت [illegible] قیلیب ایردی [illegible]
[illegible] / کورول بو حالت [illegible] یوسف [illegible]
غم ایله کوز [illegible] کوردی آه آه / منده ین ایرور اول آخر گناه
منده ین ایرور اوشبو [illegible] / مالکی [illegible] استغیل جبر
[illegible] اول تو [illegible] / اوز [illegible] ایلادین [illegible] کیملکا
[illegible] ایدی یار [illegible] اول تمام / [illegible] ایرماک [illegible] بر
بار [illegible] اوشل شاه غه / لطف قیلیب [illegible] اوشل ماه غه
[illegible] ایلادی [illegible] من / محنت غم ایلاکیده الغت من

قامید

قامید ایتب یاندریک سوردی خبر / دیدی زلیخا سوزینی بیر بیر
شاه دیدی راست جو قیلسام [illegible] / یوسف صدیق قه بو خفور گناه
کیلدی بو زمان زلیخا سوزین / حضرت یوسف قه بشارت [illegible] کوز
دیدی قوچ حبیبا عیش [illegible] / یوسف ایدی عشق اوتیدین بیقرار
قرق کیچه کوندز کیم ایدیا تمام / یوسف صدیق علیه السلام
بغری ایدی عشق اوتیدین کباب / یوق ایدی بر لحظه انکا خورد و خواب
بارنه بو قرق ایلده زولیخا الم / تاریک ایدی محنت رنج ستم
یوسف اوشل حالده غمناک افسرده / قیلدی مناجات بشارت [illegible]

حضرت یوسف منا[illegible] قیلغان [illegible]

دیدی ایا پادشه [illegible] / بار [illegible] ایرور [illegible]
لطف [illegible] ایرور [illegible] پناه / کوبدوم [illegible] هدایت یا اله
بر نه زلیخا [illegible] بیلا / قیلدی [illegible]
لطف قیلیب [illegible] یا کریم / [illegible] بو عذاب الیم
اوشبو مناجاتنی قیلغان زمان / روح الامین [illegible]
دیدی ایا یوسف نیکو خصال / ایدی [illegible] پادشهی لایزال
قرق کرت [illegible] تمام / تا بجا دی بو وصلت [illegible] باهتمام
تنکری [illegible] کوروبان اوشبو دم / قوی بو زلیخا [illegible] یوسف قدم
یوسف اوشل لحظه بو لوب شادمان / باروب زولیخا قا تیغه اول زمان
دیدی زولیخا غه بحق اله / منکا عنایت [illegible]

مصر اولوب هر برچه اول شاه خاص وعام / باعلمدیلار شهر ایچره تین تمام
بار ایدی اول مدده کمالا مصر / اون ایکی مینگ بیردی محلات مصر
هر بریده اون ایکی اوی ایدی / برچه خلایق الجیده توی ایدی
کوبین نقاره ایدیلار دو خروش / ذوق طرب بیرلا ایدیلار بکوش
جمله جوش خوان جوش آوازلار / بلبل قمری بیله همرازلار
برچه توتوب بیردیلار آهنگنی / زهره قیلیب ساز طرب جنگنی
بولدی خلایق ارا عیش عیان / کیلدی تغو غنیده زمین زمان
بیکی لار اول لحظه اولوب اوبلار / خیمه خرگاه سبز پرده لار
هر طرفه باقیب توزولدی جعفر / مصر ایرور روضهٔ رضوان مگر
قیلدیلار اوز جاینه یوز بینگ بهار / بولماس ایدی اینک عنبر جنه چیر قیا
تخت مرصع کیتوروب دیوان / سالدیلار اوز کرادیه اول ایوان
یوسف شه همت نیکی اقتدار / بولدی اوشل جالیده غاکی سوار
کوکبهٔ حقیقی بیام فلک / چالدیلار قالدی بخیر ملک
الدیده ایردی علم زرنگار / خلق رکابیده ایدی صد هزار
ایردی کرکابیده اوشلوم بارگه / مصر ایچی جمله برزکی لار ایچه
کوجین نقاره ایدی در بام زیر / نای اونیدین ایردی جهان بنده نغز
کیلدی نوشته نوجالت بیله / دولت اقبال سعادت بیله
تخت مرصع قیلیب متکا / تا بجهت قرار ایدی رسول خدا
سعد ساعت تیغ قیلیب اختیار / الدی زلیخانی اوشل شهریار

عاقبت الامر رسول آگه / یوسف اوشل حضرت گیتی پناه
حکمتی زلیخا بیله جون سنج وصل / تا بیتی لار آخر ایکیسی گنج وصل
مصر ایلیدین بولدیلار انگا همنشین / مصر اولوب هر برچه برزیر نگین
شکر قیلیب تنگریغه هر لحظه باش / قویار ایدیلار آن قوروب کوزیا باش
کام قیلور ایدیلار جون یاد هجر / مقصد الدوده بیله جیدا د اجر

حضرت یوسف زلیخا اوین ویرانه کوب کلانی بولدی

یوسف صدیق رسول کریم / سلطنتی تختیده بولوب مستقیم
بولدی توزدی ینه اول عدل داد / عدل بیله مصر ایدی خیر البلاد
عدلینینگ آوازه سی النس جان / ایلتی لار از قاف بقاف جهان
سلطنت اوزره ایدی شهریار / اوشبو قیلیب اونگا ریبان دورکار
بر دو دولت سلطان ریب / قادر بیجون انگا علام غیب
اوشبو زلیخادین اوتوب جاه و سال / ایکی اوغول بر قیزی صاحب جمال
هر بیری دوری یگانه ایدی / نوبت ایله شاهی زمانه ایدی
ایردی اولوغی اوغلی چو شمشاد / باشتین ایاغ سایه لطف اله
بیرسی بهرام ایدی اوجون بنام / شاهی ممالک ایدی اول هم تمام
رحمه ایردی چو قیزینگ آتی / ایردی زلیخا غه جو جان راحتی
برچه تنسل و شهزاده لار / برچه او جون شغلدین آزاده لار
برچه سی یوسفغه ایدی نور عین / برچه زلیخا غه ایدی زیب زین
یوسف ایله اوشبو زلیخا مدام / شاد ایدی اوغلان لار کی صبح شام

قحط ایله بولدی الوس مبتلا | هر طرف بولور ایدیلار جدا
حضرت یعقوبنینگ اولادی پاک | بولدیلار ایرور خلق قحط دا هم هلاک
برچه سی یعقوب قتیده روان | کیلدیلار او غلانلاری و هم جان
دیدیلار ای پاک رسول خدا | قحطیغه تدبیر ندور قیل دوا
حضرت یعقوب دیدی بو زمان | قحط تدبیر قیلای هر زمان
مصر سارا برچه باریڭیز بوروم | سعی طلب بیله قویونگ قدم
مصریده باردور ملک نامور | خادم ایرور لارا انگا فتح و ظفر
عادل بخشنده دانا اوزی | شمس و قمر دین تقی زیبا یوزی
سیزدین انگا تحفه ایلتینگ بوروم | سیزدین ایرور تحفه الذین کرم
قحط بلاسینی عیان ایله نگیز | محنت دردینی بیان ایلانگیز
لطف قیلیب از کرم کرده کار | ایسیزکه ایرور شیخ اوشل شهریار
حضرت یعقوبغه اولدم مکرر | بارا ایدی اون برا اوغولی نامور
براناذین اون اوغول ایردی یقین | براندین یوسف ابن یمین
برچه لار شیروان شیره مرد | برچه سی حق نینگ بیله فرد فرد
قویدیلار ابن یمین نی مدام | حضرت یعقوب اوزیدین بیر شام
یوسف آغالار بر قدم اوشبودم | قویدیلار اجازت بیله یولغه قدم
برچه سی شاکر بو بابان شادمان | یولغه کریب تیز ادیلار اوز زمان
مصرغه یتتی الار چون یقین | تنگری نینگ امری بیله روح الامین
کیلدی یوسفقه تیکوز دو خبر | دیدی ایا یوسف صاحب نظر

برچه لار

برچه لار ریخته ایدی تشنه لب | برچه لاری ایردی بیرله طلب
یوسف الار جانیغه کورکان زمان | بولدی جهان کوزیدین قان روان
یوسف صدیقنی اوغلی روان | کوز یاشنگیز بیلدین ایرور بو زمان
حضرت یوسف دیدی آنی عیین | سینگا منعاتی بیوز ایله بو زمان
بیلکه بو اون بیکتی اشتر بجاد | کیم کیلدو ور بار برچه لار بر قطار
برچه آغالاریم ایرور لار بوردم | سینگا تحفه الار جانیمه تور لوک الم
بیلکه بو بوزنه تورت الجنکلده نهان | قیلمیغای سیبیق هیچ کیشینگ عیان

حضرت یوسف [illegible] یعقوب غالارز بولده تا نیغا بو قوروغه [illegible]

یوسف اوشل لحظه یینه یاندی نه دو | بولدی نیغان کرو یکا جرخ کبود
تورشی نی سعادت بیله بر تخت | همره ایدیلار انگا اقبال بخت
اوغلی قیغو دیدی بیله نغور بصر | باربو عزیزلار سیاز آنیا بنقل نظر
شهرغه کریسون باریسی بو زمان | شهر ایرور منزل و دار الامان
اولتور ور اوجون بارنیغا اوی برسی | اوچ کیچه کوندوز بینه هم تو ی [illegible]
بارسی نینگ باشی یا یغی قیل تو کوز | بار جا ایرور تو قننگک ایلیم بو سوز
اوغلی اوب شرطی بیله اول زمان | دیدی ته و بینگ قیلاس من بیجان
باردو بوا اون بیکت کنعان [illegible] | اتته سینینگ و روی [illegible]
بارد بر او بیکه توقوز و بی بارنیغا | تاشبید یلار بیر بیری بر لیکه [illegible]
اوچ کیچه کوندوز بارنیغه برده توی | عیش طرب قیلدیلار او بر دو [illegible]
برچه سینینگ یا یغی بیر تا بای | قیلدیلا توکوز توشه بارکا [illegible]

اولمش قولیده مینگلیکیت ایبردن ها
باغلب ایدی بر برجه مرصع کمر
بیونکی قولیده مینگلیغ فیز ایدی چلوردو
بر برجینکی بوینیده اول طوق زر
هر طرفه بانک بیبا اول چو دو دو
ایلکیده ربار کمر زر جباب
یوسف آغالاری بو کنعانه لار
کیلدیلار ایلکیده بو عز جلال
بر برجه بودر کا عطاالدور دی کوز
تورردیلار اوج سبا عرت کامل بنا
یوسف الارجا انیغه قیلیغ نکاه
لطف قیلیب قیلدی الارغه سوال
سیز نیکم کیمکا ایرور بو زمان
یوسف آغالاری دیدیلار شهریار
بیر برجه پیغمبر ایرور دادی بیز
بر صه بو کنعان اولوسیغه بودم
حضرت یعقوب سیلاسین تمام
بار ایدی یوسف انکا انکیغ ولد
بولدی انینگ هجر بیده بیل مبتلا

هر برجه لار شاه وش مه لقا
هر برجه لارنینگ باشیده تاج زر
هر برجه سی خورشید وش مشکبوی
ایردی مرصع باری لعل گهر
ایردی ایلکیلاریده زرین عمود
تاربیب انکا یوسف ایدور نقاب
حکم بیله شهنی کورا کیلدیلار
کوردیلار قالدیلار گنگ لال
بر برجه سینینک اغزیده قالمدی سوز
یوسف آغالاری بحکم خدا
ویدی زهی حکمت نورلا آیه
ویدیکه قیلدین کیلادور بیزه حال
هر بیری سوزینگیز ایجیلالینک عیان
عالیم ایرور سوز یعنی بیزی بار
حضرت یعقوب نبی اولادی بیز
اوشبو ولایتده قویوپ بیر قدم
کیلیشور اوشر میرشه نیکو پیام
بیدی آنی کورکن بحکم احد
ورق بیل ایرور که جکاه دو لابلا

یوسف صدیق بولوب

یوسف صدیق بولوب بیقرار
کویدی فراق اوته سیلان اوز زمان
کیلدیلار زولیخا دیدی ای شهریار
کوز یاشینکامن قیلان جان سبیل
حضرت یوسف دیدی اوشبو زمان
حضرت یعقوب رسول آگه
اوشبو یکیت لاریم ایرور ناشقار
هر برجه سی یعقوبغه فرزند ایرور
هر برجه آغالاریم ایرور لار عیان
دیدی بو سوزلارنی یوسف روان
کیلدی تخت او بیتیده قیلدی قرار
دیدی آغالاریغه کنعانه لار
یا خود ایروپ سیز بارینکیز راه زن
یوسف آغالاری کوتردی فغان
بیز باریمیز بیر ابانک بیز ایا کواد
جد بیز ایرور بو خلیل الله
حضرت یوسف دیدی اوشبو زمان
لیک بارینکیز منکا دیدی قال قیل
حضرت یعقوب نبی نینک خطی
عن بیلمین سوزلرنینگیز باری حسین

یغلار ایدی یعقوب اوجان زار زار
کیرو جرم الجره ولقوذ دی فعلکی
ییدین ایرور یغلاماغینک زار زار
نوحه زار نیکنی ویکیلیس ولیل
یغلماغم قصه سیس بیل عیان
آنثم ایرور سهم منکا پیشت پناه
هر بر سیدور جو مهی فاوریا
برجه منکا جان کیبی دلبند ایرو
لیک تو توکنا اوشبو سوز ومی
حیقتی زلیخا فاتیدین حول
ایردی آغالاری انتظار
سیز بارچا نیغه ایرور بیز بکر
جمله سوزونکیز ده ایرور مکر فن
ویدی ملک بو بله بیزه بدگمان
سیل ایله مشهور سیز اندر بلاد
تنکری بیزنینگ بو زمیزده ور گواه
سیز کا بیرا ل شیغ ایلی روان
بر کیشی موندا بیر بینکیز کفیل
کیجکانا اوشل واقعنی تصور بنا
اندن قیلاین سیزه حضرت یعقوب

ویدی کراینی برینکا شلیغ روان | مس تور این خدمت ایچابی بجان

کیلمیه لار برجه بو الحان کو شنه | برجه کینه کار قیلینک لار منی

جمله شغلی برایی بها | برجه سینی نیک قرضی ایلی ادا

حضرت یوسف آغالارغه شلیغ مرتب کنعانغه ساری قیلغانی بو ترور

یوسف صدیق دیدی بو زمان | برجه غه اشلیغ برینک ایلنک روان

برجه سی کنعان سیری بار سون بو دم | جلکتی الار بحت رنج الم

بارنه کیم بار تحفه لار ینی روان | یوکلار نینک الحیده ایتینک نهان

بیلمسون اول جانی کنعانلار | بیلماکچ الار برجه سی یوکو بدر

برنکه یوسف دیدی خازن بارینی | قیلدی مرتب بارینی یوکلارین

تپروارن یوکلاب بارسی اول زمان | همره ایدی یلار بارسی اول کاروان

بوردیلار بولغه ایتب اهتمام | قطع منازلنی قیلیب صبح شام

همت الارینک ایدی چون بار | خطهٔ کنعانغه یتیشتی بار

یوکنی توشوروب بارسی اول زمان | باروی آتاسیغه قیلیغه احوال جان

حضرت یعقوب علیه السلام | سوزلارین الار حالینی بر بر تمام

بو قیلدی شمعونی دیدی اول زمان | قیلدی قویوب کیلدینکز اخر روان

برجه دیدیلار که رسول خدا | سوزلارینکه بیز قیلالی جان فدا

مصر ایچره بار دور ملکه ملک و دین | بو فقیرلارینک مثل بر روی زمین

خادم ایرور ایشکیده نه فلک | حاجب درکاه ایرورلار ملک

بار دور انکا حشمت عز و جلال | عقل خرد و صفیده دورکنک لال

اوشبو

اوشبو ولایت قیلدیغ کیلدینکز | قطع منازلنی بجوک قیلدینکز

برجه بیز اول خط زراه صواب | عذر و توا ضع بیله بردوک جواب

آتمیز نسبت بیزنی تمام | قیلدوق انکا عرض بار بیز و غلام

قصهٔ یوسف ایله حالاتنی | غصه و اندوه ایله آفتنی

برجه انکا حالنی قیلدوق عیان | قالماوی اول قصه ده جز و نهان

بیزنی بو شیوه دیدیکه جانب سیز | جمله بیلیک‌یا بیده جاسوس بیز

یا خود ایرور سیز بارنینکز راه زن | موندہ کیلیب سیز قیلیبان مکر و فن

سوزلارینکز بار ایرورلار گذاف | بلکه ایرور راستیدین یاق گذاف

برجه بیز اول دیدوک ای شهریار | تنکری یغه دور برجه نهان آشکار

بولمه بیزنینک حقیمیزده بدگمان | بیزنی بیلور جمله خلق جهان

شاه دیدی بیزکا ایرور بر دلیل | بارچه بو لوب بیز که بیزنینک کفیل

برجه غه اشلیغ برایین بو زمان | خطهٔ کنعانغه بولونکلار روان

سوزلارینکیز بولسه اگر برجه چین | منکا بو یعقوبنینک خطین

ابن یمین نی کیتوروب سیز بیزگه | بیزگه عنایت قیلایین هر بیریگه

اورنده چون بولدی ابیت قال و قیل | برجه میز بولدی بو شمعون کفیل

بیزنی روان قیلدی قالدی اوزی | اوشبو ایدی آغز بیده اننینک سوزی

برجه بارینک بیزنینک موندا سبب | بات کیلینک ابن یمین نی الیب

حضرت یوسف که آغالاری شمعونی کفیل برجه اوز کرلارینه ایتکانی بو ترور

دیدیکه نالم ایدی یوسف قتی | بولدی بو شمعون کوکی بر بر بری

آنا دیغی منده این ایتا بیز جدا … منکا دیمک موندا ز بهر ی خدا
دیدیلار اوغلانلار ای راهبر … مصر سری قیلیغاچ عزم سفر
قالسون اوشل مورده شمعون مقیم … باردور انینک جانیده یوز خوف بیم

حضرت یعقوب شمعون بیرله حضرت یوسفغه الوده کونوره ساچ قیلغانی بر ترا

حضرت یعقوب دیدی یا اله … هر سپاریکا قیلیه تیم دورین پناه
سیندین اوکون یوق منکا فریاد رس … لطفونک ایرور جهانده بیکس کسی
ابن یمین غه دیدی ای همدمم … بولدی افزون محنت و درد و غم
منشی کیلتورسون اوشل اوشبوم … نامه دل سوز بیله شرح الم
منشی دانا کیتوروب اول زمان … ابن یمین نامه بیتتی روان
اول نامه ایدی نام اله … لطفینک ایرور هر جهته پناه
اوزکه بو یعقوب نبی دین دعا … پادشهی مصر یغه حمد و ثنا
یازدی اوشل نامه ده ناشتی ایاق … قصه یوسف ایله شرحی فراق
قصه شمعون نی ایلاب بیان … جمله احوالنی ایلاب عیان
نامه نی چو بیتتی دیدی ابن یمین … نامه نی الغیل و اوقوسن بی عقل غیل
جرلادی اوغلانلار اوشبوم … دیدیلر یوروک صدقیده بولکنام
... تیغ اوزره بولینکز راهبر … منک ایله عهد قیلیدلار یارلار
قیلماغای سیز بر بیرینکزکا حسود … خواه زیان کورسینکز خواه سود
قیلدیلار اوغلانلار اول حفظ عهد … بارچه سی بولغه کریبان قیلدیلار جهد
ایردیلار اول زمان قسمی … یعنی که پیغمبر آخر زمان

هر نه نصیحت

هر نه نصیحت دیدی اولدم رسول … قیلدیلار اوغلانلار انی بارین قبول
تیز ادیدیلار بارچه قیلیب اهتمام … قطع منازل نی قیلیب صبح و شام
یوردیلار بارچه قیلیب اتفاق … مصر سیاری بارچه سی قوتوب اتفاق
سیمی قیلیب بارچه بجلم الله … یتی الار مصر یغه بی اشتباه
هر برین بر ایشکیدین کرد یلار … بارچه سی شهر الجمیده اینیدیلار
بارچه لار تغلب اولدم تمام … شهر الجمیده انده کی باردور مقام
ایلاب ایدیلار انده کیلیب توقتلار … بارچه سی شمعونا ایلیه کوردوشتیلار
تابتیلار اول عز بیله انده قرار … کوزلار ایردی بریسنیک انتظار
یوسف صدیق غه کیلدی خبر … مصر غه کیلدی ینه کنعانلیلار
بارلادی اوغلانی ایتی ایکاه … تخت نی محولاق اوتوت کرده دیر
لیک بو یوزنی توتت انجنیده نهان … قیلماغای کس هیچ کیشیکا عیان
بارغیل بو اوچ کیچه کوندوز تمام … تخت نی آخر لاغیل ایا نیک نام
توتشون الارنینک یوزدین کرد راه … اوزینکنی آتیب کیل بیدربار کاه
یوسف صدیق علیه السلام … بسوزنی بیله اوچ کیچه کوندوز تمام
اوشبو جماعت نی قیلیب مهمان … قیلدی بو شادوره بیل خوان
قالدیلار انینک کرمیندین خجل … ایلادی دعا قیلدیلار از جان و دل
بولدی بوش اوچ کیچه کوندوز اسیر … شه نی کوراکیلدی بو کنعانلیلار
بیتی لار اولدم بیدربار گاه … کوردیلار اول قدرت صنع الله
ایردی بو خرگاه چو باغ ارم … صف صف ایدی خیل سپاه و حشم

برجا اولوغ کیچیکلیکین کورا اطه | کیلما کینینک کیفیتین سوزلیا
کیلدیلار اول لحظه بو کنعانلیلار | خدمت اوچون بارچه سی بغلب کمر
توردیلار اشکده برلن بنده وار | کوزلار ایدیلر بره انتظار
یوسف شاهنشه صاحب کرم | دیدیکه کنعانی لار ایتینک بودم
بزکه بوشمعون کفیل بروتنکیز | برچه بو کنعانلیغه یارب کیلدینکیز
حضرت یعقوب سلامی قینی | نامه پاکی کلامی قینی
یوسف آغالاریغه یاربیت اول زمان | بولدیلار اولوغ کیچیکی شادمان
برچه سی تعظیم ایله برار تیلار | یاری توزیع قیلبان قوبتیلار
باشلادیلار شهنشه حمد ثنا | مدح ثنانی قیلب اولدم ادا
نامه نی تعظیم ایله چیقاردیلار | یوسف صدیق قه بیاردیلار
یوسف اوشل نامه نی کوردی عجب | کلدی یوزیکه کوزلاریدین قان شتاب
تعلیقو کرد رحرم ای حجره روان | سوزرده اوشل لحظه یوعتم منینک فغانه
نامه نی سورترایدی اول کوزیکه | کاه اجیب توبیر ایدی یوزیکه
دیدی زلیخی ایا جان جهان | بو نه الم دور بو نه آهی فغان
کوز یاشینکه من قیلایین جان نثار | بو نه بتیک دور منکه دیدی شهریار
یوسف صدیق بشارتینکه زبان | دیدی بو بین سینکه بتیک تیک سوزین
نامه نی یعقوب ایرور بو بتیک | وردلار ایرور جانیمه او قیتین ایتیک
نم ایرور اوشبو رسول خدا | فرق بیل ایرورکه بولوب من جدا
تو قبی ایرور منکا بو کنعانیلار | اوشبو بتیکنی کیتوروب یتوراللار

قیلدا او

قیلدی اوشل حالده یوسفنی یاد | بیردی فراق اوتی اوجودم بیاد
ایرکیمین توکر ایدی کوز زده یاش | بولدی انکا زهر بیلا بیل اجاش

حضرت یوسف آغالاریدین سوال سوردغانلاری جواب برسوالی یمین جواب برکانی بودور

یوسف اوشل خسروی اورزمان | ایروردیلار حالینه اندر کمین
دیدیکه کنعانی لار ایتینک بودم | اول بیر ینکیز نیکا وردنه الم
سیزنینکیکه آتنکیز مید ور طعام | قیلدی بینی انکا طعامین حرام
برچه سی خاموش ایدیلار اول زمان | سوزلدیلار برسی بوزمان
ای عزیز توبتی اوشلدم بیان | دیدی ایا سایه لطف خدا
بو اون آغام بارسی الحمراه ایرور | بر برینک صلسدین شادور ایرور
بار ایدی منینک داغی بر توقنم | انکا فدا بولا دیه جانو تنم
آتی انینک یوسف ایدی نام ور | بنده ایدی یوزیکا شمس قمر
فرق بیل ایرورکه ایرور ناپدید | هجران ایرور بیرکه عذاب شدید
بولدی ایدی اول آغام ای محترم | برونی ایکا او بولور ایرو کرم
بولدی اوشبو زمان اول تبرک | آلتون ایاقه بولور ایرو اوشبو تبرک
بیغلاب دور منی انینک فرقتی | اورتادور جانیمنی بو توقنی اوتی
یوسف اوشل لحظه بولوب بیقرار | بیرده یغلار ایدی اول زار زار
یغلار نی قویدیلار محترم | دیدیکه کنعانی صاحب کرم
کیل اولوشونکه بولاین من شریک | اولکی اغانینک دورور بو سیزنی تریک
ایکینینکه تیلادی اول زمان | بولدی شریکی انکا بو شاه جهان

حضرت یوسف دیدی ای ناتوان | بیدین ایرور یغلاماغینگ بو زمان
قیلدی عنایت سینگا اول لطف حق | پادشهی مصر بیله هم طبق
ابن یمین دیدی شه پاک کرم | واجب ایرور منگا بو شکر نعم
بولدی اجازت منگا اوشبو زمان | یغلاماغیم بس بیله ایلای عیان
یوسف صدیق دیدی اوشبو دم | هر نه سوزونگ بولسه ایلگین بیغم
ابن یمین دیدی شه خاص عام | باب لطافتده قیلادین تمام
اوخشار آغام ایلکینه بیگمان | اوشبو ایرور یغلاماغم غه نشان
حضرت یوسف دیدی ابن یمین | منگا آغانگ قصه سینی بس دیگین
ابن یمین دیدی اون اغام بری | ظاهر ایرور بارچه لاری قیشغاری
یوسف آغام غه ایکیسان بار دیلاکی | کیچ قوروون برچه بیت کیلدیلار
توره بیلار آتم قاتیده اول زمان | بارچه لاری توزه بیلار آه و فغان
دیدیلار یا پاک رسول الله | حضرتینه بارچه قیلیب مونگ گناه
یوسف ایدی قوی قریغده مکر | ایرورک اینینگ قصه سیدین بیخبر
بوری کیلیب بس توراند بیگمان | قالیب ایدی بیزدین یراق اول زمان
بیل ایرور برهنه حق قوحوزن | بارچه خجالته بولوب بیر نگون
دیدیلار آتام غه بیتوروب بیان | بولدی اوچون عشق اتام غه حرام
اوشبو حکایت غه ایرور فرق بیل | فرقتیدین زار بیز هم ذلیل
یوسف شاهنشه پاکزه دین | دیدی ابا من سینگا ابن یمین
یوسف آغانگنینگ قاتنه بر ایت | بیلدین ایرور قاینه تا نزمین لنه

هر نهنی یوسف

بر ایکن یوسف ایرور بو عیان | لیک ابا اوعلاق قاتیدور اوشبو قان
ابن یمین یغلادی اول لحظه زار | تو کار ایدی یاشین چو ابر بهار
دیدی ابا خسرو پاکزه دین | عالم ایرور سینگا چو زیر نگین
حضرت یعقوب علیه السلام | قیلدی بتحقیق لنا اهتمام
ایدی بو ایش برچه سی تلبیس ایرور | باعث اوشل قصه غه ابلیس ایرور
عاقبت الامر بولور حق ظهور | محنت اولوب بولغوسی عیش و سرور
فرق ایل ایرور اوشبو طلبیده مدام | بولدی ایرور کوز لاریغه صبح شام
لیک ابا خسرو صاحب کرم | یوسف ... بیزره کیلادور بودم
باب لطافتده ایلنگ تمام | اوخشار آغام ایلیکینگه والسلام
خلقونگه باری بو زمان بنده من | یوکرم لطفونگه شرمنده من
ابن یمین غه دیدی یوسف بودم | من سینگا آغانگ بولایین بیغم
ابن یمین یغلادی اول لحظه زار | دیدی اتام بس هم اغام شهریار
لیک آغا ایندی که تو عشق ایرور | هر بیرینگ دردیغه درمان ایرور
اوقتی یوسف اوشل توقفانم | کو بیدی اینینگ هجریده جان تنم
بغر کوروب یوسف شاه جهان | الدی نقابین یوزیدین اول زمان
ابن یمین کوردی چو یوسف یوزین | ییقیلدی اینینگ یوزینا بیکی کوزین
تنوره اوروب بیلادی تا که خروش | چیقتی اینینگ فراقیدین اول عقل و هوش
بولدی اوشل لحظه ده بیخود اوزی | اغزیده قالمدی چو یوز لار سوزی
ابن یمین تینگ باشینی اول زمان | یوسف صدیق قویوب اول جان

هر بیر لارینینک ایشی هیچ ابولور / هم بیری اوز فعلینه رسوا بولور
ابن یمین ایدی آنرای خدا / قیلمه منی ایدی اوزینکدین جدا
تا که شریک من بو جهانده مدام / اولکونچه خدمت قیلاین صبح و شام
ایلدی فراق اوتینه قویمه منی / شکری اوچون لطف کرم معدنی
یوسف صدیق دیدی ایمه غم / سینی [illegible] اوزومدین بولوم
حیله تدبیر ایله ایلادی سنی / [illegible] اول بو جه آغالار منی
توتغیل ایچکده بو سوز [illegible] / قیلمغای سن هیچ کشیگا عیان
بار [illegible] الار خدمتینکا اوشبو دم / ایلدی بو هجران دین اوزه [illegible] غم

ابن یمین حضرت یوسف [illegible] طوق بولور [illegible] آغالار حضرت یوسف [illegible] بولور

ابن یمین کیلدی [illegible] اول زمان / اوشبو آغالاری قاتیغه دوان
دیدی آغالاریکه ابن یمین / پادشهی مصر ایله هم نشین
بولدو [illegible] هم [illegible] / همره ایدی [illegible] بو الطاف حق
ابن یمین ایدی منی شهریار / کوروبنک او [illegible] ایدیم بیقرار
فرقت او [illegible] ایدیم / ابر بهاری کبی گریان ایدیم
قیلدی او شه [illegible] / دیدیم ایسه دیدیکه اوشبو عیان
قصه یوسف نی تمامین بیان / کوردیم اینکا [illegible] من حبیب جمال
هر بری اول حالده قیلدیم بدر / شاه [illegible] قاتیغه [illegible]
[illegible] ابن یمین / [illegible] یوسف غمگین
هر بیان یوسف ایرور بو عیان / لیک بو [illegible] قاتیغه [illegible] اوشبو
التون ایاغ

التون ایاغ که مرصع ایرور / شکر [illegible] خطی ملمع ایرور
[illegible] گرکیل بو دم / ایت [illegible] کنعان ایلیچی [illegible] هم
قیل [illegible] / هر کیل الارنینک [illegible]
ایله بو [illegible] توز / بو جه [illegible] بو کلا [illegible] توکوز
ابن یمین بو کیده بو عیان / ایله بو [illegible] آنده [illegible]
هیچ کشی [illegible] الدین خبر / شهد [illegible] بو کلار [illegible]
چونکه الار [illegible] / [illegible] کنعان [illegible]
بارینک الار [illegible] زمان / اوغری [illegible]
[illegible] / عایب ایرور [illegible]
[illegible] بو کلار [illegible] تمام / اختر [illegible]
عاقبت اول لحظه [illegible] کیبین / اختر [illegible] ابن یمین [illegible]
حیف اینک بو کیده او صباح [illegible] / کور [illegible] آغالار [illegible]
ابن یمین غالیبان در زمان / شهر [illegible] هر [illegible]
هر نه که یوسف دیدی [illegible] تمام / قیلدی [illegible] بار [illegible] و السلام
کیلدی اجازت [illegible] بو کنعان لار / قیلغنی کنعان [illegible]
ابن یمین تیلاتیب [illegible] / یوسف صدیق [illegible] بارکرم
آنکا بو [illegible] / دیدی [illegible] قیلدی [illegible]
بردی اجازت [illegible] اول زمان / بر [illegible] کنعان [illegible]
[illegible] هر [illegible] شتاب / ابن یمین بغرا [illegible] کباب

جمله بو کلامنی توشوروب نکه یوداغ | اختیار ایبا اول یوکلا بیز کوروبان
کیلدی اوشل ابن یمین شیلاغ کیمی | کوروبیلار اول لحظه باریدین کیمین
جیقتی اتیک بو کیسه دا التون ایاقی | بارچه کوروب بیلمیز او کورده اویاق
ایدیلار خیره بیر بیره ادب | سیزنینک ایرور اوشبو کمانینک عجب
ابن یمین غه ایلیبان اول زمان | معرض بار ایلیدیلار اول دم روان
مهر ایتیکا بولدی اوشلدم حزن | او غرلار ایرور بارچه بو کنعانیلار
حیرت ایتیک التون ایاقی بیکمان ان | ابن یمین بو کیسه جیقتی عیان
کیلدی آغالاری ابن یمین غه | شاه قاتیده بر سی شرم کیمین
برچه سینک باشلاری ایرور قوی | برچه سینی یوزلاری بیره یوق سوی
شاه دیدیکیم هله کنعانیلار | نیکا بو ایش قیلدینکیز ای اوغریلار
برچه دیدیلار کیم شاهیدین | اوشبو کیجیک اینیمیز ابن یمین
اوشبو عیان ایشنی قیلیبدور بودم | بو سوزنی اینیک جمله او جوان عدم
بیز اولمیز برچه مز جاهم داود میز | حضرت یعقوب غه اولادمیز
اوشبو عیان نینک اتیسی بار اشغال دور | اینیک او جون فعلی اینینک اوزکا دور
بیز آغاسی بار ایدی اول عزیز تاف | بیوزلار ایدی جمله بیوزی اکز اف
اوشبو اینینک قیمتی دور بیل یقین | بیز دین ایا سیز بو بیل شاه دین
قیلدی اوشل ابن یمین غه روان | ایلیک ایا غین کیسینکیز دور زمان
فرع ایلیه او غریغه ایرور بو جزا | کورسون اوشل او غری لیغیده ایکی
ابن یمین آغالاری دور زمان | دیدیلار ای خسرو صاحب قران

بوریکان

بوریکان قیصه اول التفات | قیلماسین دیبر یوسف غه اوم ایرور حیات
موسی ایدی انکا بو ابن یمین | اوشبو فراق او شنیده ای شاه امین
انده او غری ایلدی کر دون جدا | اوشبو ایرور حکمت و حکم خدا
حضرت یوسف دیدی اوشبو زمان | منده ایرور خطیکه خبر زمان
انی کوروب نکوز او قونکوز اوشبو دم | من دورغی بیلادی یه بیتب دور قلم
کیلتوروب اول خطنی اوشلدم مکر | اوشبو بیهوده ایلیک بیر دیلار
کوروب بیهوده تا بیدلار او خطین | بیلدی اوشل واقعه نینک صورتین
دیدی بیر اوغلار بینه اول زمان | بو تغو سیدور برچه ای شهزیغیان
دیدیکه یوسف خط دور بو خط | منکا دینکیز راست کیم ایتمانک غلط
جمله لارینک یتن بیلیبدوردم | راست ایبق اوزره بارچه نکیز سیز کیبیک
حضرت یعقوب نینک اولادی بیز | بیلکه بیری جیشمه او تادی بیز
حاضر ایرور سیز بارینکیز اوشبو دم | خط نه دیب یوزنه یازیب دور قلم
یوسف آتی خط بولادور یعدور | مالک تاجر غه سایتیب سیز مکر
برچه نکیز مه دیدم الیب بها | سانقل ایمیش سیز بارنکیز کیبی خدا
اوشبو نه یوسف ایرور اینک بارسی | برچه نکیز مالک انکا دور مشتری

حضرت یوسف آغالاری ... بیت شرم کیلین بو لغانلاری بوردور

قالدی لار اول حالده بار مجل | برچه دیدیلار بو لوبان منفعل
سانقل اول یوسف ایدی بنده میز | ایدیه علوق یله سشر منده میز
او غر حقیقت ایدیل بو المقول | قیلماسین ایده هیچ نصیحت مقبول

بعده دعا طاسنده علم لدن
ایتمز اوشل حالده ورزم سخن
ایلادی اول طاسی دیبی ایکه نعم
هرنه سوزوکی بار ایسه یلغانه جیس
شاه کشیده یباریب اول زمانه
طاسی مرصعنی کیتوردی اوران
قویدی النیکا شاه قیتنده مکر
شاه الیب اینکنه بر میل زر
اوردی اوشل عاشق بر ضرب میل
طاسی چیقاردی بو صدا ای جرئیل
دیدیکه بو طاسی ضدیدور بودم
ایشیکز ایدی بیلابیلک بر بهم
جمله دیدی طاس سوزین بیر مکر
بیلگان ایسیز ای پادشاه بحر و بر
حال بیلی برادیو اوشبو طاس
برچا نیکز انی قیلنکز قیاس
اوشبو جماعت نیم ایرور حضور
باشینی اپاق سوزلار یلغانه برور
شاه ینا طاسی فی بر ضرب قیل
اوردی و دیدی یلغان ایب قیل و قال
دیدیکه بو سفینه بولار توتقه لار
باغلدیلار چاهه ایجیکه بیلاد بیلار
بر نیچین بو دیدیلار قان ایله
کیلدیلار اول صورت یلغان ایله
حضرت یعقوبغه یغلب بارسه
دیدیلار ای خلق جهان پیر وری
بوری ییدی دیدیلار یوسفنی پاک
برچا اینک ودوینیب بولدوق هلاک
اوردی ینه میل بو شاه جهان
طاسی غزه دیدی ینه هم قیل عیان
دیدیکه یوسفنی چیقاردی چاه
مالک تاجر چو بجلکم اکه
کیلدیلار برچا انی توتقه لار
بنده جیز ایرور دیو بهان ساتیلار
القدیلار اول لحظه بیکرمه درم
مالک تاجر دن الادی بخس ثمن
مالک تاجر غه دیدیلار بو قول
قحقاقی ایرور ایلیه نه بند غول
بولدیکر انه

بولدی چو زندانده گرفتار الار
قالدیلار عاجز و بیچاره لار
دیر ایدی یغلاب الار زار زار
بولدیلار جانیبق لار بیز اشکار
قیلدوق اولوغ بو زمان اختیار
یوسف کنعان ایجیده غریب لار
اه که تو شوکی آتمیزدین ایراق
قویدوق الیک عزیزیغه داغ فراق
یوسفنی ایندی ایرور انکا بیلخوز بی
بولدی انکا بیز اودی بوکون
بزکا اوشوم وردی ایدی بو زمان
انکا بولورت کوزی ککه دور بیز زمان
بار بیچه بر نوعی ایرور یوسفه که
ناله و فریاد ایتار ایردیلار
روزی توتنه بولدی مکر صبحدم
یوسف صدیق شهی با کرم
چارلادی اوغلانی دیدی بو زمان
باردی اوشل ایلینه کوزینه لمان
انکلاه بو زندانده لار احوالنی
تنکلا الار نینک بارا قحوالنی
چیقتی بو شهزاده صاحب کرم
یانینه زندان سار قویدی قدم
کیلدی چو زندان ایشیکیغه دوان
تنکلادی ایشینی بو زاده فغان
یغلار ایدی بار چه لار زار زار
دیر ایدیلار برچه لار بیز بار
برچه قیامت سوزیغه قدم
تویدوق آتامیز بیله آه غم
اوردی جان تعقد بیتی اوفرق
برچه بولار آتامیزدین ایراق
برچه کنه کار ایرور بیز اکه
بیزکا مکر لطفینک اولا عطا
توقع ایلینک اوشبو بلاده مکر
بیقلا اوزونک اوشبو بو خوفی
انکلادی شهزاده بولار نیکه سوزین
یاندی اوشل لحظه بیشار ترتیب کوزین
اوغلانلار نینک برچه کنه کار ایرور
واسیطه شیطان که بدکار ایرور

تنگری غفاریغه قیلیب اعتماد | بولماغای انینک رحمتیدین نا امید
عاصی بیچاره نامه سیاه | تنگرینینک الطافیغه قیلغیل نگاه
راحیم رحمن ایرور بی نیاز | برچه غه ایرور کرم کارساز
بولمه کنه اوسیتیدین بی ادب | قیلغیل اوشل تنگری رضاسین طلب
عاقبت اول یوسف صاحب کرم | روح الامین غه دیدی ای محترم
جان سیله تنگری سوزیغه من قبول | قیلدوم املای کرمن اندین نزول
قیلدی بو زندان ایچیده اول بدر | یوسف الارنینک بارسین حاضر
کیلدی آغالار بار خوار زار | توردول اشکیده بری بنده وار
کوردیلار اول لحظه ابین عظیم | بارچه سی لرزان ایدی از خوف و بیم
برچه سینی کوزلاری گریان ایدی | برچه سیغه دغدغه جان ایدی
یوسف ایدی تخت اعزه اوزره مقر | ای یمین ایرودی انگا ور نظر
اونکه قو بیدا مینک بیکینی باصفا | برچه بیج خورشید و شیرینه لقا
برچه لار صاحب تاج کمر | برچه لاری باشیدین یاقی غرق زر
برچه جواهر ایچیده ایرور غرق | باشتین ایاق یعنی زنبار فرق
حضرت یوسف دیدی کنعانیلار | ایلکاری کیلیکا اخر یلانکا جز
برچه سینینک یوزیکه شیراب روان | کیلدی یقین برچه لار او جهان
توردیلار شوکت عز و جلال | قالدیلار برچه لاری گونگ لال
یوسف صدیق دیدی بو زمان | حضرت یعقوب غه ایتینگ نشان
دیدی الارکیم بو زمان ممتحن | ایرور اوشل بیاکی بیت الحزن

فوجه آغاغا یتی

یعنی اوشلدم که به حکم خدا | بولدی او خورشید بولوتدین جدا
کوردی که آغالاری یوسف یوزین | برچه اوشل لحظه اونوتتی اوزین
برچه سی تنگ بولدی او وجود عدم | بیخود ایدیلار بری باسر تا قدم
کیلدیلار اوزینه بیک ناگهان | برچه لاری توردیلار آه و فغان
برچه بیجا حیرت کوزیدین توکتی یاش | برچه سی یعقوب کیلیب قویدیا باش
دیدیلار ای شاه لطف خدا | باشتین ایاق جمله میز اوز گناه
اگر نه کوزلار که کورا لیک یوزونک | بیزنی بو کون سجده قیلاولتورا ولنک
یوسف اوشلدم دی بشارت کوزینی | قویتی او یوقه بارسینی یوزینا
برچه نی برنی قوچوبان یغلدی | برچه اینک حرمتی سبب قلدی
برچه که دیدیکه بجا ینک غم بودم | وصل لب طنه قویا ایک قدم
ایمدی بو هجران توکندی بو اشتباه | هم توکندی ذ صنع اله
دیدی آغالار که کان کرم | بوزونگا نجوک یعالی او وجود عدم
برچه او زلکین که توکلیب بولور | لیک او اسنده توکونه قالور
نچه کرم بر له کچورسینک گناه | کونکلونکا کیلو اشمیز نگاه
حضرت یوسف دیدی بیلینک یقین | منکا خبر بردی بو روح الامین
یعنی دیدی حضرت حق بو زمان | یوسف صدیق غه قیلغیل عیان
هر نه آغالار قیلیب تور گناه | قیلمه بجا تیق لارینغه سن نگاه
برچه لارینی کچور سن کنهسین بیحور | برچه سیغه وصل نشر این انجام
تنگری سوزی بر له قیلیب من ادا | هم حضور ایده اول اورتادا

ایلدی اوشل دم ایه بو بشارت بشیر / یبکیس ایرور عاجز و زار حقیر
باکی دروازه کنعان ایرور / جالی انینک که پریشان ایرور
پیراهنینی بو سبب دین بشیر / امر بیله ایلتور اتا به نظر
کوزلار اوشل دم ایه بیشترین یوزیغه / بر مرده انینک دیغ بیله هم کوزلا
اوزی کیلیب مصرده کوزلار بیشینی / حضرت اتانینک نام یعقوب ایدی
بردی ایلکنی اولدم روان / تیز اوزی کنعانغه بار اول کاروان
یورور ایدی برجه بو ذوق طرب / شاد ایدی بیلا جمله اهل عرب
بیر بیر ایشلاری سر انجام تا شب / بخت صدو کار فلک تام ایدی
توتیشی بشرا اول آرا یرده مکر / قیلدی بو پیراهنه یوسف بدر
باردی بو یوزینه اول قیلدی جا / باردی اوشل لحظه بحکم خدای
پیرهنی ایرور نینه اول زمان / حضرت یعقوب غمی بیتی روان
حضرت یعقوب جیقتی خروش / ذوق ایلیا طنغی اول لحظه جوش
حضرت یعقوب دیدی بابا آکه / لطفونک ایرور جمله لوردکه
قیلدو دیدی جمله خیل حشم / یوسف ایدی لوتدم شامم بودم
اه بوراغین بسا لینکر هر طرف / بولماسون اول اوزنده باری
بیجه یوق کیلیب ایدی کاروان / اگر تر ایدی انکا بو اه فغان
دیر ایدی یوسف ایسی توللدی دماغ / اه قیلینک باریکنز ای بیوراغ
عاقبت الامر کیلیب کاروان / اول ایکی مینکه جرکه ایدی
بولدی بشارتغه بشرا ایلکری / جهد بیلان تیز اوز کنعان سار

ایله عنایت بیله لطف کرم / قیلغیل اتام کوزینی بینا بودم
منی تیلادی مصریغه کیلیوز اولدی / یوزومه توتشیبون بو مبارک کوزنی
بیلمه‌غه کورسیون بو خلافت بیله / دولت اقبال سعادت بیله
روح الامین کیلدی قیلدی یا رسول / حضرت حق قیلدی نیلا کینک قبول
قیلغیل اول پیراهنکنی بدر ز / حفظ کنعانغه آتنکه بیبار
کوزینه سورتسه کوزی بینا اولوز / جمله اعضاسی توانا بولور
یوسف صدیق علیه السلام / قیلدی آغالاری پیراهنین تمام
دیدی بارینگ مایه دین ایلیک قطار / بیتوه کیتور دونکز ایلانک بهار
بو کلامنی انکا بارینه رحمت / بارکه خرکه توتر لوک معاش
انینک آتامنی بولیده مات اوران / اوزی بیلور اوزی پیراهنین اول
جمله دینکلار بغلیب اول تمام / قیلدیلار الا اول ایشه بس اهتمام
برجه بیراغ برله بو ایلیک قطار / بیتوه یوکین قیلدیلار اول لحظه بار
اوزه تیبان بارجه بارور ... / زا قیلیب جمله بو یول ایشینی
یوسف آغالاری اوشلدم مکر / حفظ کنعانغه بارور بدر
قیلدی ایسه کیلدی انکا جبرئیل / دیدی ایرور امر رب جلیل
پیرهنک برمه بشرا ایلکینه / عاجز انکا اسیر ایلکینه
بسکا اتا نکنغه ایدی اوکب / سوتلوک اوجرنی بسکا انکا قیلیب
یباله ایریب که بو بشرین آتنک / ایار اینک س نقشی نشترین اتینک
یوز اوشل دم ایه بیلک دور کباب / اوغلی فراقیده ایدی در عذاب
ایدم اوشل

بولدلار اینیکی دیده روشن گوزی
دیدی ایا خالق عرش عظیم
حضرت یعقوبغه قیلغیل اعلام
دیدی بشیرا نابیغمبه اول زمان
یوسفی صدیق شهشن یا کریم
حضرت یعقوبغه اول بیران
قیلدلار انابینی وداع اول نفر
بیتی اوشل بابنت بیت الحزن
حضرت یعقوب قاتیده روان
آه اوروب دیدی رسول خدا
مصردین ایرور کیلورم اوشبو دم
حضرت یعقوب بیلیب بو پیام
یوسفی ایسی توتلدی شام مشک
پیرهن اولدعده که بردی بشیر
الدی گوزلارینکا بوسه اوردی
نغره اوروب کیتی اوزیدین مکر
کیلدلار اول لحظه یعیب بارکی
خالق زاد بیلکینی دیکیس راهبر
قوبتی مکر اوزره اولدم بشیر

بولدی همول لحظه توانا اوزی
بولدی منینک حق فضلیم پدید
یوسفیم خالق ارض وسما
مصردین ایرور کیلورم بیل عیان
پادشه مصرگه ایرور اوشبو دم
بیر ایردی انکا بلحی سجین
آتلانیبان تیز اودی الدم مکر
ایده که یعقوبغه ایردی وطن
کیردی روان الحکاریکه بو لحنه
خاک رهیغه قیلایین جان فدا
بسی طلب بولدی قویوب قدم
دیدی ایا محزن صاحب کلام
بر بهشی منکا کیتدوک انینک
حضرت یعقوب چیقاردی نفیر
بولدلار همول حالده بینا گوزی
جمله ایشیتا علینه بولدلار خبر
دیدیلار ای خلق جهان سروری
مندین ایرور کیم بینه تابینک خبر
دیدی سیلینکز ز صغیر و کبیر
اوشبو سوز

اوشبو سوزنی ایشیتدی کاجرا
بیتی بهبودا ایله بیتی لاری
برچه لار صاحب تاج کمر
ایردیلار همراهی ایلیک قطار
برچه قماش ایردی رخت لار
کیلدیلار توشتی او شلدم باری
حضرت یعقوب قتیده روان
باردیلاری او بیتی ایاقین باری
شرح بیلان ایدیلار بیر بیر
حضرت یعقوب تاپیب خبر
بولدی بو نرگس کیبی زیبا گوزی
شکر قیلیب تنکریغه قیلدی سجود
بولدی عنایات نکر ذو الجلال
بسکه بو شکرانه اوچون قیلدی بیور
هر نه دیدیکی مستحق ایلادی شاد و
اوزکا اولاشتی باری اولادیغه
نه کیم ایدی پیش کش رخت زر
حضرت یعقوب دیدی فادو راه
مصرکه باری ایلی عزم سفر

چیقتی خلایق ارکیلدی ندا
توسین دولتغه عیبیکا یار
باشتین ایاق لالار برغرق زر
مایه منیز باشتین ایاقی زیر بار
پیش کش اوچون حیاریب نجد الالار
تولدی بو کنعان الجح غوغالار
برچه تواضع بولیدین اول زمان
یوسفی صدیق بسلادین جر
بیلدی بو کنعانده صغیر کبیر
کلدی احترامیدین اولدلار بیدر
باشتین ایاق ایردی توابا بور
دیدی بو هجران تو بولدی عفو
توغدی بو هجران تو قیل قال
بولدی خلایق بارسیجا پر حضور
باره انعام بیله قیلدی آباد
کیچیک اولوغ جمله اولاد سینو
بولدیلار برچه لار معتبر
بارچه بو نکو که الحکم الله
سبقی قیلینک برچه بولوپ

تو عذار سعادت بیله صبح وصال
حضرت یعقوب شمع بودم
تنکری نینک امری بیله اوشبو زمان
کوریبون اوشل سلطان اوزره
یوسف صدیق تاپیب بیر حظ
دیدی یوروینک اوشبو زمان جار ایکی
جمله یغلیبون بهیر اغنین قیلیب
جیقتی لار اولدم ینه بیلیکی لاری
تا انکلاسی یغلدی تمام توکر
دیدی الحاصل تغ یوسف سوار
جمله بازاری بازار ایلی
ایدی بو سوزلارنی بولدی سوار
تونی بو افلاکنی اول قوزره
یوسف ایدی رخش سعادت سوار
کوس نقاره ایدیلار جوش
ان مینک ایدی اچیلیب یکیتلار لشکر
هر بیر ایدی جومه خاوری
برجلار ایچیکی جهاندار ایدی
ایردی مغنی بر ان بلبل سرایی

ایلیدار بیجران کیبی یاعال
جمله اول اوتی اینباقی هم
باد غیبی آتنیک آلدیغه تو شاهی جهان
بس تقی تعظیم ایله کوکین آنی
یغلدی بری بیکلار نینک بر بیر
توکر سردار نینک حضرت اریننک
کیلیبون الار ایرته بیلان یغلیب
حکم بیلان هر بیر سی هر سری
جلدقتا اوجران برج اغلاب کیم
توتی هوا یوز یننی کرد غبار
باغله یبون ایتیم بار یننی بر بولی
توتی جهان یوز یننی کرد غبار
بولدی اوشل روز جو روز برد
خلق ارکا بیننده ایدی صد هزار
ایردی خلایق الجیده ذوق جوش
برجلار یاشتیدین ایاق عرق
عارضنه شمس قمر مشتری
برجلار محرم اسرار ایدی
جیقتی زحل یانیده کلباکتی

توزدی

توزدی اوشل دم بولوباتا جوق چوق
آته اوغول بیر اولیبلار قاتیلیب
بیتی لار اول لحظه یاقتان لحت
حضرت یعقوب جو جیقدی ملکاه
هر طرفی کیم قیلور ایردی نظر
برجلار باشتین ایاغ زرنکار
دیدی بو سوزلارنی اتکلاندیلار
هر طرف قیلدی ادیب تورلوک لباس
هر جه خلایق ایدی نظاره کر
یوسف ادب شرطی بیلان اول زمان
بولدی ایکاو تخت اوزره جیقتیلار
کیلیب اول لحظه نینک بیکلاری
اوذکر او سجده ایکان سنمار
اوسکه قویلیده سیول قولیده اودرتا
برجلار صاحب تاج کمر
یوسف اغالاری قیلیب تکر جانی
کیلدیلار تخت تینک الدیکه فوج
حضرت یعقوب کیم ای بیلدار
یوسف صدیق شهی کا نثار

بار جه لاری نینک الجیده ذوق شوق
کل بیله همراه بولوب عندلیب
توشتی لار اول جالده بر بار لحت
روضه رضوان تیک اوشل لحت نگاه
بار ایدی ایوان سبز ایرده لار
هر بیر نینک الدیده بر گلعذار
شهر سیار دی برجه سی یوزلاندیلار
کیلماس ایدی نینک شرحینی قیلسم قیاس
مصر اولوسی برجه سی بولبولار
حضرت یعقوب ایلیکین دوار
مسند شاهی اوزره اولتوردیلار
خدمت اوجون تورودیلار اولدم
توکر سردار ایدیلار صد هزار
ایردی سی یکیتی صاحب قران
باشتین ایاق برجلاری غرق
برجه جمالینه اسیر بولوب
برجلاری قیلدیلار اولدم سجود
اوشبو توشوم قیصه سیدور سر بسر
ایلیه بولارنینک کنهین الدکه

منکا ایرنجک بو فراقیدن اوچ خبر
قیلدیم الارنینک کونکلین شاد کونده

بولدی الار برچه لار شادمان
تا بتی الار خوف ایلکیدین امان

حضرت یعقوب شکر اول زمان
عرض قیلیب تنکریغه بیر زمان

دیدی ایا خالق بنده نواز
بارچه غه ایرور کرمینک کارساز

راحیم رحمن کریم سن هم غفور
اوشبو جماعت کونکلینی سن قیلکیل بجور

حضرت یوسف دیدی امتی بو دم
موج اورار باشلاریغه بحر کرم

کیلدی اوشلدم ده که روح الامین
دیدی که یعقوب سنکا بیل یقین

اوشبو جماعت الم چکمکیز
لطف ایلا یا یوق الارنینک چکمکیز

من تقی عفو ایتیم الارنی بو دم
جمله کناهینی بغیشلادیم ازراه کرم

برچه بو ایشی باعث شیطان ایرور
بیل بو یقین دشمن انسان ایرور

تا بیتی اوعول بار بیچ کیم بو حضور
برچه لاری قیلدیلار آنکا سجود

یوسف صدیق بیچه قیا تین
قیلدی اوشل سوزده تورلوک سپاس

مصر اولوسی برچه زفاف تمام
حاضر ایدی جمله خلایق تمام

بارچه سی ذوقیق بولوبان بیر بیر
هر بیری اوز جایینه بولدی بدر

حضرت یعقوب اوشل شاد و جان
یوسف صدیق بیله بولدی همنشین

بولدیلار انکا همدم هم رازلار
هر بیرینکده رویه وصبا زلار

محنت غم بولدی الاردین یراق
برچه لاری بولدیلار شاد و جان

خوش بولدی اوشل محنت غم چکیب
یادایلا ولدلار بهم قایتیب

عیش بیلان باقی عمرین تمام
اوتکاردیلار بولدیلار الار شادکام

و این رساله را تحفه عباسی شاهی نام نهاده اند چنانچه بر مقالات و مشتمل بر فواید که بیشتر
امراض وقتی تمام کرده این توفیق خواسته اند والله ولی التوفیق مقاله اول در امراض سر
فصل اول در صداع [صداع دموی] و آن درد سر است و سبب آن غلبه خون باشد علامت آن گرانی سر و سرخی [illegible]
رگهای بدن و سرخی چشم و عظم نبض و قاروره غلیظ و سرخ بود علاج فصد قیفال و حجامت بر ساق و شراب
آلو و تمر هندی و غذا ماش مقشر بتمر هندی و آب غوره و بعد از فصد و گشنیز تر و خرفه و [illegible] و برگ [illegible]
و صندل مجموع یا بعضی با آنچه میسر شود بر سر طلا کنند و اگر از غلبه صفرا باشد علامت آن تلخی دهان و زردی روی و قلق
و سوزش و تشنگی و خشکی دهان و بینی و سرعت نبض و زردی روی و زبان و اضطراب علاج تلیین طبیعت بتمر هندی و آلو و ترنجبین
و شیر خشت بس طلاهای خنک که گذشت بکار دارند و شراب بنفشه و نیلوفر و تمر هندی و آلو و ترش و از میوه ها
هندوانه و خیار و آلو و غذا ماش مقشر بتمر هندی و اسفناخ و در وقت غلبه اسفناخ [illegible] بکار برند و روغن کل [illegible]
با آنها [illegible] مبالغه کنند چنانچه از بالا [illegible] و در ایام [illegible] بالبوی [illegible] عاجل النفع است
و بنفشه و نیلوفر و خطمی و پوست خشخاش و [illegible] در آب بجوشانند و صاف کرده
و بر سر بعضی نیم گرم کرده بر سر بریزند [illegible] و اگر از غلبه بلغم حادث گردد علامت
گرانی سر و غلبه خواب و بی مزه دهان و عدم حرارت سر و سفیدی و غلیظ بول و ضعف نبض [illegible] شراب اسطوخودوس
[illegible] با ماء العسل یا شراب لیمو و کلنکبین تا هم سود دارد [illegible] نخود آب [illegible]
سرخ و بابونه و خطمی [illegible] گرم [illegible] ضماد کنند بوی عنبر و مشک و قرنفل موافق است
و بعد از تنقیه ماده حب [illegible] مفید بود و اگر از غلبه سودا حادث گردد علامت آن گرانی سر
از [illegible] و خشکی دماغ و بدن و تیرگی رنگ چشم و ضعف نبض و فکر [illegible] علاج استفراغ سودا
بمطبوخ افتیمون [illegible] ماده [illegible] و زبان [illegible] سود دارد
[illegible] گوشت بره و بزغاله و مرغ فربه و روغن بنفشه و بابونه و خطمی [illegible] و صداع [illegible]
و صفرا بود [illegible] حادث گردد چنانچه از حرارت آفتاب و غیره و از خوردن چیزها گرم [illegible]
گردد علامات آن [illegible] و بعضی از علامت حرارت [illegible] و صفرا [illegible]
[illegible] و صداع [illegible] خوردن چیزها گرم بود
[illegible] زیرا که چیزها [illegible] موافق نیست [illegible]
باشد [illegible] از بلغم و سودا بود [illegible] از خوردن چیزها [illegible] عارض شود علامت تقدم این
اسباب یا بعضی از علامات [illegible] و سودا و بلغم مذکور شد [illegible] که گذشت در بلغم و سودا [illegible]
[illegible] ماده [illegible] گویند علامتش [illegible] از بلغم و علامت
[illegible] از سودا [illegible] باید گرفت [illegible] علامت [illegible]
[illegible] و صداع [illegible] آن چیزها [illegible]

از بابونه و اکلیل و شبت و قیصوم و بسوی طیب بارند از این ادویه چند بید بستر و افیون در روغن بابونه حل کرده در بینی
بچکانند و سعوط جزر را گویند که در بینی بچکانند و بسوی ببارند از زعفران و مشک و صعتر و سنبل و عنبر و پوسته بلوط بکشند
و شبت ... کرده اند باقی انواع صداع انچه بشرکت معده یا عضو دیگر یا از ضعف دماغ یا از بسیاری بخارات
و غیر این بود از علامات مذکوره بیرون نیست چه انچه بسوء المزاج مادیست و انچه بسوء المزاج ساده و علاج بعد مذکور
خواهد بود شقیقه درد گاه بود و در یکی از دو جانب سر بابت یا جب اقسام و علامات و معالجات به بسیور صداعست

فصل دوم در سرسام

لفظی پارسی است که معرب کرده اند از سرسام که بمعنی ابلیس است و این عبارت است از ورم
حجاب دماغ یا نفس اگر از غلبه خون حادث گردد علامت آن تب مطبقه و ثقل سر و هذیان و ضحک و حمرت وجه
و عین و عظیم نبض و قاروره غلیظ و سرخ بود و رفتن آب از چشم و درشتی و سرخی زبان علاج آن در ابتدا فصد
کنند و هر روز جلاب از عناب هفت عدد و آلو سیاه ده عدد و سپستان هفت عدد نیلوفر بنفشه هر یک پنجدرم
نبات ده درم و اگر ده درم ترنجبین بان ضم کنند بهتر بود و غذا کشکاب یا نیلوفر و عناب خورند و درین مرض ...
نباید کرد و در پنجم ... این مطبوخ ... صفت آن ... هفت درم بنفشه پنجدرم نیلوفر چهار درم تخم کاسنی
سه درم ... سپستان هر یک بیست دانه عناب ده دانه ... ترنجبین خیار شنبر هر یک ده درم و استعمال ...
بارده کنند ... شونیه باب گرم بنفشه و خطمی و بسوی ... کنند و اگر بخواب باشد شراب خشخاش دهند و میان ...
شربت از نبات و عرق گل مناسب بود و اگر از غلبه صفرا حادث شده این را قرانیطس خالص گویند علامات آن تب
و بیخوابی و بسیاری ... چشم و خشکی دهان و زردی روی و زبان و سرعت نبض و خشکی و بدخوی و هذیان و اضطراب
و خفت ... قاروره علاج هر روز جلاب از تخم کاسنی سه درم آلو سیاه ده عدد و بنفشه پنجدرم عناب هفت
عدد نبات ده درم ترنجبین با تمر هندی از هر یکی ده درم تناول کنند و شراب بنفشه و بنفشه پرورده و شراب
خشخاش تناول کند سود دهد و ملین طبع مطبوخ فواکه و نقوع آن کنند و این حقنه نیز مفید بود صفت آن بگیرند
بنفشه خطمی ... جو ... کوفته از هر یکی کفی عناب سپستان هر یک بیست عدد نیلوفر چهار درم ... پنجدرم بجوشانند
و صاف کنند و مغز خیار شنبر و ترنجبین هر یکی ده مثقال در آن حل کنند و ده درم روغن بنفشه بر سر آن ریخته استعمال
کنند و اگر حرارت تشنگی غالب باشد کشکاب ... مثقال لعاب بزرقطونا روغن کدو هر یکی ده درم با هم بیامیزند
و استعمال کنند و شربت ... چنانچه گفته شد بیاشامند و تسکین حرارت بابت خیار و کدو و شیره تخم کا
سنی و شراب صندل و ... بنفشه بو بیند سود دارد و اگر از غلبه سودا ... حادث گردد علامات ... هذیان
و ترشی روی و بیخوابی و خشکی دهان و تبی ... ضعف نبض ... و ...
و ... سیاه غلیظ باشد علاج آن جلاب از بنفشه و گاوزبان هر یکی چهار درم ... پنج ... سه درم نبات ده درم و غذا
... و بعد از نضج استفراغ ... کنند ... مطبوخ ... هفت درم
... بنفشه نیلوفر تخم کاسنی و تخم کشوث هر یک سه درم ... دانه بیرون کرده ده درم ... سیاه ...
... هر یکی چهار درم ... گل پنج درم و بالنگو گاوزبان هر یکی ... درم خیار شنبر
ده درم ترنجبین پانزده درم ... استفراغ بنفشه و ... بابونه و ... تخم ... بجوشانند
و ... از نبات و عرق گاوزبان و تخم ... تناول کنند و شربت گاوزبان تناول کنند سود دارد

و از

واز بلغم ... و این را ... گویند علامت درد ... و ... و ... کند و کسالت
تا غایتی از چشم ... و دهان ... کاهلی و کسالت ... و نسیان لوازم این مرض بود علاج حقنه نرم
مالیدن و بستن اطراف و بر ... موجب ... زنند گاوزبان پنجدرم ... سه درم ... دو درم
... تراشیده یکدرم قند پنجدرم ... و ... صباح ... کرم ... و بعد از ...
... یکی پنجدرم اسطوخودوس ... دو درم ترید مجوف تراشیده دو درم ... سه درم گاوزبان
... درم گلقند ده درم ... ده درم غذا از ابتدا ... عوض آب جو ... آب ... دو ...
نخود آب مرغ اندازند ...

فصل سوم در ...

و درم ... بود که ... ظاهر شود و کام ... کرد ...
و ... خون باشد علامات آن انتفاخ و حمرت و قرباد وجه ... و تشنگی و کرب ... بود علاج فصد
... کنند و جلاب از بنفشه و نیلوفر و تخم کاسنی هر یک سه درم عناب هفت عدد آلو سیاه ده عدد نبات ده درم تناول
کنند و ... مطبوخ فواکه کنند و در آن روز ... بسیار ... و حلق ... و ... اطلاق کنند تا ماده
... و بعد از استفراغ ... خیار و کدو و شیره تخم کاسنی با سکنجبین و شراب نیلوفر ... کنند و ...

فصل چهارم در ...

نرم نگاه دارد ... بوقت برخواستن چشم تاریک شود و ماده این مرض ...
... بود و علامات آن ... و ثقل ... فکر و سکون ... بود علاج هر روز جلاب از ...
... گاوزبان از هر یک سه درم بالنگو دو درم نبات ده درم تناول کنند غذا نخود آب با مغز بادام ... و بعد
از نضج استفراغ ... ایارج فیقرا با مطبوخ افتیمون کنند یا این حب ... هلیله سیاه افتیمون هر یک سه درم
بنفشه دو درم ترید سفید تراشیده بروغن بادام چرب کرده یکدرم اسطوخودوس بسفایج هر یکدرم و نیم
... و ... از زبانه ... وحب ... بلع کنند و در عقب آن جلاب ... گرم ... بیاشامند ...
... شود و ... کنند و ... نگاه دارند و بموم روغن گل بنفشه و ... اطلا کنند
... آنست که چنان نماید که چیزها میگردد و دوران میکنند و سبب آن بخار بود که از اخلاط
... در دماغ باشد یا در معده یا در عضو دیگر متصاعد شود و متحرک گردد و روح نفسانی نیز بآن متحرک
شود و این حالت بظهور رسد اما انچه در نفس دماغ بود اکثر بلغمی باشد علامات آن بلادت حواس و ...
و علامات بلغم ظاهر باشد علاج آن ... معده و غثیان بود قی کنند و غیر خلط برآید ... که از صداع
آن خلط معلوم شده و در امراض معده نیز خواهد آمد عمل نمایند و اگر ماده در نفس دماغ باشد علامات
خلط غالب ... و علاج آن بدستور ... که در صداع گذشت

فصل پنجم در ... و ...

... بود در
... در کیفیت ... و سبب آن سوء المزاج بارد مادی باشد علامات آن ... و سیلان ... از بینی ...
... و ... چشم ... و صعوبت ... از خواب بود علاج ... از بالنگو و ... و گاوزبان
و ... و نبات تناول کنند و بعد از نضج ایارج فیقرا ... کنند ... این حقنه ...
شبت بابونه ... هر یک پنجدرم ... از ... هر یک ... درم ... پنجدرم ...
... رطل آب بجوشانند تا ... رطل ... باقی ماند صاف کنند و ... نیم درم ... روغن
زیت هر یک ... درم با آن ضم کنند ... استعمال کنند و بعد از استفراغ

و قرنفل صغیر و کبیر هر یک ... و سعتر و مرزنجوش و نمام بو یند و روغن نرگس و زنبق و خیری استنشاق کنند سودا دارد
بخواب مفرط است و سبب آن سودا المزاج یا بس بود یا مجاوره علاج هر دو نوع است ترتیب دماغ
بود شراب خشخاش و بنفشه و مثل این کنند بر روغن بنفشه و کدو و غذا اسفناخ ماش با شیره خشخاش و اسفناخ
و کدو و کاهو خوردن و بو یند بسود دارد و نیلوفر و بنفشه و کاهو و پوست خشخاش بجوشانند و بدان
سر و پا شویند و بخار مرطب و آواز آب روان که موجب خواب بود و اگر خواب نشود و اشنه و زعفران و شاهسفرم
بر بایند هیچ بخار که سودا المزاج مادی اول استفراغ خلط غالب باید کرد و علامات و علاج
هر یک بتفاوت که در صداع گذشت عمل نمایند **فصل ششم در سبات سهر** علتی باشد که از اجتماع اسباب سبات
و سهر حادث شود علامات او آنست که گاهی خوابی مفرط باشد و گاهی سهر طویل باشد و رو او بر آمده باشد و رنگ آن
مایل بسرخی بود **علاج** تنقیه دماغ کنند و درین مرض این حب مفید بود بگیرند بنفشه دو درم تربد یکدرم بلیله
یکدرم تخم ... از زیانه کرفس ملح نفطی هر یک نیم درم بکوبند و حب سازند و بعد از تنقیه ماده بلیع
کنند حقنه مفید بود و حب ... یکدرم و ... چهار درم بنفشه نیلوفر هر یک سه درم خلبه کف عناب ده
عدد سپستان بیست عدد بابونه اکلیل الملک هر یک شش درم مغز خیار شنبر ده درم عسل و روغن گنجد
هر یک پانزده درم نمک بوره ... هر یک نیم درم **فصل هفتم در تخیل** علتیست که مردم بر رنگ خیال
بینند مثل آنکه اگر استاده باشند همچنان استاده بمانند و اگر خفته و نشسته و همچنین و بدین سبب نیز
جمود گویند و سبب شده باشد که موخر دماغ بواسطه خلط غلیظ حادث شود علامات سکون حس
و حرکات بود و هر چه مریض را گویند جواب ندهد **علاج** موجبات فصد کنند قیفال بگشایند یا
حجامت ساق کنند و جلاب از بالنگو و شیپون هر دو دو درم گاوزبان سه درم ... ده درم
وا کنند و غذا آبخود اب بشیره خشک دانه خورند و بعد از نضج استفراغ بمطبوخ افتیمون یا حب کنند یا
استعمال حقنه ها کنند و تدهین سر بروغن بنفشه و کدو استعمال نطولات محللا مثل افتیمون حقنه
از شلغم حنظل هر یک نیم سیر یکدرم بوره ارمنی ... و نیم و شحم حنظل ده درم شکر سرخ نیم درم
استعمال نمایند **فصل هشتم در کابوس** آنست که چون در خواب روند چنان خیال کنند که در زیر چیزی
ثقیل یا ... مباشد یا کسی ... و آواز نکند و سبب آن بخار بود که از اخلاط غلیظ
متصاعد شود **علاج** اگر از غلبه خون باشد فصد قیفال و حجامت و تقلیل غذا کنند و اگر از بلغم باشد
یا سودا تنقیه کنند چنانکه مکرر رفته گذشت و تغافل نباید کرد که این مقدمه صرع است **فصل نهم در نسیان**
فراموشکار از سوء المزاج تر و خشک و از کثرت باده یا از غلبه اسفرا بر مقدم دماغ حادث گردد و علامات
و علاج هر یک بدستور سابق است **فصل دهم در مالیخولیا** مالیخولیا بقراطیون و انکار بود از مجرای طبیعی بسبب
آن سودا یا اخلاط سوخته بود که در دماغ حادث شود از بهر آنکه گوهر دماغ تاریک است و گوهر روح
نفسانی که اندر دماغ است روشن است و سودا خلط تیره و تاریک است هر گاه که بخار سودا بدماغ رسد
مزاج دماغ تیره گردد و روح نفسانی تیره شود و تاریک از بهر آنکه مردم از روح جز چنان
که روشن است آنکه اندر تاریکی باشد ترسان شود و ... نتوانند دید و نتوان
بدین سبب مردم از تاریکی ترسند پس هر گاه تاریکی اندرون باشد ترسان تر باشد از جهت آنکه
از تاریکی بیرون ... بتوان گریخت و از تاریکی اندرون دماغ هیچ نتوان گریخت خداوند این

علت بیوسته گرفته و ملول باشد و متفکر و ترسان و بدگمان و از بهر آنکه ماده سودا سرد و خشک است فعل سرد و خشک قبض است
خداوند این علت همیشه گرفته خاطر و متفکر باشد از بهر آنکه ماده سودا غلیظ است و مزاج او سرد و خشک است
خشک و غلیظ تر نقش ... نگاه دارد و دیر زائل شود ... بماند هم چنانی صورت و خیالی که خداوند این علت را
از دور زایل شود و این علت بمشارکت معده و سپرز بسیار افتد و هر گاه که علت بمشارکت معده بود خداوند این
از قی کردن راحت یابد و آنرا مالیخولیا مراقی گویند و سبب آن بسیار سودا بود که هر روز از سپرز بمعده بر آید
معده تقطیر یابد بسبب آن نفخ و باد با اندر معده تولد کنند و معده منتفخ شود و هر طعام مشتمل نتوان گشت و قوت
بسبب کار خویش تمام نتواند کرد و بیشتر آن از سودا در معده بماند و گرم شود و بخار آن بدماغ بر آید علامات خداوند این
علت بسیار ... باشد و لون او بیشتر گونه باشد که بخت بسرخی باشد با ... او قوی تر از اندر ... دو
و ... باشد از بهر آنکه در رگ او باد ... بسیار تولد کنند و با قوت بسوی بالا کنند و حرکت ... جسم ایشان بیوسته باشد چنانکه
بیشتر جسم بیوسته بر هم زنند و بعضی بسیار ... گویند و دل بکرم باشد و بدین سبب سودا بسوخته بیشتر و درین ...
کنند و دماغ او تر باشد و بدان سبب زبون و پذیرنده بخارها باشد و اندر احشا را و باد با و قراقر بسیار باشد و ...
بسبب ... هضم ... **علاج این** علت را استفراغ بسیار باید کرد و بیشتر از استفراغ ... و غذا ...
لطیف و خشک باید داد و گرمابه و آبزن بکار باید داشت و آب بر ... و اگر علت دماغی باشد رگ ... باید
زد تا ماده از دماغ فرود آید و اگر مراقی باشد رگ باسلیق باید گشاد یا اسلیم و اگر معده ضعیف باشد فصد
توقف باید کرد و آنرا اگر فصد کنند و خون سیاه باشد چنانکه حاجت افتد بیرون کنند و اگر سیاه نباشد نشان آن
باشد که ماده در دماغ است اندر همه ... بیرون کنند بهتر رگ پیشانی زدن صواب تر باشد و دارو اسهال ... ایاره
... و غاریقون و افتیمون و شحم حنظل با وی یار کرده پس مطبوخ افتیمون و حب ... و ایاره لوغاذ
و ... هر روز یا ... روز معجون نجاح اندر مطبوخ افتیمون ... و بکرند غاریقون نیم درم ... حنظل
نفطی نیم درم ... یکدرم بکوبند و بیرشته و بدهند و هر بامداد افتیمون نیم کوفته با مویز دانه بیرون کرده بیرشته
و هر بامداد ... بدهند و افتیمون نیم کوفته هفت درم با سکنجبین بیرشته شود دارو اول از شراب ... و مفرح
یا قوتی قوت دهند و اگر مزاج سرد باشد دوا الملک و مثرودیطوس و تریاق بزرگ دهند مفرح یا قوتی بکرند باد
رنجبویه پوست ترنج قرنفل مصطکی قرفه جوز بویا قاقله باد مشک بهمن سرخ و سفید درونج زرنباد زعفران تخم باد
رنجبویه تخم فرنج مشک از هر یک دو درم مشک ... و نیم بادرنجبویه دو درم هلیله کابلی هلیله درم بسد ... درم ...
و هلیله در مقدار دو من آب بپزند تا به نیم باز آید بپالایند و انگبین بر افکنند و بقوام آورند و دارو با بدان بیرشته
شربت دو درم ... **و اگر از سودا حادث گردد علاج** آن گرمابه و آبزن با آب فاتر بکار دارند و استفراغ ... الحبین
سکنجبین افتیمونی باید ساخت و در میانه روز ها ایاره فیقرا سود دارد و ما ... باید داد و اطریفل
چهار درم افتیمون دو درم ایاره فیقرا یکدرم همه برابر بیرشته و بدهند و اگر معده را ضعیفی باشد گل شکر با عود
و مصطکی دهند و باقی انواع مالیخولیا را از مانیا و داء الکلب و قطرب و عشق چنانچه در کتب مطولات مذکور است
علاج کنند فصل یازدهم در صرع صرع در لغت افتادن است و سبب آن سده غیر تمام باشد که در بطون دماغ
و مجاری اعصاب منتج گردد و حس و حرکت را منع غیر تمام کنند و اگر سده تمام بود در سکته بود و حس و حرکت
بتمام باطل شدی و اگر سده بشود افعال اندامها و حس حرکت بدان ... بشت بیچ آنست که در دماغ از بخار
کیفیت ناخوش که بدو رسید ... خویشتن را بدان سبب فراهم گردد

دفواق و متهوع کنند دماغ نیز گاه گاه کیفیت ناخوش باو برسد خوشبختی را فراهم کرد و بدان سبب اندر عضلها و
عصبها تشنج در رود و گرانه امعاء جگر کتفها مختلف و مضطرب پدید آید و تشنج کند از بهر این گفته اند که صرع
را بجای فواق است مر معده را و سبب [illegible] بلغم بود یا سودا یا خون یا صفرا و این نادر است یا باد
غلیظ در تجاویف دماغ محتبس شده و بشرکت اعضا دیگر باشد مثل معده و اوعیه منی و انگشت بزرگ پا
علامت آن [illegible] آن بزاق و مخاط و کثرت ریم در حالت صرع و کدورت حواس و بلادت و بیاض لون
و بطور و اختلاف نبض و بیاض و غلیظ قاروره بود علاج آن هر روز جلابه از زرآوند و زرنباد و افسنتین و بالنگو هر یک
سه درم گلقند ده درم تناول کنند و غذا نخود آب با شوربا و جگدانه با دارچینی خورند لیکن تقویت مناسب بود
و بعد از نضج تنقیه بحب ایارج فیقرا و [illegible] و بعوقبا و مطبوخ ترید و حقنها قویه کنند و این حب
مفید افتد ایارج فیقرا ترید صبر هر یک نیم درم افتیمون حب النیل هر یک نیم درم شحم حنظل نمک هندی هر یک دانگ
و نیم مقل کتیرا مصطکی هر یک دانگ کوفته و بیخته باب رازیانه بسرشند و حب سازند و مصروع را از سرما
و گرما و حمام و بطورت ازدیاد [illegible] و سبب باد و جاهای [illegible] بلند و نگه [illegible] و تناول مسخنات مثل [illegible]
و بیاض [illegible] و حبوب احتیاب باید کرد و هم چنین از بیخته و سوار و خصوص اسب دوانیدن و در دولاب دیدن
و به براق نظر کردن احتراز کنند و چند بند بیخ با روغن زنبق در بینی کنند و حلتیت در ماء العسل جوشانند
و در وقت صرع بحلق ریزند و مثرودیطوس و تریاق اربعه تناول کنند و معجون بسبالیوس نیز مفید بود
صفت آن بگیرند بسبالیوس عاقرقرحا اسطوخودوس هر یک پانزده درم قردمانا حلتیت زراوند مدحرج هر یک ده
درم بکوبند و بعسل منزوع الرغوه بسرشند و یک مثقال تناول کنند و اگر ماده سودا بود علامت آن خفقان و افکار فاسده
و خوف بلغم زیاده بود علاج استفراغ دماغ کنند بمطبوخ افتیمون و حب آن و تقویت دماغ بمو بیدن ترکیب
و مرزنجوش و بابونه و مشک و غالیه و شونیز کنند و بابونه و اکلیل الملک و شبت و مرزنجوش بجوشانند و بر
سر ریزند و شراب بالنگو با تریاق اربعه و مثرودیطوس تناول کنند و عود بسایند و در بینی دمند و بر
عنصل و عسل غرغره کنند و اگر ماده از خون باشد علامت آن ظهور علامات غلبه خون بود و در حالت صرع
جبین ممتلی و سرخ بود و باشد که رعاف حادث شود علاج فصد صافن کنند و تقلیل غذا و تقویه دماغ
بو بیدن سرکه و گلاب و مالیدن روغن گل و تناول رب فواکه و اگر از صفرا بود و صرع با دوار علامات آن التهاب
و اختلاط عقل و صفرت روی و چشم بود علاج استفراغ بدن کنند بمطبوخ فواکه و قرص بنفشه و ربشت
تناول کنند و با بشوره با آب گرم و سپوس و خطمی کنند و آنچه اطفال را حادث شود و آن ام الصبیان گویند
این قلیل باشد و اگر صرع بشرکت معده حادث گردد علامت آن غثیان و رعشه در حالت خلو معده و کثرت
لعاب و تشنج در صرع در امتلا و خفت آن در خفت قی علاج آن قی کنند بطبیخ شبت و ترب و انگبین عسل
و تلیین طبعت بخیار شنبر و ترنجبین کنند و بعد از آن تقویه معده بجوارش مصطکی و عود و ماده بجوهر
کنند و غذا نخود آب با سیر خشک دانه و دارچینی و گرد باد و کبابک و تهو خورند و اگر بشرکت عضو دیگر بود مثل
قدمین و ساقین و ید باشد و رحم بواسطه ریح غلیظ بود که از آن عضو متصاعد شود علامت آنکه باشد
احساس جزئی کنند بمعجون بخار یکه از آن عضو متصاعد شود و بدماغ برسد و با آن عضو نقطه [illegible]
و تناول علاج استفراغ بدن و دماغ بحب فوقایا ایارج فیقرا کنند و تقویه و تسخین سر با دویات حاره
و اصلاح حال آن عضو کنند و نهادن محاجم بشرط و با شرط در موضع که بواسطه بخارات که از آن کرده و داغ
و حیات متصاعد شود و علامت آن کثرت تثاوب و بی رغبتی بجان استفراغ دو نیم سم و احساس بصعود
بخار بود

بخار بود علاج آن فصل و اخراج گرم بود و حب ایارج که گفته شد خوابید و اگر از عنصرت رحم باشد علامات
شود و رازیانه کلنکبین ده درم بجوشانند و صاف کرده یک درم تریاق اربعه در آن حل کنند و بیاشامند
و اختناق رحم هر بلغمی در صرع بلغمی گفته شد عمل نمایند حقنه که مسکنه بلغم باشد مفید بود و قسط مرزنجوش حلبه
جلجدانه و اکلیل الملک و ورق بید انجیر سداب کرفس تخم شبت هر یک ده درم شحم حنظل افتیمون هر یک دو درم
قنطوریون باریک دو درم بجوشانند و صاف کرده عسل بیست درم انگبین پانزده درم بوره نمک هندی
مقل هر یک نیم درم کوفته در آن کنند و بکار دارند و این بسیار افتد که ناگاه شخص بیفتد و هم نشان
تمام مرگ در وی دیده و بپندارند که مرده است چون احتیاط نکنند ممکن است که زنده باشد و بسیار جاهلان
کرا او را دفن کنند و این خطر عظیم باشد فالج و استرخا وقتی نیز دو هم در فالج و استرخا تا فالج در عرف بطلان حس
و حرکت نصف بدن بود در طول و سبب آن فرو ریختن فضله رطوبی بود از بطون دماغ به اعصاب آن
جانب پس منع کند قوه حس و حرکت را در نفوذ در آن با نفوذ کند تمیز اعضا بواسطه سده در خرخ
بسیر و دیر متاثر شود گاه بود که افعال طبیعی نیز بسبب فساد مزاج باطل گردد پس در عضو نرم ظاهر
گردد و گاه بود که هر دو جانب را فرا رسید و تمام بدن بغیر روی مفلوج گردد و این را بزبان یونانی
ابو بلقسیا گویند علامات آن نبض بطی و ضعیف و متفاوت باشد و قاروره سپید مانند نسیج نیز
باشد و سبب سرخی یا ضعف جگر باشد یا ضعف گرده یا در روی یا ساییدن و هر گاه که عضو مفلوج سرخ شود
باشد و لاغر و کوچک باشد امید واری تر باشد و هر گاه که بر خلاف این باشد نشان ضعف قوه و صعوبت
علت و مانند بر فتن علاج علاج اول آن است که تا چهار روز تا تواند بتقلیل طعام کنند و از ادویه قویه تبرید
نکنند و ماء العسل با آب کهنه است با زیره و دارچینی بدهند و بجای آن ماء العسل خورند بعد از چهار روز جلابه از
زیره و بالنگو و افسنتین و بیخ مشک که کلنکبین خورند و غذا نخود آب با جگدانه و فلفل و دارچینی باشد
و بعد از نضج تمام حب قوقایا بگیرند صبر اسطوخودوس هر یک مثقال بوزیدان مارچوبه ترید [illegible]
کوفته بروغن بادام چرب کرده هر یک دو درم غاریقون و افتیمون شحم حنظل هر یک نیم درم نمک هندی
دانگ و نیم مقل دانگ کوفته و بیخته باب رازیانه حب سازند و اگر مزاج قوی بود حقنه کرده [illegible]
دیگر رفت مناسب و تریاق کبیر و مثرودیطوس و جوارش بلادر هر یک درم که یک مثقال الحبن تناول
کنند با شراب بالنگو و فلفل و دارچینی بیخ اذخر عاقرقرحا خایند و چون آثار بر ظاهر شود روغن قسط
و نارجیل و شونیز و سداب و نفط سفید و مثال آن در اعضا عضیل بمالند و مشک و کندش و فلفل
و نوشادر کوفته در بینی دمند و سپوس و ترکیبی با سمن بو بیدن و بر این حایل اسول اعتدال نمایند و صفت
آن بگیرند بیخ رازیانه و کرفس و اذخر هر یک هفت درم بیخ رازیانه و کرفس و افسنتین هر یک سه درم تا و
شونیز و زراوند هر یک دو درم در ده من آب بجوشانند تا با یک من آید و با یک من عسل بقوام آورند
سود دارد و اگر قوت ضعیف باشد تنگی زبان و فم و دندان دهند و قی کردن بجهت سود دارد و بعضی
از اطبا فرموده اند که هر روز یک مثقال ایارج فیقرا و نیم مثقال بلبل ترکیب کرده با عسل بدهند و تا
در معده و سر بمالند و اگر قوی تر باشد و بعضی فرموده اند که ایارج فیقرا چند بیدستر غار [illegible] تا دو
از یک درم تا پنج درم و گاه باشد که فالج حرارت مزاج بود که دل و دماغ با هم مقاومت کنند [illegible]
مطبوخات از دماغ فرود آید مقاومت نماید حرارت دل با جگر مستولی گردد که آب جو باید
داد و چون حرارت ساکن گردد باز بمعالجه اخیر اشتغال نمایند

علاج آن مناسب آنکه بجالینوس روغنها کنند که گرم نباشد بسیار و تقویت عضو کند و ماده
را از آن منع کند مثل روغن بابونه و اگر روغن گل و روغن قسط برابر با هم جمع کرده بمالند چه
و جاید دانست که عموم خصوص میان فالج و استرخا یعنی عربست و نزدیک بعضی اطبا
هر دو لفظ مترادف اند و استرخا یک نگشت را فالج میگویند خصوصا در دو هم و تشنج انقباض
عضوست و در هم کشیدن آن چنانچه از انبساط وکشیدن عاجز آید و سبب آن رطوبتی بود
که عصب و عضل را ممتلی گردانیده باشد و در طول آن نقصان و در عرض او زیاده واقع شود علامات او
علامات امتلا و بلغم غلبه بود علاج او همچون علاج فالج باشد و اگر سبب یبوستی باشد که اعصاب
واقع شود آنرا تشنج یابس گویند و این نوع مشکلتر بود و سبب یبوست استفراغ بسیار باشد یا سهر
یا غم یا حرکات عنیف یا حمیات حاده و بیماریهای کثیر التحلیل بود و این نوع بتدریج حادث شود
و علامات آن باریکی و لاغر شدن عضو و تقدم اسباب مجففه علاج آن ترطیب بدن کنند با غذیه
چرب از گوشت بره و بزغاله و مرغ و ماهی تازه و خربوزه و شیر میش و امثال آن و از قرع
بنفشه و خشخاش انار علاب و آب خیار و کدو و با نبات و شراب رقیق جدید یا ممزوج
عقید بود و نیلوفر و بنفشه و خطمی و خشخاش و برگ کاهو و کدو و جوشانیده و در آن نشینند و بعد
میرند و بعد از آن موم روغن از روغن بنفشه و شیر زنان استنشاق کنند و اگر تشنج بسبب زهر
عقرب حادث شود و تریاق اربعه و شربتی از خبات شجل کرده بدهند بعد از آن و اگر بسبب قرحه
عصب باشد علاج آن حوایج آنکه و اگر بسبب کرم حادث شود علاج آن قتل و اخراج کرم بود
و اگر از تمدد تشنج عصب بود از هر دو جانب بس عضو ثابت ماند و میل بجانبی
نکند و او تمدد و تشنج اصطلاح باشد و مشارکت او در سبب که از بعضی اطلاق میکنند بر تشنج که ابتدا از
عضلات خراون کنند و بجانب پیش کشد یا پس یا بهر دو و بعضی که از زاید مطلق تمدد اطلاق کرده
اند و بعضی مخصوص گردانیده اند بدانکه سبب آن هر دو مجمد بود از داخل یا خارج که در یک جانب
باشد یا در دو و علامات و معالجات آنچه در تشنج مذکور شد فصل نهم و در رعشه علتی است
که در اعضا آن ظاهر شود و سبب عجز قوه محرکه از تحریک عضل یا نبات آن بر سبیل اتصال یعنی
حرکات ارادی با حرکات غیر ارادی مختلط شود و صعب آنکه در جانب چپ بود و ماده سرد حادث
گردد و مشایخ و بعد معین الخمر را بسیار افتد و از شراب و با فراط و از اعراض نفسانی حادث شود
و آنچه از سوء المزاج سرد مادی بود علامت غلبه بلغم باشد و علاج هم روز جلاب از انیسون
و رازیانه و کلنگبین تناول کنند و غذا نخود آب با فلفل و زعفران نیکوست و کبک و دراج خورند
و استفراغ بحب ایارج فیقرا و بعد از تنقیه روغن قسط و زنبق و نرگس و قیسوم و مانند آن بمالند و حمام
گرم رفتن و در آفتاب نشستن نیز مفید بود و نارجیل و مغز جوز و گوشت نافع بود و از سوء مزاج
بارد بود علاج میر و در رد و غلیظ یا خارج علاج حلتیت با ماء العسل یا کلنگبین تناول کنند
و دواهای حاره استعمال کنند و آنچه از کثرت شرب خمر باشد ترک شراب باید کرد و تقویت
دماغ بروغن گل و منور و رب لیمو که مفید بود و آنچه بسبب اعراض نفسانی مثل غضب و خجالت

بود ازان تقیت باید کرد بهر حیله که باشد و اگر بسبب گزیدن حشرات باشد که عارض شود شراب بالنگو
با تریاق تناول کنند و در زمان انسب کوشند و گاه باشد که رعشه بسبب یبوست بدن باشد بواسطه
استفراغ بسیار و تحلیل بافراط و این قسم مشکل‌تر باشد علاج آن ترطیب بدن بود بتناول شراب
بنفشه و خشخاش بود و غذا شوربا ماش با مغز بادام و اسفناج و فروج فربه و حریره از نشاسته
و روغن بادام و نبات خورند سود دارد و روغن بید بر روغن بنفشه بادام کنند [فصل بیست و پنجم در لقوه]
[این مرض …] که اندر عضلات چشم و روی پدید آید و چشم و ابرو و پوست پیشانی و لب از حالت خود کج
نکرده دور کرد شود و سبب این چنانکه تشنج از جانب کشیده گردد و میل کرده با بستر خانه آن جانب که اراده
میل کرده علامت خداوند این علت آب از دهن راست نتوانند انداخت و باد راست نتوانند دمید
و ابستر خاو ضعف حرکت دهن و کدورت حواس خصوص حس ذوق و جنبش زیر زبان فرود آمده باشد
علاج احتیاط آنست که تا چهار روز یا هفت روز بگذرد علاج نکنند و آب نخورند و تا توا
نند چیزی نخورند چنانکه در فالج گفته شد و بعد ازان جلاب از رازیانه و انیسون و بالنگو و هفت
تناول کنند و غذا نخود آب با فلفل و زعفران دارچینی خورند و گوشت تیتر و کبک و هو مفید
بود و استفراغ بحب صبر و خفته جاده کنند و غرغره و مضوغات تا اثر ظاهر و نفعی حاصل آید و
گوشت کفتار یا گوشت گوره خر برنده بریان و گردن ضماد کنند و روغن … اندر بیرد
بزند و بر روی و مهره‌های گردن مالند و خردل بسیار کرده صمغ در روی مالیدن سود دارد و بوسید
جوز بوا در دهن دارند و قرنفل بخایند و بگیرند بوره ازین یک درم نوشادر یک درم و پوست بیخ
کبر پنج درم بکوبند و بیزند و با سکنجبین غرغره کنند و زهره کلنگ با شیر زنان در بینی چکانند
سود دارد و عصاره و جندبیدستر و عصاره مرزنجوش در چکانیدن سود دارد و تا … از …
دارند و در بینی بد چکانند [فصل بیست و ششم در اختلاج] اختلاج حرکتی باشد از موزه بدن بخلاف
عادت و در عرف گویند فلان عضو میپرد و سبب آن رطوبت لزج باشد که حرارت غریزی او را
تحلیل با بخ و بخار کنند و بسبب غلظ از مسام رود بیرون نتوانند آمد و قوت دافعه چون آن
بود که آن را دفع کند پس میان ایشان مدافعت حاصل شود و موجب اختلاج گردد علاج … پس
و نمک گرم کرده بر آنجا نهند و از چیزهای غلیظ و میوه‌های و خمرینه و حبوبات پرهیز نمایند و اگر
این حال کسی را کم واقع شده باشد و بعد ازان دایم شود هم لقوه و صرع بود و استفراغ بلغم کنند
با یاره معقوی بغاریقون و تریاق اربعه با شراب بالنگو تناول کنند و آن عضو مروغن
قسط و فاردین بمالند سود دارد [فصل بیست و هفتم در خدر] علتیست که اعضا تیره سود و …
رود این علت موجب نقصان یا بطلان حس شود و سبب آن سده باشد که در عصب واقع
شود بواسطه خلط غلیظ و … گردد [… خدر] علامت آن
فصد کنند و تقلیل غذا و اگر علامات غلبه بلغم باشد تنقیه کنند و معالجات فالج استعمال کنند
و اگر بواسطه … بود علامت او هم چیزی علامت تشنج یابس بود علاج او همان باشد
و اگر بسبب ضغط و ورم باشد یا بجهت تشنج یابس … علاج آن منع ضاغط و
تقویت عضو بود [فصل بیست و هشتم در زکام و نزله] عبارت از فضلاتی بود که از دماغ فرود آید اگر

بمجرین

بمجرین آید زکام گویند و اگر بسینه و حلق فرود آید نزله گویند و بعضی از اطبا این فرق نکرده‌اند
و سبب این مرض اگر سوء المزاج حار بود که عارض دماغ گردد و بسبب حرارت آفتاب یا … حاره
حریفه علامت سوزش و خارش حرارت بینی و سرخی چشم و گاه بود که با حرارت جمیع بدن بود و
علاج استفراغ بدن اگر ممتلی بود بفصد و اسهال و شراب عناب و بنفشه و نیلوفر و آب جو خاشیر
دادن و غذا شوربا ماش و مغز بادام خورند و از گوشت و شیرینی‌ها و از حمامات احتراز کنند و از سر …
علامت آن گرانی سر و کندی حواس و کسالت و راحت یافتن بچیزی که گرم کرده‌اند و تقدم اسباب خارجی
مثل آب و هوای سرد که بدماغ رسید [علاج اگر در] امتلای بدن بود و غلبه اخلاط بعلامات او معلوم
کنند و استفراغ کنند و اگر سوء المزاج ساده بود بنطولات و کمادات و شمومات اکتفا نمایند و باید
دانست که حمام در اول زکام سرد مضرست و آخرش مفید و در زکام گرم در اول و آخرش مفید
بود و لیکن حمام هر یک … بسبب آن باید و نزله و گرم را شراب خشخاش و … منع کند
اگر بسینه میریزد و اگر نزله شود بود یا تر و واجب بود منع آن زیرا که در آن خوف … سیاه دانه
بریان کرده در سر که یک شبانه روز … بوی کردن ماده را جانب بینی کشد و اگر بینی گرفته بود
چنانکه نفس نتواند باید زد فی الحال بگشاید و اگر طبیعت محتبس شود … نیلوفر …
بیخ … هر یک سه درم شکر سرخ خیار شنبر هر یک ده درم تناول نمایند و بنفشه … و کافور
و بیخ … اکلیل الملک و مرزنجوش و … فرو دارند و اگر در زکام شیر بر سر ریزند مفید
بود [مقاله دوم در امراض چشم … فصل اول در …] …

لیکن از بهر آنکه این ورم از درد … خالی نباشد همه انواع درد چشم را رمد گویند و ملتحمه
ظاهرست از چشم و گوشت او سفید … و همه عضلات اجزای چشم
شده است … رفته و استوار شده است بدین … ملتحمه گویند بدانکه چشم مرکب از هفت
پرده و سه رطوبت است برین ترتیب … نظم کرده … رطوبت
زجاجیه و جلیدیه و بیضیه … رطوبات جلیدیه است باقی رطوبات و طبقات خادم
و معدات وی اند … آفریده کار تعالی بفضل خویش …
مشیمه … زجاجی و پس جلیدیه … عنکبوتیه و بیضیه و عنبیه … ملتحمه [علامات]
آن وجع … و خارش چشم و ضربان صداع … و دمعه و رمص و ثقل باشد علاج فصد
قیفال و تلیین طبیعت بمطبوخ فواکه و نقوع آن کنند و شراب عناب و نیلوفر تناول کنند اگر ماده غلبه
صفرا بود علامت سرخی … درد … علاج اسهال بمطبوخ
هلیله و ضماد … اسپغول … صندل … گلاب و لعاب بزر
قطونا … چشم ضماد کنند و شیاف ابیض و کافوری … اگر ماده غلبه
بلغم باشد علامت … و آب … و سرخی … بسیار و ورم …
جفن [علاج آن] شیاف … خطمی … ضماد کردن …
و حضض و مرمکی و زعفران طلا کردن غذا نخود آب با دنبه و … با نان و جلاب …

وصعتر و بادیه و بیخ سوسن و بنفشه و کلقند آفتابی سازند این مجموع بکثرت بود و اگر کلقند بود
قند و گل سرخ اضافه کنند و اسهال بحب صبر و ایارج فیقرا کنند و اگر ماده سوداوی بود علامت آن صداع
و یبوست چشم بود و حیض و تیرگی رنگ [illegible] که سرخی ملتحمه و گاه بود که ملتحمه سرخ شود لیکن [illegible]
سرخ بود علاج شراب بنفشه و نیلوفر و خشخاش تناول کنند و شیاف [illegible] بلعاب [illegible]
دختران کوفته باشند چکانیدن و در ابتدا و در آخر شیاف دینار خون کشند [illegible] و قطور با مغز
بادام و جلاب از گاوزبان و عناب و بیر سیاوشان و بنفشه و بادرنجبویه سازند و مطبوخ افتیمون
تنقیه کنند [illegible] عظیم بود که پلک متورم شود و چشم تنگ فرو نتواند گرفت
[illegible] و بیشتر کودکان را عارض شود و علاج آن بجوز رمد باشد و حجامت نقره و ارسال علق مفید بود
و در [illegible] مطلقا از شیر بیخ و گوشت و جماع ملاحظه [illegible] باشد سرخ
که سفیدی چشم ظاهر شود و سبب [illegible] ملتحمه بسبب لطمه یا ضربه یا [illegible]
عنیف مثل قی و نعره زدن قوی علاج آن فصد و حجامت کنند و شراب عناب و ترنجبین تناول
کنند و تلیین طبیعت بمطبوخ فواکه و نقوع آن کنند و قطره خون بال کبوتر یا بط تنها یا با گل
و شیر دختران در چشم چکانند و روغن گل بسفیده بیضه [illegible] در ابتدا [illegible] و گل ارمنی
و فلفل بر حوالی چشم ضماد سازند و در انتها اکحل الملوک و بیخ و دم الاخوین و زعفران و زرده بیضه
با روغن گل ضماد سازند [illegible] و شیرینی احتراز کنند و شراب
بنفشه و عناب خورند و تنقیه بقرص بنفشه یا ایارج فیقرا یا مطبوخ هلیله کنند و شیاف انار بکنند
صفت آن اسفیداج مغسول ده درم انزروت [illegible] درم نشاسته کتیرا از هر یک دو درم افیون نیم
درم سحق کنند و شیاف بسازند و در وقت حاجت با آب بیاسایند و میکنند
علتی است که رگهای چشم پر خون شود و خارش اندر چشم افتد و عطسه آرد و در آفتاب نتواند دید
و آب بسیار رود و علاج آن فصد کنند و مسهل دادن و شیاف احمر لین و احمر حاد و دینارکون
کشیدن و اگر غلیظ و دیرینه بود [illegible] و احتراز از غبار و دود و جماع و [illegible] کنند
و شیاف باسلیقون و روشنایی در چشم کشند و اگر بدین معالجه [illegible] بمقراض [illegible] باید کرد
و ناخنه جرمیست عصبی که از کنج چشم ظاهر شود و منتشر گردد تا بسیاهی
چشم رسد علاج در ابتدا فصد قیفال کنند و تنقیه بحب ایارج جالینوس کنند و از لبنیات
و [illegible] و مولدات بلغم احتراز کنند و شیاف باسلیقون و قیصر و روشنایی در چشم
کشند و اگر ناخنه غلیظ بود بهترین علاج آن کشط باشد [illegible] باشد که در
باطن جفن حادث شود و با آن خارش بود و [illegible] که بر بالای آن سفید بود [illegible]
از آن باز میشود [illegible] بصورت دانه انجیر بود علاج رگ قیفال زنند و بر گردن حجامت کنند
و پلک چشم باز گردانند و بتراشند تا هموار شود و زعفران سوده بر آن موضع بنهند و بینه روغن
بنفشه چرب کنند و به بندند و هشت ساعت صبر کنند پس بگشایند و [illegible] شیاف احمرین
کشیدن یا شیاف اخضر یا شیاف سماق بگلاب سوده [illegible] چشم از جانب
بینی ریش بود که ناصور گردد و هرگاه دست بر آن نهند چرک بیرون آید علاج آن اگر خون
غالب باشد فصد کنند و اسهال بقرص بنفشه و شیاف [illegible] بکار دارند و اجزای آن [illegible]

بگیرند

بکریزه صبر کندر و انزروت دم الاخوین [illegible] از هر یک [illegible] شیاف بسازند
با آب [illegible] چکانند بعد از آنکه [illegible] کرده باشند و بدین مداومت نمایند و اگر این تدبیر کفایت نشود
داغ باید کرد [illegible] عبارت از ظلمتی بود که در حدقه [illegible] پدید و مانع ابصار
شود و سبب آن برودت مزاج دماغ باشد علامت آن پیش چشم چون دودی یا خطوط سیاه نقطه سیاه
میبیند پیوسته و لازم علاج آن هر روز جلاب [illegible] و با انگور و بیخ [illegible] و کلقند تناول کنند
و غذا نخود آب و بعد از نضج تنقیه دماغ بحب ایارج فیقرا و [illegible] کنند و از اطعمه بارده و بقول
و فواکه و جماع و شراب محترز باشند و از پس استفراغ غرغره کنند که رطوبات از دماغ فرود آرد و بکار
داشتن شیاف مرارات کشیدن سود دارد و این شیاف نیز مفید بود شحم حنظل فرفیون نیم درم و [illegible]
[illegible] نیم درم [illegible] درم و نیم زهره بز ده درم همه با هم بسایند و در چشم کشند [illegible] مستحکم
شود و منع ابصار کند علاج آن قدح و دستکاری بود و آنکه قابل قدح بود سفید و رقیق صافی
باشد و آنکه [illegible] آفتاب و چراغ [illegible] کند و آنچه قابل قدح نیست [illegible]
و سیاه [illegible] و منتشر [illegible] قابل قدح [illegible]
و گفته اند هرگاه [illegible] از نزول آب [illegible] باید داشت
[illegible] شود و سبب آن بخار غلیظ است که بدماغ [illegible] شود و روح باصره را غلیظ گرداند
و در [illegible] حرکت و صعود آفتاب آن بخار لطیف گردد و ابصار حاصل شود [illegible]
از رازیانه و بیخ [illegible] و کلقند تناول کنند و [illegible] فلفل [illegible]
[illegible] بیرون آید [illegible] و در چشم کشند زایل گرداند و عطسه آرند [illegible] کنند
چند [illegible] فلفل و بابونه و [illegible] و از رازیانه همه را [illegible] و بخار آن فرو کنند و این شیاف
در چشم کشند [illegible] مسک و زعفران زهره کلنگ و زهره بط [illegible] سحق کنند و با آب
رازیانه شیاف سازند و بوقت حاجت با آب بسایند و در چشم چکانند سود دارد
آن بود که در روز نه بیند و سبب آن قلت روح باصره بود علاج آن تغلیظ [illegible]
شراب عناب و [illegible] و گوشت گاو و از میوه ها انجیر و انگور مناسب بود و [illegible] در چشم
کشند [illegible] بسبب انصباب اخلاط [illegible]
بود علاج اگر علامات امتلا ظاهر بود فصد کنند و تلیین طبیعت و بعد از استفراغ ماده این
کحل بکشند فلفل دارفلفل [illegible] زعفران چهار درم [illegible] چهار درم کافور [illegible]
[illegible] بسایند و استعمال کنند و اگر امتلا و علامت ظاهر نباشد [illegible]
[illegible] و روغن گل [illegible] کنند سود دارد [illegible] در چشم
[illegible] آن علاج [illegible] استفراغ آن کنند [illegible]
میکنند از میوه ها [illegible]
[illegible]
تنقیه دماغ بحب ایارج و ایارج جالینوس [illegible] سفید [illegible] در حمام باید از
حمام مفید بود هر روز انزروت و [illegible] هر یک چهار درم [illegible] سحق کرده

استعمال کنند و اگر مادهٔ غلیظ بود این شیاف سود دارد و صفت آن جندبیدستر اشق انزروت هر یک چهار درم
زنجار بوره تازه هر یک درمی زنگ نمانده از زنگار هر یک درمی کوفته بیخته با آب رازیانه سه آب شیاف
سازند بکار دارند و بعد از زوال سبب استعمال مرهم صبغ و مرهم کبیر و مرهم مغل کنند
فصل ... موادی که مده از رطوبات عفن حادث گردد علاج اولاً استفراغ دماغ بحب ایارج و
قایا کنند و موادی که پیک کنند و داغ گردان یا بیرون کنند ... و بجانب بیرون ... کرده باشد
چنان باشد که بعضی از پوست چیزی بجنبد و بعد از آن بهم آورند و پوست کشیده شود و موی بر اطراف
خارج باز آیند و بعد از آن صدف سوخته و عفص و قطران و زاج بسایند و در چشم چکانند و شیاف ابا
سیلیقون و شیاف مفید بود فصل ... که پلک غلیظ شود و ... رد و ...
مسهل ... بعد از ... حادث گردد علاج اگر ابتدا حدوث آن بود سماق در گلاب ...
کنند و بکشند و استحکام مفید بود و عدس بگلاب ... تا ... بسازند با سفیده
تخم مرغ و روغن ... فصد عرق ... و حجامت نقره باید
داد و نحاس سوخته نیم درم زاج نیم درم زعفران و فلفل هر یک درمی بسایند و شراب بکشند سود
دارد و شیاف احمر لین ... و بعد ... و شیاف ... کنند
و سبب آن ماده تیز باشد و علامات آن وجع ... زبان باشد و علاج آن اگر
در جانب راست بود ... کنند و اگر جانب چپ بود ... استفراغ بحب بنفشه ... و
قیفال کنند و شراب عناب بنفشه تناول کنند و اگر ... باشد ... شیر دختران ... شیاف
کند ... غذا ... مغز بادام ... از حرارت ... لعاب ... خشخاش خورند و
سوخته ... بسایند و ... روز ... و امراض ... بسیار ... و ...
در این مختصر ... شد ... فصل ... ... و در گوش ... حافظ
صحت سمع را باید که از اغذیه غلیظ ... و باد ... و ... از اصوات عظیمه مثل طبل و بوق و ...
اجتناب نمایند و بباید دانست که از حاسها ... حق تعالی مردم را و بیشتر جانوران را داده است
دو حاست در ... برابر است یکی حس لمس یکی حس سمع و ... دو ... خلل آن
اندر ... بزرگ باشد ... حس لمس نباشد حیوان از ... و ... و خلل ... بود
خویشتن را نگاه دارد ... و زبان ... و بدان سبب ... شوند و حاست سمع ... گوش ...
... سمع ... که ... زبان ...
سخن از ... شود و بسیار ... که ... سخن گویی شود و ...
زبان ... از ... و ... تا ... هر ...
و ... از آفت حس ... و آفت حس ... و ... خلل
از آفت حس شنوایی افتد ... فصل ... حس شنوا ... ظاهر شود و بدین
سبب ... حس شنوای باید دانست علاج اگر غلبه ... ظاهر باشد علامات آن ظاهر بود فصد
قیفال کنند و شراب بنفشه و عناب و ترنجبین تناول کنند و شیر زنان و روغن گل و آب کدو
و آب خیار و آب ... و ... در گوش چکانند و اطراف گوش ... و گلاب و آب کشنیز
و کاهو ... افسرده طلا کنند و اگر علامت ... ظاهر باشد استعمال مبردات ...
کنند

کنند و اگر وجع بغایت سخت باشد حب افیون و روغن گل بگذارند و در گوش چکانند و اسهال صفرا کنند و غرغره
بسکنجبین ... و روغن قسط و سوسن ... مرزنجوش ... و رازیانه و شراب ... زند
سود دارد و اگر علامت سودا ظاهر شود استفراغ بایارج فیقرا و حب افتیمون کنند و روغن نرگس
و بادام در گوش چکانند و شیر زنان ... و ... و ... در ... اندر گوش شاید
چکانند همه نیم گرم باید و در ... بود علامات آن ... و پیشانی و قلق
اضطراب و سیلان دمع بود علاج فصد کنند و شراب بنفشه و نیلوفر و عناب تناول کنند و غذا
لعاب ... خشخاش خورند و تلیین طبیعت بمطبوخ هلیله یا مطبوخ فواکه یا نقوع آن کنند و بر تر
ترنجبین و شیر خشت و شیاف ابیض و شیر دختران بسایند و در گوش چکانند و روباه ترب ...
صندل و آب کشنیز ... و بنفشه و نیلوفر و خطمی و بابونه هر یک ... درم ...
با ... ده درم باهم بسایند و با آب روباه ترب ... و کشنیز و روغن بنفشه ضماد کنند
و اگر تحلیل نشود و علامات جمع شدن مده ظاهر شود لعاب ... و شیر دختران
در گوش چکانند تا نضج یابد و منفجر شود و بعد از آن ... و ... بیا
لایند و در گوش چکانند تا مده پاک شود و اگر ... معده بود و علامات آن غثیان و ...
... و ... بود علاج تنقیه معده بقی کنند و تلیین طبیعت بمطبوخ فواکه و ... حاره
در گوش چکانند و اگر بشرکت دماغ بود علامات آن ... و ... بود علاج تنقیه
دماغ کنند بحب ایارج و اکلیل الملک ... و مرزنجوش ... و ... فرو
دارند و ... ضماد کنند و اگر ... در گوش متولد شود ... علامت خارش بود
و ... آن ... تا بیرون آمدن آن علاج آن آب برگ شفتالو چکانند
یا ... با آب ... و ... در گوش ... این همه تدبیر ...
گرم بود و بعد از ... تا بیرون افتد و بباید دانست که هر چه در گوش تقطیر
کنند باید که نیم گرم باشد خواه در مرض گرم و خواه در مرض سرد فصل دوم آواز گوش از
حرکت بادهای غلیظ از فضله که در سر بود حادث گردد علامات آن ... و عدم ...
بود و ... شود و ... اشتداد کنند و اگر بسبب فضلاتی بود که ...
امتلاء دماغ علامات آن ... و ... بود علاج تنقیه دماغ با ... مناسب
خلط غالب بود و ... بخار آن که در ... بابونه و اکلیل الملک و قیصوم و شبت ...
باشند و ... در ... گرم ... در گوش ... بود و روغن بادام ...
در گوش چکانند سود دارد و ... معید بود و اگر بسبب ... معده بود و بخار ...
بگوش بر آید این ... حادث گردد علامت آنکه ... و ... مختلف گردد
و در سر و گوش گرانی بود یا علامات امتلاء معده و علاج آن تنقیه معده بقی و
اسهال ... مداومت نمایند و اگر در خشکی ... دماغ حادث گردد علامت
آنکه ... غلبه کند یا علامات خشکی دماغ و حالات گذشته علاج مرطبات

و دماغ از اغذیه و اشربه و روغن کدو و بنفشه و بادام در گوش چکانیدن و از مجامعت
و ریاضت اعراض نمایند و بر راحت و آسایش و شستن مداومت نمایند و اگر بسبب [illegible]
بود چنانچه ناقه را واقع میشود تقویت کنند بشراب جاشی و بآب گوشت مطیب و استعمال
مشمومات معطره اشتغال کنند [illegible] گوش نایل کنند بگیرند پیه حنظل بکوبند در [illegible]
سبز [illegible] عصاره افسنتین قسط و فربیون [illegible]
[illegible] گاو [illegible] بسازند و بوقت حاجت مقدار [illegible] با روغن بادام تلخ بیامیزند
و در گوش چکانند فصل سیم در قروح اذن اگر قرح باشد شیاف با سرکه یا آب غوره و عسل در
گوش چکانند یا مرهم اسفیداج یا باسلیقون استعمال کنند و آنچه کند باشد قطران بچکانند
فصل [illegible] در [illegible] جانوران و اگر بگوش افتد الحال بگوش رود علامت آن اضطراب حرکت
بود علاج آن آب ورق شفتالو یا [illegible] آب گرم حل کرده با آب [illegible] افسنتین تلخ و عسل
و قسط در گوش چکانند تا بمیرد [illegible] بیرون آرند [illegible] مخصوصه [illegible]
آب [illegible] و گوش را [illegible] چند بار [illegible] بیرون آید یا با [illegible]
در گوش نهند [illegible] بر آن طرف [illegible] در گوش نهند [illegible]
[illegible] بسازند [illegible] آب [illegible] سر [illegible] کنند [illegible]
[illegible] فصل [illegible] در [illegible] گوش آنچه متولد بود یا عارضی بود [illegible]
[illegible] بود [illegible] معروف [illegible] علاج [illegible] عارضی
شود بسبب [illegible] صفرا [illegible] دماغ علاج آن مسهل صفرا دهند [illegible]
[illegible] روغن گل [illegible] سرکه بجوشانند [illegible] روغن [illegible] بادام
[illegible] چکانند و شراب [illegible] و اگر بسبب [illegible] باشد علامت
آن [illegible] و بلادت حواس و کثرت خواب بود و رطوبت [illegible] بود [illegible]
بتخصیص [illegible] علاج آن شراب [illegible] و تنقیه دماغ با [illegible] با روغن
بادام تلخ و روغن قسط چکانیدن و اگر بسبب رطوبت دماغ باشد علامت آن [illegible]
[illegible] بعد از [illegible] علاج آن
ترطیب دماغ بود [illegible] بنفشه [illegible] و تناول اغذیه مرطبه [illegible]
[illegible] در گوش چکانند [illegible] علامت آنکه
در آفتاب نگاه [illegible] علاج بیرون آوردن بگوش [illegible]
[illegible] آب گرم نرم گردانند [illegible] بامداد [illegible] گوش [illegible]
آید والله اعلم فصل [illegible] در [illegible] بطریق بحران از گوش روان شود [illegible]
[illegible] ضعف آورد و اگر بسبب [illegible] بود [illegible]
در سر [illegible] در گوش چکانند با آب [illegible] با آب انار [illegible]
[illegible] فصل [illegible] آب افسنتین بار
[illegible] در سرکه بجوشانند و در گوش چکانند [illegible]
از بینی اگر بسبب بحران بود چنانچه در روز بحران واقع شود منع جایز نبود الا بوقت افراط
و میل

و میل [illegible] بود آنچه بود بسبب امتلا و غلبه خون [illegible] و سرخی رنگ عارض [illegible]
منع آن [illegible] کرد و اگر بسبب [illegible] باشد علامت [illegible]
شراب بنفشه و عناب تناول کنند و آب برگ [illegible] بر سر [illegible]
[illegible] طلا کنند و [illegible] و عدس [illegible] و صندل و گلنار و [illegible]
محرق مجموع یا بعضی بسایند و با سرکه [illegible] طلا کنند و [illegible] در بینی [illegible]
[illegible] گلنار [illegible] کرده [illegible] یا مجموع یا بعضی [illegible]
اول بینی را بگلاب بشویند [illegible] در [illegible] کرده [illegible] عنکبوت [illegible]
[illegible] بسازند و در بینی نهند مفید بود [illegible] تازه [illegible]
آید بچکانند و بازو [illegible] محکم [illegible] منع رعاف کنند [illegible]
آید [illegible] کنند فصل [illegible]
بینی مفرط بود یا از خلط [illegible] حرارت [illegible] علاج ترطیب دماغ کنند بروغن بنفشه
[illegible] خوردن [illegible] طعام و [illegible] ریاضت و مجامعت احتراز نمایند [illegible]
[illegible] فصل [illegible] بینی سبب عفونت اخلاط بود [illegible]
جمع شده باشد علاج [illegible] کنند [illegible]
[illegible] بشویند [illegible] بسایند [illegible] استنشاق کنند سود دارد [illegible]
[illegible] بسازند و در بینی نهند فصل [illegible] اگر
ریش [illegible] فصد [illegible] کنند و تنقیه [illegible] و مطبوخ [illegible] استعمال مرهم اسفیداج کنند و اگر [illegible]
بود شراب بنفشه و [illegible] تناول کنند [illegible] روغن [illegible] بنفشه و موم [illegible]
[illegible] کنند و در بینی نهند و از گوشت و شراب [illegible] احتراز کنند [illegible]
[illegible] فصل [illegible]
[illegible] علاج [illegible]
[illegible] طبیعت بمطبوخ فواکه [illegible] استعمال مرهم زنگار کنند [illegible]
[illegible] سود کنند و در بینی نهند [illegible] قطع کنند فصل [illegible]
و نقصان [illegible] سبب آن خلط غلیظ باشد که در بطن مقدم دماغ
[illegible] بود علاج [illegible] تناول نمایند [illegible]
[illegible] و بعد از [illegible] کنند و بعد از تنقیه استعمال عطوسات کنند
مثل [illegible] و فلفل و شونیز [illegible] کنند [illegible] و در بینی کنند
بعد از آن [illegible] کرده باشد مفید بود [illegible] روغن بنفشه [illegible]
کنند [illegible] مقاله [illegible] در امراض [illegible]
[illegible] فصل اول در [illegible] بود [illegible]
[illegible] علاج آن فصد [illegible] بمطبوخ [illegible]
[illegible] و کشنیز [illegible] سرکه [illegible] و [illegible]

خرفه و طباشیر و گل سرخ و تخم کدو و عدس مجموع برابر کوفته در دهان میگیرند مفید بود و لعاب
زرمانه بسیر کرده و گلاب مضمضه کنند فصل نوزدهم در بخر دهان و دهن اگر از حرارت معده بود علامت
او تشنگی بود بوقت طعام و ترشی دهان علاج آن آب انار ترش با تخم هندبا و نبات و سرکه
سکنجبین باب خیار و کدو و سکنجبین با نقوع فواکه تناول کنند و غذا اسپاناخ با غوره یا آب
انار ترش خورند و معده را خالی نگذارند و از میوه ها زرد آلو و شفتالو و امرود و خیار و کدو مفید
بود و حب نافع بود و بگیرند سعد و قرنفل و سنبل و عود و کبابه و صندل سفید و پوست ترنج را
قاقله مثقالی بکوبند و گلاب و نبات سرشته و حب سازند بمقدار نخود در دهان گیرند
[illegible] در معده باشد حادث گردد علامت آن قی و آروغ ترش و دهن و طعام
[illegible]

و نمک بمالند فصل ششم در بطلان ذوق که باشد که حس ذوق ناقص یا باطل گردد چنانچه
احتباس بهیچ طعم نکنند و آن بسبب فضلات رطوبی باشد که بعصبهای زبان و حنک ریزد علاج
تنقیه دماغ کنند با ایارج فیقرا و حب قوقایا و غرغره و مضمضه بسرکه و خردل و مویزج و عاقرقرحا
و گاه باشد که حس ذوق فاسد گردد چنانچه طعم دهن مجموع طعمها را تلخ احساس کنند و دلالت
بر غلبه صفرا یا بلغم حلو کنند یا شوربای ترشی احساس کنند و دلالت بر بلغم کند علاج آن استفراغ
بدن از خلط غالب و غرغره بچیزی که مناسب بود فصل هفتم در جفاف زبان اگر خشکی زبان بود
بسبب حرارت و یبوست بود لعاب بهدانه و بنفشه بمالند و مضمضه با شیر و خیار و کدو کنند
بسبب [illegible] بود سکنجبین کنند و گاه باشد که بسبب بخارات حریفه زبان خشک و منفشر گردد چنانچه
[illegible]

نباشد و اگر بسبب رطوبتی بود که اثر کند بیرونی را ثابت کنند بگیرند سماق و گلنار و ...

بلوط و شب یمانی و سعد و ... و مازو و صندل ... سائیده ...

با بعضی سوخته ... دندان ... و با مداوان ... سرکه و گلاب ... و شب یمانی در ...

و گلاب بجوشانند و دندان مضمضه کنند مفید بود فصل دوازدهم در ... دندان از ...

... بود و موم با مغز بادام ... مفید بود و مضمضه ...

... تازه ... درد کند علاج آن دندان ... تخم ...

... گرم باشد ... از چشم ... بیرون آید فصل سیزدهم در دندان و

... علاج آن ... روغن ... بابونه ...

[illegible]

و خردل و از سوداوی باشد علامات ... علاج آن مطبوخ افتیمون ...

و غرغره ... و تخم خطمی ... جوشانیده و صاف کرده ... و گلاب ...

می‌باشد ... حرارت و رطوبت می‌باشد علاج آن آنچه گذشت در درد دندان از

خون و از سردی ... می‌باشد علاج آن ...

... فصل نوزدهم در ...

بود ... و عضلات مری و حنجره ...

... علامات آن ...

[illegible]

اواز بعربیه بحة الصوت گویند و اگر بسبب غلبه خون بود علامات آن ظاهر باشد علاج فصد قیفال کنند و جلاب
از بنفشه و نیلوفر و عناب و سپستان تناول کنند و غذا جوات با حلیم گندم خورند و از فرود آمدن
نزله باشد علامت احساس بدرشتی و بوریش و دغدغه درین موضع علاج آن نزله بشراب خشخاش
و غرغره که منع نزله کند مثل پوست خشخاش و بزر البنج و عدس و گلنار و گل سرخ در آب جوشانند
و بپالایند و بدان غرغره کنند و باید که خشک بود و اگر بسبب امتلا و یبس باشد از نزلات دماغ علامات
آن خشونت قصبه ریه و لذع و دغدغه آن بود علاج از بنفشه و عناب و بیخ مهک و گاوزبان
خورند و تلیین طبیعت بمطبوخ فواکه کنند و اگر بعد از حمیات صفراوی حادث گردد با تناول [illegible]
گرم و تنفس بافراط و هوای گرم علاج آن جوات و خیار و کدو و دانه و انار شیرین و شراب بنفشه
و عناب و خیارزه و لعاب بهیدانه و اسبغول خورند سود دارد و اگر بسوء المزاج بارد و ضعیفه
حادث گردد و بیشتر حدوث این از خوردن یخ و برف بافراط و تنفس در سرما و هوای خنک
علاج حب سازند برین وجه و پیوسته در دهن دارند فلفل خردل زعفران سنبل قرنفل [illegible]
اجزا همه برابر صمغ عربی ربع مجموع قند بوزن همه و اگر از سوء المزاج رطب ضعیفه حادث گردد علامات
عدم احساس بخشونت و درشتی و تقدم مرطبات علاج آن غرغره کنند بآبی که انجیر و بادیان
و صعتر جوشانیده باشند و زنجبیل مربی و عسل و سیاه دانه خوردن و انجیر زرد و پسته شور بریان
و منقی مفید بود و از سخن بلند و بسیار گفتن حادث گردد بواسطه خشونت بادام و [illegible] و قصبه
[illegible] الصوا بکشد و [illegible] آب فاتر و زرده تخم مرغ نیم برشت گرم خورند و شوربا
با حلیم گندم و باقلی و اسفناخ و مغز بادام و شراب بنفشه و قند و نبات سفید با تخم ریحان
و سپستان و یا آلوده قند با ترنجبین بروغن بادام مفید بود فصل بیست سیوم در [illegible]
[illegible] یا بثقل بود یا بتنحنح یا از نفثات یا از حنک [illegible] علاج [illegible]
بود بقوابض مثل گلنار و پوست انار و [illegible] و لسان الحمل و تخم گل اما تنحنح آن باشد که از دماغ
بحنک فرود آید بسیار خره و [illegible] بود علامات آن غلبه خون ظاهر باشد فصد قیفال [illegible]
نفره و غرغره بقوابض و اما [illegible] که از قصبه ریه و حنجره باشد و سبب آن [illegible] با سعال شدید
بود علاج قرص گلنار و کهربا تناول کنند و غرغره بقوابض کنند و اگر بسعال برون آید و از
ریه باشد بواسطه انشقاق و انخراق عروق آن از اسباب داخلی یا خارجی علاج فصد باسلیق
کنند و شراب خشخاش با صمغ عربی و خون سیاوشان بخورند و شراب خشخاش و [illegible] و لسان
الحمل و کهربا و [illegible] قرص نیز مفید بود [illegible] هر یک سه درم گل ارمنی و نشاسته و [illegible]
[illegible] هر یک چهار درم [illegible] هر یک دو درم بکوبند
با لسان الحمل با لعاب بکوبند سرشته و قرص سازند شربتی یک مثقال باشد
آید و اگر [illegible] معده بود [illegible] گفته شود و اگر [illegible] در حلق [illegible]
رقیق بود علاج [illegible]
دو گروه فرود برند [illegible] نگاه دارند [illegible]
[illegible] فرود برند [illegible] کشند و فالوده [illegible]
مفید بود [illegible]
غلیظ حادث گردد علامات آن خرخره در سینه و بسر برآید بلغم و تنگی نفس بوقت حرکت [illegible]
برده

بیرون فرود آید و اگر بلغم باشد چون استسقا بود علاج آن بمنضج نضج کنند از زوفا سه درم انجیر
ده درم مویز منقی ده درم و صعتر پنج درم بادیان پنج درم و ابرسیا دو درم و بیخ سوسن تراشیده
دو درم تخم خطمی پنج درم نبات یازده سیر بپایند و بعد از اسهال تنقیه کنند و اگر حرارت دل حادث
گردد بواسطه کثرت بخارات علامات آن بزرگی نبض و نفس و خشکی و سوزش دل علاج آن فصد
باسلیق و تسکین حرارت دل بعرق کاسنی و گاوزبان و شیره تخم کاسنی و خرفه و شراب صندل
و نیلوفر و طلا یا دخلخه بر دل نهاده سازند از صندل و کشنیز تر و برگ خرفه و گاوزبان و شیره تخم خرفه و از
[illegible] عضلات سینه و ضعف حرارت غریزی حادث گردد علامات آن ضعف نبض بود و تنفس [illegible]
[illegible] که گریه باشد و بار راحت بنشیند و گردن راست ندارد و نفس بر نیاید و اول نفس کم و
دوم نفس را انتصاب گویند علاج آن [illegible] و روغن قسط در سینه مالیدن و از خشکی شش
حادث گردد علامات آن باریکی آواز و [illegible] خشک و کم شدن آن از خوردن ترها علاج آن آب
جو بگوشت بزغاله و بره و مغز کله و هر روز شیر تازه برو قند سفید از میوه ها بهیدانه و انار شیرین
و شفتالو فصل [illegible] در [illegible] حرکت باشد از ریه برای دفع چیز موذی و سبب آن خشونت باشد
در قصبه ریه را حادث شود بواسطه دخول دود و غبار علاج آن شربت بنفشه و شراب خشخاش با آب
گرم حل کنند و بیاشامند و غذا شوربا با مغز بادام و اسفناخ خورند و با حریره [illegible] سپوس و نبات
و روغن بادام و اگر بعد از نزله و زکام حادث شود جلاب از بیخ مهک و زوفا هر یک ده درم بنفشه
سیاوشان هر یک سه درم سپستان ده عدد و نبات ده درم جلاب سازند و اگر بسبب [illegible]
بود که از دماغ فرود آید آن سعال [illegible] و اشتداد آن در شب و بعد از خواب بود علاج شراب خشخاش
لعوق کنند و کتیرا و [illegible] و مغز بادام و بیخ مهک بکوبند و با لعاب بهیدانه بسرشند و حب سازند
و در دهان گیرند و اگر بسبب قصبه ریه باشد علامات آن خرخره سینه و کثرت نفث بود علاج [illegible] جلاب
از بیخ مهک و گاوزبان هر یک سه درم انجیر ده عدد مویز طایفی ده درم بجوشانند با شراب زوفا ده
مثقال باب گرم حل کرده بیاشامند و بعد از نضج تنقیه کنند باین مطبوخ سنا مکی پنج درم انجیر ده عدد و
عناب ده عدد و سپستان بیست عدد و رازیانه و تخم کاسنی بیخ مهک نیلوفر هر یک سه درم خیارشنبر
و ترنجبین شکر سرخ هر یک ده درم و این حب در دهان گیرند رازیانه فلفل [illegible] بادام مقشر هر یک دو نیم
[illegible] نیم درم رب السوس پنج درم بکوبند و بعسل بسرشند و حب سازند و اگر سعال بسبب حرارت
مزاج ریه باشد علامات آن سرعت نبض و حمره وجه و عدم نفث علاج آن لعاب بهیدانه [illegible]
گیرند و اگر بسبب برودت مزاج باشد علامات آن قلت عطش و اشتداد سعال در سرما و استراحت [illegible]
هوای گرم بود و [illegible] علاج [illegible] جلاب از انجیر و [illegible] سود دارد و اگر
بیبوست مزاج ریه باشد علامات آن سرعت نبض بود و اشتداد بعد از عطش و حرکت و تسکین آن بعد از
جماع علاج آن شیره تخم خیارین با نبات و ترنجبین تناول کنند با لعاب بهیدانه و نبات و غذا
شوربا با مغز بادام و اسفناخ بخورند و گوشت و پاچه و بزغاله مفید بود فصل [illegible]
علاج آن گل ارمنی و گل مختوم [illegible] حصاره برگ لسان الحمل یا [illegible] حصاره برگ خرفه مفید بود و در
حال خون برآمدن آغاز کند فصد کنند [illegible] برون کنند و [illegible] پاک گردد

وشبیه اندر آب بسیار بزند یا غلیظ شود و مقدار یکدرم کندر بسوده با آن بدهند به شربت یکدرم
پنیرمایه اندر آب سرد بدهند و سفوف الطین دهند و سرطان نهری در کشکاب پخته بدهند غذا یا
بچه بره و چربه بنفشه مفید بود و شراب حب الآس و قرص کهربا دهند و غذا برنج و باقلا به
شیره خشخاش و ترنج اگر تشنگی در آب جو بیزند از میوه با امرود و سیب مناسب
فصل چهارم
در ذات الریه ورم گرم بود که در ریه حادث شود و بیشتر از ماده صفرا غالب شود علامات آن حمی
وضیق نفس و وجع خفیف و حمره عین و وجه و تشنگی و خشکی زبان و تحیر و نبض عظیم و موج
بود علاج این در اول تا سه روز فصد باسلیق یا اکحل کند و جلاب از نیلوفر و بنفشه و عناب
و سپستان بخورند و میانه روز شربت از نبات و لعاب بهیدانه و روغن بنفشه تناول کنند
و در روز پنجم به نضج تلیین کنند بدین مطبوخ بنفشه و نیلوفر و تخم کاشنی هر یک سه درم عناب
ده عدد سپستان بیست عدد تخم خطمی تخم خبازی هر یک سه درم ترنجبین شیرخشت هر یکده درم
خیارشنبر پانزده درم و اگر احتیاج افتد در روغن بادام تحریک کند یا مطبوخ یا حقنه لینه کنند و
اگر ماده صفراوی بود و در بلغمی و ترطیب بیشتر باید کرد
فصل پنجم در ضیق النفس
بعضی کسان باشند که به سبب رطوبتهای لزج از سر نشستن فرود آیند و کند بادی دم زدن را
بجهت نفس گویند محتاج گردانند و تنگی نفس و ضعیف الاعضا و کاهش بدن پیدا آید و از جهت
الحقیقه از قبیل تنگی نفس شیخ الرئیس این را اسبول خوانند
اما اصل حقیقی فرح شش باشد و
سبب آن نزله که از دماغ فرود آید یا در عقب ذات الریه و سعال مزمن و قرحه شود
علامات آن حمی و قی با آن سعال و درد بان و حمره وجه و نفث مده باشد و فرق میان مده و خلط
آنست که مده در آب فرو نشیند و چون بر آتش نهند بوی آن محسوس گردد و خلاف خلط که بر سر آب
باشد علاج آن شراب بنفشه و خشخاش با ترنجبین هر یک ده درم جلاب بدهند و سرطان را
با ایشان قطع کنند و شکم بشکافند و با آب و نمک بشویند و در کشکاب پخته کنند بخورند و از آن کرانچه باشد
بجای آن یا بچه بز غاله بخورند و شیر زنان و شیر خر خصوص که از پستان بمکند و گفته اند که
هر شیر جدا وقت باید نمود و حمام نیز مناسب بود بشرطی که سخت گرم نباشد و بسیار مکث نکنند و
بعد از آن روغن بنفشه و کدو در بدن بمالند و شیره تخم کدو با شراب انار و عناب بخورند و اگر
نفث دم باشد گل ارمنی و نشاسته و صمغ عربی هر یک نیم درم بیرطان سوخته ده درم کثیرا طباشیر هر یک
شش درم کوفته بیخته بلعاب بهیدانه بسرشته و دو درم از آن تناول کنند و لعوق کنند که این مرض را سود
دارد و باقلا تخم خیارین تخم خربزه کدو هر یک پنجدرم صمغ عربی کثیرا نشاسته هر یک سه درم مغز بادام
چهار دانه هر یک ده درم گلو زوفا دانه برون کرده و روغن بادام جوشانیده دو دوازده درم
را بکوبند و در یکمن آب بجوشانند تا نیم من آید و باقی نیم من بقوام آورند شربت ده درم تناول کنند
و قرص کافوری که دران کم از این مرض مفید بود بکوبند کافور زبان و بنج صمغ کثیرا صمغ عربی نشاسته گل ارمنی
هر یک چهار درم ورق گل پنجدرم مغز تخم خیار و کدو هر یک درم بنفشه و بهمن سرطان سوخته بادام
بلعاب بهدانه قرص سازند و با شراب نافع آب انار و شیرین یا بهمن آب بخورند
چهار ساله باشد که خوردن این قرص مناسب نیست تا اگر زمان تناول کنند و در این مرض خون
جهیدن بگو ..فرو رود و رنگ روی تیره شود و پوست شکم خشک و لاغر گردد و پوست بشکافند
شود و موی سر بریزد و اسهال در و بالا آید سود ندارد و تنگی مده با افراط اطلاق مرگ بود
فصل ششم
در ذات الجنب و ذات الخاصره ورم گرم بود که در جانب ...وید و برسام گویند و بعضی افاضل میان هر یکی فرق نکرده اند و
میان اجزا و مغاص ... خط نیست و ورم گرم بیشتر در حجاب داخل یا خارج باشد یا عضلات خارج یا
یا عضلات داخل یا عضلات خارج و ورم قسم آخر چون در خارج است محسوس گردد علامات آن
تب ... لازم و وجع ناخس یعنی خلنده و آن چنان که گویی سیخ بزند در جای فرود میزند و بنفس متتابع و
یعنی برج و منفو و جزء آن مختلف از بلندی و پستی و صلابت متواتر بود و دیگر تنگی النفس
و بر فرو خشک و ابتدا اسهال و آخر بلغمی برآید
علاج آن
در ماده دموی فصد باسلیق از جانب مخالف
و بعد از روز دوم و سیم باز فصد کند از جانب علت اگر بیند که مریض را قوت احتمال است و شراب عناب
و نیلوفر بنفشه و لعاب به دانه و اسبغول و لاولا در شربت اسفناج و طبعت را نرم دارند و ضماد از
آرد جو و بنفشه بسیار نافع مفید بود
فصل هفتم
در ذات الصدر و ذات العرض و ورم حجاب که سینه را بود
لخت کرده است از جانب پس سینه بود و ذات الصدر گویند و آن که در جانب مهره پشت بود ذات العرض خوا
نند علامات ذات الصدر احتباس ... درد... بود در وراء سینه تا فم معده و عدم قدرت علیل بر نظر از
زمین و آسمان و تکیه کردن بر پهلوها و پشت و راحت یافتن و علامات ذات العرض احساس درد
میان هر دو شانه و سر پشت تکیه نتواند کرد و بجانب راحت و چپ تکاه نتواند کرد در و
قت بر فرو زحمت بسیار رسد
علاج
هر دو علاج ذات الجنب بود الا آنکه در اول ضماد بر سینه بود دوم
بر میان هر دو شانه باید نهاد
فصل هشتم
در خفقان حرکتی اختلاجی بود که بسبب ورم عارض قلب
شود و سبب آن سوء مزاج سیاده حادث گردد یا مادی و علامات سوء المزاج آنست بنگر ...
معلوم گردانند و سیاده را تبدیل و مادی را تنقیه و تعدیل تدبیر نمایند در تبدلات و سهلات مفرح
دل ...گاو زبان و بادرنجبویه و زعفران لازم دارند و ... آن حادث گردد
علاج
آن در مقاله
بیابد ادویه قلبیه گرم مشک و عود و عنبر بهمنین ابریشم مفرحون و زعفران قرنفل و زعفران شاهسفرم دار
چینی و جدوار و قلبیه معتدل گاو زبان زرشک ورد یا قوت مرکبات مفرح یاقوتی هر دو معتدل گرم و دوا
المشک
فصل نهم در غشی
باشد که مجموع حواس معطل بماند و این بواسطه ضعف قلب شود و جمع
درد با استفراغ و تحلیل روح باشد هم چنان که در ابتداء حمیات و امتلا و عروق و اخلاط و سقوط
معده و در حالت بحران حادث گردد یا سبب استفراغ و تحلیل بسیار بود که روح تیز مانع آن شود چنانکه
در استفراغ بسیار و اوجاع و اعراض نفسانیه حادث میشود
فصل دهم
بر روی ... و نبض ضعیف و
نبض ضعیف و صفرة لون بود علاج در حالت غشی رش آب سرد و گلاب بر روی او خوش بو باید
و اطراف را بحت مالیده و تحریک کنند و در رفع آن احتیاط نمایند لان الغشی اذا افرط و جب ... و
شراب لیمو و صندل دهند
فصل یازدهم
قلب علتی باشد چنان احساس کرده او را بیفشارند و در
عقب آن غشی حادث شود و از دهن لعاب روان علاج استفراغ سوداء بمطبوخ افتیمون و حب
آن و بعد از تقویت قلب با شربت مفرحات و تریاقات
مقاله هشتم در امراض معده
و جگر و سپرز
مشتمل بر چند فصل
فصل اول در سوء المزاج معده
سوء مزاجی که عارض معده میشود یا حار یا بارد یا
الحر ماده باشد اگر صفرا باشد علامات آن کرب و تشنج و صفره زبان و تلخی دهان بود علاج آن تنقیه
معده کنند و با آنکه سکنجبین عناب گرم بیاشامند با تخم شبت و عرب و بیخ مهک بجوشانند

وانگاه عسل و نمک در آن حل کنند و بیاشامند و قی کنند و بعد از آن هر روز جلاب بنفشه و اجاص و
سکنجبین و ترنجبین و نبات تناول کنند و تلیین طبیعت بمطبوخ فواکه و نقوع آن بکنند و بعد از تنقیه
تقویت معده بربوب و اقراص بارده و سکنجبین به سیب کنند و این سفوف مفید بود صندل
ده درم طباشیر پنج درم بلیله زرد و سماق هر یک سه درم مصطکی یک و نیم درم بکوبند و با رب حماض
غنچه بیامیزند و سه درم با گلاب تناول کنند و اگر مادهٔ بلغم باشد علامت آن جشاء ترش و تخمه و ثقل
شکم و قلت اشتها و غثیان و قی بلغم و قلت عطش و کثرت ریق و سیلان لعاب و بیاضی لون و قاروره
و بطوء و لین نبض و حیل با غذیه و اطعمه حریفه باشد علاج اول قی کنند و بعد از آن جلاب هر روز
از انیسون و بیخ کرفس و بادیان و گلقند و غذا نخود آب باشد و خشک دانه و فلفل و دارچینی و زعفران
در آن حل کنند با نخود آب گرم حاده و معده بر روغن زنبق و خیری و مصطکی بمالند و گوارش کمون و زر
و زنجبیل پرورده تناول کنند و اگر ماده از صفرا یا سودا بود بعلامات هر کدام پیشتر ذکر کرده شد معالجه
کنند فصل دوم در درد معده اگر از سوء مزاج بی ماده حادث گردد علاج آن بضد باید و اگر حادث
حادث گردد علاج آن استفراغ خلط غالب و تقویت معده بجوارشات کنند و اگر از ضعف معده
حادث گردد علامت آن تهییج تجشی کرده و بعد از تناول طعام تسکین یابد فی الاغلب علاج تقویت
معده کنند فصل سوم در فساد شهوت و این آرزوی گل خوردن و امثال آن بود سبب آن اجتماع
اخلاط ردیه بود در معده پس طبیعت مایل باشد بچیزی که ضد آن باشد و گاه میل شود که از روی آن برآید
دیگر و طلب چند باشد بلکه طلب آن خلط ردیه بسبب مشابهت و مثال گل خوردن و فرق میان هر دو آن
بسبب آنکه طلب مشاکلت صحت یابد و محفوظ نیست و آنکه طلب ضد است و بدانکه رفع سوء مزاج
یابد و صحت محفوظ باشد علاج تنقیه معده بقی و اسهال و تسکین این آرزو بمربع بر یابد
و تقلیل مرغوب کنند فصل چهارم در هیضه معنی حرکت مواد فاسده باشد که بغیر هضم بود و گم
از بدن باز گردد و بعضی بشدت و در تنقیه بقی و اسهال مندفع گردد و گاه باشد که قی نماید گردد با آنکه در
معده غثیان گاه گاه بهم میرسیده باشد و از تغیر طعام و فساد آن بصفرا و به میباشد علامت آن
اندفاع آن بقی و اسهال و علاج آن تسهیل قی با آب گرم و تنقیه معده بسبب شراب انار و بود و
بشراب لیمو و گلاب و رب و کواکب و امثال آن تسکین دهند و از تغیر طعام بسیرد و بلغم میباشد
علاج آن با آب گرم باید که دوری انیسون و مصطکی و زیره جوشانیده باشد و بعد از آن یک
بجلنجبین باید و بعد از آن تقویت معده بجوارش سفرجل کنند فصل پنجم سوء مزاج از حرارت دارد
سینه و تشنگی میباشد علامت آنکه باشتیاق هوا و خشک تسکین یابد علاج آن بوئیدن بوی خوش
مثل خیار و صندل و گلاب و برگ بید و اغذیه ضماد و با شد طلیه سرد و بکار دارند و از حرارت معده حادث
گردد علامت آن با حرارت معده و تسکین یابد فی باب بهتر از هوا علاج آن شیرهٔ خرفه و سکنجبین
و شراب زرک و خیار و بنفشه و امثال آن و از غلظت و لزوجت یا شوری خلط یا غذا حادث
گردد در معده و ماهی شور جامع این هر سه صنف بود علامت آنکه هرچند آب خورده شود و تشنگی
زیاده شود و چون صبر کنند آب نا خوردن تخفیف دهد آب اول و چیزهای گرم خوردن مثل عسل و شکر پرورده
تسکین یابد و این عطش را کاذب گویند علاج آن تنقیه معده بقی و اسهال اگر خلطی بود و اگر از غذای
بود ترک آن غذا و موصوف عاید فصل ششم در قراقر و نفخ که در معده حادث گردد سبب برده و ضعف
هضم و تناول اشیاء و انتفاخ شده باشد علاج هر باید که گلقند و از زیانه و انیسون تناول کنند

سوء المزاج

وغذا

وغذا نخود آب با زیره و دارچینی و کمون باحوز شد و از اطعمه غلیظه و اسباب نفاخ و حبوبات احتراز
کنند و سنبوسه و کاورس و نمک گرم کنند و بر شکم بنهند و سنبل و کندر و زرنباد هر یک سه درم بود و
شراب خشک زنجبیل و کرد با بریخته و درم سعتر و نانخواه و مصطکی هر یک درم بکوبند و با دو مثقال قند
بیامیزند و یک درم تناول کنند و گوارش شهریاران و کمونی و فلافلی مجرب است و اگر با نفخ طبیعت نرم
بود و حب الرشاد و بریان کرده و زیره و سرکه در ساییده هر یک سه درم بکوبند و با هم بخوانند
و ... در معده مندفع گردد و ...
... جراحات ... واقع شود که
[illegible]
معده باشد و این ... دفع موذی
... تسکین ...
... از ...
... طعام
بکار دارند و شیخ سنبل ... و فندق ... و زیاد ... روغن ...
از ... معده ... بکار دارند و از حرارت

وغذا نخود آب با زیره و دارچینی و کرویا بخورند و از حلوا و غلیظ و اسباب نفخ و حموضات احتراز کنند
کنند و سوس و کاوزبان و نمک گرم کنند و بر شکم بندند و سنبل و کندر و [illegible] هر یک [illegible] بود
[illegible] خشک و زنجبیل [illegible] هر یک دو درم [illegible] نانخواه و مصطکی هر یک [illegible] بکوبند و [illegible]
بیاشامند و [illegible] درم تناول کنند و گوارش شهریاران و کمونی و فلافلی بخورند و اگر با نفخ طبیعت [illegible]
بود [illegible] بریان کرده و زیره [illegible] هر یک [illegible] درم بکوبند و [illegible]
[illegible] بخورند مفید بود **فصل هفتم در جشا** [illegible] بود که بطریق [illegible] معده [illegible]
[illegible] و دلیل [illegible] هضم باشد [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **فصل [illegible]** [illegible]
[illegible]

حادث گردد چنانچه در شیرخوارگان بچه‌ها از خوردن چیزها که بسیار گرم باشد علاج آن اغذیه [illegible]
و ضماده و ضماد بکار دارند **فصل یازدهم در ورم معده از غلبه** خون و صفرا اسباب شد علامات آن
تب و حرارت در معده و درد و ظهور ورم و درشتی زبان و شدت تشنگی و سقوط اشتها علاج
آن فصد باسلیق کنند و شراب بنفشه و نیلوفر و عناب با آش کاسنی کشیده تخم کاسنی تناول کنند و آب
انار و ریباس با تمر هندی و عناب نیز مفید بود و غذا آش کشک با اسفناج و خیار زرد و کدو و در تقلیل غذا
کوشند و چون ابتدا نضج جلاب آرد با ترکیب و تخم کاسنی هر یک چهار درم و بنفشه سه درم خیار شنبر
بقدر درم تناول کنند و اگر حرارت بحد آن نباشد و در ورم [illegible] زیاده ضم کنند و حسو از شیر و کشکاب
و نبات و روغن بادام خورند و در ابتدا صندل و ماميثا با گلاب و آب کشنیز [illegible] افروز روباه
ترکیب هم معده طلا کنند سود دارد و چون ورم خراج گردد منفجر شود علامات آن [illegible] و جمیع درد و قرحه
باشد آن زمان [illegible] و تخم خطمی [illegible] بند و [illegible] باشد تا نضج بدید آید و علامت
نضج و سکون تب و وجع باشد و منفجر شود شراب عناب و شراب [illegible] و خیار [illegible]
و روغن بادام و بعد از آن ماده بلغم باشد علامات آن تب آهسته و بسیاری آب دهان و سقوط
شهوت طعام و باد [illegible] معده [illegible] بزیر دست آید و سفیدی روی زبان و تبیع علاج
ماء الاصول با آب گرم دادن غذا نخوداب و ماش مغز [illegible] و سهر [illegible]
[illegible] و شراب التفسار [illegible] و روغن گل [illegible] علاج در معده مالند و بعد از
چند روز سعد و سنبل و خاکستر چوب انگور سرکه و گلاب [illegible] ضماد کنند و اگر تحلیل نیابد
ترک استفراغ نمایند سه بار [illegible] خیار شنبر بقدر درم و آب گرم حل کرده صاف سازند و آب
بادیان و تخم کرفس و کلقند [illegible] و از سودا حادث شود علامات آن صلابت و محکمی ورم
با فکار بسیار و بد خلقی و در [illegible] و شیخی [illegible] علاج ماء الاصول و روغن بادام و طبیخ
خیار شنبر و نبات با بادیان و کرفس دادن و ضماد از خطمی و کتان بابونه و گل بنفشه جا دادن و اگر تحلیل
نیابد ایارج منقوع با [illegible] و ضماد از اشق و مقل و تخم [illegible] و سعد و سنبل
کنند **فصل دوازدهم در اورام بارده** که در جگر حادث شود اگر در محدب [illegible] علامات آن تشنگی
و گرانی و درد و سوزش در موضع جگر و سقوط شهوت و ظهور ورم و سرخی زبان و درد و سرفه خشک
و فواق و ضیق نفس [illegible] سبب [illegible] بود علاج اولاً فصد کنند و اخراج خون بحسب قوت
و حاجت کنند و غذا و جلاب از تخم کاسنی و [illegible] کاسنی و درد با [illegible] هر یک سه درم نبات
و ترنجبین هر یک دو درم تناول کنند غذا [illegible] بخورند و تلیین طبعت بمطبوخ فواکه کنند و ضماد
ذات الجنب [illegible] و درم جگر [illegible] مریض [illegible] نفس [illegible]
[illegible] و بعد از آن [illegible] وقت [illegible] در [illegible] بهلو باید درم
جگر [illegible] ذات الجنب [illegible] دو روباه [illegible] و بنفشه و صندل [illegible]
[illegible] و آب بستان افروز و گلاب ضماد سازند و چون [illegible] کنند استعمال
ضماد کنند و اگر ورم صفراوی بود علامات آن زردی رنگ و زردی زبان و [illegible]
تب و حرارت و قی صفرا و علاج استعمال صفرا المطبوخ [illegible] و ترنجبین و تخم کاسنی و [illegible]
و [illegible] و اگر ورم بلغمی باشد علامات آن سپیدی قاروره بود و [illegible]
[illegible] با افراط نباشد علاج آن جلاب از روباه ترکیب [illegible] و بیخ [illegible] نبات تناول کنند
وغذا

وغذا نخوداب و شوربای با مغز بادام خورند و تلیین طبعت بحقنها نرم یا با این مطبوخ کنند شش درم
[illegible] و [illegible] هر یک سه درم [illegible] صاف کنند بیخ سنبل [illegible] خیار شنبر
حل کنند و [illegible] و بعد از [illegible] و گلقند و جوارش [illegible] معده تناول کنند و اگر ورم سودا
بود علامت آن ادراک صلابت در موضع جگر و [illegible] و رنگ [illegible] و قلت شهوت و عدم درد و تب
و گاه باشد که حرارت مزاج [illegible] علاج آن بعد از آنکه ماده را سکنجبین بزوری و طبیخ افتیمون منضج
پخته کرده باشند [illegible] و غذا [illegible] ترتیب کنند **فصل [illegible]**
[illegible] از ورم کبد حادث شود علامات [illegible] و [illegible] اعراض [illegible] و مریض
[illegible] و چون منفجر شود علامات آن [illegible]
مریض [illegible] شود [illegible] علاج آن شیر [illegible]
[illegible] کنند شیر [illegible] و چون منفجر شود و [illegible] جلاب از روباه
و بیخ [illegible] از بادیان و [illegible] و نبات تناول کنند **فصل سیزدهم در سوء القنیه** ضعف جگر [illegible]
و مزاج حادث شود و مقدمه استسقا بود و علامات آن تهیج اطراف و بیاض لون و لوازم این مرض
سبب [illegible] در شکم [illegible] و اختلاف اجابت طبعت گاه نرم آید و گاه محکم و گاه [illegible]
[illegible] تقلیل غذا کنند و از اغذیه اجتناب نمایند و [illegible] و نخوداب با دارچینی و زیره و [illegible]
و تقویت جگر کنند **فصل [illegible]** در استسقا استسقا در لغت آب [illegible] و استسقا
[illegible] مرض بادی بود که سبب تحلیل و [illegible] ماده غریبه بارده بتمامی اعضا ظاهر یا بعضی [illegible]
و [illegible] این مرض سه نوع است لحمی و زقی و طبلی اما لحمی آنست که جمیع اعضا بر آماسد شود و سبب ضعف جگر
و برودت مزاج آن بود و این برودت بسبب استفراغ دم بسیار از بواسیر یا کثرت حیض یا سبب شرب
آب سرد بود [illegible] [illegible] ضعف [illegible] بود که حدوث سودا نتواند کرد در
کبد [illegible] مزاج [illegible] و [illegible] سبب ضعف معده باشد که هضم تام نتواند کرد در کبد و کیلوس
خام در کبد [illegible] از [illegible] خورده و اعضا آن را جذب کنند و چون خام باشد جزو بدن نشود
و موجب این مرض گردد علامات آن بیاض با صفره لون بود و انتفاخ بدن و بیاض و رقت قاروره
و چون انگشت بر اعضا نهند [illegible] [illegible] علاج آن [illegible] از تخم کاسنی و زیره
[illegible] و [illegible] هر یک سه درم و نبات ده درم تناول نمایند غذا از زیره با [illegible]
[illegible] باشد بخته ماده از صفرا با خون حادث گردد علامات [illegible] معلوم کنند و
تنقیه ماده بحب [illegible] مطبوخ کنند و بعد از آن تقویت جگر سکنجبین بزوری و آب کاسنی و دو باره ترکیب
کنند و بعد از [illegible] تقویه عضو سکنجبین و شیره کاسنی و عرق کاسنی و ماء الاصول کنند طلا اگر در
شکم مالند مفید بود [illegible] [illegible] سنبل [illegible] هم سعد [illegible] زعفران
[illegible] عود هندی [illegible] هر یک [illegible] مثقال [illegible] نمد [illegible]
روغن [illegible] مثقال ادویه را کوفته و بیخته با شیخ [illegible] و زعفران [illegible] و در شکم مالند
مفید بود **فصل [illegible]** ورم از ماده صفرا حادث گردد علامات آن سوزش بسیار
در سپرز و سپرز [illegible] و زردی چشم و زبان [illegible] علاج استعمال آن [illegible]
ورم صفرا در جگر بود و اگر ورم سپرز از ماده بلغم حادث گردد علامات آن قلت عطش و زیادتی حجم سپرز
و بیاض لون [illegible] و [illegible] بود علاج آن جلاب از روباه ترکیب [illegible] و نبات تناول
کنند و غذا نخوداب خورند و تلیین کنند با این مطبوخ [illegible] زرد هر یک بقدر درم [illegible] و تخم کاسنی [illegible]

و ارنش و فنجنکشت و بالنگو و گاوزبان هر یک سه درم انجیر بیست عدد و مویز طایفی پانزده درم شاه
تره یک دسته خیارشنبر و ترنجبین هر یک ده درم و بعد از تنقیه قرص زرشک با سکنجبین بزوری تناول
کنند و اگر ورم از ماده سودا حادث گردد و علامت آن معلوم کنند و علاج آن تنقیه بطریق ورم
بلغمی سودا کنند [illegible] ورم از ماده سودا بود حادث گردد و علامت آن صلابت سپرز بود و برون
آمدن موضع [illegible] و نفخ در شکم و نفس منقطع و سرعت [illegible] و [illegible] باشد و درد جانب [illegible]
[illegible] دریافته شود لا غیر علاج آن [illegible] بود [illegible] با سلیخ و [illegible] کنند سکنجبین بزوری
و اسهال [illegible] [illegible] کرده [illegible] کنند [illegible] و قرص [illegible]
و سکنجبین [illegible] اما با و سپرز از [illegible] مزاج سپرز و غلبه سودا و از آن حادث گردد و علامت
[illegible]
[illegible] علاج آن [illegible] فنجنکشت و [illegible] کرده باشند [illegible]
[illegible]
[illegible] مقاله [illegible]
فصل اول در اسهال [illegible] بسبب بحران دفع [illegible]
[illegible] شود [illegible] با قند و گلاب تناول کنند و قرص
[illegible] و سفوف انار دانه تناول کنند و غذا [illegible] و انار دانه [illegible]
[illegible] علامت آن عطش و حرقت و التهاب [illegible]
[illegible] علاج [illegible] مثقال [illegible] تناول کنند [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] بریان کرده [illegible] هر یک [illegible] درم [illegible]
[illegible] کرده [illegible] درم [illegible] و گلنار هر یک [illegible] درم [illegible]
[illegible] اسهال [illegible] بود و معده [illegible]
[illegible] و انار دانه [illegible] اسهال [illegible] و علامات آن نفخ و قراقر و [illegible]
[illegible] علاج آن [illegible] درم [illegible]
[illegible] سفوف [illegible] تناول کنند [illegible]
و تخم ریحان هر یک مثقال بریان کرده [illegible] بادام چرب کنند و [illegible]
[illegible] استعمال کنند [illegible] انار [illegible] هر یکده درم [illegible] و گلنار
[illegible] کنند و [illegible] هر یک مثقال [illegible]
[illegible] استعمال کنند [illegible] چهار درم [illegible] بریان کرده
گلنار [illegible] هر یک [illegible] مثقال [illegible] تناول کنند و این سفوف نیز
مفید بود [illegible] و انار دانه هر یک پانزده درم [illegible] کرده [illegible]
هر یک ده درم [illegible] هر یک [illegible] درم [illegible] ده درم [illegible] تناول کنند [illegible] اسهال [illegible]
بود علامات آن [illegible] معده [illegible] کثرت استعمال [illegible] قراقر و نفخ بود [illegible]
[illegible] تنقیه [illegible] کرده باشند قرص طباشیر
و قرص [illegible] و سفوف [illegible] و سفوف انار دانه [illegible] کنند [illegible] و بارتنگ و تخم ریحان
[illegible]

68

و [illegible] و صمغ عربی و نشاسته [illegible] بریان کرده [illegible] پنج مثقال [illegible] با گلاب بخورند [illegible]
[illegible] احتراز کنند [illegible] کرده [illegible] انار دانه [illegible] زرشک [illegible] اسهال [illegible]
سبب [illegible] بود [illegible] علامت او آنست که غایط [illegible]
رقیق [illegible] و قراقر [illegible] خارج شود [illegible] علامت او آنست که اول غایط [illegible] بیرون
آید و بعد از آن [illegible] علامت [illegible] باشد و قوت مزاج [illegible] مقتضی بود
فصد کنند و بارتنگ و تخم ریحان هر یک مثقال و صمغ عربی [illegible] مثقال بریان کنند و [illegible] چرب کرده [illegible]
و غذا [illegible] بادام [illegible] و قرص طباشیر [illegible] و قرص [illegible] نیز مفید بود و سفوف نشاسته
پنج مثقال [illegible] چرب کنند و [illegible] اسهال [illegible] بود [illegible] اخلاط حاده
[illegible] اسهال بسیار [illegible] شود علامت آن [illegible]
شکم و درد [illegible] علاج آن سفوف [illegible] تناول کنند با صمغ عربی و نشاسته [illegible]
[illegible] مثقال طباشیر یک مثقال بریان کرده [illegible] بریان کرده [illegible]
[illegible] گوشت [illegible] بادام [illegible] این حقنه [illegible] استعمال کنند [illegible]
[illegible] بریان کرده [illegible] گلنار [illegible] گل [illegible] ورق مورد [illegible]
[illegible] کنند و صمغ عربی و نشاسته بریان کرده [illegible] و کهربا [illegible]
[illegible] بریان کرده [illegible] حل کنند و مجموع را باهم آمیخته بکار دارند [illegible] اسهال
[illegible] ذوسنطاریا [illegible]
[illegible] قطع [illegible]
شود [illegible] بود [illegible] احتراق [illegible] باشد [illegible] علامت [illegible]
[illegible] علاج [illegible] کنند [illegible]
[illegible] تخم [illegible] بریان کرده [illegible] صندل [illegible] بارتنگ بریان کرده
[illegible] صندل [illegible] بارتنگ بریان کرده [illegible] کنند و [illegible]
[illegible] قرص کافور [illegible] قرص کهربا و شراب [illegible]
کرده [illegible] بریان کرده [illegible] انار دانه [illegible] گلاب [illegible]
[illegible] علامت او آنست که [illegible] بود و از
[illegible] حاصل شود [illegible] باشد [illegible] معده [illegible] بود [illegible] علاج
او آنست که [illegible] تناول کنند [illegible] مثقال
[illegible] استعمال [illegible] کنند [illegible]
[illegible] در سبب اسهال [illegible] علاج او [illegible]
[illegible] معده باشد [illegible] علامت [illegible]
[illegible] معده [illegible] علاج آن [illegible]
معده باشد [illegible] سفوف [illegible] انار دانه [illegible]
[illegible] معده باشد [illegible] شود علامت
[illegible] علاج آن تنقیه معده [illegible] معده تناول
[illegible] در معده حادث شود
[illegible] علامت او آنست که در معده [illegible]

وجعی باشد خصوصاً اکل حموضات و در براز صدید رقیق باشد و حرارت در بدن محسوس شود و باشد که درد
بثرات بود علاج آن قرص طباشیر است و انار روانه تناول کنند و غذا از زرشک و انار دانه خورند و اگر سبب
نزلات بود که از دماغ به معده ریزد طبیعت از آن دفع کنند و غذا انار نیز [illegible] کرده اند [illegible] اسهال دماغی گویند
علامت آن باشد که بعد از خواب بیشتر باشد و بعد از آن بیشتر باشد و محسوس که [illegible] علامات نزله و [illegible]
نزول دماغ باشد علاج آن تنقیه دماغ بود به تبدیل مزاج و منع نزله از شراب عناب و خشخاش کنند و باشد
[illegible] گفته شده است و از سبب ضعف کبد باشد که جذب غذا نتواند کرد علامت آن اسهال [illegible]
و زردی لون بود علاج آن تقویت کبد باشد چنانچه گفته شد و اگر سبب [illegible] خلط [illegible] باشد و آن نیز
خلطی اکال باشد تناول زهر جاده یا بوی [illegible] از آن دفع شود علامت او آنست که طعام هضم نشده خارج
با لذع و وجع و مغص و [illegible] باشد علاج آن تنقیه معده باشد به قوابض مقویه و مرق
فروج فربه و حسو از شیر و نان سپید تناول کنند که [illegible] باشد و [illegible] و قابض و سفوفات خورند
ذرب او اسهال معوی باشد و سبب آن رطوبت مزلقه باشد که بر بطون آن ثقل در امعاء مکث نکند
بیرون آید علامت آن خروج رطوبات بود و صفرة لون و هزل بدن علاج آن بسیار [illegible] باشد مثل
کشنیز و [illegible] و سفوف و [illegible] تا مفید بود و این سفوف نیز نافع افتد [illegible] مصطکی
[illegible] هر یکی [illegible] پوست انار [illegible] تخم حماض خرنوب [illegible]
[illegible] سماق [illegible] هر یکی یک درم بکوبند و مقدار دو درم تناول کنند و اگر سبب [illegible]
که در امعا حادث شود [illegible] دفع کنند علامت او آنست که [illegible]
[illegible] علاج آن قرص طباشیر است [illegible] تخم [illegible]
[illegible] از [illegible] گلاب [illegible] روغن بادام [illegible] کرده [illegible]
کرده با [illegible] بادام خورند [illegible] و تخم حماض بکوبند [illegible]
[illegible] مثقال تناول کنند مفید بود مفید دوم در قولنج [illegible] این مرض در روده [illegible]
[illegible] کرده [illegible] حادث گردد و [illegible] روده [illegible] و جان محسوس
گردد [illegible] و این با وجود [illegible] طبیعت نیز [illegible] علامت [illegible]
درد از موضع [illegible] غذاها [illegible] و میوه ها [illegible] علاج آن [illegible]
[illegible] و البته باید که [illegible] این نوع قولنج را [illegible] گویند و از ثقل که
در امعا [illegible] قولنج [illegible] گویند و سبب [illegible] اخلاط [illegible]
[illegible] ثقل [illegible] از [illegible] با حرارت روده [illegible]
[illegible] بسیار [illegible] بول [illegible] تحلیل [illegible] و حرارت
[illegible] علاج مجموع [illegible] و [illegible] استعمال [illegible]
[illegible] و ثقل [illegible] یک درم [illegible] تخم [illegible] یک درم
با بونه [illegible] تخم [illegible] بکوبند [illegible] بجوشانند [illegible] آب [illegible]
[illegible] خیار شنبر [illegible] آب حل کنند و صاف کرده [illegible] روغن [illegible]
[illegible] کرده [illegible] کنند و [illegible] شده [illegible]
امعا [illegible] بعد از حرکت عنیف [illegible] و [illegible]
بعد از حرکت عنیف یا سقطه [illegible] آن [illegible] که [illegible]
[illegible] حرکات مختلف [illegible] باشد بعد از [illegible]
آن پیچ نمایند

آن سیخ نمایند چنانچه در [illegible] واللّه اعلم فصل سیوم در ایلاوس و آن نوعی از قولنج است و آن
چنان باشد که ثقل در امعا محتبس گردد و از دهن بیرون آید و [illegible] غشی و اضطراب بود
علاج او آنست که [illegible] بدهند [illegible] ساکن شود [illegible]
[illegible] و [illegible] استعمال کنند بابونه [illegible] تخم کرفس
[illegible] و روغن [illegible] باید [illegible] عدد
[illegible] هر یکی [illegible] درم [illegible]
[illegible] مفید بود و روغن بابونه [illegible] در شکم [illegible] کرم کنند [illegible]
[illegible] و بابونه و اکلیل الملک [illegible] و [illegible] و [illegible]
و در آن [illegible] فصل چهارم [illegible]
روده مستقیم بود [illegible] الا اندکی رطوبت مختلط با خون [illegible]
گاه بود [illegible] صادق [illegible] و کاذب [illegible] علاج [illegible] بعد [illegible]
تشخیص و تحقیق آن [illegible] علاج [illegible]
[illegible] کاذب است علاج آن تلیین باشد [illegible] شراب بنفشه و
طبیخ خطمی و پوست [illegible] خیار شنبر [illegible] حاجت افتد [illegible]
[illegible] بادام [illegible] علامت [illegible]
[illegible] قبض و حبس ثقل در امعا [illegible] بیرون آید [illegible]
[illegible] وقوع این مرض طبیعت [illegible] تلیین بوده [illegible] در حالت صحت [illegible]
[illegible] تلیین [illegible] صادق است اگر از صفرا بود علامت [illegible]
[illegible] و حرارت معده علاج آن [illegible] تخم اسپغول بریان کرده دهند [illegible]
[illegible] بریان کرده [illegible] سماق [illegible]
[illegible] و گل سرخ و [illegible] و گل خطمی و پوست انار [illegible]
تلیین [illegible] قرص طباشیر [illegible] علامت آن بیرون آمدن [illegible]
علاج آن شراب [illegible] تخم ریحان و تخم [illegible] بریان کرده [illegible]
بریان کرده [illegible] گرم کرده [illegible]
[illegible] زعفران [illegible]
[illegible] و [illegible] کرده [illegible]
[illegible] استعمال نمایند [illegible] حادث گردد
علامات آن [illegible] علاج آن [illegible] گرم [illegible]
[illegible] گرم [illegible]
[illegible] انواع [illegible] گرم [illegible] مفید بود [illegible]
و درم گرم [illegible] روده مستقیم حادث گردد و علامت آن حرارت و ثقل [illegible] علاج آن
[illegible] و [illegible] و گل خطمی [illegible] و تخم ریحان و تخم
کتان [illegible] نافع بود فصل پنجم در مغص و درد روده [illegible] و اگر سبب آن

ریح باشد علامت آن قراقر و نفخ و تمدد بود و بخروج ریح تسکین حاصل شود علاج آن جلاب انار [illegible]
درازیانه در رباه [illegible] تناول کنند با دو درم گوارش کمونی و اگر معض اسهال باشد علاج آن
[illegible] بود [illegible] و تخم [illegible] تا [illegible] درم [illegible]
و [illegible] تناول کنند و [illegible] روغن گل و بابونه گرم کرده بمالند و اگر [illegible]
و [illegible] علامت آن [illegible] و خروج [illegible] علاج آن [illegible]
[illegible]

عروق که در معده بود از خوردن سودا وی پیدا کرده [illegible] بود [illegible]
[illegible] علاج فصد باسلیق [illegible]
و تنقیه سودا و اصلاح [illegible] غذا [illegible] زبان [illegible] در این مرض
موافق و طبیعت [illegible] نگاه باید داشت [illegible] حنظل [illegible]
[illegible]
[illegible] زعفران [illegible] درم [illegible] تخم [illegible] گاو [illegible]
[illegible]

فصل [illegible]

[illegible]

بعد از سپاس حکیم مطلق جل ذکره و پس از درود رسول برحق صلی الله علیه وسلم

این رساله‌ایست از مجربات و مختصرات از تحفة المؤمنین در خواص مفرد[ا]ت

الطریلال در فصل گرمی هوا گندم اوزار با عاقرقرحا و تربد و زنجبیل از هر یکی دانگی با

عسل سرشته بعد از تنقیه بمسهلات بیاشامند و در آفتاب بنشینند موضع برص را که

مکشوف دارند تا آفتاب بر او افتد و آب بنوشند و عرق کنند در روز اول نهایت تا روز

سیوم برص آبله کند بعد از رفع زرد آب بالکلیه برطرف میشود و مجرب است و هرگاه

از مفرد آن هر روز یک درم با عسل تا پانزده روز بخورند در مدت عمر بورود استعمال غذا

یقینا رفع برص میشود **السن** برگ ... گویند جهت رفع سگ دیوانه گزیده و جالینوس

گوید چون او را در وسط تابستان خشک کرده کوبیده نگاه دارند با عسل سرشته ...

یک روز در میان بر ناشتا بخورند سگ دیوانه گزیده را بغایت مفید است و دو درم از

بیخ او که بشیره تازه بیاشامند بقی رفع سگ دیوانه گزیده نماید هرچند که از آب بترسد

پوست درخت ... و جرم او با شراب جهت درد جگر ...

با آب سرد با وجود تب بغایت مفید و گرم جگر ... مجرب است و حقنه ...

منقی جگر و ... در جمیع افعال ...

فصل اول ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بول [illegible] مثانه [illegible] علاج [illegible]

[illegible]

باضعف [illegible] علامات [illegible] خروج بول [illegible]

[illegible]

[illegible] البول [illegible]

[illegible]

بکوبند و بعسل سرشته و بعد از شش ماه در کار دارند و اگر [illegible] از حرارت مزاج باشد این دوا نیکو بود
صفت [illegible] تخم خشخاش [illegible] یکده درم تخم [illegible] تخم کرفس [illegible] انیسون [illegible] درم بکوبند
[illegible]

فصل چهاردهم در سرعت انزال از حدت منی حادث گردد علامات آن [illegible]
[illegible] بوقت بیرون آمدن [illegible] این حال بوقت [illegible] علاج آن [illegible]
[illegible] روغن [illegible] مالیدن [illegible] ضعف اعضا [illegible] حادث گردد [illegible]
[illegible] علاج آن تقویت اعضا [illegible]
[illegible] کمتر شود

فصل پانزدهم در نقصان باه نقصان مجامعت بسبب ضعف
شهوت حادث گردد یا بسبب [illegible] آلت و ضعف شهوت از ضعف بدن می باشد علامات آن
[illegible]

سحر کرده و بسته علاج رفع و دفع این افکار و تصورات و از ضعف دل و دماغ یا جگر کرده حادث گردد و
علامات آن ضعف آن عضو معلوم کنند و بتقویه اشتغال نمایند اما استرخاء آلت از ضعف بدن
می باشد علامت و علاج آن مذکور شد و از کثرت مجامعت حادث گردد [illegible] عضو ضعیف [illegible] شود
علاج آن بپوست مالیدن و در شیرهای گرم نهادن و از جهت نفخ در [illegible] بدن می باشد علاج آن
تناول چیزهای نفاخ مثل باقلا و نخود و آب نخود [illegible] اعصاب ضعف حادث گردد علامات آن
بسیار رقت منی [illegible] شهوت و خروج آن بی انتشار و ضعف جمیع حرکات [illegible]
آلت علاج آن اگر مزمن نشده باشد معالجه فالج کنند و تقویه دل [illegible]
باه مطلقا [illegible] اغذیه [illegible]
[illegible]

حدوث آن از ضربه بود و احتباس طمث یا سقوط اجنه یا عسر ولادت یا کثرت جماع علامت ورم [illegible] گرم بود و درد در زیر [illegible] و درد میان [illegible] و آن موضع را [illegible] گویند و در زیر [illegible] قطنی گویند و عسر بول [illegible] علاج آن فصد باسلیق کنند یا صافن [illegible] اول فصد باسلیق کنند پس صافن بهتر بود [illegible] و [illegible] کشنیز و کاسنی [illegible] و حقنه نرم [illegible] و اکلیل الملک [illegible] شده باشد [illegible] تحلیل باید [illegible] منضجات مثل [illegible] منضج شود [illegible] و نبات [illegible] کنند و شراب [illegible] مرهم [illegible] روغن گل [illegible] کرده در قبل [illegible] کنند و بعد از تنقیه اگر [illegible] وشان [illegible] کنند و روغن گل [illegible] کرده حقنه کنند

علامت ورم بلغمی و علاج

موضع و [illegible] و [illegible] معتدل [illegible] اطراف علاج آن قی کنند و مسهل بلغم دادن و [illegible] ابتدا [illegible] کشنیز [illegible] و [illegible] بابونه [illegible] از ابتدا [illegible] از [illegible] و اکلیل الملک و بابونه [illegible] کنند

علامت ورم [illegible]

صلابت موضع [illegible] و کسالت [illegible] و ضعف [illegible] علاج آن تنقیه اخلاط غلیظ [illegible] روغن [illegible] روغن بابونه [illegible] از [illegible] و [illegible] از حنظل [illegible] بابونه [illegible] از [illegible] حنظل [illegible] بسفاید

فصل دوم در نقصان شیر [illegible] آن [illegible] یا [illegible] یا [illegible] علامات آن [illegible] اسباب [illegible] اغذیه [illegible] از [illegible] صفرا [illegible] علاج [illegible] سودا و غلظت [illegible] علاج تنقیه [illegible] اخلاط [illegible]

فصل سوم در [illegible] طمث [illegible] علامات [illegible] باید [illegible] علاج فصد کنند [illegible] گوشت [illegible] علاج آن [illegible] حرارت [illegible] غلیظ [illegible] علاج آن [illegible] تسکین [illegible]

فصل چهارم در [illegible] باشد علامت آن لاغری و زردی رنگ و [illegible] اسباب مثل امراض [illegible] علاج آن [illegible] غذاها [illegible] اخلاط غلیظ علامت [illegible] علاج آن [illegible] اخلاط ادویه [illegible] مثل تخم [illegible] و [illegible] علامات آن [illegible] علاج آن [illegible] حرارت [illegible] علامات آن [illegible] علاج آن [illegible] باشد و [illegible] علاج [illegible] و عطسه آوردن [illegible]

قو[illegible]

قوی و منفعت و ضلال مفید بود

فصل ششم در [illegible] باشد [illegible] علامات آن علاج آن [illegible] بروغن بادام تلخ [illegible] روغن [illegible] و [illegible] منتن [illegible]

فصل هفتم در دشواری وضع حمل [illegible] و آبزن [illegible] و [illegible] بادام [illegible] روغن [illegible] لعاب تخم [illegible] جمع کرده [illegible] چهار مثقال [illegible] چهار سیر [illegible] کنند و [illegible] تجربت و عطسه آوردن [illegible] و [illegible] گاه [illegible] روز زادن چهار روز [illegible] بچه مرده باشد تدبیر بیرون آوردن آن کنند [illegible] ضماد بکار دارند شحم الحنظل و [illegible] و قطع جنین [illegible] بازد [illegible] خواهد بود [illegible]

فصل هشتم در [illegible] آنچه از جهت زن باشد سبب آن فربهی یا [illegible] باشد یا [illegible] غلیظ علامات این اسباب [illegible] علاج آنچه از [illegible] باشد [illegible] غلیظ [illegible] روغن بادام تلخ [illegible] و [illegible] روغن [illegible] روغن بادام شیرین و آب تخم خربزه [illegible] و [illegible] کنند [illegible]

فصل نهم در [illegible] رحم علاج آن [illegible] علاج [illegible]

فصل دهم در خارش رحم سبب آن رطوبت [illegible] باشد گرم و شور علاج آن [illegible] علاج [illegible] باسلیق زنند و [illegible] حجامت کنند [illegible] بردارند

مقاله دهم در اوجاع مفاصل مشتمل بر شش فصل

فصل اول در اوجاع [illegible] و [illegible] از [illegible] حادث گردد [illegible] علامات معلوم کنند علاج آن قی کنند و مسهل [illegible] و [illegible] غذا [illegible] و از [illegible] مجامعت کثیر حادث گردد علاج آن راحت و [illegible] روغن بابونه [illegible] و از ضعف گرده حادث گردد علاج [illegible] استعمال نمایند و از امتلا [illegible] حادث گردد [illegible] حرارت [illegible] علاج [illegible] فصد باسلیق و [illegible] حرارت [illegible]

فصل دوم در اوجاع مفاصل [illegible] بلغم [illegible] مفاصل [illegible] و [illegible] اخلاط [illegible] و [illegible] مواد [illegible] حادث گردد یا صفرا یا بلغم و سودا [illegible] و [illegible] از بلغم و سودا [illegible] صفرا [illegible] سودا [illegible] کودکان و [illegible] باشد [illegible]

فصل سوم در اوجاع مفاصل [illegible] علامت آن عضو [illegible] علاج [illegible]

الاصول و بعد بار روغن بادام تلخ و سپیداب [illegible] و استفراغ بحب سورنجان و حب شیطرج کنند و حب [illegible]
و غذا نخوداب و شوربا [illegible] فصل چهارم در وجع الصلب و وجع ورک علامت وجع
الصلب و وردی باشد که از [illegible] فرود آید تا زانو از جانب [illegible] و گاه بقدم و خنصر رسد علاج
همچون علاج اوجاع مفاصل و نقرس باشد [illegible] و غذا [illegible] و تر خوردن [illegible] طعام حرکت تا
کردن [illegible] فصل [illegible] مفصل عمیق [illegible] علامت ورم [illegible]
[illegible] و در بعضی اوقات علاج او مخالف اوجاع مفاصل [illegible]
[illegible] ماده عمیق است [illegible] تحلیل شود [illegible]
[illegible] ماده بسیار رقیق بود [illegible]
استفراغ کنند [illegible] از سبب درد کنند [illegible]
[illegible]
احتیاج [illegible] فصل [illegible]
[illegible]

[illegible]

همیشه [illegible] فصل سیوم [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

و بشیر و حرفه و آب سرد و فصد گاه بود که العناب زیاده کرده اند **فصل ششم در تب بلغمی** که بلغم حرارت
غریبه اندر رطوبت بلغمی اثر کند عفونت اندر دل پدید آید تا طبع شود و تب بلغمی تولد کند علامت
آن لرزه باشد و لرزه قوی تر شود تا بنده از سرما و دیگر شبیهها باشد و گاه باشد که [illegible] میان برقی
بیست و برام شود و این نوع از بلغم غلیظ باشد که اکثرا بلغم زجاجی گویند و طعم ناخوش و فم معده
ضعیف و شهوة طعام باطل شود تا به و غشی بسیار افتد و نبض صغر و ضعف و متفاوت [illegible]
و قاروره رقیق و سپید و باطنه [illegible] و تیره شود علاج آن در حدت یکهفته سکنجبین عسل دهند و
کوده و تخم بادیان و تخم [illegible] باشند با ماء العسل کرده و زوفا پخته باشند و از پس یکهفته قی فرمایند
و از قاربه قی و سکنجبین [illegible] و آب گرم فرمایند و از پس [illegible] گلشکر دهند با مصطکی و [illegible] و طبع
نرم دارند [illegible] سهل باده [illegible] گلشکر [illegible] سکنجبین حل کنند و بدهند و تربد و مصطکی و زنجبیل
برابر کوفته و بیخته [illegible] وزن [illegible] مثقال تا دو درم طبع را نرم کند و بجود [illegible] باشد و [illegible]
[illegible] باشد که با لرزه و سرما باشد و [illegible] آن ظاهر نباشد و ماننده تب دق باشد [illegible]
این نوع بیشتر [illegible] و لطیف گلشکر [illegible] باید خورد و اندر تب بلغمی [illegible] باشد
که ماده لطیف گردد و به دماغ بر آید برسام تولد کند خاصه که صداع باشد تا دماغ ضعیف [illegible]
آن [illegible] گلشکر و سکنجبین ساده [illegible] سکنجبین که در [illegible] تخم بادیان پخته باشند و [illegible]
[illegible] ساده توان کرد [illegible] از مهر آنکه این [illegible] گفته [illegible] و دماغ [illegible]
[illegible] بلغمی [illegible] حنظل باید کرد و [illegible] الاصول [illegible] از غ [illegible] دادن **فصل**
هفتم در تب سوداوی اگر ماده خارج عروق بود ربع و ایره حادث گردد و یک روز بگیرد و دو روز
از سودا که از احتراق سودا طبیعی تولد کند حادث گردد و از احتراق بلغم یا صفرا یا خون [illegible]
[illegible] گردد علامت هر یک از این اقسام اربعه علامت آن خلط بود که از او تولد کرده باشد و از [illegible]
آن بعد از مطبقه باشد [illegible] و دلیل آن شود که از احتراق خون است و اگر بعد از مواظبه بود دلیل آن بود
که از بلغم است اگر بعد از صفرا و [illegible] دلیل آن بود که از صفرا است علاج آن اگر از احتراق خون فصد
باسلیق کنند و [illegible] بعد از نضج ماده مطبوخ افتیمون [illegible] و اگر از بلغم بود سکنجبین بزوری دهند و تخم
[illegible] و سکنجبین عسلی قی فرمایند و از افتیمون [illegible] و بسفایج و غاریقون [illegible] سازند و اگر ماده صفرا
باشد سکنجبین ساده و شراب لیمو و عرق کاسنی و گاوزبان دهند و [illegible] سکنجبین و پوست [illegible]
[illegible] و [illegible] و [illegible] معتوف با افتیمون و در اغذیه و تدبیرات ملاحظ
خلط متولد عنه باید کرد و اگر ماده داخل عروق بود ربع دایره حادث گردد و این قبیل انواع است
علامت آن [illegible] و [illegible] و تفاوت و وجع مفاصل و زیادتی حرارت [illegible] و اندکی از
صفرا و [illegible] ربع علاج آن فصد باسلیق [illegible] و اگر قوت [illegible] استعمال [illegible]
و [illegible] سودا کنند و علاج [illegible] اضاف ربع [illegible] روز نوبت [illegible]
[illegible] ابتدا آن قی فرمایند و [illegible] لرزه [illegible] و در میان تب [illegible]
در [illegible] جمع شوند [illegible] کنند و [illegible] سکنجبین با شراب لیمو با نارنج [illegible] گاوزبان
[illegible] دو روز [illegible] و [illegible] باید [illegible]
[illegible] مرغ [illegible] باید داد و اگر [illegible] روز دوم [illegible] نوبت [illegible] مرغ [illegible]
[illegible] مرغ [illegible] و اگر [illegible] غالب بود با [illegible]
بود [illegible] مرغ [illegible] کنند [illegible] که علامت [illegible] ظاهر نشود روز [illegible]

دادن روز [illegible] مناسب بود **فصل هشتم** در تبهای مرکب که گاه مثل دق و خلط [illegible] و خلط مثل
صفرا و بلغم یا دو غب جمع شود آن را مرکب گویند و هر ترکیب یا بر سبیل مبادله باشد چنانکه یکی
و دیگر [illegible] یا مداخله چنانکه یکی بگیرد و از میان آن دیگر بگیرد یا مشارکت چنانکه در
[illegible] از جمله مرکبات آنچه نامی یافته شطر الغب است و این تبی باشد که مرکب بود از
صفرا و بلغم چنانکه هر دو خلط از هم متمیز باشند و در غب غیر خالصه هر دو خلط از شدت امتزاج
یک خلط شده و این جا چنانست بیش هر دو [illegible] بود یا لازم یا صفرا [illegible] و بلغم لازم باشد و
گاه بود که صفرا غالب [illegible] و علامات آن ظاهر و گاه بود که بلغم بود علامات آن غالب و اخص شطر الغب
[illegible] روز [illegible] بود علاج آن از علاج بلغم و صفرا [illegible] باشد و [illegible]
مواد [illegible] هر نوبت [illegible] غب [illegible] ربع بر سبیل مبادله [illegible]
[illegible] شود که بلغم [illegible] علاج آن [illegible]
و علاج این [illegible] صفرا [illegible] و بحران کرده [illegible]
[illegible] و بعضی [illegible] استدلال باید کرد [illegible] ربع و خمس [illegible]
[illegible] ربع [illegible] مواظبه [illegible]
[illegible] دو ربع [illegible] روز [illegible]
از دو [illegible] دو روز [illegible] علامت [illegible]
آخر [illegible] استدلال [illegible] خمس و امثالها از قبیل ربع است [illegible]
و غلیظ علاج آن مثل علاج ربع بود [illegible] استعمال ملطفات و تغلیظ [illegible] در جمیع حمیات
قبل از نضج ماده مسهل [illegible] مگر [illegible] انتظار نضج [illegible] که ماده
بود [illegible] و متوجه عضو شریف [illegible] نضج واجب بود و [illegible]
واقع باشد [illegible] ضعف [illegible] بحران [illegible] باید داد [illegible] روز
[illegible] دادن [illegible] ایام [illegible]
بود **فصل نهم در روزهای بحران و غیر آن** روزها که بحران [illegible] دوازدهم [illegible]
و بیستم و بیست [illegible] و چهارم و هفتم [illegible] روزها که در [illegible]
[illegible] نهم [illegible] دهم و [illegible] روزها که در آن بحران ضعیف بود ایام [illegible]
سیم و پنجم و نهم و سیزدهم و هفدهم [illegible] روز [illegible] پنج روز [illegible]
[illegible] بحران [illegible] **مقاله [illegible]**
[illegible] **فصل اول** در [illegible]
[illegible] آن [illegible] خون [illegible] صفرا [illegible]
[illegible] اخلاط [illegible]
[illegible] و [illegible]
[illegible] سپید [illegible]
علامت [illegible] و [illegible] علاج

اب اگر مائی بود و قبل از ظهور آن فصد کنند و غذا آب جو و عدس و شراب عناب و گاوزبان [illegible]

[illegible]

فصل دوم در [illegible]

[illegible]

فصل سیوم در جرب

[illegible]

فصل چهارم [illegible]

[illegible]

فصل پنجم [illegible]

[illegible]

فصل ششم [illegible]

[illegible]

فصد باید کرد [illegible]

[illegible]

فصل هفتم [illegible]

[illegible]

فصل هشتم در جمره [illegible]

[illegible]

فصل نهم [illegible]

[illegible]

فصل دهم [illegible]

[illegible]

فصل یازدهم [illegible]

[illegible]

فصل دوازدهم [illegible]

[illegible]

کیب بود و در گوشت بسته شود و نتوان گرفت و به همه جوانب حرکت توان داد و چهار صنف بود شحمی
عسلی و [illegible] و [illegible] در [illegible] و مثل [illegible] باشد **غده** و [illegible] بود [illegible]
با [illegible] و [illegible] بسیار [illegible] میان غده و [illegible] آن بود که غده زیاده [illegible]
و [illegible] باشد و نرم شود و در اول [illegible] بجا [illegible] متفرق گردد و باز [illegible]
و [illegible] کنند علاج آن [illegible] و اسهال [illegible] معقول [illegible]
کردن [illegible] و [illegible] با [illegible] نرم سوده بهم جمع کرده ضماد
کنند و [illegible] سوخته و [illegible] روغن زیت [illegible] طلا کنند [illegible]
[illegible] نمایند و [illegible] بکار دارند اگر تحلیل باید [illegible] گردد [illegible] علاج [illegible]
کنند و اگر [illegible] شود [illegible] تحلیل [illegible] کار باید کرد و [illegible]
[illegible] که اگر [illegible] کوبند با ادویه [illegible] گردانیده [illegible]
[illegible] جزو [illegible] دو جزو [illegible] سه جزو [illegible] دو جزو [illegible] نرم سوده [illegible]
[illegible] ضماد کنند **وشقاق [illegible]** با ادویه محلله و [illegible] آن [illegible] کردن [illegible]
و غدد [illegible] ضماد کنند **فصل [illegible] دهم** [illegible] حادث گردد علامت آن [illegible]
[illegible] علامت [illegible] **علاج** آن [illegible] و تخم ترب و [illegible] و اسهال [illegible]
[illegible] و بعد از تنقیه [illegible] طلا کنند [illegible]
حادث گردد علاج تنقیه [illegible] و مطبوخ [illegible] پس [illegible] روغن گل طلا کنند [illegible]
[illegible] سوخته [illegible] طلا کنند و از سودا حادث گردد علامت آن کمودت [illegible]
علاج [illegible] و تعدیل مزاج باستعمال مرطبات و [illegible]
[illegible] سوزانند و با [illegible] خشک کرده طلا کنند و روغن [illegible]
گردد علامت آن [illegible] و علامت و علاج [illegible] علاج آن فصد کردن [illegible] مذکوره بکار دارند
و [illegible] سوخته خاکستر آن را با روغن [illegible] و اگر [illegible] بهتر طلا کنند و خاکستر [illegible]
و خاکستر [illegible] طلا کردن در همه اقسام [illegible] **فصل چهاردهم** در [illegible]
حدوث [illegible] بود [illegible] و [illegible] حدوث [illegible]
[illegible] سیاه بود [illegible]
و [illegible] حادث شده
باشد علاج فصد کردن و اسهال خلط سودا و پس طلا کنند بتخم خربزه و تخم ترب و [illegible]
[illegible] و [illegible] بگلاب و سرکه [illegible] را بسوزانند و [illegible]
و [illegible] بشویند و با ادویه مذکوره طلا کنند **فصل پانزدهم در [illegible]** و [illegible]
[illegible] و زیر [illegible] و میان انگشتان پای و پوست [illegible] و عرق از عفونت اخلاط
[illegible] علاج تنقیه خلط غالب [illegible] طلا کنند
و میان انگشتان [illegible] نرم [illegible]
نرم سوده [illegible] خشک گردانند و بکار [illegible] **فصل شانزدهم** در بهق [illegible]
[illegible] بعضی گفته‌اند که [illegible] عضو [illegible]
[illegible] مثل خاکستر شده [illegible]
[illegible] و در پوست منتشر [illegible] شود و علامت

الا سفید

سفید بکه بسیار سفید شود [illegible] بود که [illegible] پوست بدن و در پوست فرو رفته باشد و [illegible]
شود و موی [illegible] باشد که سیاه بود علاج اسهال [illegible] و حنظل و تربد [illegible]
و از [illegible] اجتناب نمودن و [illegible] نمایند و از این ادویه طلا کنند
[illegible] و [illegible] و تخم ترب کنند پس [illegible] کوفته و بیخته [illegible] در آفتاب طلا
کنند **[illegible] سیاه** [illegible] عفونت سیاه [illegible] سودا با خون باشد علامت [illegible]
[illegible] ریخته شود و موضع [illegible] علاج فصد و اسهال سودا و [illegible]
مزاج با غذیه و اشربه و طلا کردن با ادویه که ذکر شد [illegible] بهق [illegible] سود [illegible]
در [illegible] و تقشر [illegible] علاج بهق سیاه [illegible]
[illegible] مزاج بود **[illegible] بهق [illegible]** علاج آن [illegible] کرده با [illegible]
[illegible] بکار دارند و طلا [illegible] کنند صفت طلا [illegible]
سیاه و [illegible] بریزند و [illegible] و کفک [illegible] کوفته و بیخته [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible] تا خشک شود بار [illegible]
کنند صفت طلا [illegible] و شب [illegible] خشک کرده [illegible]
[illegible] و بالا [illegible] طلا کنند سود دارد
[illegible] **فصل [illegible]** [illegible] کردن [illegible]
و [illegible] و تخم ترب کوفته [illegible] و طلا کنند و [illegible]
کنند [illegible] خشک [illegible]
[illegible] و ترب [illegible]
[illegible] **فصل [illegible] دهم**
[illegible] و [illegible] خوردن و شراب [illegible]
[illegible] کنند [illegible]
[illegible] از طعام و [illegible]
از طعام [illegible] **فصل [illegible] علاج [illegible]** را [illegible] باید داشت [illegible]
[illegible] کوفته و بیخته [illegible] روغن [illegible]
خشک شود [illegible] بکار دارند [illegible]
بود **[illegible]** و [illegible] اعضا و [illegible]
مشتمل بر هشت فصل **فصل اول در سقطه و ضربه [illegible]** [illegible]
[illegible] علاج [illegible] فصد و حجامت کردن
[illegible] از جانب مخالف [illegible]
[illegible]
[illegible] روغن بادام [illegible]
[illegible] ضماد کنند [illegible]

بکرند عدس ده درم گل ارمنی و فوفل و صندل هر یک ده درم طلا کنند و غذا ماش بریخ شیر بادام با زرده خیر [illegible]
[illegible] خالص میسر گردد بغایت نیکو بود و یک قیراط [illegible] بعضی یکدرم بیست قیراط بود و بعضی
بیست چهار قیراط و ازین طبیخ دادن مناسب بود [illegible] نیم درم [illegible] یکدرم [illegible]
درم گاوزبان مثل آن [illegible] شود و بعضی [illegible] کرده [illegible] سقوط [illegible] شود ماش
عدس مقشر و گلنار کوفته بروغن گل و گلاب طلا کنند و اگر [illegible] واقع شود [illegible]
خون برآمدن [illegible] شود قرص کهربا با گل ارمنی و دم الاخوین [illegible] عدس [illegible]
تازیانه و مثل آن زده باشند بهتر آن چیزها پوست گوسفند بود که در حال از گوسفند جدا کرده بر موضع
زخم پوشند و تا دیگر روز بر نهاده دارند و اگر قدری نمک [illegible] بر آنجا پاشند پس پوست بر روی آن پوشند بهتر
باشد و اگر مردار سنگ و اسفیداج و موم و روغن گل مرهم ساخته بمالند مفید بود فصل دوم در [illegible]
و از جا بیرون رفتن بندها علاج آن [illegible] چندانکه بجای باز شود [illegible] کردن و [illegible]
برفق باید چنانکه درد عظیم تولد نکند و از زده شدن عضو را بروغن گل چرب کنند و برگ مورد کوفته
در روی [illegible] کنند و به بندند [illegible] و اگر [illegible] عصب [illegible] باشد [illegible]
[illegible] بشراب نرم کنند پس بروغن [illegible] و روغن سیب گرم کرده و روغن بابونه و
روغن [illegible] گرم کرده [illegible] و دارو [illegible] که ازین نوع [illegible]
و ماش مقشر از هر یک ده درم [illegible] و خطمی سفید و اقاقیا از هر یک یکدرم گل ارمنی بیست درم کوفته
و بیخته بسپیده خایه مرغ بسرشند و بکار دارند و اگر [illegible] گرم حاجت افتد مرزنگوش و اکلیل الملک
[illegible] و اگر از بستن درد [illegible] بند [illegible]

فصل سیوم در شکستن استخوان و کوفتن

[illegible] ازین انواع [illegible] بند ها [illegible] علاج [illegible]
[illegible]
[illegible] زعفران [illegible] یکدرم [illegible]
[illegible] مصطکی [illegible] درم [illegible]
[illegible] زعفران یکدرم کافور نیم درم بگلاب [illegible] روغن گل [illegible]
[illegible] یکدرم مصطکی [illegible]

فصل چهارم در بیرون آوردن [illegible]

[illegible]
[illegible]

فصل پنجم در [illegible]

[illegible]
[illegible]

کنند که درد [illegible] گندم [illegible] بابونه [illegible]
[illegible] سبز و سیاه شده باشد [illegible]
[illegible] گل ارمنی [illegible] طلا کنند [illegible]
[illegible] گرم [illegible] روغن گل [illegible]
[illegible] سبز و سیاه شده باشد [illegible] علاج [illegible]

فصل ششم در سوختن [illegible]

[illegible] سپیده خایه مرغ [illegible] بروغن گل طلا کنند [illegible] مرهم اسفیداج [illegible]
[illegible] سفیده [illegible] بروغن گل [illegible]
[illegible] طلا کنند

فصل هفتم در سوختن [illegible]

[illegible] علاج [illegible] روغن [illegible] علاج [illegible]
[illegible] مرهم اسفیداج [illegible]
[illegible] زرده [illegible]
[illegible]

فصل هشتم در جراحت

علاج [illegible] جراحت [illegible] تازه بود [illegible]
[illegible] روغن [illegible]
[illegible] علاج [illegible]
[illegible] اسفیداج [illegible]
[illegible] جراحت [illegible]
[illegible]
[illegible] دم الاخوین [illegible]

مقاله [illegible] در [illegible] سموم

فصل اول [illegible]

[illegible] هوام [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

زفت رطب فرفیون جاوشیر فنه و اگر اینها حاضر نبود کوه کبوتر و فوتنج و خاکستر چوب انگور و از تر
یاق فاروق بسیر گردد و اول مفید بود و دیگر فایده نکند و مقدار شربت تریاق جهت این
یک مثقال بود و خوردن مخلص یک مثقال [illegible] جمیع زهرها که نفع کند و گفته اند که انثوم و شراب
از کل علاج و لهذا الشرب الشراب بالبصل و الکراث و دیگر دفع آن بسیر شود و مرگ [illegible]
[illegible] بتقدیم عدم آن جز بحکم الضرورات [illegible] عمل نمودن فایده نکند بوده اند در
[illegible] میسر شد در روم [illegible] و اصل [illegible] اعتبار [illegible] دارد و مشهور است و
آن درین باب متواتر رسیده و الله اعلم

فصل سیوم در گزیدن عقرب جراره

[illegible]

فصل چهارم در گزیدن رتیلا و عنکبوت

[illegible]

[illegible]

زهر داده باشند بانچه مخصوص است معالجه کنند چنانچه در کتب مطولات مذکور است تمت تمام [illegible]

الوهاب باب هشتم [illegible] بسم الله الرحمن الرحیم رساله دوم از کتاب اختیارات به بعضی [illegible]

مرکبات مستعمله والله الموفق والمعین [illegible] معجون [illegible]

خفقان و وسواس را سودمند بود و دل را قوه دهد و نشاط آورد [illegible]

[illegible]

کوفته و بیخته قند سفید [illegible]

[illegible]

و بعضی سه درم میکنند و اگر [illegible] و نیم هم پوشیده باید تا به چندان عسل آتش ندیده بسرشند شربتی یکدرم
تا یکمثقال و قوت این به سال باقی بماند [illegible] نافع بود خفقان و ورم و رطوبت معده [illegible]
سنبل الطیب و مر و مشک ترکی بسباسه [illegible] هندی از هر یک دو درم زعفران نانخواه تخم کرفس از هر یک چهار درم
سقمونیا شش درم افسنتین رومی از هر یک هشت درم ریوند چینی شش درم جمله بدستور یکدرم و نیم [illegible]
کوفته و بیخته بغیر از [illegible] بجوشانند و بگذارند و بپالایند و بر [illegible] کنند و بانبه چندان عسل مصفی
بسرشند شربتی تا یکدرم و قوت شش تا به سال بماند [illegible] قوت دل و جگر و دماغ و
[illegible] و پشت را نیکو و [illegible] باه را قوت دهد [illegible] طعام زیاده کند
[illegible] قوت دهد اطریفل [illegible] گاوزبان بادرنجبویه ورق گل سرخ از هر یک یکدرم [illegible]
کبابه قرنفل جوز الطیب قاقله کبار [illegible] تخم فرنجمشک ورق قرنفل زعفران مصطکی [illegible]
[illegible] الثعلب لسان العصافیر [illegible] از هر یک سه درم سنبل الطیب [illegible] بهمنین از هر یک
چهار درم بسباسه هندی عنبر اشهب مروارید ناسفته از هر یک دو درم زنجبیل و فلفل دارفلفل [illegible]
از هر یک یکدرم سعد هندی یکدرم و نیم مشک ترکی نیم درم ورق طلا نقره از هر یک نیم مثقال [illegible]
[illegible] مثقال و اگر [illegible] بعسل خواهند دو وزن ادویه و اگر قند خواهند سه وزن ادویه
و اگر معجون خواهند [illegible] درم روغن بادام [illegible] بسرشند
و بسرشند و اگر [illegible] شود و [illegible]
و السلام تا باب اول [illegible] معجون فلاسفه [illegible] اعظم مرحوم معین الدین [illegible]
باه را قوة دهد و نشاط آورد و گرده و پشت و دل و دماغ را قوة دهد [illegible]
[illegible] بهمنین [illegible] قرنفل [illegible] گاوزبان [illegible]
[illegible] چلغوزه [illegible] لسان العصافیر [illegible] تخم شلغم دارفلفل [illegible]
[illegible] گاوزبان ورق گل سرخ بادرنجبویه تخم [illegible]
[illegible] از هر یک یکدرم [illegible] از هر یک چهار درم [illegible]
الثعلب [illegible] درم کبابه زنجبیل سعد هندی [illegible] مصطکی [illegible]
تخم [illegible] بسباسه [illegible] زرنباد [illegible]
عنبر اشهب [illegible] درم مشک ترکی [illegible] مثقال [illegible] سنبل الطیب [illegible] زعفران [illegible] یکدرم
الاعظم [illegible] مثقال عسل بقدر حاجت و السلام [illegible] یکدرم دوا
[illegible] دهد و پشت قوة دهد
[illegible] و دل و دماغ را قوت دهد و نشاط تمام آورد و
اطریفل مغز پسته مغز [illegible] مغز بادام مغز چلغوزه مغز [illegible] مغز [illegible]
فلفل [illegible] قاقله [illegible] مثقال بهمن سرخ [illegible] تخم [illegible] از هر یک
مثقال [illegible] خصیة الثعلب بهمن سفید از هر یک ده مثقال [illegible] سفید [illegible] سفید
زنجبیل قرنفل [illegible] تخم [illegible] بادرنجبویه از هر یک [illegible] درم [illegible] گاوزبان نقره محلول
از هر یک سه مثقال گاوزبان [illegible] از هر یک [illegible] لسان العصافیر مصطکی زر
محلول از هر یک [illegible] مثقال [illegible] مشک ترکی نیم مثقال عود خام ده درم زعفران
یکدرم عسل [illegible] درم یاقوت [illegible] اگر عسل خواهند [illegible] سنبل
این نسخه از آن مولانا شمس الدین [illegible] زیاده [illegible] قوة [illegible]
و دماغ را نیکو بود و نشاط [illegible] زیاده کند [illegible] استعمال کنند [illegible]
[illegible] و نقصان [illegible] و از جمله مرضها عصابه [illegible] کردد
اطریفل

اطریفل [illegible] شقاقل خولنجان خصیة الثعلب بهمنین [illegible] لسان العصافیر از هر یک سه درم [illegible]
سه مثقال حب البان حب البلسان فلفل سفید مغز [illegible] جرجیر تخم [illegible] تخم شلغم تخم [illegible]
خشخاش سفید [illegible] تخم [illegible] تخم شبت تخم [illegible] تخم [illegible] خشک [illegible] از هر یک
دو درم دارچینی قرنفل سنبل الطیب بسباسه [illegible] کبابه چینی سعد کوفی [illegible] دارفلفل [illegible] جوز الطیب
[illegible] عود خام عنبر اشهب زعفران از هر یک یکمثقال مشک [illegible] دانگ [illegible] زنجبیل مغز بادام مغز پسته
مغز حب [illegible] القرطم [illegible] از هر یک [illegible] درم زنجبیل [illegible] قسط شیرین مغز [illegible]
[illegible] از هر یک دو درم ادویه باهم بکوبند و مغزها باهم و عنبر و زعفران باهم و به چندان عسل
کف گرفته بسرشند و در ظرف چینی یا شیشه نگاه دارند شربتی از وی سه درم تا به یکمثقال [illegible]
[illegible] این معجون را مفرح مجرون گویند و این نسخه حنین بن اسحق از زبان [illegible] نقل کرده
[illegible] فرستاد و این معجون خاصیت بسیار دارد و امراض بلغمی و سوداوی [illegible]
نسیان [illegible] و فکر و سعال قدیم و تشنج و دق و صرع و [illegible] و خفقان دماغ و [illegible]
و [illegible] معده و جراحات [illegible] الفیل و داء الثعلب [illegible]
[illegible] و جگر و [illegible] زایل کند و باه را زیاده و خاصیت این [illegible]
[illegible] العاقل [illegible] صفت آن [illegible]
[illegible] حب [illegible] از هر یک یکدرم [illegible] چند [illegible] عود [illegible]
بسباسه [illegible] مصطکی از هر یک یکدرم و نیم [illegible] زرنباد [illegible] عقرقرحا [illegible]
از هر یک دو درم و نیم زعفران جوزبوا قرنفل ریوند چینی قاقله کبار بسباسه [illegible] دارچینی سنبل الطیب
از هر یک سه درم بادرنجبویه یکدرم [illegible] ده درم تربد سفید [illegible] پنج درم عود خام دوا
[illegible] ده درم [illegible] از هر یک یکدرم سعد [illegible] از هر یک چهار درم [illegible]
از هر یک شش درم تخم جرجیر تخم [illegible] از هر یک دو درم زرنب [illegible] هندی [illegible]
از هر یک سه درم مجموع کوفته و بیخته بروغن بادام [illegible] با چندان عسل بسرشند و در ظرف آبگینه کنند
و شش ماه در میان جو نهند و بعد از آن استعمال کنند و چند [illegible] و [illegible]
ده درم تا هفت درم استعمال کنند باحتیاط معجون [illegible] این نسخه از آن جالینوس است [illegible]
[illegible] دارد [illegible] کنند [illegible] عصا [illegible] قوة دهد شهوة زیاده کند و [illegible]
[illegible] تمام [illegible] و [illegible] بسیار آورد و [illegible]
[illegible] کند اطریفل [illegible] یکمثقال [illegible] بهمن سرخ [illegible] سفید از هر یک یکدرم
[illegible] از هر یک نیم مثقال [illegible] سعد [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] دارچینی [illegible]
مصطکی از هر یک [illegible] نیم [illegible] از هر یک [illegible] باهم چندان عسل کف گرفته بسرشند و در ظرف
آبگینه کنند و در وقت مجامعت یکمثقال [illegible] این مجرب است [illegible] این نسخه مولانا
[illegible] الدین [illegible] مجرب و [illegible]
[illegible] از هر یک ده درم عسل دو وزن ادویه شربتی دو مثقال [illegible]
[illegible] خاصیت [illegible] این [illegible] است [illegible]
[illegible] از هر یک ده درم [illegible] از هر یک [illegible] یکدرم [illegible]
[illegible] از هر یک سه درم [illegible] مجموع کوفته و بیخته
با به چندان عسل بسرشند شربتی [illegible] مثقال [illegible] و [illegible]

معجون ... بجوارش ... منع تقطیر بول میکند و درد ... دارد و
کبابه ... فوفل قرنفل سنبل الطیب ... مصطکی ... از هریک سه درم عسل سه
وزن ادویه ... یکمثقال ... درم غذا ... گوشت ... کباب ...
و ماده ... خوانند و این معجون ...

[illegible]

[illegible]

بسرخ نیم درم عنبر اشهب مشک تربد از هریک نیمدانگ کوفته و بیخته بعسل مصفی بسرشند شربتی یکمثقال معجون

خاصیت بسیار دارد و جهت باه و قوة گرده و منی زیاده کند و تعوذ تمام آورد و دل

و جگر معده را قوت دهد تخم کرفس تخم کندر تخم شبث نانخواه رازیانه مغز تخم خربوزه تخم

خیار بادرنگ تخم کرفس از هریک پنج مثقال بسباسه قرنفل فلفل گوزبوا عاقرقرحا از هریک سه درم

زعفران کندر مصطکی عود از هریک چهار درم تخم بلبوس شقاقل بوزیدان بهمنین توددری زرد و

سرخ و سفید لسان العصافیر از هریک نیمدرم زنجبیل تخم شلغم است تخم جرجیر تخم ترتیزک تخم پیاز

[illegible]

نما و دو درم شاید جوارش [illegible] سنبل الطیب قاقله سلیخه دارچینی خولنجان قرنفل سعد کوفی زنجبیل [illegible]
فلفل سفید دارفلفل [illegible] حب بلسان اسارون [illegible] قصب الذریره از هر یکی دو درم مصطکی
ده درم قند بوزن ادویه مجموع را کوفته و بیخته بعسل کف گرفته بسرشند شربتی دو مثقال پیش از طعام و
بعد الطعام شاید خورد جوارش [illegible] سود دهد سپرز و معده و تسکین بلغم و سودا و فواق که از
کثرت بلغم تولید کند و از بحران یاری دهد خلادان زیره کرمانی در سرکه خیسانند یکشبانه روز بعد از آن
در سایه خشک کرده و بریان کرده و دو رطل بغدادی فلفل سه درم زنجبیل چهار درم ورق سداب خشک چهار درم
بوره ارمنی دو درم مجموع را کوفته و بیخته با سه چندان عسل کف گرفته بسرشند شربتی یک مثقال تا دو مثقال
جوارش [illegible] زیره کرمانی در سرکه [illegible] آفت و دو رطل بغدادی سی درم زنجبیل [illegible] درم ورق سداب
[illegible] درم بوره ارمنی ده درم [illegible] سنبل الطیب مصطکی چهار درم کوفته
بیخته با سه چندان عسل کف گرفته بسرشند شربتی یکمثقال تا دو مثقال جوارش [illegible]
معده را قوت دهد و اشتها را بیارد و [illegible] نافع بود [illegible] هلیله اصفر از پوست [illegible]
پاک کرده یک رطل پاره کنند و دو رطل [illegible] بجوشانند تا مهرا شود و بعد از آن فرو گیرند و نیکو بمالند و
بغربال موئی بیرون کنند و یک من عسل [illegible] بر سر آن کنند و بجوشانند تا بقوام آید فرو گیرند و دوا
[illegible] کوفته و بیخته بر سر آن ریزند [illegible] زنجبیل دارفلفل دارچینی از هر یک
دو درم قاقله زعفران از هر یک سه درم مصطکی [illegible] سقمونیا [illegible] ده درم تربد سفید مجوف خرا
شیده بروغن بادام چرب [illegible] شربتی [illegible] مثقال تا [illegible] مثقال با آب گرم جهت قولنج
نافع بود جوارش [illegible] قولنج [illegible] زیره کرمانی [illegible]
زنجبیل فلفل سفید از هر یک [illegible] درم [illegible] سقمونیا [illegible] درم [illegible]
[illegible] از هر یک ده درم [illegible] یکشبانه روز بکوبند و بغربال فرو [illegible] عسل [illegible]
ادویه بر سر آن کنند و [illegible] شربتی پنج مثقال تا [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] سود دهد سپرز و معده و جگر [illegible] زنجبیل [illegible]
سنبل الطیب [illegible] مصطکی قاقله [illegible] زعفران از هر یک چهار درم [illegible] سقمونیا
درم تربد سفید خراشیده بروغن بادام چرب کرده [illegible] هشت درم قند بوزن ادویه کوفته
و بیخته و [illegible] شربتی از [illegible] درم تا [illegible] مثقال جوارش [illegible] یا قوت دهد و بلغم و رطوبت
دفع کند [illegible] قرنفل سه درم قاقله [illegible] دو درم عود خام [illegible] زعفران یکدرم سنبل الطیب دو درم
مصطکی [illegible] درم [illegible] یکدرم [illegible] دو درم پوست اترج [illegible] زنجبیل یکدرم فلفل یکدرم نبات
[illegible] مؤلف عنبر اشهب [illegible] مثقال نبات [illegible] بقوام آورده از سر آتش فرو گیرند و
[illegible] و [illegible] کنند و نیکو [illegible] سود دهد
معده و جگر و باه [illegible] دفع کند [illegible] مصطکی دو مثقال [illegible]
[illegible] معده را قوت دهد [illegible]
[illegible] و قوت دهد [illegible] و دفع [illegible]
[illegible] آب [illegible]
[illegible]
[illegible] عنبر اشهب یک مثقال قند [illegible]

ویم

ویم بحنان [illegible] الاطریفلات [illegible]
[illegible] معده را قوت دهد [illegible] پوست هلیله کابلی هلیله سیاه پوست هلیله آمله [illegible]
فلفل دار فلفل از هر یک [illegible] درم [illegible] بوزن ادویه [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] بلیله [illegible] سفید [illegible] از هر یک ده درم کوفته و بیخته
بادام چرب کرده با سه چندان عسل کف گرفته بسرشند شربتی یکمثقال تا دو مثقال [illegible]
[illegible] معده و رطوبت آن [illegible] دفع کند [illegible]
[illegible] از هر یک ده درم کوفته و بیخته بروغن بادام چرب کنند و با سه چندان عسل کف
گرفته بسرشند بعد از [illegible] ماه استعمال کنند شربتی یکمثقال تا دو مثقال اطریفل [illegible]
[illegible] معده و قوت معده دهد پوست هلیله کابلی پوست هلیله [illegible] هلیله سیاه [illegible]
[illegible] کوفته و بیخته بروغن بادام چرب کرده با سه چندان عسل [illegible]
کنند شربتی یکمثقال تا دو مثقال اطریفل [illegible] پوست هلیله کابلی [illegible]
[illegible] از هر یک ده درم [illegible]
[illegible] عسل کف گرفته [illegible] بادام [illegible] کنند [illegible]
[illegible] جهت [illegible] سود دهد [illegible] پوست هلیله کابلی پوست هلیله [illegible]
[illegible] درم [illegible] کنند [illegible] عسل [illegible]
[illegible] اطریفل [illegible] جهت [illegible] اطریفل [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible]
[illegible] از هر یک سه درم [illegible] عسل [illegible]
[illegible] اطریفل [illegible] سود [illegible]
[illegible] درم [illegible] سقمونیا [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] شربتی یکدرم [illegible] اطریفل [illegible]
[illegible] هلیله کابلی [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] مصطکی [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] زنجبیل [illegible] از هر یک مثقال فلفل دارفلفل [illegible]
[illegible] مثقال کوفته و بیخته [illegible] عسل [illegible] شربتی سه درم مربای [illegible]
[illegible] معده [illegible] پوست [illegible] کرده [illegible] اترج [illegible]
پاک کنند [illegible] گوشت [illegible] و آب بجوشانند تا نیم [illegible]
[illegible] بجوشانند [illegible] بقوام آید [illegible]
[illegible] و [illegible] آن [illegible] کنند [illegible] الوجه [illegible]
را قوت دهد و زیاده کند و باه را قوت دهد [illegible] صفت آن [illegible]
[illegible] تازه [illegible] و آب [illegible] پوست [illegible] کنند و
بجوشانند تا نیم پخته شود و بعد از آن عسل بر سر آن کنند و با آتش آهسته بقوام آورند و در ظرف کنند و بعد از
[illegible] استعمال کنند مربای [illegible] را زیاده کند و قوت [illegible] صفت آن [illegible]
[illegible] پوست آن [illegible] و پاره پاره کنند [illegible] عسل در آب
بجوشانند [illegible] کنند تا [illegible] روز و بعد از آن [illegible] مربای [illegible] معده و دل را قوت دهد
[illegible] صفت [illegible] پاک کنند و در دیگ کرده بجوشانند تا نیم

۲۸

بجوشد شود و قند صاف کرده بر سر آن کنند و چندان بجوشانند که بسته شود [illegible] شود بعد
از آن فرود آرند و در ظرف چینی کنند و بعد از چهل روز استعمال [illegible] قوت وی زیاده از شش ماه بود

[illegible] صفت آن

بستانند [illegible] بجوشانند [illegible] و قند صاف کرده بر سر
آن کنند [illegible] بجوشانند تا بقوام آید و در ظرف کرده بعد از چهل روز استعمال کنند [illegible] جهت قوت
معده [illegible] صفت آن بستانند [illegible] و قند صاف کرده بر سر آن [illegible]
بجوشانند تا بقوام آید [illegible] و در ظرف کنند و بعد از [illegible]

[illegible]

بیست درم تخم کاسنی و پوست بیخ کاسنی تازه بیست درم نیلوفر ده درم گاوزبان ده درم ورق گل سرخ [illegible]
بیست درم تخم کشوث در کتان بسته پنج درم ریوند چینی پنج درم [illegible] بجوشانند و صاف کنند
و قند صاف کرده [illegible] بر سر آن کرده بجوشانند و بقوام آرند [illegible]
کنند [illegible] جهت استسقا [illegible] نافع بود و معده و جگر را مفید [illegible]

شربت بزوری صفت آن

[illegible] پوست بیخ کاسنی [illegible] درم تخم کاسنی [illegible] درم پوست بیخ رازیانه [illegible] درم تخم
کشوث پنج درم [illegible] تخم کرفس [illegible] درم پوست بیخ کرفس ده درم [illegible]
[illegible] بر سر آن کنند و بجوشانند تا بقوام آید [illegible]

[illegible]

تا بهم نزدیک شود بعد از آن آب انار جوشیده یکمن و آب نعنع تازه نیم من و قند صاف کرده یکمن بر سر آن ...

کنند و بجوشانند تا بقوام آید ... بیاشامند ... انور سیاه ... یکمن ...

آب ... بجوشانند تا ... بر آید و ... صاف کنند ... نیم ...

[illegible]

[illegible] مغز بادام مقشر سه درم قند سفید شش درم سقمونیا یکمثقال کوفته و بیخته شربتی دو مثقال
[illegible] آب سرد باز خورند بعضی هم سقمونیا نیفکنند **سفوف سورنجان** مفاصل و عرق النسا را نافع بود
سورنجان مقشر ده مثقال بسباسه یکی سه درم قند سفید سه درم زعفران یکدرم سقمونیای مشوی دو درم
شربتی دو مثقال بر عسل با آب سرد خورند **سفوف الدیدان** ترنجبین کند [illegible] از هر یک یکمثقال [illegible]
افسنتین رومی از هر یک دو درم کوفته و بیخته [illegible] سیاه و زیره [illegible] و بعد از آن استعمال
کنند شربتی یکمثقال تا دو درم **سفوف دیدان [illegible]** [illegible]

[illegible]

[illegible]

دهان و زبان و اسطوخودوس و سوسن [illegible] قدری نمک [illegible] کنند

شیاف کندر بوره ارمنی یکدرم کندر یکدرم [illegible] خطمی بیست درم شکر سرخ پنجاه درم حنظل پنج درم شیاف بسازند

شیاف خیار چنبر خطمی بنفشه از هر یک سه درم نشاسته سه درم بوره ارمنی یکدرم عسل خیار چنبر یکدرم شکر سرخ بیست پنج درم شیاف بسازند

شیاف [illegible] اسفیداج مرصافی زعفران شیاف مامیثا اقاقیا کندر رب السوس افیون از هر یک جزو آب مورد آب کشنیز [illegible] بسازند و [illegible] تمام

معجون تریاق فاروق

تریاق بزرگ خوانند امتحان وی آنست که قدری [illegible] بامرغ دهند و افعی بگزد [illegible] تریاق دهند [illegible] وقت [illegible] افعی [illegible] گرم و خشک [illegible] سود مند بود [illegible] جانوران و [illegible] حاجت بود [illegible] مثقال [illegible] طلا کنند سود مند بود [illegible] و استسقا و برص و بهق و جذام و اوجاع مفاصل و [illegible] صرع و [illegible] نافع بود [illegible]

صفت آن اقراص عنصل [illegible] مثقال اقراص افاعی [illegible] فلفل سیاه افیون از هر یک [illegible] مثقال [illegible] رب السوس روغن بلسان از هر یک دوازده مثقال [illegible] بیست چهار مثقال بعضی دوازده مثقال [illegible] زعفران [illegible] قسط [illegible] فلفل سفید [illegible] نانخواه [illegible] سنبل الطیب [illegible] از هر یک شش مثقال [illegible] فطر اسالیون [illegible] عصاره لحیة التیس [illegible] دارچینی [illegible] مختوم [illegible] سوخته [illegible] از هر یک چهار [illegible] مثقال [illegible] از هر یک [illegible] مثقال [illegible] سه رطل [illegible] رطل باید [illegible] بغدادی بود [illegible] مثقال صمغ و عصارات [illegible] حل کنند و عسل [illegible] کنند و [illegible] شش ماه [illegible] در ظرف نقره یا چینی [illegible] استعمال کنند [illegible] بعد از یکسال یا بعد از شش ماه [illegible] بعد از پنج سال یا [illegible] سال [illegible] ده سال یا دوازده سال [illegible] نافع بود [illegible]

تریاق [illegible] سود مند بود [illegible] جانوران خصوص عقرب و باد غلیظ [illegible] معده [illegible] درد جگر و سپرز [illegible] خفقان را سود مند بود [illegible] مثقال [illegible] حنظل [illegible] مثقال [illegible] خفقان [illegible] باز عسل [illegible] بالنگو [illegible] حنظل [illegible] از هر یک دوازده مثقال

فقاح

اذخر عصاره لحیة التیس مقل ازرق از هر یک بیست مثقال [illegible] فقاح [illegible] قردمانا [illegible] قلفل [illegible] تخم کرفس [illegible] افیون از هر یک [illegible] مثقال [illegible] فلفل سیاه از هر یک [illegible] مثقال [illegible] مثقال تخم [illegible] یکمثقال [illegible] مقل [illegible] روغن بلسان [illegible] مثقال عصاره [illegible] مثقال فقاح [illegible] مثقال [illegible] صمغ و عصارات [illegible] حل کنند [illegible] کوفته و بیخته [illegible] عسل [illegible] در ظرف چینی کنند و بعد از شش ماه استعمال کنند شربتی یکمثقال [illegible] سال [illegible]

معجون [illegible] تریاق [illegible] سود مند [illegible] جانوران [illegible] و [illegible] نافع بود [illegible] درم [illegible] نافع [illegible] گوشت [illegible] باه [illegible] طعام [illegible] نافع بود [illegible]

صفت آن [illegible] زعفران [illegible] دارچینی [illegible] الطیب [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] سنبل الطیب [illegible] فلفل سفید [illegible] اسطوخودوس [illegible] قسط [illegible] عصاره [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] زنجبیل [illegible] مقل ازرق از هر یک [illegible] درم [illegible] مصطکی [illegible] فطر اسالیون قردمانا افیون تخم [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] اسارون از هر یک [illegible] درم [illegible] کوفته و بیخته [illegible] بشراب [illegible] حل کنند [illegible] و [illegible] شش ماه [illegible] استعمال کنند شربتی یکمثقال [illegible]

تریاق [illegible] عقرب [illegible] کوفته و بیخته [illegible] نافع بود

سنون [illegible] سوخته و نمک [illegible] از هر یک جزو [illegible] سوخته دو جزو [illegible] جزو [illegible] سنون بسازند

سنون [illegible] اخلاط [illegible] گرم [illegible] زبان [illegible] از هر یک [illegible] سنون بسازند

سنون [illegible] دندان [illegible] سوخته [illegible] از هر یک [illegible] درم زعفران سنبل الطیب مصطکی [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] سنون بسازند

سنون [illegible] گوشت بن دندان [illegible] کوفته و بیخته [illegible] دندان طلا کنند [illegible]

سنون [illegible] سوخته از هر یک [illegible] درم [illegible] سفید [illegible]

سوخته از هر یک یکدرم نمک اندرانی نیم درم کوفته و بیخته سنون سازند سنون دیگر
خوش کند و بن دندان محکم دارد صندل سفید ... از هر یک یکدرم قاقله ...
[illegible]

[illegible]

گل بادام از هر یک ده درم عصاره لحیة التیس گل ارمنی شادنه شبت از هر یک ... درم
... منقال و چهار جبه موم سفید یکدرم اسفیداج ده درم زعفران یکدرم دارو ها بغایت
سحق کرده با روغن و موم بگدازند ...
[illegible]

75

91

[illegible]

ارمنی و بسد و طباشیر رب السوس و گلنار از هر یکی دو درم گل ارمنی و اقاقیا از هر یک یکدرم کوفته
و بیخته برگ به بیر سرشته و قرص سازند شربتی یکمثقال نافع قرص از شک سود مند بود جهت
تبهای بلغمی و ورم جگر و معده را نافع بود صفت آن عصاره زرشک مغز تخم خیار و خربوزه از هر یکی
سه درم ورق گل سرخ و ترنجبین از هر یکی شش درم تخم کشوث و رب السوس و طباشیر تخم کاسنی و مصطکی
و سنبل عصاره غافت از هر یک دو درم فوه ایک منقی ریوند چینی از هر یک نیم درم زعفران یکدرم کو
فته و بیخته باب ترنجبین قرص سازند شربتی یکمثقال قرص [illegible] صفرا و بلغم را نافع بود و دو طا
را از اخلاط پاک کند و تاریکی چشم زایل کند و درد سر صفراوی را بغایت مفید بود صفت آن تخم
خشک [illegible] درم تربد سفید مجوف خراشیده بیست درم رب السوس ده درم پوست هلیله زرد ده درم
سقمونیا بریان کرده چهار درم کوفته و بیخته قرص سازند و در [illegible] نگاه دارند [illegible]
خشک کنند و در وقت حاجت استعمال کنند قرص ریوند جهت تبهای کهنه و صلابت جگر و سپرز
و ورمها آن و دردها آن بغایت نافع بود صفت آن ریوند چینی شش درم فوه دو ایک مقشر و تخم کرفس
و انیسون و عصاره و غافت از هر یکی دو درم کوفته و بیخته باب خالص سرشته قرص سازند شر
بتی یکدرم تا یکمثقال شاید قرص [illegible] مغز تخم خیار بادرنگ [illegible] مغز بادام تلخ [illegible]
رب السوس نشاسته صمغ عربی کثیرا دم الاخوین [illegible] از هر یکی ده درم تخم کرفس [illegible] درم انیسون
مصطکی یکدرم کوفته و بیخته [illegible] قرص سازند شربتی از دو یکدرم تا یکمثقال باشد
قرص سرطان [illegible] بغایت نافع بود صفت آن طین ارمنی و طین مختوم [illegible]
ورق گل سرخ از هر یکی شش درم سرطان سوخته ده درم کثیرا و طباشیر [illegible] از هر
یک نیم درم رب السوس سه درم کوفته و بیخته باب لسان الحمل سرشته قرص سازند شربتی دو درم
با شربت انار شیرین بیاشامند قرص غافت سود مند بود جهت تبهای کهنه [illegible]
ربع و سده بگشاید و یرقان و درد جگر و سپرز را زایل کند و نافع باشد صفت
آن مازو و غافت بیست درم سنبل ده درم طباشیر چهار درم تمت تمام
شد کار من نظام شد [illegible]

این کتاب طب [illegible] از دست [illegible] خواجه
الله [illegible] تمام یافت غفر الله
ذنوبه و ستر عیوبه و لوالدیه و الاستا
ذیه و لجمیع المؤمنین و المؤمنات
و المسلمین و المسلمات
الاحیاء منهم و الاموات
[illegible]
الرحیم
[illegible]

خط [illegible] ورق [illegible] بیچاره نویسنده [illegible] هر که خواند دعا طمع دارم
[illegible] کتابت روز دوشنبه تمام [illegible] والله اعلم بالصواب
[illegible]

جامع الفوائد

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد نامحدود حکیمی را که بمقتضای حکمت [illegible] انواع امراض
و دواعی اصناف اعراض است جلت آلاؤه و عمت افاده و درود نامحدود و رسول
که بجادهٔ رسالت و زبدهٔ نبوت طبیب عیوب امت و شفاعت جسد و ملت است
صلی الله علیه و سلم اجمعین المعصوم الیقین و بعده چنین گوید بندهٔ ضعیف و کمینهٔ نحیف
المستشفی بشفاء نافع المجید یوسفی بن محمد بن یوسف الطبیب اسعده الله تعالی عفو بر عفو
مخفی نماند که چون حضرت فیاض رسالهٔ اعراض الامراض معمول و منضبط و مذکور است صور
ایام و بهمت انتظام یافت و بشرف مطالعه بعضی از فضلاء انام در آمد که ایشان مرا
با این ضعیف بمقتضای الشفاعی مشعوف گردیده اشارت فرمودند که کتابی در شرح
مشکلات و طرق ترتیب مرکبات بیک در این رساله مبین و معین شده بازو [illegible]
فواید و فرائد فواید از علامات امراض و اعادت اعراض و غیرها باید نوشت تا مطالعه
آن کافهٔ انام از خواص و عوام مستفید و بهره‌مند گردند لاجرم عنان قلم بصوب آن کلام
[illegible] معطوف گشت امیدوار است که از عنایات [illegible] باری عز شأنه
که جامع الفوائد موسوم است [illegible]
[illegible] بنظر اصفیا و عین اخلاص منور گردد و الآن وقت الشروع فی المقصود بعون
الملک المعبود علاج [illegible] مطلق صداع خواه سببش خلطی از اخلاط بود و خواه چیزی دیگر
[illegible] ای دیده زرد هر حجت [illegible] ترکه حرکت کم [illegible] راحت را خطمی [illegible]
[illegible] مجموع [illegible] در [illegible] با [illegible] نا شویه مذکور و گل خطمی و [illegible]
از هر یک [illegible] گندم [illegible] همه را در [illegible] تا [illegible]
آید [illegible] گرم پای شویه کنند صداع و موی یعنی درد سر که از خون باشد علامتش
سرخی

بسرخی چشم و روی و کشیدن رگ [illegible] ای درد سر گونه از خون بود اگر جوانی
رگ سر [illegible] شربت [illegible] غذا [illegible] کشمش [illegible]
[illegible] قند سفید ده مثقال [illegible] قاشوق [illegible] کرده صاف کرده
نیم قاشوق گلاب و یک قاشوق آب لیمو اضافه نمایند و بناشتا [illegible] فرمایند
صفراوی یعنی درد سر که از صفرا بود علامتش تلخی دهان و زردی چشم و روی است
[illegible] و درد سر که از صفرا بود صندل [illegible] طلا از [illegible] تاریخ
از اغذیه [illegible] و [illegible] صندل سفید [illegible] مثقال و نیم [illegible]
حل کرده [illegible] طلا کنند [illegible] قند سفید [illegible] مثقال
صاف کرده یعنی کف برداشته و نزدیک [illegible] بجوش نشد تا [illegible] شود
و [illegible] مثقال آب نارنج اضافه نموده هر صباح یک قاشوق [illegible] کنند
و بناشتا [illegible] صفراوی باید داد [illegible]
صفرا و ظهور [illegible] از صفرای [illegible] و غیره [illegible]
و گل [illegible] کاشنی هم کوفته از هر یک [illegible] مثقال [illegible] تاریخ [illegible]
[illegible] همه را [illegible] بیالهٔ آب بجوش نشد تا بنیمه آید صاف کنند و [illegible]
کرده نیم گرم [illegible] آب [illegible] کوفته [illegible] مقشر [illegible]
[illegible] اسفناج [illegible] کنند و [illegible] قاشوق [illegible]
بیمار [illegible] باید که [illegible] صفرا [illegible] بلغم [illegible]
[illegible] دو درم [illegible]
و از هر یک [illegible] درم [illegible] همه را کوفته و [illegible] کنند
و [illegible] فرو برند [illegible] مسهل [illegible]

[illegible]

هلیله زرد پوست ده مثقال تخم کاسنی نیم کوفته و گل نیلوفر و ربّ السوس از هر یک دو مثقال تمر هندی
دو مثقال سپستان سی عدد همه را بگیرند و یک شب در چندان آب که از بالا بگذرد
بگذارند بعد صاف کنند و بیست مثقال شیرخشت نیم کوفته در آن حل کنند و صاف کرده نیم گرم
رغبت نمایند و نیز شیرخشت بیست مثقال در ربّ [illegible] حل کرده [illegible]
مثقال آب انار [illegible] با [illegible] اضافه نمایند و [illegible] نیم گرم [illegible]
درد سر که از بلغم باشد علامتش گرانی سر و بسیاری خواب و سستی اعضا
اگر از صداع بلغمی [illegible] سبب [illegible] روغن قسط و فرفیون بسیار طلا [illegible] شربت
[illegible] بادیان [illegible] مثقال [illegible]
مثقال [illegible] و فلفل و عاقرقرحا و فرفیون از هر یک [illegible] مثقال [illegible] دو مثقال همه
نیم کوفته [illegible] شراب [illegible] جوش دهند تا به نیمه آید صاف کنند و [illegible] مثقال
روغن زیت [illegible] اضافه نموده بجوشانند تا روغن بماند
فرفیون و قسط [illegible] از هر یک دو مثقال [illegible] و عاقرقرحا از
هر یک [illegible] مثقال [illegible] از هر یک نیم مثقال همه را نیم کوب [illegible]
با آب بجوشانند تا به نیمه آید صاف کنند [illegible] و [illegible] مثقال روغن زیت [illegible]
اضافه نمایند بجوشانند تا روغن بماند
[illegible] بادیان نیم [illegible] و نیم آب بجوشانند تا به نیم پیاله آید صاف کنند و [illegible] مثقال [illegible]
کرده نیم گرم بیاشامد
در بیماریهای بلغمی [illegible] از [illegible] بلغم و ظهور
اعراض آن از اعتدال [illegible] قاروره و غیره
و [illegible] بلغم بادیان و [illegible]
بویه و [illegible] از هر یک دو مثقال [illegible] همه را در یک پیاله
آب بجوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و ده مثقال گل قند [illegible] در آن حل کرده
و صاف کرده نیم گرم اختیار فرمایند و غذا [illegible] کنند
تا [illegible] نیم [illegible] کوفته [illegible] عسل [illegible] و [illegible] روز [illegible] بندند یا [illegible]
نیم [illegible]

نیم [illegible] بکوبند و بگلاب [illegible] و [illegible] بخورانند و [illegible]
[illegible] از بلغم اگر [illegible] نیش [illegible] بر [illegible]
از [illegible] تحقیق [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] و [illegible] از هر [illegible]
[illegible] تخم حنظل و [illegible] از هر یک [illegible] همه را بکوبند و [illegible] نیم درم
[illegible] اضافه نموده آب [illegible] بادیان [illegible]
[illegible] و [illegible] از هر یک [illegible] درم
و تخم حنظل نیم [illegible] همه کوفته و بیخته نیم درم [illegible]
[illegible] اضافه نموده [illegible] بادیان [illegible]
[illegible] مصطکی و زعفران و سنبل [illegible]
و [illegible] زعفران [illegible] از هر یک [illegible] مثقال
[illegible] مثقال و [illegible] مثقال [illegible] همه کوفته و بیخته [illegible]
دارند [illegible] و مصطکی از هر یک
[illegible] حنظل از هر یک [illegible] همه را کوفته و بیخته با آب [illegible] بادیان
[illegible] فرو برند یعنی درد سر که از سودا [illegible]
[illegible] از [illegible] اگر
[illegible] بسیار غذا [illegible] روغن بابونه بادام طلا
[illegible] مثقال [illegible] در یک پیاله آب بجوشانند و [illegible]
[illegible] مثقال قند سفید صاف کرده [illegible] از [illegible]
[illegible] حل کرده [illegible] رغبت فرمایند بابونه [illegible]
مثقال روغن [illegible] مثقال [illegible] کنند و [illegible] روز [illegible] بندند یا بابونه

خشک نیم مثقال در یک پیاله آب بجوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و نیم پیاله روغن کنجد
ضم ساخته بجوشانند تا روغن بماند صفت روغن بادام مغز بادام مقشر سی مثقال
قند سفید پنج مثقال و قطره آب گرم بروی پاشند و در طبق چینی کرده بر آتش
که آهسته باشد بجا نهند تا روغن که داشته باشد بیرون آید [illegible] اگر در
علت مالیخولیای سوداوی نافع است بعد از تنقیه سودا و ظهور اثر آن از اجتماع در دیه
قاروره وغیره صفت منضج [illegible] سودا اسطوخودوس و بادرنجبویه و گاو
زبان و بیخ بسفایج و بادیان و اصل السوس مقشر نیم کوفته از هر یک دو مثقال
باهم در یک پیاله آب بجوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و بقند سفید شیرین کرده
نیم گرم رغبت نمایند غذا آب نخود نیم کوفته و گوشت ماکیان فربه و دارچینی
و زعفران و اسفناج کنند اگر در مرض [illegible] از سودا جدا باشد تنقیه باید
شود از سودا معجون نجاح یا حب افتیمون یا حب اسطوخودوس تناول فرمایند
صفت معجون نجاح بلیله سیاه و پوست بلیله کابلی و پوست بلیله زرد از هر یک سه
مثقال اسطوخودوس و افتیمون و بسفایج و تربد از هر یک سه مثقال و نیم همه را بکوبند
و بیزند و لاجورد شسته و غاریقون بموینه بیز کرده [illegible] از هر یک دو درم [illegible]
نمایند و بقدر دو چندان عسل بسرشند شربتی از سه مثقال تا پنج مثقال [illegible]
کرده فرو برند صفت حب افتیمون افتیمون یک مثقال بسفایج نیم درم خربق سیاه
و نمک هندی از هر یک ربع درم اسطوخودوس [illegible] ایارج فیقرا [illegible] در
صداع بلغمی گذشت و غاریقون بموینه بیز کرده [illegible] از هر یک نیم درم [illegible]
نموده با آب خمیر کنند و حب ها ساخته فرو برند صفت حب اسطوخودوس اسطوخودوس
و افتیمون و بسفایج از هر یک ربع درم تربد و پوست بلیله کابلی و پوست بلیله
و صبر سقوطری از هر یک نیم درم شحم حنظل [illegible] همه را بکوبند و بیزند و دو دانگ
غاریقون بموینه بیز کرده اضافه نموده با آب خمیر کنند و حب ها ساخته فرو برند
صداع

٣

٩٥

[illegible] حادث گردد علامتش تقدم مقارنت آفتاب و گرمی سر و خشکی دماغ
است [illegible] از گرمی آفتاب که بسر [illegible] حرکت مزاج و درد سر شدید باید [illegible] پیاز
طلا [illegible] علامتش تقدم ملاقات برودت هوا و سردی سر [illegible] سفید
بول است [illegible] از آن شود [illegible] مرزنگوش عنبر
علاوه مشک و روغن زیت حل کرده بسیار طلا [illegible] گرفته
نیم مثقال عنبر لادن کوفته یک مثقال روغن زیت با [illegible] گرم کرده دو مثقال [illegible]
بهم آمیزند و صلابه کرده نیم گرم طلا کنند [illegible] هر گاه صداع زخم داده و اورا
بر سر قطرات [illegible] سرد ببارد و اورا از بینی او چرک و ریم آید یا خون [illegible] صداع داد و اگر داد اورا
از بینی در صداع از علامات جیده است بسبب آنکه دلالت کنند بر
بر نضج ماده و دفع طبیعت آن را [illegible] یعنی درد نیم سر مانند [illegible] از درد [illegible]
بعد [illegible] علاج [illegible] نقاب [illegible] زعفران افیون [illegible] طلا خمیر
[illegible] صمغ عربی یک مثقال افیون [illegible] گلی [illegible] در
[illegible] گویند [illegible] جبار [illegible]
[illegible] جبار [illegible]
[illegible] سنبل زعفران [illegible] عود
[illegible] فلفل دار فلفل [illegible] دارچینی جوز [illegible] زنجبیل [illegible]
[illegible] عنبر گلنار [illegible] زیره کرمانی مشک [illegible]
افیون [illegible] عاقرقرحا [illegible] همه را [illegible] بعد از آن [illegible]
[illegible] بعد از آن اجزا [illegible] عسل [illegible] کرده [illegible]
[illegible] از آن مثقال [illegible] مردم [illegible]
جوان [illegible] کنند [illegible] سنبل الطیب زعفران
[illegible] سادج هندی [illegible] قرنفل [illegible] سعد هندی عود [illegible]

تخم پیاز فلفل دار فلفل خردل دارچینی تند جوز بوا ورق نقره زنجبیل ریشه
درونج عقرب جدوار بنفشه مغز چلغوزه عنبر اشهب گلنار زرنب مصطکی رومی [illegible]
[illegible] زیره سیاه مشک ختنی مروارید ناسفته افیون بزر البنج عاقرقرحا
[illegible] افیون یک یک مثقال بگیرند و افیون خوب نیم مثقال بگیرند [illegible]
خوب [illegible] بسایند مثل غبار شود عسل خام صاف کرده [illegible] دو مثقال
معجون کرده [illegible] در ظرف چینی نگاه دارند [illegible] در جو چهل روز گذارند
بعده [illegible] نیم مثقال تا یکدرم صبح با [illegible] گاوی تازه ناهار بخورد و باد [illegible]
خواب [illegible] بخورد [illegible] قوت جوانان بخشد و جوانان را قوت افزاید والله اعلم [illegible]

رساله [illegible] باب [illegible] انواع ۴ و فروع فرنگ [illegible]

[illegible] عاقرقرحا رس کفور سنگ [illegible] بقدر [illegible] حب بندد و غذا گوشت
و روغن آب [illegible] نان [illegible] سنگ [illegible] سفید رس کفور عاقرقرحا
[illegible] اول سنگ [illegible] کوفته بعده رس کفور را کوفته همراه نموده بعده عاقرقرحا
همراه نمایند بعده سیم [illegible] را مخلوط کرده با آب [illegible] خمیر کنند حب بندند بقدر [illegible]
[illegible] یک یکجا تا هفت روز غذا گوشت و روغن بعد از هفت روز
روز [illegible] غذا [illegible] روغن زرد داغ کرده بخورد بازده [illegible] بخورد غذا گوشت
روغن بعد از سه روز دیگر پرهیز کنند وقت خوردن نان [illegible]
بخورد غیر از اینها از همه چیز پرهیز کنند والله اعلم از برای درد [illegible]
و باد در استخوان باد و سیاق [illegible] که درد میکند هر جا [illegible]
کفور [illegible] یکدرم و [illegible] یکدرم [illegible] جدا جدا کوفته و بیخته خوب [illegible] کنند و قند
[illegible] بیخته با [illegible] خمیر کرده [illegible] عدد حب بندند هر روز وقت صبح
[illegible] گندم بریان هر وقت که اشتها باید [illegible] شود با
[illegible] بجوشانند آب [illegible] بخورند و بگیرند [illegible] سفید
[illegible] زیره کنند [illegible] چندان بجوشانند که آب [illegible]
[illegible] شود [illegible] نگاه دارند تا [illegible] نشود [illegible] آب [illegible]

دور کنند

دور کنند و از جمیع چیزها پرهیز کنند غیر از گندم بریان و از برای غذا [illegible] کنند و بعد از
چهار روز شوربا و برنج با شعله با روغن بخورد [illegible] باقی باشد خود را
[illegible] بجوشانند و در آب بید [illegible] کنند تا چهل روز بر این طریقه [illegible]
کنند ان شاء الله تعالی امید شفاست [illegible] از بهر هر قسم که باشد خواه تری
خواه خشکی دارو با این است سیماب کفور رس [illegible] مردار سنگ [illegible] و
[illegible] و عاقرقرحا [illegible] [illegible] و تخم [illegible] از هر یک یکدرم در هاون [illegible]
کوفته چهار [illegible] کنند [illegible] روز [illegible] یکجا [illegible] طریقه او
[illegible] بالای [illegible] زده دارو [illegible] آتش [illegible] مانده
[illegible] کرده [illegible] چهل روز [illegible] کنند والله اعلم بالصواب
[illegible] و [illegible] دور کنند و اشتها طعام آورد و ضعف
[illegible] تازه گرم [illegible] آب [illegible] کنند و در آفتاب
[illegible] تا ده روز [illegible] تازه [illegible]
[illegible] کنند و بعد از آن [illegible] قدر زنجبیل [illegible]
[illegible] فلفل [illegible] جوز بوا کوفته و بیخته [illegible] والله اعلم بالصواب
[illegible] بگیرند [illegible] خمیر [illegible] از
[illegible] دارو [illegible] کوفته [illegible] فلفل [illegible] خواه [illegible]
دو درم زنجبیل [illegible] درم دارچینی [illegible] درم [illegible] فلفل [illegible] درم [illegible] اندا
زند [illegible] و چهل روز [illegible] بعد از آن استعمال کنند [illegible] شفا
من [illegible] فایده بهترین آن بود که از قند سفید [illegible] زند [illegible]
[illegible] بود و طبیعت وی گرم و تر بود [illegible] حرارت وی [illegible]
[illegible] گرم خشک بود [illegible] سود [illegible] معتدل
[illegible] فایده [illegible] شده
[illegible] پانید [illegible] در آن نبود فایده [illegible]
[illegible] مجموع [illegible] بود [illegible] فایده بود قند
[illegible] فایده [illegible] قند

بقوام آید و بکشند تا وقتی که تمام شود بعد از آن پاره کنند پاره پاره کوچک و این مؤلف
گوید بعد از آنکه پاره کنند بر سر غربال نهند و در آفتاب تیز یا با آتش عرض کنند تا در آن
بکشند و بعضی قدری مصطکی اضافه میکنند والله اعلم فرنگی یعنی آبله فرنگ علامتش جوشش
دور و بند پایست [illegible] و در آبله فرنگ الصاحب جاه بر زعم علاوه قوت جود در نگاه باقی
میکنی افراط نکنی و از صحبت [illegible] بخورد همه چیز جز طعام [illegible] ای آبله فرنگی
نوشاه [illegible] شده از این صحبت کوتاه در هر دو سه ماه فصد کند [illegible] علت از فصد
شود و فتح بو جهت [illegible] فصد و نضج موادش دهند که بخروج اخلاط غلیظ کند
[illegible] ببرند گداز نیده یکمثقال [illegible] که تمام متحد شربت بنفشه
بر شند و غلولها کرده در شربت مذکور [illegible] و سحر فرو برند و [illegible]
به نوبت اجابت کنند [illegible] خاص پنج مثقال سنفایج نیم کوفته و عنب الثعلب
از [illegible] مثقال گل سرخ و برسیاوشان و شاهتره از هر یک ده مثقال گل نیلوفر
و [illegible] یکمثقال سپستان سی عدد [illegible] جوشانند تا به نیم بماند آب صاف
کنند و پانزده مثقال شیرخشت در آب حل کرده و نیم گرم بیاشامد و چون عمل واقع
آخر شود شربت قند یا گلاب و تخم ریحان رغبت نمایند و غذا نخود آب خورند
علاج آبله فرنگ و در دفع فرنگیت [illegible] باید که [illegible] نیکو خواه
با از حب سیماب خورد یا از سفوف یا دود کنند جیوه [illegible] کوتاه [illegible] فلفل
چهار مثقال بلیله زرد [illegible] مثقال کوفته و بیخته سیماب هفت مثقال قند سیاه پانزده
مثقال آرد میده و روغن گاو از هر یک شش مثقال همه را بهم آمیزند و کف مال
کنند تا سیماب کشته شود پس چهارده بخش بسازند هر روز دو بخش را [illegible]
کرده یک بخش را صباح و یک بخش را بعد آخر روز فرو برند و خود را با عتدال بپوشند تا وقتی
که صحت شود [illegible] قند سفید سوده یا نبات سوده و نان [illegible]
و باجیه بزغاله [illegible] خورند [illegible] بلیله زرد و پوست بلیله
کابلی و پوست بلیله و فلفل از هر یک دو مثقال کوفته و بیخته سیماب هفت مثقال
شکر [illegible] پانزده مثقال همه را بهم آمیزند و کف مال کنند تا سیماب کشته شود چهارده قسم
بسازند هر روز [illegible] را صباح یک قسم و آخر روز [illegible] و قدر کلان از غذا آن

بیاشامد

97

بیاشامد و خود را با عتدال بپوشانند تا وقتی که صحت شود غذای مذکور خورند
صفت دود کردن جیوه یعنی سیماب شش مثقال سه بخش کنند و هر روز یک
بخش را در ظرف آهنین کرده در زیر او آتش دود کنند و خود را با عتدال بپوشند
و پیش از دود کردن پارچه کرباس بر گرد گریبان و گردن خود بپیچند تا دود از گریبان
به باغ نرود [illegible] تا وقتیکه صحت شود غذای مذکور خورند
علاج قرح آبله فرنگ [illegible] حال تباه [illegible] خود دارد نگاه
صفت قیروطی جیوه موم [illegible] مثقال
قیروطی جیوه [illegible] نزدیک مجرب با موافق افتد
در پنج مثقال روغن گاو و پنج مثقال روغن [illegible] حل
کرده و شش مثقال سیماب و چهار مثقال [illegible] سوده اضافه نموده کف مال کنند تا سیماب
کشته شود پس [illegible] بخش کنند و هر روز یک بخش را مالند [illegible]
و ران [illegible] و خود را با عتدال بپوشند تا وقتی که صحت شود غذای مذکور خورند
اگر جوشش در دهان [illegible] خطمی یا خبازی
یا بنفشه [illegible] جوشانیده باشند و صاف کرده و زمان زمان در دهان گیرند [illegible]
لعاب [illegible] در دهان [illegible] جهت دفع جوشش دهان [illegible] و طباشیر و سماق را با
سبوس کوفته و بیخته بر موضع جوشش پاشند و اگر جراحت آبله مزمن شده باشد
مرهم نوره صبح و شام گذارند صفت مرهم نوره موم سفید یا زرد پنج مثقال
و روغن گل [illegible] روغن [illegible] مثقال حل کرده
و [illegible] شسته باشند و [illegible] خشک ساخته و بیخته [illegible] کرده دوازده مثقال
کتیرا سفید سوده یکمثقال اضافه نموده [illegible] تا مرهم شود [illegible]
سفید [illegible] با عضو [illegible] فلفل سیاه [illegible]
جوشانیده عضو [illegible] طلا کنند افیون نیم
مثقال زعفران نیم دانگ همه را کوفته و بیخته خمیر کنند و بر [illegible] ساخته بر
شقیقه چسپانند [illegible] یعنی [illegible] یکی از دو پرده که در روی [illegible] شده
علامتش [illegible] سرخی زبان [illegible]
که بود [illegible] باشد [illegible] غذا [illegible]

از صندل کشنیز اب بیب کلاب عناب نیم مشت در یک پیاله اب
جوش سازند تا به نیمه اید صاف کنند و بیست مثقال قند سفید صاف کرده امیزند
و بجوشانند تا بقوام اید صفت مطبوخ مذکوره صندل سفید نیم مثقال در بیست مثقال
اب سیب و ده مثقال اب کشنیز و پنج مثقال گلاب حل کرده در شیشه کنند بازمان
بد جامع دارو برسام چون از صفرا بود علامتش تب دایمی و هذیان و بدخوی
بسیار باشد برسام چو عارض شود از صفرا بود صفرا عفونت میرد از جانب
باید که نفوع الود نشد و در تب گل بنفشه و بیست بابت نقوع الو عبارت از انکه بود
که الو را شب در اب گذاشته باشند و صباح صاف کرده و مراد با شب گل بنفشه
که گل بنفشه را در روغن جوشانیده باشند هم در علاج برسام چون از بلغم بود علامتش تب
نرم دایمی و هذیان بسیار از بلغم اگر بدید اید برسام از درون غم لیسان امد
جانب سر بیرون بلغم باید کرد که دفع ان بر اید کامل تر برسام بلغمی در
علاج تبهای بلغمی بیاید ان شاء الله تعالی علامت برسام هر کسی که برسام شود
امده است بر بستر بخود بطیل امده است بولش چو بیان اشهر است بر صورت
بر اعضا حرکت بیل امده است علامت دیگر برسام دال است بر صورت بو ابطه انکه
در ابتدا بر فعای لو به ماده به جانب دماغ علامت دیگر برسام که چو
رفت علت سوی بیند بر ان کوی ان تحقیق اید عروق مقعد
بیهوو همان زمان نماید روی انتفاخ باد در دماغ و ما علیه نسیان
یعنی فراموشی علامتش در بلغمی که اند بر او رطوبت بینی و اب دهان رفتن
و بسیار خواب است نسیان چو شود منقبض اقبال باشد همه وقت از ان
بر نسیان حالت بر تو زیرا دفع ان بیش بیاید از ماده انجیوه یک مثقال ماده
انجیوه که مجرب نما بعد ادبیه مغز چلغوزه مغز جوز هندی از هر یک ده مثقال
مویز دانه بیرون کرده سی مثقال بکوبند و در سیصد مثقال عسل کف گرفته حل
کنند و فلفل و زنجبیل و دارچینی و بوزیدان و اقاقیا و شیطرج و زراوند مدحرج
و پنج ماهو نه از هر یکی ده مثقال بکوبند و بیزند و همه را بهم بسرشند هر صباح
از هر یک مثقال تا دو مثقال غلوطها کنند و فرو برند و غذا کباب با قلیه خشک
خورند صفت اخر که عبارت از بطلان و نقصان فکر است چون از ماده سرد
وتر

وتر بود علامتش گرانی سر و بسیاری خواب و فربهی از اعضا باشد سر دوی
ای عضو از تحلیل رطوبت شده است و در کار نوشتن عارض شد که درستی بیرد و زر
معجون بلادر و در روح معجون که از این بلادر بهتر خواهی یافت صفت معجون بلادر فلفل و
دار فلفل و قسط و وج و شونیز از هر یک ده مثقال ابهل و حنظل تا او زراوند
مدحرج و حب الغار و جند بیدستر و شیطرج و خردل از هر یکی پنج مثقال همه را
بکوبند و بیزند و بیست و پنجاه مثقال عسل کف گرفته و ده مثقال روغن
جوز و چهار مثقال و هم عسل بلادر بسرشند هر صباح یکدرم غلوله کنند و فرو برند و غذا
قلیه خشک یا کباب خورند صفت روغن جوز مغز جوز سه مثقال قند سفید پنج مثقال
بکوبند و قطره چند گلاب گرم بر او باشند و بعد به فشار روغن بادام در صلاح
بگشند صفت روغن عسل بلادر در ظرف بلادر را
بجوشاند و عسل مذکور شد و روغن
که از جانب وی رفت بوده به بر زند چنانچه که عسل ان بر مایان شود پس با سر و کرم کرده
بگیرند و بلادر را بر نکو دارشته و بیت را افشرده و دارند تا هیچ کرده ...
بیرون اید از باطل شدن حس و حرکت بیمار و باقی ماند ...
کرفتار ازین چون بحرکت بجود کرد و حادث رنجی که تر ابجود کرد و حادث ... کر ایل ... او
اعلمت فرمایند صحت و دایم که زود کرد و حادث هم در علاج جمود هر که برد جمود از جسم
روح از وی شود صحت متاع صحت تا بحج ان تا که مباشرت علاج نتو شود باید
که کنند چو خلط سودا اخراج اخراج سودا در شعور حقنه کنند که مذکور شود و در
حس شعور یکی از مسهلات که در صداع سودا گذشت صفت حقنه اخراج سودا
کنند و سنای مکی خالص پنج مثقال شقاقل هم گوشت سه مثقال بنفشه و بادیان و بر
سیاه و نشان و بابونه و بسفایج و نیلوفر از هر یک و مثقال بسبستان سی عدد همه را و یکجا به
اب جوش سازند تا به نیمه اید صاف کنند و شکر سرخ و مغز فلوس از هر یکی ده مثقال
در اب ان حل کرده و صاف کرده و ده مثقال روغن بادام و سه مثقال روغن
بابونه که صفت هر یک در صداع شود در وی امیخته و نیم گرم حقنه کنند
سبات که خواب بسیار عبارت کرانی علامتش در بلغمی ان غفلت از زبان و رطوبت
بینی و نرمی نبض و سفیدی بول است هر که سبات شد از راه علاج باید که

با اهتمام و رسم صباح • از بوره مقل شاف بسازند بکار برد • و از زرداب صحبت مفتاح

صفت شیاف دیگر — مقل ازرق یک مثقال بوره ارمنی یا نمک نیم مثقال بکوبند

و بپزند و با آب بادیان بسرشته شاف کنند • نوع دیگر علاج • از عارضه [illegible] کرده

چو کرخ کرده و بعد [illegible] بر صورت [illegible] ترتیب عمل اگر نه بهتر نو کنند • باید زخم

تودو بستان [illegible] • ذکر علاج [illegible] و [illegible] علت [illegible] معقید بود [illegible] نیم مثقال

قنطوریون دقیق و [illegible] سیاه و [illegible] و بادیان و شبت و حلبه و بابونه از هر یک دو

مثقال [illegible] پنج عدد همه را در یک کاسه آب جوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و ده

مثقال فانید یا شکر سرخ و دو مثقال مقل ازرق و دو درم بوره ارمنی یا نمک در آب

آن حل کرده و صاف کرده یک مثقال [illegible] و نیم مثقال [illegible] کوفته و بیخته و پنج مثقال

روغن بنفشه اضافه نمایند و نیم گرم عمل کنند • [illegible] بخارات از جهت اعتدال [illegible] گشته

[illegible] از صفرا بود علامتش [illegible] چشم و بینی و زردی رخسار و [illegible] • [illegible] صفرا چون

بود [illegible] باید [illegible] سهل شود [illegible] نشاید چون تنقیه کرده شد باید

[illegible] هر روز [illegible] چون [illegible] باید • [illegible] شیء [illegible] از آب [illegible] بود [illegible]

جوشانیده بر عضو بریزند • [illegible] • تجربه [illegible] چونکه [illegible] شد [illegible]

افیون [illegible] بسته [illegible] حل کرده [illegible] بهتر علاج [illegible] از آن

حال در سر [illegible] • [illegible] • [illegible] تازه پانزده مثقال روغن بادام

صفت [illegible] مثقال در شیشه کنند و چهل روز در آفتاب نهند یا [illegible]

خشک نیم مشت در یک پیاله آب جوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و نیم پیاله روغن

بادام اضافه نموده بجوشانند تا روغن بماند • علامت [illegible] • [illegible] بیمار [illegible]

که خواهش باید کرد [illegible] دفع آن شور [illegible] باید • یا [illegible] اگر بود [illegible] خشک [illegible]

خود [illegible] بر باید • علامت جنون [illegible] • در ورطه دیوانگی [illegible] افتاد • اول باید [illegible]

[illegible] داد • [illegible] معتدلات باید داد • [illegible] عنبر زد [illegible] و [illegible]

[illegible] مزاج را امثال عود و عنبر [illegible] و گرم مزاج را امثال صندل و کافور [illegible]

[illegible] کند و [illegible] عقل [illegible] آثار علامات جنون باید بود • [illegible]

همه بر صورت زیبای بتان [illegible] همه [illegible]

در بدن

ماه در صعب
علامت جنون

[illegible]

چون در بدن تو خلط سودا افزود • دیوانگیت از آن سبب روی نمود • باید که علامت

که [illegible] گروی بود و این مرض [illegible] از آتش و دود • عشق • مرض [illegible] و [illegible] شبیه

به مالیخولیا که مردم [illegible] و بیکار را [illegible] اکثرت اختلاط بجوانان و افراط تفکر در حسن

[illegible] علامتش زردی روی و خشکی دهان و [illegible] و گریه و آه و اختلاف نفس

خاصه وقتی که معشوق را بینند یا نام او را شنود • [illegible] صدق عاشق باشند

در طور طریق عشق صادق [illegible] • [illegible] [illegible] و صفت علاجش [illegible]

باشد • [illegible] [illegible] معشوق [illegible] باشند [illegible] عاشق

از آن تنفر شود [illegible] کنند [illegible] عاشق [illegible] معقید [illegible]

و مجامعت [illegible] عشق [illegible] اندیشه معشوق [illegible] قوی [illegible] این مرض [illegible]

که [illegible] صورت خوبان [illegible] جمال [illegible] کنند [illegible] عارض صورت [illegible]

نه بیند • [illegible] • [illegible] تاریکی چشم شدن [illegible] از بخار بلغم بود علامتش

[illegible] اعضا و [illegible] و فراموشی است • [illegible] • آنرا که [illegible] و بخار [illegible] شود

[illegible] • باید که [illegible] با [illegible] خشک • و [illegible] اکثر [illegible]

[illegible] بدن [illegible] از بخار بلغم [illegible] علامتش [illegible] رطوبت [illegible]

[illegible] بخار [illegible] اطریفل [illegible] میل [illegible] باید کرد • [illegible] باید

[illegible] و [illegible] • صفت اطریفل • اطریفل صغیر میگویند بلیله

سیاه و [illegible] بلیله زرد و [illegible] بلیله از هر یک ده مثقال

همه را بکوبند و [illegible] و [illegible] مثقال روغن بادام [illegible] صفتش [illegible]

[illegible] و [illegible] مثقال [illegible] و ده مثقال [illegible] کنند و [illegible]

• [illegible] • قند سفید هشتاد مثقال صاف کرده بجوشانند تا [illegible] شود [illegible]

را [illegible] و [illegible] مثقال [illegible] اضافه نمایند • [illegible] • و [illegible] علامتش

در [illegible] • [illegible] • آنرا که [illegible] علاج

[illegible] باید که از میوه [illegible] و از خوردن [illegible] • [illegible] • [illegible]

• [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible] • [illegible]

[illegible] • [illegible] • [illegible] • که عبارت از [illegible]

شدن حس و حرکت جمیع اعضا است چون از خون باشد علامتش سرخی رنگ و کثرت
با بسیار علامات غلبهٔ خون است **دوایش** هر کسیکه زیر ریح سکته از پا افتاده هم حس و
هم حرکت رفته باشد او را بر پشت خسپانند روی بینی او را **دردم** باید که سر او را [illegible]
علامات بول الدم یعنی آمدن خون بطریق بول چون از ضعف جگر باشد علامتش قلیل
بودن بول و رقت است باشد چون ضعف جگرت بول الدم **ضعف** تو از آن زیاده
کرده بود هم **دوا** گر شربت زرکی آب خرنوب خوران میدانکه بر زود این مرض کرده کم
صفت شربت زرکی و علاج اسهال مذکور شد علاج امراض که خاصیت بمردان
الباه یعنی نقصان قدرت بر صحبت چون از سردی آلات منی بود علامتش دشوار خروج
منی است **دوایش** با تو چون ضعف باه و دل خسته مدام کارت نرسید بوقت صحبت بتمام بر کار
کر خاطرت کند سیر طعام مغز سر عصفور خورد بیضه حمام **عصفور** کنجشک است و بیضه
حمام بیضهٔ کبوتر **و علاج استسقا** هر کسیکه بود علت استسقا پس آتش مده
شیر شتر فرمایش از روی دوا اگر میسر گردد هم بسیار شتران کم جا شیر **استسقا**
که معروف و مشهور است علامتش ورم آماس جمیع اعضا است و رقیق است که
جوانی است بر شکم صاحبش زنند آواز مشکی دهد که پر آب بود و در طبیب اگر آواز
طبیب دهد **دوایش** مستسقی اگر طلب کند در حالتش ریوند سکنجبین مناسب و آتش
در لحم کبوتر بچه است بسیار زغذا از میوه ها با فراط بده رحالتش **صفت روغن گل سرخ**
گل سرخ تازه پانزده مثقال روغن کنجد صد مثقال در شیشه کنند و نیم پیاله روغن
کنجد اضافه نموده بجوشانند تا روغن بماند **دوایش** از بلغم اگر شود جمع ظاهر عیان
باید کرد بر علیل [illegible] باشد چون زبر دستش بار گران **مالیدن** روغن گل نار
نفع دارد **وجع المفاصل یعنی** درد بند ها علامتش درد مول و صفرا و سرخی و زرد
هر موضع درد است و در بلغم و سودا سپیدی و تیرگی آن **دوایش** جون درد مفاصل
تو باشد از خون خون بکش بطریق فصد از تن بیرون و خلطه کر باعث این عارضه
شد **مسهل** زهد نقیه عارض غو **ورم الخصیه** و خصیه ز صفرا چو عیان گشت و ورم
باید که خوران منضج آن پس مسهل بسیار خون اگر بود موجب آن فصد طلب کن که
کند فوت کم **کیفیت رفتن آب کند** است کند و ریوند جمیز کرفته در زیر

آتش

[illegible]

آتش کنند تا به برود بیرون آرند اینکه رشته باشد بگیرند **صفت روغن بنفشه** گل
بنفشه تازه پانزده مثقال روغن بادام که صفتش در حجود گذشت صد مثقال
در شیشه کنند و چهل روز در آفتاب نهند یا گل بنفشه خشک نیم مشت در یک پیاله
آب جوش دهند تا به نیمه آید صاف کنند و نیم پیاله روغن بادام اضافه نموده
بجوشانند تا روغن بماند **دوایش** بخوابیدن نیز قرون شد از صد افیون که بود
اهل خرد و هم بنفشه حل کنند علاج هر شقیقه زر رجال زنان و پسر خورد
از درد شقیقه اینکه باشی بعد آب بکشان زریح علاج
شقیقه یعنی درد نیم سر **صفت طلا**
نقاب با صمغ بیکوب زعفران افیون **طلا**
مذکور صمغ عربی یک مثقال افیون نیم مثقال زعفران نیم دانگ [illegible]
طلا [illegible] بر [illegible] شقیقه [illegible]
رفت [illegible] عظیم [illegible]
طریق طلا کردن رفت برد [illegible]
بحور علوق [illegible]
بگیرند و بکار برده گرم کرده بر روی [illegible]
کنند و بکشد [illegible] طلا کنند
تا [illegible] وقتیکه عظیم پیدا کرده و طریق طلا کردن
[illegible] دو نوبت طلا کنند و برد و دانه تا وقتیکه عظیم پیدا کرده و طریق طلا کردن
بلغ وز لو و شلوک سبز کوبند و خراطین که کرم سرخ و در زیر کره در میان
لای میباشد انکه با آب پاک بشویند و در سایه خشک سازند بکوبند و به بیزند
و بر روغن کنجد [illegible] طلا کنند تا وقتیکه عظیم پیدا کنند
خشک [illegible] سوده بر زرد و بر روغن [illegible]
دو سر [illegible] و سنبل سوده را در روغن [illegible] خشخاش [illegible]
مشک ختن **ورم** ادویهٔ مذکوره [illegible] تخم کل [illegible] ورم
دو درم کوفته و بیخته و طلا [illegible] ماء الکلاب [illegible]
آلوده ساخته [illegible] بیرون آرند **ورم الرحم** آماس
رحم اگر [illegible] فصد [illegible] نافع دوا [illegible] خلط
و دیگر [illegible] نافع [illegible] **صاف** [illegible]

درد شقیقه [illegible]

علامات اگر صاحب سکته [illegible] چون صاحب سکته را نفس [illegible] باد [illegible]
گویند که در حیات او شبهه بود [illegible] در ده [illegible] شود [illegible] بود
کابوس [illegible] عوام [illegible] عبد الجنه گویند علامتش درد [illegible] چشم و بسیار [illegible]
[illegible] دور بلغم [illegible] و [illegible] در [illegible] چشم [illegible]
و فکر فاسد [illegible] چون [illegible] کابوس [illegible] مرد [illegible] خواب [illegible]
[illegible] ماده [illegible] بیرون باید کرد [illegible] بود
فصد باید کرد و اگر خلط [illegible] مناسب [illegible] مسهل باید داد علامات [illegible]
[illegible] بسیار [illegible] کابوس بود [illegible] علامتش [illegible] دیوانه
[illegible] نشود [illegible] عضو [illegible] ماده [illegible] بود
علامتش [illegible] رطوبت دهان و [illegible] فراموشی بیست [illegible] عضو [illegible]
گرمی [illegible] علاج باید [illegible] باید [illegible] روغن قسط
[illegible] صفت [illegible] بلغم [illegible] تخم [illegible]
[illegible] نیم کوفته و بیاز [illegible] از هر یکی ده مثقال [illegible]
[illegible] تا نیمه آید صاف کنند و پانزده مثقال [illegible]
[illegible] حل کرده و صاف کرده یک مثقال [illegible] اضافه نموده [illegible]
[illegible] صفت روغن قسط [illegible] در صداع
بلغمی [illegible] باطل [illegible] حس و حرکت [illegible] علامتش
در بلغمی سفید [illegible] رطوبت [illegible] فراموشی [illegible] فالج [illegible]
[illegible] از حرکت [illegible] از روز [illegible] تا روز چهارم [illegible]
باید خورد صفت [illegible] ده مثقال [illegible] مثقال [illegible]
مثقال [illegible] کنند و هر روز [illegible] پنج مثقال گلاب [illegible] نیم گرم
بیاشامند [illegible] فالج چون صاحب فالج [illegible] چهارم [illegible]
[illegible] باید [illegible] زعفران غذا باید [illegible]
[illegible] و [illegible] پنج [illegible]
از هر یکی ده مثقال [illegible] در یک [illegible] آب [illegible] تا نیمه آید صاف کنند

وبده مثقال

وبده مثقال عسل [illegible] کرده نیم گرم [illegible] نماید [illegible] چون روز
چهاردهم [illegible] فالج [illegible] باید [illegible] حمل [illegible] و [illegible] مسهل
دو سه بار [illegible] که مریض را [illegible] صحت [illegible]
[illegible] خاصه پنج مثقال [illegible] فالج [illegible] و [illegible] از
هر یکی [illegible] مثقال [illegible] و [illegible] از هر یکی ده مثقال [illegible]
حنظل [illegible] در یک [illegible] آب [illegible] تا نیمه آید صاف کنند [illegible] مثقال
[illegible] عسل [illegible] حل کرده و صاف کرده [illegible]
روغن بابونه [illegible] اضافه نماید و نیم گرم عمل کنند [illegible]
مفلوج [illegible] شفا [illegible] مسهل [illegible] فایده [illegible] قسط [illegible]
قسط فرفیون [illegible] صفت روغن [illegible] باید [illegible]
وصف روغن فرفیون در صداع بلغمی [illegible] صفت روغن [illegible]
بیست مثقال مغز بادام تلخ [illegible] کرده [illegible] مثقال قند سفید پنج مثقال [illegible]
وبده [illegible] روغن [illegible] نسیان [illegible] روغن [illegible]
ولب [illegible] مریض لقوه رسید [illegible] صحت [illegible]
و [illegible] بنگاه [illegible] علاج لقوه چون [illegible]
[illegible] مرض [illegible] باید [illegible]
[illegible] رسید از مرض لقوه [illegible] باید
باشد [illegible] مرض [illegible] علاج لقوه [illegible] تاریک [illegible]
[illegible] آینه [illegible] در خانه [illegible]
[illegible] عبارت [illegible] که از [illegible] باشند [illegible] عضو
[illegible] نسیان [illegible] اعضا [illegible]
[illegible] علامتش [illegible] از کثرت بلغم [illegible] مسهل
[illegible] باید داد از شربت [illegible] باید [illegible]
[illegible] عضو [illegible] مقدمه لقوه [illegible]
در شکم بود مقدمه صرع [illegible] مقدمه [illegible]
[illegible] عضو بود مقدمه سکته [illegible] چون عضو [illegible] باید [illegible]

کرم بران عضو نهاده در دفع نکرد و بطریق مذکور جهد کند تا پاک کند باید داد
از خلط غلیظ پاک کرده اند صبر سقوطری یک مثقال تربد یک درم حب النیل و
شیطرج از هر یکی درم و نیم مثقال شحم حنظل و نمک هندی و مقل ازرق و کتیرا از هر یکی دانگی
همه را بکوبند و بیزند و [illegible] بسرشند [illegible] اضافه نمایند و
بآب [illegible] بآن [illegible] حبها کنند و [illegible] درهم کشیده شدن
عضو علامتش در بلغم گرانی اعضا و فراموشی و سفیدی رنگ است
چون عضو ترا شیخ از بلغم شد افزود [illegible] احتیاج [illegible] شد و در تنقیه کوشش
رود و [illegible] علاج [illegible] کرده [illegible] که چون [illegible] شد [illegible] است جانب عضو
چون از ماده سرد و تر بود علامتش [illegible] و گرانی اعضا و نرمی نبض است
هر یکی گرفته [illegible] باید [illegible] روغن [illegible]
کفتار [illegible] جزو [illegible] باید مالید [illegible] باید [illegible] است از چشم
از [illegible] طبقه و سه رطوبت [illegible] که [illegible] از جانب [illegible] است
هوات طبقه ملتحمه طبقه قرنیه طبقه عنبیه طبقه عنکبوتیه طبقه شبکیه طبقه
مشیمیه طبقه صلبیه و رطوبت جلیدیه و رطوبت زجاجیه و رطوبت بیضیه و
[illegible] اندرون [illegible] چشم [illegible]
پیش برو [illegible] نزدیک [illegible] اشق [illegible]
نهی [illegible] باید [illegible] و [illegible]
از [illegible] و در تنقیه و [illegible] چون تنقیه [illegible]
کرده [illegible] چنانکه [illegible]
کنایت از غلظت [illegible] است در [illegible]
غلظت [illegible] سفیده [illegible]
بروغن گل [illegible] مثقال [illegible]
مثقال [illegible] کنند [illegible] آفتاب [illegible]
بکمال [illegible] کنند و [illegible] روغن [illegible]
بچو [illegible] زیاده [illegible] علامتش [illegible]
پلک [illegible] چشم است در [illegible] پیدا گردد [illegible]

ثم خوار

نم خوار [illegible] کرده تا آن [illegible] باشد اگر [illegible] کرده [illegible]
بود و در [illegible] چشم از جانب [illegible] علامتش [illegible] اسهال [illegible]
بیم [illegible] آید [illegible] چون [illegible] چشم [illegible] علامتش [illegible]
چون اگر [illegible] باید [illegible] امید بود که [illegible] رطوبت بود [illegible]
شبیه [illegible] سفیدی چشم [illegible] رطوبت [illegible] شیاف [illegible] باید
قوله [illegible] چشم [illegible] در دفع [illegible] شیاف [illegible]
[illegible] شیاف [illegible] باید [illegible] باشد [illegible] چون باید [illegible]
[illegible] درم اقلیمیا و نقره و [illegible] سفیده [illegible]
باید [illegible] درم [illegible] دو درم و نیم اشق [illegible] کرده [illegible]
درم [illegible] بکوبند و [illegible] مغسول [illegible] درم
صاف کرده [illegible] کنند و [illegible] سازند [illegible] شیاف احمر [illegible]
[illegible] سوخته [illegible] از هر یکی [illegible] درم [illegible]
[illegible] سازند [illegible] طباشیر [illegible]
[illegible] نبات [illegible] و [illegible] تا [illegible]
[illegible] سوخته از هر یکی دو درم نبات [illegible] روز چند [illegible]
[illegible] چشم [illegible] کنند
[illegible] نبات [illegible] ماهیران [illegible] باید [illegible]
[illegible] ماهیران [illegible] مثقال نبات [illegible] ماهیران [illegible]
[illegible] مثقال [illegible]
[illegible] از هر یکی مثقال [illegible] چشم
[illegible] نقطه [illegible] سفیدی [illegible]
و [illegible] کنند تا [illegible] غبار [illegible]
[illegible] نقطه [illegible] غبار [illegible]
[illegible] چشم [illegible] پیدا باشد [illegible]
[illegible] باشد [illegible] حکیم [illegible]
[illegible] باشد [illegible] فلفل [illegible] فلفل [illegible]
[illegible] معقول [illegible] از هر یکی [illegible] فلفل [illegible]
[illegible] از هر یکی [illegible] درم [illegible] از هر یکی [illegible] درم [illegible]
[illegible] درم [illegible] کنند تا [illegible] غبار [illegible] چشم
[illegible] چشم [illegible] سفیده [illegible]
[illegible] سفید [illegible]

ورد بیده بغیر [illegible] نکشید [illegible] سوخته پانزده درم کندر پاوا قلیمیا [illegible]

وشاه [illegible] مغسول و چند [illegible] و [illegible] هر یکی ده درم [illegible] از هر یکی [illegible]

[illegible] از هر یکی [illegible] از هر یکی [illegible] درم [illegible]

زرد چهار درم همه را کوفته و بیخته [illegible] کنند [illegible] **ورد [illegible]** یعنی [illegible] چشم

[illegible] چشم [illegible] زرد [illegible] از هر [illegible] علاج

[illegible] کنند [illegible] باید کرد [illegible]

کنند [illegible] باشند [illegible]

[illegible] هر یکی درم [illegible] درم [illegible]

[illegible]

غلیظ کرده‌اند چون حضض هندی و کاهو معقود جز برابر کرده مزاج عضو را باعتدال آورده قبول فضول
فضول نکنند چون روغن گل و مورد صفت روغن گل در سلاق مذکور شد صفت [روغن] مورد
آب برگ مورد تازه سی مثقال روغن کهنه ده مثقال بجوشانند تا روغن بماند
یا برگ مورد خشک نیم رطل در یکبار جوشانند تا آنکه نیمه آید صاف کنند و نیم پیاله روغن
کهنه بیامیزند بجوشانند تا روغن بماند وجع الاذن یعنی درد گوش اگر درد گوش از
باشد از درد زخم چشم تو سدد باشد [illegible] از زرد علاج خوب
نیز باشد و منفعت نیز صفراء در مسلاق صفراوی گذشت [illegible] یعنی
ریش گوش ای آنکه بود قرحه گوش تو جدید گرم بهم ابیض طلب [illegible] بعید و از
دم کم بود [illegible] قدیم [illegible] چون [illegible] کاو مفید [illegible] کافوری
دو درم [illegible] روغن گل [illegible] حل کرده [illegible] سفید
کافور [illegible]
[illegible]
و شام در گوش [illegible] یعنی در آمدن جانور در گوش [illegible]
[illegible] علامت [illegible]
قسم [illegible] در گوش [illegible]
[illegible]
علامت [illegible] گوش [illegible]
در گوش [illegible] بیرون آید زود [illegible]
[illegible] غلیظ [illegible]
[illegible] احساس [illegible]
اخلاط غلیظ را دفع کنند [illegible]
و دار چینی [illegible] حنظل [illegible] سنبل و زعفران
هر یک [illegible] و ترید و سکنجبین از
[illegible]
[illegible]
[illegible] از [illegible]
[illegible]
الانف

الانف یعنی [illegible] ازکری صفرا باشد علامتش سوزش دماغ و [illegible]
سیلان [illegible] در [illegible]
[illegible] روغن بادام [illegible] صفت روغن بادام
در [illegible] مذکور شد [illegible] دماغ
بود و خواه غیر آن [illegible]
[illegible]
الانف مرقوم شد [illegible] یعنی خون [illegible] باشد علامتش [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] کنند [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] کافور بود [illegible]
و بعضی [illegible]
دماغ [illegible]
[illegible]
[illegible] مفید [illegible]
[illegible]
از غذیه [illegible]
چهار مثقال [illegible] صاف کنند [illegible] مثقال قند
سفید صاف کرده [illegible] بجوشانند تا بقوام آید
[illegible] مثقالی
[illegible] صاف کنند [illegible]
[illegible] مثقال قند سفید صاف کرده [illegible] بجوشانند تا بقوام آید
[illegible] سفید ده درم [illegible]
گردانند

[illegible] از هر یک چهار درم [illegible] گرده و مغز تخم [illegible] از هر یک سه درم کوفته و بیخته و [illegible]

[illegible] بیخته [illegible] مرض بسیار [illegible] شربتی [illegible] گرم [illegible] نافع [illegible]

[illegible] علاج [illegible] روز [illegible] و علامتش [illegible]

[illegible] سبب [illegible] باشد که [illegible] صحت [illegible]

[illegible] تا روز سیوم [illegible] بسیار [illegible] سفید

[illegible] صفرا و [illegible] معروف [illegible] بخار [illegible]

از هر یکی مثقال [illegible] شربتی [illegible] مثقال [illegible] صاف کنند و [illegible]

[illegible] مثقال [illegible] حل کرده [illegible] صاف کرده [illegible]

[illegible]

[illegible] کوفته [illegible] سفید [illegible] از هر یک چهار درم [illegible]

[illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible]

[illegible] مثقال [illegible] گرم [illegible]

[illegible] مرغ [illegible] علامتش [illegible] دهان [illegible]

[illegible] علاج [illegible] صفرا [illegible]

[illegible] مرض [illegible] دفع کنند [illegible]

[illegible] علامتش [illegible]

[illegible] مرض [illegible] مثقال [illegible]

[illegible] صاف کنند [illegible] سفید [illegible]

[illegible] دهان [illegible] علامتش [illegible]

[illegible] علاج [illegible]

کل سرخ

کل سرخ سماق بوده [illegible] که [illegible] باشد [illegible]

علامتش [illegible] سفید [illegible] بوده [illegible]

[illegible] بوده [illegible]

[illegible] دهان [illegible] بلغم بود علامتش [illegible]

[illegible] از دهان [illegible]

باید که [illegible] مرض دفع شود

[illegible] صاف کرده [illegible] مثقال [illegible]

[illegible] مثقال [illegible] باشند [illegible]

[illegible] مثقال زنجبیل [illegible] فلفل و یک مثقال [illegible] همه کوفته

[illegible]

[illegible] علامتش [illegible]

[illegible] درم [illegible] زعفران از هر یک [illegible] زنجبیل [illegible] فلفل [illegible]

[illegible] مثقال [illegible] دهان علامتش [illegible] صفرا [illegible]

[illegible] سفید [illegible]

[illegible] اسهال [illegible] علاج [illegible]

[illegible] از هر یک [illegible]

[illegible] مثقال زنجبیل یک مثقال [illegible]

[illegible] مثقال [illegible]

[illegible] صاف کنند [illegible]

[illegible]

[illegible] مثقال [illegible] کوفته [illegible]

[illegible] سفید [illegible] مثقال [illegible]

[illegible] صاف کرده [illegible]

[illegible] دندان [illegible] علامتش [illegible]

جست معز

سبز و بهتر است و دندان ترا چو گرمی اثر گیرد ... سرکه بگلاب ... باید کرد و از شربت
سکنجبین باید جهت ... ماش کرده باید خورد ... قند سفید
صاف کرده و عسل بجوشانند تا ... شود ... مثقال آب سرکه اضافه نموده
[illegible]

متفا

[illegible]

... قار و ... است ... روق باطل کرده و در یا ... مزه
مشکل کرده ... اخراج ... خلط غالب ... ز ... کرده
... زبان ... علامتش عدم ... دهان و سفیدی زبان
[illegible]

عفص
... ۱۶
[illegible]

بعد از آن بیرون آورند و بشویند و در پیش ریشه کنند و باب عسل بجوشانند تا بقوام
آید مربا [illegible] صفرا را دفع کند و تب را زایل کند و بجهت مزاج را موافق باشد صفت آن [illegible] را
از چوب و دانه پاک کنند و در گلاب خیسانند یک شب بعد از آن قند را بقوام آرند و [illegible]
بر روی آتش ریزند و چون یکجوش بخورد فرود آرند [illegible] دل را نافع باشد صفت آن [illegible]
باز کنند و دانه بیرون آورند و در آب بجوشانند تا نیم پخته شود پس با قند بقوام آرند
[illegible] یاد کرده علامتش انتقال او از موضع بموضع و عدم گرانی است [illegible] کرده و
پس چو یاد کرده و معده که نافع بود [illegible] بهر روز [illegible] خورد [illegible] و اصول بسیار [illegible]
[illegible] باز اصول [illegible] گذشت [illegible]
بیست [illegible] مثانه [illegible] که گوشت تازه و روی [illegible] ضعیف کرده علامتش آن
ضعیف [illegible] از [illegible] بجهت [illegible]
[illegible] کرده بجهت [illegible] فلفل و [illegible] از هر یک بیست درم [illegible]
درم زعفران پنج درم سنبل و عاقرقرحا و [illegible] از هر یک ده درم [illegible]
[illegible] از هر یک نیم درم مشک و مروارید ناسفته از هر یک نیم مثقال
[illegible] و [illegible] مثقال [illegible]
زرده تخم مرغ [illegible] خورند [illegible] تخم [illegible] گویند [illegible]
پوست [illegible] گویند [illegible]
[illegible] گویند [illegible] گویند [illegible] عنکبوت [illegible]
[illegible] البیت [illegible]
بیت [illegible] مربا [illegible] حرارت دفع کند و [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible] بشانند پوست [illegible]
در آب [illegible] خیسانند [illegible] روز دیگر [illegible]
آورند بعد از آن در آب [illegible] بجوشانند تا نیم پخته شود پس بیرون آورند [illegible] تا
آب [illegible] و در عسل اندازند و بجوشانند تا بقوام آید [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible] تازه [illegible] پاره پاره کنند
و باب عسل بجوشانند تا بقوام آید [illegible] دفع کند و [illegible] صفت آن
[illegible] از هر یک [illegible] عدد [illegible]

ده عدد

ده عدد قند سفید ده درم [illegible] خیسانند و [illegible] صاف کرده بجوشند
منع [illegible] کنند و [illegible] سینه و [illegible] را نافع بود صفت آن خشخاش [illegible]
پوست صد عدد نیم کوفته کنند [illegible] آب باران [illegible]
[illegible] قند [illegible] مثقال تخم خشخاش [illegible]
و [illegible] قند بقوام آرند [illegible] آن [illegible]
[illegible] مثقال روغن [illegible] صاف کنند [illegible]
[illegible] کنند و [illegible] بیرون آورند [illegible] زده
[illegible] روغن زیت [illegible]
[illegible] خربزه [illegible] کرده [illegible]
[illegible] صلایه کرده از هر یک [illegible] درم [illegible] خربزه [illegible] زیت [illegible]
[illegible] کنند [illegible] جدا کرده خربزه [illegible]
[illegible] وقت حاجت بکار برند [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible] از هر یک ده درم [illegible]
[illegible] صلایه کرده [illegible] وقت حاجت بکار برند [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible] کافور [illegible]
[illegible] نافع [illegible] قوت [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible] درم [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] کوفته و بیخته [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] وقت [illegible] فرو برند [illegible]
[illegible] صفت آن [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] از هر یک نیم مثقال کوفته و بیخته [illegible] صلایه کنند [illegible]
[illegible] بسیار مجرب است [illegible] از عضو بیرون آید [illegible]
[illegible] گویند و آن [illegible]
[illegible] گویند [illegible] شقایق [illegible] گویند و
[illegible] شقایق [illegible] گویند [illegible]
با دال مفتوح و دال مهمله مضموم [illegible] نام [illegible]

بکار آید و اگر [illegible]

[illegible] الجمال التام [illegible]

[illegible] خفقان [illegible]

[illegible] حکمت [illegible]

[illegible] علاج خفقان [illegible]

[illegible] مثقال [illegible]

[illegible] روغن نیلوفر [illegible]

[illegible]

[illegible] علاج [illegible]

[illegible]

[illegible] مثقال [illegible]

[illegible]

سیماب یکمثقال [illegible] قند سیاه چهار مثقال اول همراه [illegible] سیماب

[illegible] بعد از آن قند را در دهان کنند و از آب آن سیماب را [illegible]

[illegible] تا هفت روز بخورد [illegible] پانزده روز نان [illegible]

[illegible] اگر دهان [illegible] شود [illegible]

نیم مثقال زعفران [illegible] نیم مثقال فلفل سفید [illegible] نیم مثقال [illegible]

نیم مثقال همه را صلایه کرده در چشم کشند [illegible]

[illegible] مثقال همه را کوفته و بیخته همراه زرده تخم مرغ [illegible]

[illegible]

[illegible] یکمثقال [illegible] زعفران [illegible] هر روز [illegible]

[illegible]

تخم کشوث [illegible]

تخم کشوث [illegible] و زعفران [illegible] روغن [illegible]

[illegible] یکمثقال [illegible] یکمثقال [illegible]

صلایه کرده [illegible] انشاء الله تعالی

[illegible] در چشم کشد [illegible]

[illegible]

[illegible] صلایه کرده [illegible] تخم [illegible]

[illegible]

[illegible] خوردن [illegible] کوشت [illegible] بخورد [illegible] شفا [illegible]

[illegible]

دلالت تحجن را میگوید

خواهد آمد از جرایه دیگر عرض بها و زر بها [illegible] [illegible]

اسفند نشسته اول پنج اسفند را سوخته صلایه کرده بعد از آن دارو را یکی یک

کوفته و بیخته همه را یکجا کرده اول [illegible] در [illegible] اگر کار نکند ششم درم بروغن

گاو گرم کرده بمالند هر جا که کار نکند [illegible] سیوم [illegible] بمالند امید که شفا یابد

[illegible]

علاج آنست که بگیرد زهره مرغ [illegible] بینه دانه شاف کنند و در میان حیض بر خود بردارد
و چند روز شیر تازه بخورد بعد از حیض مرد با وی جمع شود بار گیرد باذن الله تعالی
آنکه در زهدان زن [illegible] جمع شود [illegible] زن درد کند علاج [illegible]
بگیرد مشک و قرنفل و زهره [illegible] زهره زاغ سیاه همه را بهم [illegible] شاف کنند و در بینه
پاره نهاده [illegible] بار گیرد باذن الله تعالی [illegible] آنکه در زهدان
زن [illegible] بعد از جماع [illegible] زن درد کند علاج بگیرد زهره [illegible] زهره زاغ سیاه
[illegible]

رباط بکیرد

درهم نخزره نخت

111

رباط بکیرد غشا نخاع شقیقه دانگ طسو رطب

تغوط ابن عرس بزنک الاکزن و بندر تول نرجس عودالوج

یرقان و عرق بطء الهضم کل انکبین آفزبوبه کندس لقوه

داء الثعلب باد اورد و عرف مسخن احشا محلل

منضج ملین نفث الدم مدر اختناق رحم

بهیق لعطها رعشه ابازیره خوشبوکه داء الحیه موی زرده

[illegible] حرقت عصب لزج معص حماماد در

عرق النسا وجع قردمانا الغاظ گرسنه در عرف

حماما حمیلر حماض الارنب حماض الاترج حماض البقر

حص البقر حص الامیر حرابضم اول حمص بفتح اول و صاد مهمله

سعل نطول رتیلا عصاره صلابت منوم انیسون

عفو تبدیع ریباس خنازیر داء الشعر جرب

کلف خدر سلبیخ خردل محرق عسر البول

اصابع برس هزارچشان لفظ فارسی است
حب الآس حرقة البول اقحوان یعنی مخفف لبن خس
منقی اسارون نخست ستخج قضبان زهره بذر
لفاح تشنج حضض خرنوب زن عقیم خضاب
رمص دمعه رکبه مطبوخ نقوع سنون مغذی
اصابع برس دو قوع ورم الثعلب ونقرس یعنی
دانقر بغاریه ورک ایل برکوهی که فرمن جلیست طب
کذر عناب مقنوع خفقان غش مره صفرا
حدت قرصه علاوه کوشت عروق مقناطیس قرحه امعا
زهار قرن طمر رحامیل شب یمانی صعتر
فوتنج ثالیل منافذ بخور مریم شجره مریم است
حب القرع خشونت تلیین تبرید ترطیب
فواق امتلا افتیمون خطمی بزرقطونا سذاب
رجل الغراب قطران روغن زرشک بخور شابول
مفاه جبن

شاه چینی شابه ورشته شاهترج شاه صفرم ومقوم سقمر که کرمان
بزرالکراث جاوه بتخفیف صلابات قوبا اقواه
صاحب هیضه قلاع نثاره خناع جرجر شدت
استرخا فالج مسراط اسقر مشیمه جنین کمم خالق النمر
سوام جرب صفرا تفتیح منجمد بزرالبنج سحق زیت
قشور کمیز مزرک اکلیل الملک دخیوع منعقد خربق
مجوف نقرس غلظه بقول صاحب شفاء العلیل
مجففات رقیق حرف مقل خدر کیموس غلیظ جیو
قربه ذو جعده
لبن الطین خیارین مهیج
حماض اشق اشارون ملح سنجی ملح اندرانی منبج زراوستان
منتحوش روس سورکیا منداب فتح منجنیخ مقل
مسک الارواح میمران من رساله بحرالجواهر ابو صنوج النفس
عشیان جسد الخفراو مبتنج کیموس بلغم
کرب جنابنبل کل فارسی خرشف راز مانج سویق ورق الخار

سبلول شقاق نوزبتین گوشت پارهای محرمات لسان الحمل لثه گوشت

ذوسنطاریا انطاکیه مشوی دوقو یفتح احتباس

نزف دم ابکامه سپانندیا تواَبل اکورقیه تجویز کنند

منعطف بزرگتال بطن المعظم فلوس تمدد سبخونت

سباع ساوج ادفرخرد خربق متکربلا منبج بفتح

بفتح و بضم اول منشورع موراسون السقائل سعرات تیز لول حزمل

سوة بضم اول و ثانی و نرفوق زنبیجلی جوز المرج بفتح میم جولانه بفتح اول

حیاکنج و تحتانیه سبزی مستنور هندسیت کرتان خورش بسیار زند

نعم بلبوس صادق الحموضت رطل بغدادی هنجر مرحی ماست

بکمید رانبج صوف ناقبهاانهاکه حشیش جو کاورس شیلم

مسکر شیرزق بعضی گویند بسکن خشخاش روبین یتخوش جراز شونیز

طراغث اشنه درعرف رحی العالم نوفل زینة الانفاق توحش

لحیة التیس قرط حصبه علق و بوجه لسان الحمل درعرف ثمرة الطرفا

نزرایج درعرف کبد جندر درعرف فقطرقتال سکرات الموت ملکوبا

ملح العزب مقل صنع مکین لبلوبس مغاث بضم میم معشوق

وا نبات ماهو وانه بوتیه بضم زراوند طویل درعرف بکلاسه سبحیل شهدیه

غافت

غافت سلاق ورمان دنند سعفه طفره قروح نمله بطم

کل خله غلظ کوردار باشد

جبة الخضرا اسفیداج جمره ضبع کنا روش اعضاد ابیب

گراز سقاله اورار زنبور نحل سویق بمدرم یکدانگ رکدار

قولنج ثقلی فاید عنب الرجی و باغت پاک کردن منق درعرف

جرب متقرح بریع الهضم سهد کثرة الشعب لدغ مولد

نخل مغشر وانک تلطیف لعیب باندبون قرون سنبل

شاخ سنبل خبیثه واجس جدیدبو سریع صعود ادمام

کردکان طرخون ماش بوتانه بفتح اول و ثانی و بسکون نون و ضم جیم دو واو و میم و الف و کسر نون

بسکون سین مهمله بفارسی برگ سیاه و نشان طراغور نقاش پودینه کوهی

طرخشقوق عروق الصفر دو نوع است بزرگ او زرد چوبه و خورد او ماميران

عروق الشجر عروق الکافور بفارسی عروق الاصغر عفص ماجو بهل

لب عنقا عرطنیثا گیاه بیجان غسل بفارسی نخاله کمترکی

قصب برابر قلع کابر حمی سنجاب قو سمور قاقم

فنک بزرگ قرفی پابس خشک قردمانا دوالی داء الغیل

تشمیم سقط غث انجاز فزع عاقر سری محدث

حریف مسلوق مطبب خشك الجدیه علك البطم سلس البول عوسج
قوطولیدن رادع ماء الملح ماء الورد ماء الشعیر ماء الکافور
ماء العسل ماء اللحم ردع مازو عفص ماجوبهل کو کاسر ریاح
ماء الجبن براده سحونت بعوف مری محموم عتم ارنب
دوی اوزری طنین جبد الغنم مربع النزل ثقل قلمیا فور
کموبت غلیظ رطوبتها که قبض هنکه و فسخ مندمل کرنب نشنج
سوء تعقد صلب خشن متمدیلی رعاف خون قرون معطش منزل
مستحیل حریف مرای ابیض مجمود معتدل بی حرارت ثوم مسمن
دقاق حنوط ابریا دم او خوین کرکه مطحول منتفخ بلبلاج
سجاب سبوت برسیم برسم سنان بعنج ول وبکور بانخ بالون
وانغ دوساخ کشوث کشنج قوبا مرس قطر وجالی امعای علیا
کزاع بفارسی سج آذر بثورعات کریح الرایحه لسرا شیف استخوان
وجنبیت حبش از سحام سبغور معرض خاسیره متخلل مهج شقاق
کوف بفارسی قبل کش خاص نهاب قب عف منیج لفارت
عزیز ماپار یغار کرسا بار نکست نا مضهوم مظلم کالون بهبندی
نافض

نافض ناهمان جاذب نوقیه قرع انبق
مداد نملشان آبل رصاص ذهب فضه عمیقه
ترنجر جابیه مغیب قاقله حشار الدان خراز
تجنگ دوی طنین انغنجه ارنب مراة الرحم ناب مسن
طاعون ودبه کمه محلل تکمید من بفارسی اندرلف مقلل
قیقر خلع کسر بط تفاح سرطان مصبع جشفه
ثقیل الطیران سبهمیش بذر رطوبت بدیهه نیس بفارسی منزل
بیبروج سبت ماشرا مسجور طاعون ماده‌ها زبول
انک قلقند قلقطار ممر مکاحل سقمونیا شوراب
کن شش مواد دمزود بیطوس وسنج بیرقان طحال قنطافیلون
کمازریوس سادوخ هندی هوفاریقون ولال دماروح
دوقص ضربه کرم دود القرمز کرم دودم اقاقیا شیره
قرص عنصل فراسیون کمافیطوس فاوانیا کیه قفر الیهود
قیصوم شیشعان فرنجمشت تخم ریحان مورد زلق الامعا
کاکنج کافشم زرنب هلیون لبوب جبلاهنگ شونیز

چشک ملعق مبدل جرجر جعده اسقورديون ستاره شش درم

شکاقر متور براده عاج هبا الاعيه منى قلقل

تخم تورک مشوی فوفل هال بوا دم الاخوين حميات لازمه

آبله مرور طعام راکوبند کعک ميبه شکر طبرزد ارغيس بغلي

ابرکا کيا نسيج العنکبوت البيت راخ کوشت امارج الثمد البقر

ابرار ابنوس اذنوس ماينقض لاورغ باشا چوب کنار

قشاء الحمار جعده دوشاب تمر زعرور عناب ما نشرا

تفریح تنوع تحرة بالبوا محکوک کلشکر تک معلق تعفيح

حذبین مقل اليهود الجزة قرطم ماالکو شراب بجان اجتماع

عصا والراعی رعا والخطاطیف اصل شاونه درونیج نمام

اختلاط آکله ذرع نوع شک نمام آبار جعفی سبل

مرارت شحم سرنق حصرم مرقشیشا درقی شربان غرب

شعد راسن ابهل ناردین ماهی زهره فرفیون موینج

شونیز احلیل براز قرع تعب سلق خس جکاوک

عانه ملوخیه بادروج نوعی بقلة الیمانیه قطف فرنجمشک

جاورسی کاک نوعی از نان جکاوک مغصوده لیثر عنش

آخذه کابوس تغشیه رجل بارزد وقه بلند شدن

صعتة

صعتر کف خیار ریحان زرک قلقدس نوعی سام مینه یعنی

کیلوس طوبیخ لوزینه اسلیم ما اللحم آبیکه از گوشت

بیت جو طلب معقر سوء القنیه کرکم عنبر ودع

سرطان مایض صاقن رک شیره سنبل قطایف

آبزن طرق کلاه طمث زراقه میل احمول

اسفنج سلعه فیروطی سلخ حب الغرب اجرین

اجوین خراسانی اخریض اخلاق المرضی اخزوت اخکرانکشت

اخزیط وفراسیون اخیل بوقلمونات اخترم اجبون اداد

آداعمد الف ادرک بکبر اول وسکو ثالث آوجه ابلیجا جرجرا آذان الارنب

اذان الدب اذان الجد اذان الفار اذرباس اذان القسیس

اذناب الخیل اسلیخ اذان الفیل بیکوش ولوف گویند وصیق القشانیز

اذان الغزال اکاد افیون آذریون وآذرکون واذریون آذربوکل زرد

اذان الجدی لسان الحمل ارطا ماسارومن ارسطوخیا ارسطاروخی

ابسترخا اسموسا کذریر اسفنج ابر مرده وابر کهنه نیز گویند

آلودسالخ نکو اسفیدج اسفیدت اسد اسقنقور ابیرکاه

اسیوس اسفیوس نکو اسقاقس اسطلس اسقولوس

اسقوربدوس اسطرماطوس اسد الارض اسبرنک اسبرک

اسقيل اسقرم اسقولوقندريون اسپارون اسقوريون

واسطفلين كاجرو سطيون اسقيدوليون اسران اصل الهندبا

اسفيدج اصل العرطنيثا اصل القصب اصل الزرت اصل القنبيات

اصل الرازيانج اصل للفاح اصل اللوزة المرة قسقيس قطاقون

قيروطى وصدلين واكل الملك وزعفران وكافور

اصابع صفر كف مريم اصابع هرمس اصل السوسن اصل السوس ابيض

اصل الف اصطرك اصل التنبول اصل الفلفل اصل النيل

اصل الراسن اصل الاربعه [illegible] اصل الربع العذار

اصل الكنكات الطميا اطارلطموطا واطماط اطريفل معرب [illegible]

اطراريبون اطمار الكلية اظفار الطيب عين الفرطس [illegible]

ابخرس جوز [illegible] انجبس اغليطر اغالوجي افاسون

افلاطون افريبون فرفيون افيلون [illegible] افلنجه

افيون افاويه [illegible]

اقحوان اقوبلاسمون [illegible] اغارون رومي اقطن اقطنالوقي

الكمكت الكثوث الكبج اكرفس كرفس اكليل الملك اك

اكاريغون اكل الغيب اكاهو اسم سبز الاثيون رومي [illegible] زنجبيل

اليويوتا كولولا الاطيفي الانجر الابنيت امروو اماموني

امعاسپس

امغاليس ام غيلان [illegible] الخطفينا [illegible] انار كيوا

انقرديا انكار انوميارس انطونيا انقليسيوا ماورفيق

انوار [illegible] شفا اب اندرورت الجوزج زرشك اندروطاقس

اماعيلس [illegible] انفحه [illegible] اقاق الجرك انفحه مجل

انفحه العجل انقورون رومي انيسون انجدال الجن انقطريون

اندروپارون واندرو خالق [illegible] گندم وجو رو بد

اندرجو [illegible]

اوور بيونا اوز اونانيس اوسنع اوواسالون اوفيمن

اوقطاريون اورماله اوحاله اونوفاع

ابنكر ابداع ابهقان ابرسيون ابروت برن الفاقين

ابرفا ابرفيبون باحرا باحه گكورا بابونج بادروج بقلة الاحرار

البيب القثا بادآورد باكمسان بيد بادزهر بالملوس [illegible]

بخور مريم بنج بدليون كوكل بديون برهليا بريتيا برنا برغست

[illegible] برقون [illegible] برنگ [illegible] بربال برغول

برشوم [illegible] برم [illegible] برو [illegible] برقيوم برهس

برسباوشان سنبل [illegible] برطانيقي بستان افروز برعوشنا بدر قطونا

بزر المعدنايا بزر المحنقا بزر القت شعلانه بزر الكرب بزر الشبت
بزر اللفت بزر البطيخ بزر الرطبه بزر الكراث بزر الكاكنج بسونغ
بزر الرازيانج بزر الاسفاناخ بزر الارشاد بزر القثاء بزر المعفو
بزر الجزر بزر بار بزر الخس بزر بابس بزر الحماض بزر البرق
بزر المقطعب القلقل بزر السلق بزر بزاق لعاد [illegible] وريق
انار واپه اوتی
بزر الفجل بزر البان الحمل بزر البصل بزر الثمام بزر الهيليون
بزر الريحان بزر المازريون بزر المرو بزر الكرفس الحب بستانی
بشكرانا بشبش بشترغ بشك بنتوليون بشر بلنك
بصل الفار بصل الزيز بصل الرحيس بصل العنصل بطارس بطباط
قابض مجلل بزينو بطراشاليون مخلد اساليون بطيخ ارق بكسر راء معجمه وقاف مشدده
بغراجف بعر الماعز بقلة الحمقاء الجمال بكسر جيم بقم بقلة الانصار
بقلة العدس بنجيس بقلة الخطاطيف بق بقلة الملك [illegible]
بقلة الغزال بقلة الفارسيه بكم بضم اول وسكون كاف صباغان بكار بكشحب
بقلة الخربانيه بقلة الرق بقلة الذهبية بقلة المباركه وبقلة النبيه
بكبر بكهراك بكهب بلابس بكاين بلبليغ بهيزنير بلج جوزه
بلادر بهلادر بلسن بلسولتي بصل الزرزور بلابس بلوط بضم اول
بلنجا

بلنجاسف برنجاسف بلنكشت الكوخورد بلنجمشک [illegible]
بلابس بل فارس بل بلبول بضم هندستانده اکثر وکرب بلس بلوسیطون
بلطاون بنداك بنجنكشت نبات الرعد بلوار بنو عاشق بنجر بیستان
بندق بنك بضم اول وهاء بسكون ثانی وكاف مانند بنطافلون بنتشلوحين
بن كمون بنك بفتح اول وسكون ثانی بند آلو بيخ هندستان بيخ انكشت بو عنجيج بوشاد
بو قيصار سوماخ بوصير بول الحمار بوزيطش بورگ بضم اول وثانی وميم
بورنك بوم بضم اول ثانی وميم بوزیدان بوبودیون غلصمون سوخ بولو طرجون
بوقلمون جرجه ارگت بوطانيه بودر موتیج بوش ورنبدان شاهی سیازند [illegible]
بوبت منجهاری بهانتا هنگرادو ای اعظم النفع بهیرا بهال
بوسی ببيزر هندستان که ریشه مثل انکور مه دوا نندی وتخرش بعینه عنب الثعلب است ودانه [illegible]
بهاریب بهزاجج بهیج بهار امرود بهر ید فريد بهنار كل گره
بهوج بشر بفتح اول وضم وخفا ثانی [illegible] وجیم وفتح متوجه بهلنگ بهودل
وفوقانی ومشدده [illegible] وسكون وراء مهمله درخت هندستان که در
کشمیر از قشر اوراق ساریند و بکاغذ برو كتابت نمائیند بهابال کنجیح
بهنگر توک بهارم بهانه بضم اول هنگرایت شب یمانی
بهار نکه بش بیش بیابان بیکوب طعام است ترش که بید خشت
بثث ببيض بلوخ ببص سلوخ نيج بیرزد بیض العصافیر
بیاز بکسر اول بیوه هندستان بر بفتح اول [illegible] بیلا سود بیرز بکسر اول
بیض الاذر بیخ سوسن بش بکسر اول بش موش حیوانیست موش مانند

بیاض البیض بیض بکسر اول اندرا بیض البط بیض الجمل

بیتیل بیل بکسر اول بیضة الحمام بیضة النعام بضم نون بیلون

بیستودوغ بیخ شاهدانه بیخ جرجیر ... که مار ... الباب الثالث

بیخ حنجه
جوب چینی

تا نیا تال بکمالا تاکوب ببربل تا سیمصت تا غند بهت ...

تا بیقییر تامر چوک کاهبول تالیبیره تا نبول تبر بکسر اول و بسکون ...

کل ...

بنکان تین تتریک تشم بضم هر دو فوقانی تلع تخ تخم البث تخم خاص

تخم نورک تخم شاهسفر تخم گل تخم کتان تخم اسپندان تخم خرفه تخم بلکویه

تخم بله تخم شربیته تخم ترمای و مال کنکنج تذرج تذرو مرغیست ترباق فاروق

ترهالا العظیم ... معرب اطریفل ترکش بکسر اول و ضم کاف عبارت

تراب صیدا ترنج اترج تربد ترمراجرخیر ترمس ترفاس ترمیال

کهنتر و کهبکا تراب الهالک سنکها ترنجبین بغیم ترنجان ترابابان ...

ترابجان ترمان الحیه ... تراب الرشاده تراب الطرف الاربعه تراق ترک

اگر قدری ازان ...

و تریینه بکسر اول تشمیزج جاکسو ... تشتبون تغبیا تفاح

تفاح الارض تفلع الجن تفلج برک تفاح ارمنی تفاح فارسی تفاح مالی تفده

تفره بکسر اول تکس نکرز تل تلسی تلی تماج بکسر اول

تمر بفتح اول و بسکون ثانی و راء مهمله باصطلاح عربان چند نام دارد اول ... کمشمش ...

تمت

تمیم بکسر هر دو و بسکون هر دو میم تمری تلبید و تمر هندی تنوب تنکار

تن بضم اول و بسکون نون توبال الحدید تنبت توتیای زرد توتیای سبزه

توبال النحاس توت خامض الطین تورک توتیای سفالک

توبا ملون نوعی از ... توالیکس توت توت حلوا تودری ...

تو بیری تین رطب شکر العشر تنبید و درخت تیره ماهی

ثاق سیاه ثامره ذو وکی بط ثاقب الحجر ثاسقیس ثنجیر

... ثعلب ثعام ثعار زنجر ثغان بضم اول ثلج ثره

ثلثان بضم اول و بسکون ثانی ثلج چینی ثمرة الطرف ... ثمرة الکبر کوزک

ثمرة الحلیق ثمرة الدوم ثمرة الشوک المصری ثوم ثیل بکسر اول ...

باب الخامس

باب الخامس در جیم جادوی هندیست جاوشیر ... جاوشیر کاوزهره

جار النهر جار النهر جاویز جاورس جاسوس جالکس جانس

جابیل جامن تمره درخت جاکسو جامسیه جادی جابری

جالب جابی از خطا میارند جبلیج جبلاهنگ جلهنگ بفارسی جراهنگ و آن ثمره

جبین جنجر جنجبند ثمره تره هندیست حدب جار الخرع جدوار

جرجر الماء جدی جرابیا جرف جرث جرابیا جرنوت

جراد ملح جرجر بکسر هر دو میم و بسکون هر دو راء مهمله جرزف جرجر المصری

جروبخ خرباریج بکسر اول جترد بفتح اول جت بفتح اول جاذنج بکسر اول

جسبرو دار و بفتح اول و بکسر ثالث و فتح راء مهمله و بسکون واو و دال جسمن بفتح اول

جشمک حص جعده دو نوع است کبیر و صغیر و کبیر را عبیر یهد گویند جعف بیلوط

جفجل جلبانا خیار بادنگ جلبوب جلید جلد جلنار جلوز

الجلیس جلیاقی جمهنک جلاهنک جلونک جلابضم اول و بسکون ثانی

جلجلان بضم اول جلسان بضم اول و بسکون ثانی جلبسرین بضم اول و فتح ثانی جلفوزه

جلنجبین بضم لام جلیدار بفتح اول جلکو جاجلیجه جلباچه

جله بضم اول نباتیست در خاک نمناک روید جلجیلان معرب کنجیلان است

جمست بفتح اول بسنگ بنفش جمد جمار بضم اول درخت خرما که جمار الهند جل

جمجم بربری بکسر جیم و جیم جمعوم بفتح اول جمان بضم اول جمهور بفتح اول

بابلیخ جنبه جمهور جنطبانا یونانی بکسر اول بیخ جناح

ابستر جنبیذ صغیر جنجم بضم اول جناح النسر جناح العیش جنطان

جنبید الرمان کل نار جنبدن جنطوریه قنطوریون جا هنهل

جوز الطب جوز المرج جواکهار جوار بضم اول جوز بفتح اول جوک

جوز الابهل جوز ماثل جوز الرفع جوز الکوثل جوز جندبشیرازی

جوالانی مشهور جبر جهادو جهبتانی جبتا جبیتا جیوک

جبیال

حبید رکانت حجر القمر

الماس المساوی

جبیال جلیدار جیوه جبیده الیب السادیس جاشانوخ

جاقو المهر سیبالونس جاقو جاقو العما الوحشی حافظ المحل و حافظ الاطفال

حب ارشاد حب الحفرا حبق الفتا حباقا حب جلنکا

حبق الفتا حبس الماء حب المحلب کهیلا حب الزبیب

حب البطیخ حب الثماخ حب البهود حب العرعر حب الکاکنج

حب الغار حب غلب حب الصوبر حب العصفر حین البقر

حب العزیز حب الوز حب الآس حب الایبربارس حب الرساس

حب الفراط حب الخروع حب القروع حبق بفتح و سکون ثانی حنتر ما

حبق العلق الفارسی حب نوت حب النیل حب القلقل حب السفرجل

حب الغل حب السمنه حب الزم حب النوم حب السلاطین حب الفیل

حب المساکین حبیبه حبین حب القطن حب الراس حب الرمان

حب الناله حب السمنه حب الحلو حب المرل حبق بریخان حبق النظر

حبق صعتر شاهسفرم حبق خراسانی حبتر ما حجر الرحا حجر الباهت حجر البیت

حدات حلبح حدید حدق حراشاروص حربا بسرتانی حرف الماء

حزاو حراه بضم اول حرب حرم حرسش مابینه حرمل بضم اول حرسف

حرمل بفتح اول حرحل یونانی حرزالشیاطین

حرفقان رومی جز الفجر زاهای کل سبک جک جل خشیش عاقت
حبشش الزجاج حبشش البرص حبشش الیحان حشقفیل حبه دودویه
حبشش خراب حصاة الاشیغ جعرم عوزه حصم بضم اول جعفر منه
حفض جلبلاب جلبیب جلنبت حلاق الشعر حلوق
جلجل وجلاجل حلم قراد طزون حلیمو حلیه حلیفه کوخ
جر الارض جماط حمل جحم بضم هردو جاء مهمله حماحم حمام حماض بستانی
حمار ابط حمار وحشی حنظل بفتح اول و بکسر ثانی و فتح طا جنا مجنون حناء القرابه
حنط حنط رومیه بفارسی کاکل و جو برهنه گویند حندقوقی قوقو دیوث هری
حوت حور اسقندار حوک بفتح اول حوجم بفتح اول گل سرخ حیا مالاد
حومانه حوار بفتح اول حوز بفتح اول حیفصل بکسر اول احدق حی العالم حیت
حیات الموت حیا مالاد خانق الذیب خربق سیاه خانق الکلب فلوس ماهی
شونیز خانق النمر نوعی از مازریون و کشنده پلنگ و یوز و گرگ و خوک و مانند آن جامادار طوسی
خامافیطس کمافیطوس خامادریوس کمادریوس خامه و لکشر خالع خالی المکه
خالیه و نیون دو لوبیت خالادن حنطه روس خامالیلس خاو لنجان خلص
خامشه خاریه آرکونه خامار قبط خرء الغراب سیاه و بزرگ
خبز المشایخ خبث الحدید خبث النحاس توبال الیجا خبث الرصاص خبث الفضه
خبازی خترق ختم الملک ختماء البقر خدلنق خداع الرجال
حرزحی

خز بر ج خزوالدیک الوجاج جهته کلکو کله خربق الاسود
خزوالفار خربوزه خزهیوار خرکوش و رق مار سبک
خرنوب ابیض خزول ابیض خزوالصفادع خرع خروع
خرجنک کنکر زیک خرمای ابوجهل خراطین رغار خرایین خرفطام
خرمیان خرد جگو خرفه بضم اول خزامی خربوزه شامی
خزول فارسی خرامی خیلدانه خشب الشوبیز خشخاش ابیض
سکنجبین خصیه الکلب خصیه البحر خصیه الثعلب خصیه الابل
حفیه خفف خربوزه نارسیده خفلاق خط خطاف خصاه
خطبان خطبیا یا خنجر خفاش خلد خلاف خمیر
خلال خلیل خلال بفتح اول خلام ماهو خلبائی خمه انکشت خمر
خر بیار خمه ورق خمل خماهن خمان خندروس خندریل
خجره خنثی خوشت بفتح اول خوخ کلکه خوص خوزاوق
خول بیم الملک و خوانم الملک کیک کلحن خولان خوزه سیاه و بشان
خوخ کلی خوابکنا خیر بوا خیروج خیشفوج
خیار سبز و خیار سبز خیار خیزران خیزران دار صعوص دار منصوص
دارکی دار فلفل دادل دارم
دار شیشعان دوحو دانون دار برنیان دار فین

دارکرم اپسیاسه گویند دالک عنب دارچینی وبا دلوداد رسن
دیق دیول دیله دجاج کوکران دج دجر دخیبا دهن الغار
درخت مریم دخن دهن الخروع دخان دهنو درخت رشاد دداب
دبهتنوبه هیل دراج دراشیخ دراویخ دروالخیر دردار
دردبطار درافس شاهی دروالحل درونج عقربه دستنوبه دفار
دقلی دکلاماتون دلب دلبوث دلنیس هندوانه دلیک
دلال سیاه دلقیس ماهی بزرگ دم الحجر دم الثیس دم الضفدع
دند بفتح اول دنقر دنعته یاسمین دوماروج دوبر کاکل جوبرنه
دوقص دوغ چهار جیه دوالکبجهر بلادوالک دوال طالیسقر دوم
دوقوع تخم جزر بری که بیخ وی شقاقل و گیاه و زرخیس کیا دواء الجوزه دواء الخطاطف
دواء الحیه دونه برگ دهینا دهمشت دهنیج دهانه
دهن الورد دهن الصفر دهن الغار دهن الجوز دهن اللوز روغن
دهن الرجس روغن النحل دهن السفرجل دهن التفاح دهن النسرین
دهن البان دهامس درخت مشهور دهن الاجره روغن کوره دهن الخیر
روغن کتان دیافودا شراب دیوانیبت دیودار دیبنار
دیوماقوبیطس دیسدشل دیک بردیک مصعد دیسم دیخو جار درخت کرد
دیوجه ذات الزوات ذبال ذیل ذرت ذرایح حیوانیست از مکس بزرگتر
ذرق

ذرق الخطاطیف ذرق چند قوت ذرای ذفلر بقدرزر بنوله سرخ اماباریکتر
ذفری ذلو ذنب الفار ذنب الخیل ذوثلث ذوخم دوخمس
ذیب ذهقان رازنا رایج رازیانج راتینج رومی
راسخیلج راسخ راوند راون راطینی علکهها کل رازقی
ربتیا رب السوس ربرق ربل ادمی رتیلا رحمه
رشاد رعاد رعی الحمام رعث رغوة الملح رغوه القمر
رغوة الحجابین ریحسن دقاقس رق بوبت رقون رقعه اسم ایج
رمان حامض رمان السعال رمل رمان الحلو رنق زوتجنجح
روبخ روباه ترنک رویان اربیان رتیما رنیکاتم روربیناج
ریحادارو اریباسین اربوس وربواج ریکابه ریک زاده زاج راووی
زاحل زبل الزیب زبید شیراز زیاد زبرجد زبود کنند تا
زبید القواریر زبد البحر زحول ندوار جدوار زرزیر البسرتاه
زرنب زربتیج ازغنیج زرنیخ بیسج زرنباد زرنیوم زرهر
زرشک وزرنگ ذرنگ زراوند طویل زرافه شتر زرقوری
زکال انگشت زعرف اندیبی زقوم زکاشه زمیج زنجبیل الطب زنجار
زنجبیل زنکبار زنجر زنبق کلاهیت زنجبیل زنم زنبان زن
تو تیا زنکار معدنه زنجبیل شامی زوفرا زروق تخم خرماه زراوند اجوج

زبهم زبیرا زیتون الکلب زیت زیتارع ثغل و دروزیت

زیتون الحبشی زیتون الارض زیبق زیت السودان زیت الحرجان

زیبان زیوه زیت غار سپارج سپار سپارکشت سلج سپاورن

سپابربرور سپابر حیوانیت سپارو سپاوز سپاروم سلسلاسپا البویس

سپار سپام ابرص ماشریک ساطریون ساپندرون سپاکوه درخت

سپانقه سپالی سپدابا سبع الارض سبیستان سجلاط سجنجل

سدر سدی سرهوبک قسمی سرسپاد سرخ مرد سرسپوز سطرون

سقنقش سکبنیه تخم سپستان سلق سلاجه سکاغو سمور

سپند حیوان مشهور سماروغ سماق سموریون سمقمونیا سمن

سمند تهین حب السمنه سهم بربری جملهنک سماک مرغیست دریائی و برای قبل الرحمه

سنبل

سنبوت سنجد سنخرف سنود سندور سنکوبر سندوقس سپندیار الارض

سنگ ریگ سندان بفتح اول سس نباتیست مشهور حنب سنگ مثانه

سنکه سنبل هندی سنبل الطیب سواد القضات سورنج سوسپند

سواد النقد سبوق الشعیر سونغ سوسنک سورنجار سواد الهند

سوبخزلون سوتنته سوسه سوسن سنکمار سواد الشنیز لوغی ار سلیخه کرده

سنجنا فلفل سپید سیر سنبل و حمام سماسبوم ور تجدان زهری سلیخا سواد گویند

سسارونا سپیان سکران هالون سیسون سپاهدار شاه بلوط

بیت باپرا

را خورانند

بیت باپرا شادج شاه انجیر شاه دانق شهدانج شاه لوک

شاه ارونی شب ناج بلور شب الکبر شبطباط سبوط شبقم رکمرکاه وریحان و مشوم

شته شجره الزنب شجره الحیواة شجره الراعث شجره العنبر شبرم قیتر

صاحب صبار صبی ضحیا صدبوبند صریرا صرو اربتوغات

حرب بفتح اول صرایه کبیلج شجره المطاطف شجره البنق شجره البق

شجره الثوم شجره الدبق شجره الهالک شجره رستم شجره الدم

شجره ابراهیم شجره مریم شجره العده شجره الط شجره دو شحم الارض

شجره موسی درخت کل و شبیه آنکه شحم الط شحم حنظل شحم شیخار

شجره شربت فراسیون حنظل شیرین شقاقل ششتر شطریه

شماز هر شعر الجبابرع شعور الصقالیه شعوروی شغلبیج شفنین

شعره شقایق شغراق شقایق النعمان شکوتا شکر بنیج شکرسم الفار کبریت

موش کشند

شکاکیک یاد آورد اصل السوس شل بضم اول شحیرا

شلیک شیح خلدون شمار شمشاد شمشیر و سوشیمبر شمع

شمام لجری شمداد شنبلید شنجار شنغار و شنکار و شنغار

شنک نشان رشنلا شوخرا شوبلا شوکه بیضا شوغار

شوع شوخط خونه ارزن شوکه العلک سوشیر شهدانج شیرح

شیرنج شیراز شبیعه العجوز شیز شیرزوق شیرخشک شم مارسیا

شبنه وزنج صمغ القتار تریخ صمغ الکنک بیج دارو شغیان

کتیرا صمغ الصنوبر

صمغ اللوز صمغ عربی صمغ الاجاص صمغ البلاط صمغ الخشق صمغ البطم
صمغ زیتون اصطرک صمغ عربی صمغ الکمثری صمغ الجوز الرومی صلصل الحر
صنوبر صغار صنوبر کبیر صندل ابیض صوف الارض صوطله صال صنان
ضبع مرحاجب ضمیران ضرس العجوز ضرع ضریع نباتیست دریایی ...
ضغابیس ضفایر الجن ضفدع ضومر ضومران ضمیران طالیسفر
طاخشک طالم طابیقون طارق بیونانی طبقا طبیخ بزرند طرزه
طباشیر طبار نوعی از انجیر بسیار بزرگ طباق طبق طبرزد طحال طحلب
طخینه طخشیقون دوائیست طرفا درخت طرثوث طرخشقون طراغوالقاش
طرخشقوق طرخون طریفون طردیلون ... طریقان طرحا قیطون
طفشیل طلیا نوعی طلح طلع اول میوه خرما که طلق طمرا طوبی بضم اول
طوطم بضم اول طوطاق عربی طیا طین قیمولیا طین العرب طین الحکمت
طعموث کرم سبز طیهوچ تیهو طین اصفر طین مختوم گل مختوم طیلاطیون
طیسان طین ارمنی طین قرشی گلست طین مختوم بفارسی طفرة العجوز ظلم
ظیان یاسمن بری
عاقرقرحا علاج عبعب عبهر عبیر
عجالد بفتح اول و بضم اول
عبیط عجم الزبیب عجب عدرنا
عرطنیثا و بیک اشنانا عرعر
عروق الکافور عروق ماسی عروق ابیض عروق الصفر عروق النجم عرمض عروق بضم اول
عروق

عروق الامعز عرصف عروق عروسک عرصم عروق وادیم عرم
عسل القصب عسل النحل عسل البنی عشر بضم اول عشرق عنقه
عصاب عصاره ثابتا عصب عصاره عصفر عصفور عصارة الجوز
عصارة المثل و عصارة الیبوس عصارة الفرس عصارة الفستین عصارة شقائق
عصفره بضم اول عصب بفتح اول و ضم اول عضرس بکسر اول عضاة بفتح اول
عنصل عنصلة عضابه عطب عطارد عطل عظم بیونانی بزرقطونا
عظلم بکسر اول عطایه بضم اول عود العطاس ...
عکس بکسر اول عسوب بونان الغاب ...
عفص عقید العنب عقاب عقرب عقار بضم اول عقیق
عقار کوهان بضم اول عقرب بحری علوب علک الزیت عکیر علیق الکلب
علث بکسر اول علک یابس نطونیاو علوفس علک الانباط
علیق بضم اول علق علک برصوم علقم حنظل و قثاء الحمار علیی
علک بغداوی عملیج نوعی از خربوزه ...
عندلیب عنکبوت عنزروت عنجد عنبر عطارت عناق عنقر
عنصل و شتی و بسیار موش عید بفتح عین عجم عنم عنب الحیه ...
عود الصلیب عود البوج عود العاج عود الریح عوسج نوعی از علیق ...
عین الدب عین الهدهد اسم نباتیست عیون البقر انگور سیاه کلان عیدان البطلاط

قاقیا اقاقیا
قاتل الکلب
قاقله کبار
قاقله الصغار
قاتل ابیه
قارچ
قاتل العلق نوعی

عشا بفتح اول عبزران عجون الذیب غالدلو طالیونانی عافث و الکلی
غاسول غالیه مرکبست معطر از مشک و عنبر و کافور و دهن بان غزال غناک
غزر و رخ [illegible] عزب نوعی غلقد نوعی از عوسج عفر الراعی غزلان
غلیواز غملول غمام بفتح اول غلقطا بضم اول غزر غوک غوشه غور
غیم غباریه فاشرا [illegible] فاوانیا فاناقس اسقلینوس
فارة البیش فاعوش فاطروس فارعوس فاشرستین فاو لا
فاناقس خرونیون نوعی از وورا کوچک فاناقس ایرافلیون درخت [illegible]
فاجش فاغیه [illegible] فاخره نجل فرقت فرنج
فرصاد فرفیر فرنجمشک فرسیون فرفیون فراسیون
فرفین فرسلو فرد فرزم فرزیفه فنوه الصبغ فستق فستق الماء
ف [illegible] فصفصه [illegible] فصفصه [illegible] فقاع
فطراسالیون فعیلا سوش [illegible] فقاح الملح فقد
فقاح الملح فقاح الاذخر فقع فقاح فقاح الکرم فلان
فقلان میبوق فلفل القرود فلفل الصقالبه فنک طافلون فواد
فیفل بضم اول تخم [illegible] فوبل فوال فوفل فوشینه
قوه منجنه قوطبیح نهر قاتل النحل قاطون قاتل [illegible] قابضه
قاتل نفسه قالوله قاقلی نباتیست قبج قباق قتاد خاریست

قثا قثد قثاء الحمار قثاء النعام قثاء الحیه قثاء برّی قثاء هندی
قدمیا قداح قدید گوشت خشک قردمان بضم اول قرصیا بفتح اول قرطمانا
قرقومیا بضم اول قرط تمریست
قرح قرادو بضم اول قرمز دوده الصباغین قرطاس قریض قراط
قربوس بضم اول قرنفل قرنقان قرواجوکن قرجان نوعی از کماة
قرون قروان کنه کلانتر بیک قرنوا قرفة الدارصینی قنا بفتح اول
قسطر قسولیدوریس قسوس قسب بفتح اول قصیفیر
قشر الجوز الصلب قشر الاترج قشر الجوز الاخضر قشعر قشمش
قشر الازاد بوستنخ قشر البیض قصد قصب السکر قصیفیر
قصیصه قصاغه قضم قضیب قضاب قطونا قطر قطن
قطف برین قطران روغنیست قطلا قیتب بکسر اول هندوی [illegible]
از زبرسما سپار شد
قنقهر قمعیت قندران قنابر کندس اسم حیوان قومیا
قسیط بکسر اول قمونیا آب چکیده خاکستر قطوبا قورسا قور قوتر
قوردیوس یونانی قولامیوش قوقاس قوانص قوناق
قیسا قوطولیدون قوق قیشور قیصوم برنجاسف قیطس
قیلوطی قیل قسبج قیسی کاه دیا کاجهکعیا حجر البقر کاکبر الحجر
کاجر کادس جاورس کافر کافنی از کاه است که گلش در آخر بر ست

کاک و بکاف عربیه کاپیهل کال کاوچشم کاشم کاوزبان

کاکیان کاجره کاغذ کالوه کالجنه کاوی کاکرباجی کاکنکی

کبد الذئب کبریت کبت بالکسر اول کبسکیج نوعی از کرفس کته پاول

کبلی کباسی فاغره کبابه کت کنهو برغیس کتک کتم

کتهل میوه مشهور کتان کتکی بضم اول کتائی دواء مشهور هند است کل و بفارسی گل را گویند

کجنار بعباره ازجولو کثیر الاضلاع کج پهل زبد القواریر کحیلا کحلا اسمی مرکب

کحل فارسی کحل السودان کدر کدم بفتح اول فرج کدیه پوت کرب

کرفه بیضا کرمه سودا کردیا قیصر کرودا کرا بضم اول کردمانه بفتح اول

کرنب کرات بضم اول کرویج کبریج کبیر نج کروم کند کرکر بفتح

کرابر کرفس کرشف کرک کریل نبات حاره کرم کرکم کرسنة الغنم

کرویین نوعی کرکرکان کرکرهو روس کرکراهو کرمه شایکه کرسنه بفتح اول

کرویا حارسنه و شامیه وحلبیه کرم دانه کرب کرکی بضم اول کروجی کرب

کزر چروه کزبره بضم اول کزمازک کزمازون کزانگبین ترنجبین کزوان

کزیره بضم اول کرنه بکسر اول فصل سین مهمله کسلا دو نوع کسب کسیر بضم اول

کسیرة العلم کسیعون کسیر و بیخ ریخته بندی است کسیره بضم اول کسک بفتح اول کسفنه بضم اول

کستوری کشوثا بضم اول کشت برکت بکسر بر دو کاف کشیوث بضم اول

کشنیج

کشنیج نوعی از گیاه است در کشاورز کشمش کشک الشعیر کشط بضم اول کشکنج بفتح اول

کشف بفتح اول کشیفه کشی کش بکسر اول کشوت زرد کشنی کشنبشون لوبیا

فصل عین المهمله کعب کعک فصل الفاء کفه ریا زبد البحر کف الکلب

حنظلیا تا کف الاسد کف الیهود کف فس کف الضبع کف بفتح اول

ککورا نبات هندی که ثمرش بوی بی در پرده مانند و بخش ککوندا بضم اول کاف

ککرانکی کلبندا کلچ کلموج کلرچ بضم کاف کلهار کلس کلاغ

کلنبل چوب خوشبوی کلاقند اصل گل شکر کلکل حراشف کلم کلیکان

کلیکرون کلمحی بضم اول کلیه بضم کاف کلیپا زرد بکسر کاف

کلتهی بضم اول غله مشهور هند است کموناهیهود کمولا برنست کماشیر صمغ کرفس کوهی

کمافیطوس کمادر یوس سرایالعین کمرکه میوه مشهور هندی است کمون کمالیون

کموخیلوا کمون حبشی کمون روسی کرومانون برنس شاهتره کمثری امرود

کنب کنبیلا ککراو کنکر کوبند کند ککر کنعار کنیر

کنده شیر کرد کندبک کنکول کنه کاکه کنجاشی بکسر اول کرفست بسیار یابی

کوزروحشا کوشاد کوکرد کوند کرد کوبر بفتح اول کولر کوبدار

کوز بضم اول کور بفتح اول کوسوش کوارج کوف کوالف کوکب

کوا بفتح اول کوزن کوهان کوذر کوکمه کوشت کواخه

کونجهر و دائی مشهور هند است کویل ککر نیلوفر

گوش ماهی کهربا کهربایا کهجور کهیر کهبهار کهموکوار

کهلم کهارلون کهموده کهیرا هتی کیلا کیکت که بجنبی از

کهنکه الدبک کبیر بکسر اول کبخرس کبلابیس اول انجار شتل پلاسی

کبل بکسر اول کیکان کمیله اور کیبو کپه بکسر اول و نهال و کنجد و کو کهرد و کیلا و جنجرا و اگر در قوم میبو زند

کیسر کونه بفتح اول لالا گیاه است که لازورد از رنگ وخاکستر انشعانا قسم باشد که برهان بغداد

لاپور بدو سس بوتا لادن قسمی است لاعیه نوعی از یتوعات کهکش زرمانند کهمار کو دورقش نازبر بر اول زند درود هم کو هها اوید

لاخشه لاکیه لبا لبلاب لباب القمح لباب البر لبن المغز

لبن خشخاش لبن النخیل لباب النقوم لباب القرطم لبن

لبن الضان لبن الاتان لبن الاغر لبان بضم اول لبنی الجهنا

لجا لودوای مشهور لحام الذهب لحام الضاعه لحم النعاج لحم البقر

لحم الجروز لحم الخنزیر لحم الطیار لحیه التیس لحم الجلال لحنیس نوعی از زر

لحلحه سلیمانیه لزان الذهب لزبه لسان الکلب لسان الثور لصف

لسان العصافیر لسان بحر لسان لسان الحمل یصف لعاب لوبیت مطلق

لعبت بربری لعنت بکسر اول لفاح بضم اول شاهتره لک لکمتا لکمنه مردم

لما لوبیابری لوفا لوبا لوز حلوه لوطوس بضم مهمله جنید فوج

لوخ لوف لونک لوبیان لوحابین لوبان لولوه لوبیو بضم اول

لوفا بضم اول و تا تا والف نوعی از حی العالم بکسر اول و تا تاو الف علیبوار

لوز البربر

لوز البربد لوده دوای لسوار لیلیخ لینبخ نوعی از قلیا است که

لینوفر ماث ماذکینه ماذکافور ماسبس ماش ماء القروح

ماورنک ماوریون ماهیشتان ماسون ماء البنون ماکسوفلن

ماطوبیون ماه فرفیون ماهی ماء الخیر ماش هندی

مالی امتر شک مثلث بضم اول شنان درخت کرمدانه مبیخ مجیخ

مج محیت مجیبی محلب مخ مخاخ محلب تریاق مخاطه

مداد قسیسا است ذهبی و فضی و نحاسی و حدیدی و هر جنسی که

مشابه گوهر است که باو منسوب بود مرارات الصحرا مریق مرق

مروم کبیا مرداسنج مرارات مرج مر بضم اول مرماخوز

مرد قوش مرور شک مرزنگ اشقرم مرو زیبه نوعی از کاشنی بری

مرج بضم اول مرزرکیت مرزنجوش مرامه درخت است مانند درخت یاسمین خوشبو و بر

مرماز الرازی مسحونیا سمقوت مسکر القروه

مسطار مستور مس مسک مشعل مسقاطوس بوش و مرور سواک الراعی

مشمش مشطر مشیخ معشوق از اشجار نام مجرب معین معده

مغاث بیخ انار دوشتی که مغیلان مغره مفرح مفرود مقل حزه

مقلیا تاسریا مقربات صبر مقدونس مقل صمغ درخت ندی

مکنسه لاندر مکنسه قرشیه ملح الغرب ملح دباغت ملح طبرزد

ملح محیط ملح ملح بوتیه ملوکیه ملح سنجی ملح اندرانی ممسک الارواح

منکر بالا ملیح عجین منندو منیخ بفتح اول بسکون نانده میم منجنیخ کوکب

منثور ع منقالی منبل متن بشقبی کر منیخ زراوشان منجوره اوی

منندر عوره روس منقط موریکا موننکا موتیما مویخ ورنجدان

نفخ موز موجربس مود هک مولک مودیه اسغرم سوم مورامون

مویج خشیشه موم شمع قیاتی نام وهوی موش وربک مول مقواد وشت

مونندر کلش تکمه اسادر نالالهضار وطی مونه مروارید مهایدادوای شهور

مهار بکجیت که مهک مهمه میوبزر میشجیج مجنوش مستعار

میکی میتهی نارکنوا ناک بالا ناب الکلب نافوج ناکبیر ناف

نارشک نارمل نارایق روی ناکدان ناروق ناخن دیو ناخواه

نارجو نبات المجلا نبات الرعد نبیذ نبیق رطب نجب قسن اوند

نخاس ملبس نخاس محرق نحل مرجس عنبهر مرکندی نسج العنکبوت

نسوت نسر نسترن نشاره نشانه نشیحه روباه نصار

نطرون نعنع نعام نقد نکیه نکت سنجر زوور نمسقن

نمک شبته نمجا نوج بعض اول نوشادر نور الترخشه نورلر ینشوق

نوی العملیج الکابلی نعق جرجرالطا نهنک نهشل نمقار نینب

نیلج نیله نیلوفر کبود نیلو نیل خشیشه نیل من نیلم نینو

واجد والان خورد والان بزرک وبر الارنب وبر اللقاح وبر و

دوج روفاوش دوغ کجک درطا ریوند چینی وخشیرق درمنه خزابات

دردود

وردوفرا وردواطب وردالزنبه وردتاج وردیج وردالجاع

وردالحمر نوعی ورق یابت ورک ورل قیمیبت از سقنقور

ورد منتبین کل سرخ که بوندار ورشان وردو قلی وردالزواید

ورد جینی زعفر وسیح وسبق لیمون داردان بتا تعمیت در کوه رویید

وسمه وبا وشق بعض اول وبیع غوره خرما که اثرا ضلال کویند و بچه وین بکسر واو انکور سیاه وعل البم واو

ویتره کل ناکول هبید هدهد هدل بفتح اول هدبه بر سیبه کوچک وقلاح سرخ وسیاه بسیار

هدل زنکی هرقلوس بقلة الحمودیه هرتال پاو... هرسیات جا بسیار ... که همه ... کنجای نام کویند

هزار اسفند هزخیشان هرتوم هرقولیون روس هرتوک

هلیلفا هلاب هلیون جلبون هلیج هلد هلبون بفتح او هلیانه

هندبا هنکبوت هوطا هوبیر هوفیطداس عصاره لحیة التیس حرشف

هیوفیلوبیس هوم المجوس هوفاریقون هوفریون هوجوه

هیوطون هیوجره الوجب هیل بوا هیزارما هیرا هیشر هیکل جنت

هیوم هیرضان هیبرون یاقوت یاسمون ایبروج بیج لفاح وبراوج شقیقل

دیج ... وکس وکیاه ... نام دارد ... وبات

یبنوع ... بیز دارد محرق بود ... کام ... بزر البنج بالفارسی

یخصص ... اثرا ... خوانند براح براسیج یخجه ... نکرک

ینغم برنا بربوخ یشب ویشف بفتح ... دور ... باد وبا ...

یصعید یصیصاره ... باشد وزهری کم دارد ...

یقطس کدو ... [illegible]

[illegible]

بنجوج یمام ینبوب ینبوت الذیب بنیتون یون سیداب
کروکا قرصاد تمام شد الفاظ ادویه نورالدین محمد حکیم عبدالملک شیرازی
بودیه کباب عروق شب یمانی عفی الله عنه
اکلیل الملک زردچوبک نارنج پرسیاوشان بوروان
اجاص کاهو خشک بنات الجبل گاوزبان کاهو
هندوا سعد نطرون سم الفار شاهترج شیرم
قصقص فطر بزرمارس بزرقطونا بکو بزرانجره
بزرالسداب قرون بتلاق حاکو ابل لحیة التیس اذخر
قنفذ قرطم هندی قرط اقاقیا قرقوقت دربونه
فطراسالیون المذح مشط حلتیت قالوغش عنقلی غیره
عندم عروق الاصف عروق الصباغین طین ارمنی طباشیر کرمازج
عبثم ملخاسف برنجاسف نارجیل اجرمل قسط بحری جداه
شکار حصی النعلت سرنج خشخاش دستبو جلجلان قوه
زامج
ورق الخلاق فیلگوش عرعر ارطاماسیاه روس ارمنیا ارکان
ارجان بنفشه ارشد ارمنیتین
ارسه بادبیان از هر کدام دو مثقال بدو کاسه آب سوسن بیابانی
برگ حنظل پوست تخم توت
نیم کاسه گردد و صاف نمود بشمار گردد تمام خلط را دور کند بعد از سه چهار
دست را پوست جوز بشوید بعد از آن برنج آب بروغن گردد
اصل السوس اقاقیه برگ بنفشه بلوط براده عاج
برگ قصب سفاج تمر علیق نیل حاورس حمص رطب خشخاش
نبل

دهن ورد ولب زجاج زنجفر برنج شنج سقر حب الزبیب کمثری
ماهیشان نشاسته هندبا اقاقیا مغیلون اطراف
زیتون خام سماق بقلة یمانیه بطیخ برگ هلیون بذر قطونا خاز
خوخ خیار رصاص زیتون شحم القرع طلع عفص اخضر کدو
لسان الحمل موز کلم ماش بقلة الحمقا پرسیاوشان دارو جلنار ولسان
حی العالم کبیر صغیر حماض ابنج حب العلیق روغن او خشخاش سیاه
عصی الراعی قطر الفاج باعفس اصل النیل اصل الیبروج
بابونه بادام شیرین پرسیاوشان بسفایج پوست جوز تخم الجزه ولب
وتخم خربزه حب الغار حی العالم کبیر وصغیر خراد الفجر وقلع رازیانه روغن بید زعفران
سعد سویق الشعیر صمغ جوز کندر کمثری ورق سوسن
اصل المرجان اصل اللوف تخم نیلوفر بسفایج بلبان ترب جندبیدستر جنه الخضرا
و برگ او ورق الابل و زراوند زفت سنبل الطیب سنبل رومی شلیم شاهتره
شراب سکنجبین شجره مصطکی شدانج تخم الزیب طیل فقر الیهود قصب الذریره
قشور کندر قشور ابنج کرسنه کرنب لبن جاوشیر مرمکی مصطکی
نسج العنکبوت اقاقیا افیون ابهارون افتیمون
اهل افتیمون اصل المازریون اطراف کرنب خشک اصل قنطافن
برگ و تخم منخلشت بلبان پوست عرب سوخته بوره بلوط جلنار حاشا
حماض ابنج حب العلیق حلتیت حمص خربق ختنتی محرق دار شیشعان
دهن رماد قشو قصب زبلو حلزون برمی دهن ترب زوفا سرطان محرق
شونیز شراب کهنه شجر بلوط شعر محرق صبر سقوطری صوق صعتر خار بعوج
فوتنج مری فراسیون فاسیرستین فطراسالیون فادانیا قیصوم
کرویا کرفس تخم بادروج کی فیطوس مرزنجوش مشکرامشیع نانخواه

نطرون وج ورق غار ینبوت [illegible] ثوم خردل
سداب بزر قطران کرم کشت مخففه یعنی ارغ اذن الفار اصل السعد
اصل قنطاغون انزروت بیاض رقیق برگ عذب کل ابوسلام علیک
وعصاره برگ باقلا بیخ نیلوفر بسفایج توتیا تخم اجره ورق ترمس
تلخ جاورس جمیع اجزای شجر سرو جمیع الواح طین حب صنوبر ورد عصاره
افسنتین سوسن قشور جوز محرق کثیرا طین التیش لسان الحمل مرد [illegible]
[illegible] برگ بنفشه حمص خصیة الثعلب خوخ روغن گل عصاره سوسن
قطر کاهو لب النور [illegible] بقلة الحمقا بقلة الیمانیه بطیخ
سیرمق طحلب قرع مشمش [illegible] اقاقیا انزروت
بزرقطونا برسیاوشان و بقلة الحمقا بقلة الیمانیه برگ بنفشه خشک
خشخاش دبق ولب دم الاخوین رصاص سیرمق شوکران شجر جوز طیب
قطر قثاء بستانی کدو کاهو ماميثا بنا الحمل مشمش ورق علیق
[illegible] اصل خنثی برسیاوشان باقلا حمص حب صنوبر خربزه زبیب
خصیة الثعلب عذب زیتون سرخس شمع شجر مصطکی طین طوس عدس
طین ساموس عصاره سوسن فادانیا فاشرا قشور اترج مرداسنج
بلسون [illegible] اصل نیل حمنه ضماد خصیة الثعلب زبیب عذب [illegible]
[illegible] افیون اصل اللفاح اسپند اوراق بزرالبنج
اصل الذات بیخ سوت جنگلی تخم و برگ تنباکو سراج القطرب بیخ شوکران
قنب کاکنج کندر لبن الخیل لونک جنگلی سورنج الفنم [illegible] اخاص
افسنتین بنفشه خشک تمر هندی ترنجبین خیار سبز سقمونیا شاهتره [illegible]
شبرم گل سرخ لبلاب مازریون هلیله زرد بسفایج تربد زنجبیل [illegible]
ماهودانه افیتیمون اسطوخودوس بالنکو بسفایج حجر لازورد سنا
غاریقون

ماهی‌دانه
نطرون (?)

غاریقون کشوث هلیله کابلی [illegible] یعنی ادویه که مجاری را گشاید کدو تلخ
بوزیدان و تخم خربزه بوره تخم ترب و برگ آن تخم [illegible] ماء العسل
[illegible] بسفایج تربد حب النیل شحم حنظل غاریقون قرقیون ماهودانه
قنطوریون [illegible] الحمار ماهی زهره [illegible] افیتیمون اکلیل
اسطوخودوس بالنکو بسفایج حجر لازورد سنا غاریقون کشوث
[illegible] کدو تلخ بوزیدان و تخم خربزه بوره تخم ترب و برگ
تخم شبت تخم جرجیر تخم مازریون حزیق سکنجبین کنگر دوکنار توتیا [illegible]
موبزرنج ماء العسل نمک هندی [illegible] انجرا فیون حرمل
افسنتین و اسطوخودوس افیتیمون ابرسا ترمس جنطیانا حماماخات
دارچینی رازیانه زیره زعفران زراوند شاهتره صبر عود غاریقون
فادرینا فراسیون قنطوریون قردمانا کرفس کمابه کرسنه کشوث مرزنجوش
نانخواه هلیون [illegible] و تقطیع اخلاط غلیظ کنند اهلیل سقیل
اسطوخودوس الحمراء الجزء اذخر ابرسا بوره بودنه جندبیدستر جعده حماش
حب البان حرف حاشا حرمل خردل دارچینی زوفا خشک زراوند سکنجبین
سداب سبزه سعتر عاقرقرحا فنجنکشت قرطم قردمانا کماذریوس نمام
شکطر اشیع نانخواه وج [illegible] و حیض و عرق کشند اهلیل
الحمراء افیون برنجاسف بابونه برسیاوشان ترمس تخم گزر جندبیدستر
جعده جنطیانا جاوشیر حبة الخضرا دارچینی رازیانه زوفا خشک اسارون
سعد سلیخه شونیز عروق عود فادانیا فراسیون قردمانا قنطوریون قسط
کمابه کرفس کماذریوس مبیعه مرزنجوش شکطر اشیع نانخواه نمام [illegible]
[illegible] اسارون برنجاسف برسیاوشان بادام تلخ تخم خربزه
خشک حجر الیهود رازیانه سعد سکنجبین صمغ الکوکز نخود سیاه [illegible]
[illegible] و اذخر امرود برنج بلوط بید باقلا بارتنگ بیخ تخم شاهتره

ماچردانه
بودنه کوهی
دارچین
سیاه‌دانه

تخم گل جوز سرو دم الاخوین زعرور سماق طباشیر طین مختوم عدس کهربا
کندر گریا دکا ورس مصطکی مورد نارد بین نشاسته بنق نخود ورق زر
الکلیل الملک اشق اسقیل ازخر
اسپارون جاوشیر لاشا خرزهره خطمی خردمع ده باه تریک اقت زراوند طویل
صمغ بطم غار قشاقیه کاورس کماها کیلا کل مرزنجوش نمام
الکلیل الملک ابرسا ابخر بزرک خطمی زعفران
صمغ بطم کبریت لادن مرمیعه موم زرشک
افسنتین افیتمون لبسایه بخکشت تخم کندر جاوشیر صعتر فلفل
قرومانا کندر کرفس تا نخواه ایلیج تندرد انقمه صنان بلادر بندق
بالنکو بهاریه وشبت بیار امرود دماغ جمره رجات روغن عنبر زنجبیل سعد سنبل غزبت
نارنج عود عنبر غالیه قرنفل کندر گل سرخ لحم تندوات لحم دراج لحم دجاج لبن ضان
ماء الورد مشک نسرین یاسمن امرود انار شیرین اسطوخودوس اترج
ابریشم املج بهمن پوست بنفشه برنج به بسید بالنکو بادروج تمر بندی جدوار
دارچینی درونج رسیاس زرنباد زعفران سلیکوس سعد سلیخه شقاقل صندل کباب
طین مختوم عود عنبر قرنجمشک فادزهر قاقله کهربا گاوزبان کشنیز خشک گل سرخ لولو
لاجورد مورد خام نیلوفر نارمشک لغناع نارنج ورق زر بلیله یاقوت
پسته اظفار الطیب جوزلو احماما حب البان دارچینی خافت قرنفل قرفه
کبوتر مصطکی ناردین املج اذخر پوست ترنج بلیله بالنکو جوزبوا
دارچینی زرنباد زنجبیل سعد سلیخه سماق سنبل ساذج هندی طباشیر قرفه قرنفل
قاقله گل سرخ کندر کرویا مصطکی مشک مشیع لغناع بلیله انکور
رطب لسبایه بیضه کبوتر گنجشک وکبک باقلا پنیر جایه شتر جرجر جلغوزه حب الخضرا
حب الزلم حلتیت حضض الثعلب خولنجان دارچینی زرنباد زنجبیل سورنجان شقنقور
شقاقل شیر میش فندق فستق قرفه قسط کندر کرفس کنجد کنجرا لوبیا مغز
دماغ گنجشک

دماغ گنجشک وبره مغز بادام مغز جوز نارجیل نخود بلیبون
افیون سقمونیا به بط بنج سورنجان تورک سپید تخم فرنج صمغ
کثیرا انزروت اقحوان اسطرک
حماما زعفران شقایق شبت شاهسفرم کاهو تفاح مرو
یعنی ادویه که کشته کرم شکم و کوشش فستق برنج کابخ جعده زوفا
خشک یعنی دوائی جسم را بسته و دهان و خون
استعمال کنند اقحوان بادروج بلوط بسید به بزرالبنج تخم گل جوز خشخاش دم الاخوین
ربوند زرشک زیره شاهدانه قنطوریون گل ارمنی کشنیز کهربا کافور کندر کلنار
لب الحمل مصطکی مازو نعناع نشاسته
اسقیل ابهل بوره حرف زرا ربع زراوند زرنیخ زاج سپید اسپناده صابون فربیون
قسط فلفل فلفلمار شیر لبن یتوع اوبه که فراهم آورد جراحت را
اقحوان انزروت اسرنج ابرسام دم الاخوین زراوند صبر صمغ آلو طین مختوم عسل
کلنار لسان الحمل ورق بلوط ادویه که پاک سازد جرک جراحت
ابهل اکلیل الملک ابرسا جبسان زرنیخ زفت عسل نمک
خورنده و برنده زیاده گوشت جراحت اندروت اشنان توتیا مس زنگار صوف
ادویه که خشک سازد جراحت را اشنه خرمای سوخته بنگ
آهک شسته توتیا حجر صوف سوخته یعنی ادویه قامع گوشت زاید
مجده کرده زیر زبان بهم رسید و در کتاب زبر زبان و بسر کرده اند پوست انار زنگار زاگ سوخته
باسیده بیضه مرغ کشته سورنجان بسرکه وعلکه بسرکه و نوشادر صعتر
تیاد ترش آمده و سبب بریان کرده آب سیب کویه اقراص للطین اقراص کندر اقراص
راس سویق حب الرمان شراب سیب و صندل گلاب والله اعلم بالصواب من الکتاب الفاظ ادویه
و نیز در هر کیفیت الاثر بحادر منحرب و معتاد طبابت که آنرا باصطلاح

اینها درجه خوانند و درجات معتبر افزون از چهار نشمرند چه احداث کیفیت و [illegible]
کند اگر بیکنوبت از تناول آن هیچ اثر ظاهر نشود یا اثر ضعیف ظاهر شود آنرا درجه
اول گویند اگر بالفعل ظاهر اثر قوی کند اما بیک نوبت تناول هیچ جزوی از اجزای
بدن ناقص و مختل نشود آنرا درجه دوم گویند اگر بیکدفعه تناول آن فعلی از افعال
بدن متمیز و مختل نشود آنرا درجه سیوم گویند اگر بیکدفعه تناول بکشد یا تغیری
عظیم در روح حیوانی حادث شود آنرا درجه چهارم گویند دوای سمی و دوای قاتل
نیز نامند [illegible] گرم تر نجا و نیز میکنند حرارت او از درجه اول زیرا آنکه
اگر زیادت شود بر مقدار [illegible] بسیار زور طوبت را بس [illegible] آنست که با فرح [illegible] شود
دوای گرم در درجه دوم و سیوم الا آنکه یابس باشد و هر چه گرم باشد در درجه چهارم پس
او یابس است و در درجه چهارم بعضیها و درجات را بحسب هند به که از یکی و از دوم و از
سیوم و از چهارم و در چیز تحریر آورد و اکنون بجملی از دو هر قوم بسیار زود بطبع دور
و خاصیت و مراد از قوت و خاصیت افعال آید و چنانکه سقمونیا مسهل صفراست
و اشنان مسهل سودا [illegible] مسلخ و علی هذا القیاس علامت ق اشارت قوه
ادویه حار بعضی گرم در درجه اول فستین بابونه تخم کتان حمص [illegible] حلزون [illegible]
شاهتره [illegible] لوف لاون و در درجه دوم اصل الغراب اصل مادرون [illegible] سفید و سیاه اشق [illegible]
نوعی از [illegible] الملک است با درونج [illegible] بذر الانجره و برگ او [illegible]
و دوای عصاره زیتون [illegible] طویل و مدحرج زعفران [illegible]
شراب [illegible] عصاره قثاء الحمار حنظل فراسیون قیصوم [illegible] قسط [illegible]
ورق او [illegible] کبریت کندر لوف مصطکی میعه [illegible] الکواکب [illegible]
افتیمون [illegible] برگ [illegible]
[illegible]
[illegible] محرق [illegible]
[illegible] محرق [illegible]
[illegible]
[illegible] در درجه چهارم [illegible]
[illegible] فرفیون [illegible] قطران [illegible]

گرم بارد

گرم بارد در درجه اول نوشته میشد [illegible]
و در سودا و [illegible] و خارش و مرض [illegible] و بلغم و [illegible]
و اخلاط [illegible] که باشد مفید است و عمل حکیمان هند [illegible]
[illegible] و آمله [illegible]
[illegible] درون [illegible]
[illegible] شیر [illegible]
روز شیر [illegible] کند [illegible]
و پخته [illegible] سیاه [illegible]
[illegible]
شود [illegible] حاصل [illegible] ان شاء الله تعالی [illegible]
[illegible] تعریف [illegible] کرده الله [illegible]
[illegible]
[illegible] عصاره [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] مرض [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
خشت [illegible]
یونانی [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

اورا بسنگ روشنائی گویند و آن سنگ سبز یا سفید است جهت جلاء براق و جرب مینماید فطراسالیون
بورهٔ ارمنی است بنطافلیون را تجمه لاوراق نیز گویند گیاهی است سبزوار که بر سر هر
قلمی بیخ پنج برگ میباشد اسقولوقندریون بسر صحرائی است بسبالیوس بین الجندان رومی است
سقولوقندریون بیخ کبر رومی است بسبارون گیاهی است که تخم آن سیاه دانه است
سقوطوس حی العالم است بسر لبون کرفس رومی فیعیدلانیوس بین [illegible] است
فسو بقون دار و است که سیاه رنگ از زمرد [illegible] از اجزای جرب اصغر قولنیم
مر عنبت قرقومعنی او ثقل روغن زعفران است قنطوریون کمشوث صحرائی است اقلیمیا
جرک نقره و طلا را گویند فیبوئیس درخت لادن است فیشو رکف [illegible] است یا بکنوج ازان
[illegible] با قلا معروف است [illegible] است که وبطم تلخ که میباشد [illegible] گوداده قلقدیس
زاج سفید است قلقطار زاج زرد است قلقنت زاج سبز است سوری زاج سرخ است [illegible]
صمغ صنوبر است ضند [illegible] گندم [illegible] است فصل ششم در تعریف [illegible] دار و ها که [illegible]
در کتب طب [illegible] نام است اخیون تخم [illegible] است [illegible] میوه سفیده است اشق
صمغ طرثوث است آبا قلو [illegible] سیاه است افیون عصارهٔ خشخاش مصری است اسفیداج
خاکستر قلعیت [illegible] دخان سفیده است بل [illegible] است بهار [illegible] است و آن
گیاهی است که گل زرد دارد بطباط عصی الراعی است [illegible] کلیته [illegible] است [illegible]
نیز گویند جلغوزه جلوز است و ایذ [illegible] است نارجیل جوز هندی است [illegible] میوه
طرفا حیسن حصی است و آن [illegible] الغار است [illegible] تخم [illegible]
دینار و یه [illegible] است [illegible] است [illegible] الجذام است [illegible]
هست که کنگر گویند حرذون [illegible] است [illegible] است [illegible]
درست طرخشقوق کاشنی صحرائی است [illegible] است و آن میوه [illegible] است [illegible]
خرشف است سرخس [illegible] است [illegible] است [illegible]
مردار سنگ سرب سوخته است مویزج مویز صحرائی است مخروث بیخ انجدان است [illegible]
جنا است [illegible] سنبل رومی است [illegible] است [illegible] شجرة البق
نیز گویند [illegible] نیز گویند عرعر سرو کوهی است عنو بیخ علیق است فلفل موبه

بیخ

بیخ فلفل است فاسیرا [illegible] است و گرد [illegible] نیز گویند فاغر [illegible] قسمت
[illegible] فاغیه [illegible] است فرفیخ [illegible] صفصاف درخت بید است فقه [illegible]
[illegible] قتاد درخت [illegible] است [illegible] درخت [illegible] است [illegible] است رطبه
[illegible] گویند [illegible] است [illegible] است بیتوت [illegible] قرش گویند [illegible]
[illegible] گویند [illegible] است [illegible] است [illegible] است [illegible]
[illegible] گویند [illegible] است [illegible] شاه [illegible] است [illegible]
[illegible] گویند [illegible] است [illegible]
[illegible] است فصل هفتم در تعریف دار و ها است که [illegible]
[illegible] گیاهی است که [illegible] دار و [illegible]
گیاهی است که گل [illegible] دار و بیخ او [illegible] است [illegible]
[illegible] میان [illegible] است [illegible]
[illegible] است که [illegible] است [illegible]
[illegible] است [illegible]
[illegible] است و [illegible] است [illegible] درخت [illegible]
[illegible] گیاهی است [illegible] که [illegible]
[illegible] سفید [illegible]
[illegible] درخت [illegible] سفید [illegible]
[illegible] درخت است که [illegible] میشود [illegible]
[illegible] است اما سفید [illegible] بعد از طلوع [illegible]
[illegible] میکند [illegible]
[illegible] میوه [illegible]
[illegible] سیاه [illegible] تخلخل [illegible]
[illegible] درخت [illegible]
[illegible] زمین [illegible] سبز [illegible] است
[illegible] سیاه [illegible] و گل [illegible]
[illegible] سیاه [illegible]
[illegible] درخت [illegible] زمین [illegible] برگ او [illegible]

تخلخل

ششم

اگر خشک شده است و کرد میباشد و بساق او بچون چنبار شاخ و خار باریش سبز مثل او و شکوفه
اش زرد و خوشبوی باشد و صمغ او را انزروت [illegible] زرد میگویند حنظیا نام درخت است
و ساق او مقدار انگشت [illegible] میباشد و طول او دو [illegible] سر کمان کنند
خار بسیار دارد و شکوفه اش سبز [illegible] تیز مزه [illegible]
فلفل مایل بزردی و خوشبو [illegible] گیاهی است که [illegible] سفید دارد

بسباسه

[illegible]

مثل صورت

[illegible]

بجولبار

[illegible]

بیاکن بر پشت و بیست درمیان خنصر و بنصر عرق الاسب رگیست بیاکن نزدیک تا شفا یابد

[illegible]

روییست خاصیت این معجون شکیبین ... خاصیت داروالکرکم کرکم زعفران را گویند خاصیت

این معجون نفع عضلات ... یعنی داروها ...

[illegible]

سیالیست که بر اعضا ریخته میشود از نزدیک نشو نبات دارد و بایستی که بر [illegible] داده میشود
تا نرسیده [illegible] مانع نشوفات [illegible] که بران بیخ [illegible] کشیده میشود تا برسید
جز او [illegible] مانع [illegible] دارد و بایستی که در بیخ دمیده شود تا [illegible] آورد [illegible]
اجمالیست که بر اعضا پاشیده میشود [illegible] دارد و بایستی که بر [illegible]
[illegible]

حلبا

حلبا کیاهیست [illegible] و سیاه برگ دراز و بیخ او [illegible]
[illegible]

بیخ فلفل عود الصلیب حب بیست بیخ انجدان اندرونش سفید و [illegible] نیز گویند قاتل
الذئب گیاهیست که از خوردن او گرگ بمیرد قرة العین گیاهیست که در آب میروید و بر [illegible]
میآید و خوشبو میباشد کرفس الماء نیز گویند قثاء الحمار گیاهیست که [illegible] ثمرة الماء نیز گویند
میوه او دراز میباشد در رنگ خیار تلخ عصاره او را گرفته در سایه خشک میکنند رجل
سلیمان از ریاحین است که بصفاهان میروید رجل الحمام گیاه است تخم او مشابه تخم [illegible] است
از و تیره تر و مغز آن تخم بخور عدس است رجل الغراب گیاه است بعضی بر روی زمین رجل الجراد
او گیاهیست خرد مرکب رنبت بمنزله ریاح ملح شقایق النعمان لاله است شعر الغول نباتیست
است که با بیخ میکنند او در رنگ او میان سیاهی و سرخی است و رگهای او با دیگر میباشد
و بالای او [illegible] میباشد حضض الثعلب گیاهیست که اورا میوه [illegible] مایل بگردی [illegible]
خرد حب الکلب [illegible] نیز گیاهیست که میوه اش جفت جفت میباشد خانق الذئب گیاهیست که
از خوردن او گرگ و خوک صحرائی بمیرد و خانق النمر [illegible] که از خوردن او پلنگ و یوز بمیرد
شوکة الحیات [illegible] سیاوشان نیز گویند آن گیاهیست که میروید بر سنگها [illegible]
میرسید و [illegible] الجن [illegible] برهان خوانند کوکب الارض [illegible] نیز گویند [illegible]
صفائح طبقه طبقه میباشد [illegible] من کتاب [illegible] الجدود
روغن [illegible] دو طریق میگیرند یکی [illegible] آنست که از جرم خودش بگیرند مثل روغن
کنجد و بادام و غیره دوم اضافت [illegible] که با روغن پخته بشوند تا روغن قوت او را
بگیرد و مثل [illegible] طریق گرفتن [illegible] بسیار نرم [illegible] کنند تا هر چه روغن و
[illegible] بر آید بعد از آن از روی آب بر [illegible] و [illegible] روغن [illegible]
[illegible] جوشیده را بر آورده [illegible] روغن [illegible]
بر آن [illegible] تا روغن جدا شود طریق سوم [illegible] تخم [illegible] انداخته
[illegible] کنند تا روغن جدا شود گرفتن روغن گندم [illegible] گندم را [illegible]
در [illegible] کرده [illegible] کنند [illegible] روغن [illegible]
[illegible] روغن [illegible] گندم [illegible]
[illegible] تا [illegible] مثل [illegible]
[illegible] تازه [illegible] کنند [illegible]
[illegible] بر [illegible]
جنبانند

بجنبانند [illegible] در آب [illegible] هفت روز [illegible] بعد از آن [illegible] تا روغن [illegible] شود هفت
تا رنگش تغیر یابد و سفید [illegible] درون و بیرون او یکسان شود و در آب [illegible] خشک [illegible]
شور [illegible] بعد از آن [illegible] در دیگ [illegible] که [illegible] شود با آتش [illegible]
بپزند [illegible] بعد از آن از آب [illegible] بر آرند و [illegible] بعد از آن [illegible]
[illegible] گرفته باز آتش فرو د آرند و [illegible] کنند و [illegible] در روده [illegible] خوشبو [illegible]
[illegible] زعفران و [illegible] از هر کدام [illegible] مثقال [illegible] از هر و احد [illegible] مثقال
[illegible] بعد از آن در ظرف انداخته [illegible] بپزند [illegible] باشد [illegible]
[illegible] میکنند [illegible] بعد از [illegible] بعد از آن [illegible]
[illegible] هر روز [illegible] تازه کنند صباح و شام و بشویند از جمیع [illegible] سفید [illegible] او را
طریق [illegible] بعد از آن [illegible] روز [illegible] طرف [illegible] بعد از آن
[illegible] عقیق و عقیق سوده در هر جا [illegible]
[illegible] رفع کنند و از عقیق [illegible] سوده [illegible]
[illegible] زخم [illegible] کنند و [illegible]
[illegible] عقیق [illegible] نقش کنند منافع [illegible]
[illegible] کرم [illegible] مبارک است نوع دیگر [illegible] قوت باه و شهوت زیاده کند
[illegible] درم [illegible] صندل [illegible] درم [illegible] عود [illegible] درم مشک [illegible]
درم زعفران [illegible] درم مصطکی [illegible] درم کافور [illegible]
و در اندام طلا کنند و [illegible]
[illegible] تخم [illegible] تال [illegible]
مصطکی [illegible] اقرقره [illegible] زعفران از [illegible]
شکر [illegible] ساخته [illegible] مقدار [illegible] درم [illegible]
[illegible] بخورد و بنوشد [illegible] دیگر [illegible] قوت باه و [illegible]
[illegible] آب پیاز سفید [illegible] و با آتش نرم بپزند [illegible] غلیظ شود [illegible] آتش فرو د آرد
[illegible] دو مثقال زعفران [illegible] تا یک [illegible] آنگاه در [illegible]
کنند هر روز [illegible] مثقال بکار آید [illegible] قوت باه [illegible]
[illegible] قوت زیاده کرده [illegible] درم [illegible]

کرده مقدار دو درم یا سه درم بخورد و دیگر قوت باه عجایب عاقرقرحا یکدرم کبابه
چینی یکدرم خولنجان یکدرم موصلی سیاه یکدرم موصلی سفید یکدرم بهمن یکدرم موی
یکدرم ... یکدرم جوز بویا یکدرم قرنفل یکدرم بالچهر کلان یکدرم تخم زردک یکدرم ...
یکدرم ... یکدرم قرنفل یکدرم [illegible] یکدرم ... یکدرم
و ... یکدرم بهمن یکدرم تخم کنجد یکدرم تخم ... یکدرم تخم پیاز یکدرم
تخم ترب یکدرم تخم کلفه یکدرم تخم ... یکدرم شک نیم درم زعفران نیم درم عود و ...
... مورج یکدرم زنجبیل یکدرم فلفل دراز یکدرم ... تازه یکدرم ... یکدرم
... یکدرم پیاز یکدرم جوز هندی یکدرم تالیسفر یکدرم جلغوزه یکدرم و نخود سیاه
یکدرم شکر ... یکدرم قند ... یکدرم بیخ ... یکدرم ... یکدرم ...
... بریان یکدرم جلغوزه ده درم گوشت ... یکدرم ... یکدرم گوشت ...
... یکدرم گوشت مرغ خانگی یکدرم ... دو چیز باریک بس کرده ...
... مقدار دو درم غلوله بندد و وقت ... بخورد و معاینه کند قوت باه
و شهوت زیاده کند و ... بجرب آزموده است باه
و شهوت ... ده درم زنجبیل ده درم هلیله کلان ده درم فلفل دراز ده درم عاقرقرحا
ده درم قرنفل چهار درم مورج چهار درم ... مقدار چهار درم غلوله
بندد ... بخورد و بالای آن آب گرم بنوشد شهوت بسیار بسیار شود
پیغامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند که هر که این ... باشد ... و نقل
عاقرقرحا جلغوزه تخم ... جوز بویا از هر یک شش درم بس کرده ... یکدرم قند
... کرده حلوا کند هر روز ناهار ... درم بخورد و بالای آن ... شیر گاو بخورد ...
روز ... نکند قوت باه زیاده گردد ... علیه السلام ...
تخم شلغم تخم ... تخم ترب تخم ... تخم پیاز تخم ... از هر یک ... درم ... بخورد
بوقت حاجت یکدرم ... بخورد ... قوت ... گردد ... بیاید
... با روغن گاو ... بسیار
... کرده ... شود ... دیگر ... بیخ ... هر نوع ... بیخ ... بجز
... کند ... آماس خصیه ... زیره ... بیخ ... بر
بسایند

... خصیه ...
بسایند با کاجی ... دفع آماس ... سه بار ... کرده ...
در علاج مرض فرو رفتن خصیه باشد ... بیرون ...
پاره شود ... خصیه ... خصیه کلان شود ... آماس ...
... سیاه با فلفل دراز ... بخورد ...
فرو رفتن خصیه ... روغن گاو و روغن بید انجیر ... خصیه کلان شده
شده باشد ... بیهیل مقدار ... درم ... بابونه ... گاو ... بخورد ...
... باشد ... آماس ... خفقان ... دیگر ...
... روغن بریان کرده با شکر ...
با ... یکدرم شکر تری دو درم ... ماده گاو ... بخورد ...
نافع است دیگر ... بول ماده گاو ... تحقیق
... بخورد ... دفع شود
با روغن گاو بخورد ... با روغن بید انجیر ...
مذکور بادی دفع شود ... شدن یک خصیه ... بزرگ ...
... بر انگشت ... جانب ... باشد ... میان ...
... خصیه بزرگ شده باشد ...
... سر ... بر بندد ...
جهت دفع آماس خصیه صبح ... لیپ کنند ... انگوره ... بر ... بالا
خصیه ... پوست بیخ بید انجیر ... با شیر ماده گاو ... کرده ...
بالا خصیه لیپ کنند ... روز ... تخم ترب ... کرده ...
... بخورد ... خفقان قوت ...
... باشد ... شود ...
هر روز ... بیاید بخورد ... بیاید
پوست انار ... روز ... پستان ...
بند ... دیگر بیخ بید انجیر ... فلفل دراز
... هر کدام چهار درم ... بسایند ... بسایند ... جامه

شقاقل ...

... بر شاخ نبات ... با شوهر خود ... حمل کرد

... و بادام اول ... بعده ...

... بالا ... بعده ...

[illegible]

[illegible]

و بادام [illegible] چند بسفید و رخهای تره و حلوای تره و برنج بشیر و اگر [illegible] از این هم
زیاده تر شود و هوس مجامعت بیفزاید و گروهی را قوی کند [illegible] بستانند گوشت
بقدر حاجت و وقت بپزند بخته تو بر آتش نهند تا بجوش شود این گوشت را بر رون اندازند
تا بریان شود و بقدر حاجت نمک و زنجبیل با هم آمیخته بر وی کنند و بخورند تن را فربه کند
و کوفته بر وی [illegible] کنند [illegible]

[illegible]

پیک دیوانه

دفع زهر

[illegible]

قصب الذریره عود بلسان و در حیض ایارون و مصطکی ... بلیلجه و بسباسه فقاح اذخر

جوز بوا از هر یک سه مثقال ... کرده در دو رطل آب بجوشانند تا بنصف رسد پس صاف

نموده یک رطل عسل ... بگذارند و ... کرده

... بقدر ربع ...

و سوده اند ... حرارت ...

[illegible]

اسمک است عشبه از قلوموس است و بهترین سبز تر مروی گویند که بهمنت شیر دار ما مثل
اسم نباتیست شبیه بخشخاش بحری معروف به الیقی کش سغزی سکر عالم اسم هندی دام علقو
بست سیو نام هندی اسعد است سوره هندی توتیا است موک بهندی عاسی است همندی حماحاب
میخک اسم فارسی قرنفل است معنی حلبه است سیفشنجی بحبه است که در هند مران نامیل
وجوز بوا و قرنفل و امثال آن اضافه کرده باشند اسرنیا همندی بابونج است بفارسی
بابونه گویند در جمیع اجزاء مثل اقحوان است مکرر در کل که گل جکتر از آن در دوم گرم و در آخر
اول خشک و لطیف و محلل و مجذب و مفتح و مدر بول و حیض و عروق شیر و مقوی دماغ
واعصاب و باه و با قوت تریاقیه و ثقب بلغم و سوداء مرکبه و تنقیه سینه و درد جگر و
سپر و نزلات و امراض دماغ و محلل التهابات بعد و ایلاج کوش و احشاء و مقوی رحم
و احتباس حیض [illegible] و اخراج سنگ مثانه [illegible] اورام جگر و بودر یرقان
و اعیاء و مقوی منه سوداء و بلغم [illegible] نافع و طلاء او ملین اورام
صلبه [illegible] در طبیخ او [illegible] نطول آن [illegible] مفید و مفرح حلق و مصلح او
[illegible] اثار و خاریدن او [illegible] نافع و قدر شربتش تا سه مثقال
[illegible] مسموم و بدلش [illegible] اقحوان و [illegible] گرم تر و خشک و در افعال قوی تر از آن
[illegible] بمثقال با شراب العسل [illegible] باه است [illegible]
[illegible] گرم و محلل اورام بارده و مجفف و طلاء او [illegible] بلغم و سوداء و در
[illegible] است که از [illegible] رباح اعضاء [illegible]
[illegible] نافع و گویند [illegible] باعث [illegible] بهوام میشود
[illegible] فارسی است [illegible] شوکة البیضاء
و هو [illegible] جامع [illegible] بنابت [illegible] است
[illegible] الکشت [illegible] و منابت [illegible] سفید [illegible]
[illegible] شبیه [illegible] سوزن
[illegible] شبیه [illegible]
[illegible] فارسی است و تحقیق آن است که [illegible]
[illegible] که بهمنی

[illegible] گرم و خشک و گویند در اول [illegible] و ظهور حرارت او [illegible]
قوت باروه و مجفف و محلل است و [illegible] گرم [illegible] و مفتح [illegible]
سبب بلغم و سوداء [illegible] حیض و بول و معتدل حصاة و مفتح سده و محلل و با قوه
[illegible] مسموم و [illegible] سینه [illegible] و درد معده
و استسقاء و یرقان و [illegible] و محلل ریاح و درد [illegible]
تازه او [illegible] و درد و غذائی
[illegible] ورم [illegible] رفع [illegible] مقوی [illegible]
و بدلش [illegible] و قدر شربتش [illegible] دو مثقال و [illegible] از خواص
[illegible] و [illegible] بهوام [illegible] خلط [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] عشب [illegible]
[illegible] تر [illegible]
[illegible] زمین [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
عضل [illegible] صفیق [illegible] زمین [illegible]

بفتح اول و بکون ثانی [illegible] یا مانند نور [illegible] بسیار زود کرد و در بعضی طرف و کنار و رستنی است
[illegible] خشن دارد بار زردی و میل بطرف [illegible] داشته باشد مستقیم باشد مصفق نامند صالح
الکیموس کی اخلاط زود خون شود [illegible] حجاب اعتدال داشته باشد بسیار اخلاط مخلوط
او بقدر طبیعی باشد و خلط بد دارد و بهم برسد ضماد آنچه غلیظ القوام که مانع ورم
باشد در عضو مالیده [illegible] انکه موم روغن و [illegible] باشد طلا آنچه
از رقیق القوام بر عضو مالند طبیخ آنچه بجوشانند و آب او را استعمال نمایند طبیخ
نامند و [illegible] تازه طبیخ جواز کردن و طاعون که اشیا باشد [illegible]
لازم است [illegible] آنچه بر [illegible] باشد باب دوم در حب البان مذکور بوده باب سیم [illegible] مشغول
است با فتح نارجیل است بار سقطاریس [illegible] بار [illegible] بزرگتان است
باریقون [illegible] است بالیس نوعی از علیق است باروق بعربی سفیداج است
بالس [illegible] خشخاش [illegible] است بالیون ابالیون است باری [illegible] فلفل است
بار سطاریون [illegible] است بار [illegible] و بافتیون [illegible] است باد [illegible]
ابو [illegible] است باد الملک بفارسی نوعی از خلاف است بالکس بهندی لوف است مالی
بهندی [illegible] است بابرنگ بهندی برنج کابلی است بات بهندی زنبق است باک بهندی
اسپند است باج بهندی [illegible] است باثمر بهندی خرما است بابرو بهندی [illegible] است بال بهندی
[illegible] است بادل بهندی [illegible] است بالک بهندی اسفناج است باجن بهندی [illegible]
بار [illegible] بفارسی حجر است بار سیر و کوهی [illegible] است بالنگ اترج است بادیان بفارسی
رازیانه است بادیان رومی بفارسی انیسون بار [illegible] بفارسی [illegible] است [illegible]
ذوفو است بابونه [illegible] بفارسی اقحوان است لوز بادام است بار درخت گز بفارسی
ثمرة الطرفا است بار درخت سرو بفارسی جوز السرو است بار درخت بقم بفارسی عیون الدیک
بار [illegible] بفارسی [illegible] باغ [illegible] نامند بار درخت سپیدار بفارسی [illegible] است
بار درخت عود بفارسی [illegible] است بار [illegible] اسم ترکی [illegible] است با [illegible] ترکی [illegible]
است بادام کوهی بفارسی [illegible] است [illegible] ترکی ساق الجذاع است با
ترکی بزر البنج است [illegible] ترکی [illegible] است [illegible] ترکی [illegible] است با [illegible] ترکی اسم [illegible] است
باقر بغره اسم ترکی [illegible] است [illegible] بهندی [illegible] است [illegible] طربلات [illegible]

شاهسفرم

شاهسفرم است بیخ بهندی [illegible] است و در بعضی [illegible] و حشیش گویند بهندی [illegible]
[illegible] ترکی فانیذ است و بفارسی [illegible] طیور گویند بهندی بنگ [illegible]
[illegible] بهندی [illegible] است [illegible] بهندی [illegible] است شاه [illegible] است [illegible]
[illegible] است نجم ثمرة الطرفا است بیخ بهندی [illegible] است [illegible] بهندی [illegible] است
اترج است [illegible] بهندی عقرب است [illegible] الغرب است [illegible]
[illegible] است [illegible] طبیعت [illegible] و آن نبات است [illegible]
او سبز و برگ وی مایل بسفیدی [illegible] مثل [illegible]
و از بعضی [illegible] مثل شلغم و [illegible] سیاه و [illegible] و او را بخور مریم نامند و
[illegible] سیاه و [illegible] از آن بیخ و ثمره او [illegible] عصاره او قوی تر از بیخ او است و [illegible]
و طبیعت [illegible] دارد و [illegible]
و سیاه [illegible] مثل [illegible] بخلاف بخور مریم [illegible] اول [illegible] گرم و خشک [illegible]
و مفتح [illegible] مسقط جنین و [illegible] حیض و عرق [illegible]
[illegible] عروق و دفع فضول از [illegible] بدن و [illegible]
[illegible] بلغم و خلط غلیظ و [illegible] کننده و تقویة
جاذب است [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

و بشاخ [illegible] بیرون و زیاده [illegible] و برگش شبیه ببرگ [illegible] و از آن بسیار ریزه تر
و با [illegible] کلش زرد و سفید می باشد و با عطریت قوی و با ثقل [illegible]
و مخصوص کوهها که باران در آنجا بیشتر [illegible] و اکثر اطبا [illegible]
[illegible] بسته اند و بعضی از صفات [illegible] و صفات او در قیصوم
مذکور ساخته اند در اول دوم گرم و خشک و ملطف و مفتح و مدر بول و حیض و معرق [illegible]
[illegible] اقسام گرم معده مجرب است [illegible] طبیخ او [illegible]
جهت احتباس حیض و بول و عسر ولادت [illegible] و اخراج [illegible]
جهت درد سینه [illegible] و تقویه دماغ [illegible]
حیض و بول و تحلیل اورام [illegible]
و زکام [illegible] جهت دفع فضلات رحم [illegible]
[illegible]
[illegible] لغت یونانی و بمعنی دواء العقرب [illegible]
[illegible]

مجرب بهم رسیده باشد نافع خصوصا با بنفشه و اصل السوس و عناب و [illegible]
زبان باشد و بنفشه [illegible] زیاده از یک دو جوش نباید داد [illegible]
المزاج و مورث [illegible] بنفشه و کثیرا [illegible]
و مصلح خشخاش صمغ و کثیرا و قدر شربت تا پنج مثقال [illegible] مطبوخات تا ده درهم و بدلش
[illegible]
صمغ و عناب [illegible] بنفشه [illegible]
[illegible]

[illegible]

بخور السودان بهند رست نامند ... هست متشبک بقدر سبزه و شاخهای او متشبک مایل
بلاجورد و گل سفید و بار رطوبت است که بدست بچسپد در دوم گرم و خشک و مسکن مغص
و ریاح غلیظ و مفتح و لبه عرق النسا مجرب دانسته اند و ضماد مطبوخ او با روغن
محلل اورام سپله و بلغم و سودا و ... و مصلحش صمغ عربی و قدر شربتش
تا یک مثقال [illegible] بدانکه تا اثر دوا بالذات یا بکیفیت است و غذا را بالذات
تاثیرش بکیفیت و تاثیر او در مزاج معتدل منحصر است ... در مرتبه هر در قدر اعتدال
بعد اندازه و به بدن معتدل و متغیر شدن او لا کیفیت ... اگر ... تغیر
محسوس از اثر او بیابد و از تکرار و زیادة مقدار اثر بقدر ... محسوس شود ...
گویند و اگر تغیر خفی دهد و از تکرار استعمال و زیادة بحد ظهور رسد در درجه اول نامند و اگر
تغیر ظاهر غیر خفی دهد در درجه ثانیه و اگر نهایت تغیر دهد و بحد افساد طبع نرسد در درجه
ثالثه و اگر طبیعت را فاسد سازد و بحد هلاک رساند در درجه رابعه نامند و هر یک از درجات
ثلثه دیگر در کتب قدما و متاخرین ملاحظ شده و ... جنانچه
بمرها ثابت شده که معتدل حقیقی ممتنع است ... کیفیت ... محسوس
در عرض معتدل بمجاز خواهد بود ... زیاده ... کیفیات
که اول مرتبه احساس است در درجه اول نامیده اند و ... و در درجه دوم
القیاس تا درجه چهارم که مرتبه افراط تاثیر است ... در درجه دوم مثلا
حار غالب خواهد بود و در سیوم سه چندان و در چهارم چهار چندان و شدة و ضعف کیفیات
و در مرکبات امر بدین حیثیت چنانکه در فلفل و گندم ... کثرت و قلت
اجزای حاره هر یک ... بر سایر اجزای ... هر یک ... فعل ...
و در مزاج معتدل که بتجربه و قیاس مقتضی ... یافته ... مقدار ...
از دوا ... احساس کیفیت در مزاج ...
قلت و کثرت مقدار از دوا ... کیفیت ... محسوس ...
قلت و کثرت و کمیت باعث اشتباه ... مزاجی مرکبات ...
بحسب ... مراتب اربعه تا اثر کیفیت غالب ... مذکور شده بیان
نموده اند که چون بدن مشتمل است بر ... مثل معده و ... مانند عرق و بر اخلاط
محصوره در عروق و بر رطوبت ثانیه محصوره در عروق شعریه ... و بر
اعضا و روح و در جمیع اجزای مذکور ... پس ... افراط

والتفریط

والتفریط باشد ... خالی از آن نخواهد بود که ... کیفیت ... تاثیر در ... اول
... مفقود الاثر خواهد شد که معتدل عبارت از ... باقی خواهد بود و
پس اگر تاثیر او منحصر در روح ... و ... در ... اول
و اگر در روح و اخلاط تاثیر کند در درجه دوم و اگر در روح و اخلاط و رطوبت ثانیه تاثیر
نماید در درجه سیوم و اگر تاثیر او در روح و اخلاط و رطوبات ثانیه و اعضا ... اگر
تاثیر ... در درجه چهارم و اگر تاثیر او ... مرتبه چهارم ... قاتل ... که ... محصوره
... تا اثر ... و قوة ...
... بتریاقیه ... مراتب ... منحصر ... مرتبه ...
[illegible]
موجب افعال ... و ... الحقیقة افعال او ...
افعال کلی ... مثل تسخین و تفریق حار و تبرید ... بارد و نرم کردن و سیلان
و ... رطب و خشک کردن ... هر یک ... صفات مخصوصه
... افعال ... مثل تفتیح و تشدید ... و تحلیل ... و اغذیه مفرده را
صفات منحصر است ... صالح الکیموس کثیر الغذا ...
... لطیف ردی الکیموس کثیر الغذا ... لطیف صالح
الکیموس قلیل الغذا ... لطیف ردی الکیموس کثیر الغذا ...
... غلیظ صالح الکیموس کثیر الغذا مانند گوشت ...
... مثل شراب ...
... تناسل ...
... اخراج ... اغذیه و فضول ... مانند بول
... اخراج فضول اعضا ...
رطوبات ... اخراج کند ... اخراج فضول ...
... اخلاط ...
... اخلاط ... حرکت ...
... حرکت ...
... تقلیل ...
... منع ...

الرفع کند مثل سفیداب یا بسبب لزوجت باعث تسدد یا گرد و مانند لعاب‌ها **مبرد** آنچه بالفعل یا بسبب نقوذ و اوراطوبت لزوجت باشد که بسبب سیلان نمود کرده مثل آبگینه شسته **مجفف** بر [illegible] طبعت را [illegible] تفریح بسیار [illegible] تفریح باقی شود مثل جدوار و مثل [illegible]

معطش هر چه بقوه نافذه و [illegible] سوداوی [illegible] بجانب [illegible] و بسبب [illegible] عطش حادث گردد **مصلح** آنچه اصلاح حال یا کول و مشروب نماید اعم از آنکه از رفع مضرت کند یا [illegible] حفظ قوه یا کم حدت او کند یا بدرقه بجهت وصول او باعضا گردد **ملحم** هر چه منع [illegible] جراحت کند و رطوبت [illegible] زیاده سیارد مثل موم روغن

مدمل هر چه بسبب تجفیف و تکثیف رطوبت سطح جراحت را التزاق و چسبنده گرده و پوست را بهم آرد و مانند دم الاخوین **مفتح** آنچه بسبب تحقیق اللطف و تعدیل مزاج کردار و موضع جراحت و گوشت منعقد [illegible] بگوشت کند و او را منبت اللحم نیز گویند **منفخ** بهمزه یا بتقیه مراد و قاتل آنچه مجامد باشد و سیلان کند رقیق القوام باشد **مرار** هر چه کنده **معرق** بفتح اول و کسر ثالث نامکر سرو و اتجار و گلها هر چه هموار نبوده [illegible] داشته باشد آنرا معرق گویند

مفتت خمیده و کج [illegible] **مفتح** خاییدن جز [illegible] **معطس** هر چه خاییده باشند مثبت آنچه خوان [illegible] یا منعوم مراد و قاتل مسکن [illegible] **مفرح** آنچه تفریح نبا با نباشد **مخشخش** بر جا [illegible] حرکت دهد مفرح [illegible] از اعضا [illegible] و در ملک عضو نکند **مرهم** آنچه بسوهان خورد و کرده باشند **مرعوق** [illegible]

ناصح آنکه جذب رطوبت بسیار کند اعم از آنکه مبا فقد او [illegible] باشد مثل [illegible] یا [illegible] جز العفیح [illegible] مانند تخم نبات [illegible] مراد [illegible] و او را دوبه مراد خود در [illegible] باشد **نفاخ** هر چه در او رطوبه [illegible] باشد و از حرارت بدن تحلیل [illegible] مانند مغز [illegible] گوزه در [illegible]

ناطب [illegible] در [illegible] نفوخ [illegible] جوش [illegible] آنچه [illegible] دوم [illegible] شده باشد [illegible] رین یا [illegible] **روادع** بعض [illegible] از آن [illegible] و گذاردن [illegible] و سبب [illegible] هضم [illegible] مثل مصطکی

وریزنده

وریزنده باشد و باندک فشردن ریزه ریزه شود مثل [illegible] عاریقون با ماننگ بار **مستی** لغت یونانی و بمعنی [illegible] بجهت رفع [illegible] اوست [illegible] و [illegible] [illegible] از زبانه و [illegible] و از آن [illegible] و مابین بیخ [illegible] و [illegible] ودر غلاف دو طبقه و از [illegible] بوجه [illegible] در طعم تحده و [illegible] گرم و در اجزا [illegible] و محلل [illegible] و مقطع [illegible] فضلات [illegible] معده و گرده و مفاصل [illegible] و مجفف با اعتدال و طبیخ [illegible] و برودت [illegible] و [illegible] رفع [illegible] نافع و [illegible]

[illegible] دیوانه گزیده باشد یا [illegible] و ضماد [illegible] با عسل [illegible] و [illegible] از [illegible] بقدر [illegible] جگر [illegible] و مصلحش [illegible] و [illegible] خوردن از [illegible] و جالینوس فرموده [illegible] تا [illegible] مثقال عسل [illegible] یا [illegible] و [illegible] دیوانه گزیده کنند [illegible] که [illegible] مثل [illegible] در اعضا [illegible] جامع الطالع [illegible] جامع الادویه از محمد بن احمد نقل میکند [illegible] گیاه در [illegible] مانند [illegible] مقوی باه و [illegible] زنان [illegible]

ریبش [illegible] مخالف و [illegible] گرم در دوم [illegible] و با قوه بارده [illegible] اخلاط و [illegible] مقوی جگر [illegible] و مفتح و با قوه [illegible] جرم او با شراب [illegible] و [illegible] بجهت [illegible] همین خاصیت و [illegible] جگر [illegible] بجهت [illegible] و [illegible] و [illegible] قولنج [illegible] و تقویه [illegible] مانند [illegible] و در جمیع افعال مانند [illegible] کلاب [illegible] تخفیف رطوبت [illegible] و از جرم او دو مثقال [illegible] و [illegible] عسل [illegible] گوشت خام [illegible]

زبده و اقسام باد یا بغایت نافع بجهت دود الثعلب و داء الحیه و تحلیل خنازیر و اوجاع
سپرز سینه بارده نافع و خوردن گوشت او بر سیاله یکسال بجهت سموعات [illegible] و بلغمی
و ضعف بصر و درد عصب و برص و منع زیادتی خنازیر و تقویت [illegible] حیوان و [illegible]
و طول عمر [illegible] جمیع الحیوان [illegible] و نقره و برنج [illegible] در حب سهل [illegible]
اسهل است و از [illegible] گویند [illegible] الرزم [illegible] حب [illegible] الطیب است اگر [illegible]
بمقدار [illegible] آتش است [illegible] بنوبت [illegible] بغایت [illegible]
نصف آن یا آتش [illegible] کل افشان [illegible] معلوم گوشت [illegible]

فصل اول

بیست فصل اول در بیان [illegible] احراق او [illegible] باید [illegible] احراق بجهت اشتغال [illegible]
بس است اگر جسم [illegible] عرض [illegible] جسم [illegible] ترکیب [illegible] الطبع خواهد
بود و اگر مفارقت [illegible] بس اگر [illegible] الجسم [illegible] تحلیل باشد [illegible] احراق برودة [illegible] و از
غایت احراق [illegible] رسد [illegible] الطبع [illegible] تحلیل
باشد از برودت [illegible] حرارت [illegible] احتیاج با احراق [illegible]
مثل [illegible] و یا بجهت تلطیف او است مثل [illegible] یا بجهت دفع سمیت مثل [illegible] و یا بجهت دفع اجزا
غریبه است مانند بوره و یا بجهت تقویت [illegible] منافع [illegible] بجهت [illegible] شده نفوذ در احراق
اشیا [illegible] مختلف [illegible] مثل نمک و بوره و احجار [illegible] در احراق
کنند [illegible] نباتات و [illegible] و حریر و [illegible] ولی احراق [illegible] مراد [illegible]
محرق باشد باید بعد از احراق اثر [illegible] استعمال بوده [illegible] تکلیس [illegible] از تکلیس
است [illegible] سریع [illegible] جسم [illegible] قابل [illegible] باشد و [illegible]
احراق مانند آهک قابل سحق کرده و او [illegible] اعم از آن است که با احراق باشد
یا [illegible] احراق زرنیخ [illegible] زرنیخ [illegible] کرده و در کوزه [illegible]
کرفته [illegible] سوراخ [illegible] کوزه [illegible] بخار بیرون رود و در آتش گذارند [illegible]
دود سیاه برطرف شده سفید [illegible] آتش بردارند احراق زاج [illegible]
صلابه کنند و در کوزه [illegible] بطین الحکمه کرده یا در بوته [illegible] کذاشته [illegible]
نموده در آتش [illegible] کذارند [illegible] سرخ گردد احراق [illegible] و مرجان و کهربا
و امثال آن هر یک را باید [illegible] ریزه کرده و در کوزه مطین بگل حکمت کذاشته [illegible]
در تنور یا در تنور [illegible] روز دیگر بردارند احراق یاقوت و [illegible] و تحقیق و

[illegible]

7 [illegible]
کرده باشند
2 [illegible]

و احجار صلب هر یک را بقدر نخودی ریزه کرده و در سفال نو یا در بوته کذارند و سفال
و یا بوته دیگر پوشانیده بسوراخی جهت اخراج بخار باید که [illegible] در آتش تند بقدر [illegible]
شدن کذاشته بیرون آورده در آب اندازند و مکرر بهمین عمل کنند تا بحد [illegible] زود
[illegible] قلعی و سرب بعد از آنکه رصاص [illegible] را بسیار [illegible] بار یک
کرده [illegible] بالا [illegible] قدر [illegible] باید که باز
[illegible] مثقال [illegible] زیاده [illegible] آتش ملتهب کرده [illegible]
شود [illegible] سرب قلعی [illegible] بخار [illegible] هلاک [illegible]
یا در تنور [illegible] سفید [illegible] تنک باید [illegible] کرده
و [illegible] آتش [illegible] حرکت [illegible] احمر [illegible] آتش
[illegible] نسوز [illegible] احراق [illegible] با [illegible]
[illegible] آهن و فولاد [illegible] و امثال [illegible]
[illegible] بسیار باریک [illegible] کرده [illegible] بگذارند [illegible]
[illegible] استعمال کنند [illegible] آهن [illegible]
[illegible] در آب [illegible] فرو [illegible]
[illegible] قلعی [illegible] نقره باید که نقره [illegible] ریزه کرده [illegible]
بار دیگر [illegible] قطع نمایند [illegible]
[illegible] آتش [illegible] سوخته [illegible]
و بسوزانند و گویند [illegible] احراق [illegible] سفال کرده [illegible] کذارند [illegible]
[illegible] در کوزه مطین [illegible] تنور یا در تنور کذارند [illegible]
[illegible] کرده [illegible]
[illegible] احراق [illegible]
[illegible] برطرف شود [illegible]
[illegible] در کوزه مطین کرده [illegible]
[illegible] کوزه [illegible] سفید کرده [illegible]
[illegible] احراق [illegible]
[illegible] احراق [illegible]
[illegible] سفال [illegible] آتش [illegible]
قابل سحق کرده [illegible] کرده [illegible] ریزه کنند

[illegible]
[illegible]
[illegible]

و احراق نمایند **احراق** عود باید که عود را سوهان کرده و در ظرف سفالی چندان در آتش گذارند که
تا زغال گردد و احراق بولس که ... خشخاش ... و ... تو ابریشم ... و هر گاه خواهند که
خاکستر شود ... استعمال نمایند ... باید ... تا خاکستر گردد **احراق** سلحفات
... احشا او را بیرون کرده و در کوزه مطین ... داده چندان در تنور یا در تنور بگذارند
که سفید گردد **احراق** خطاطیف ... و ... را بعد از ذبح از ... پاک کرده در کوزه مطین
با ... تنور ... بگذارند که بسوزد **احراق** عقرب ... عقرب ... از علامات ... است
و ... در ... مطین کرده یا در ظرف ... با آتش معتدل ... یا در تنور ... بگذارند
بگذارند احراق ... جهت ... احراق خطاطیف ... و گویند ... در کوزه
... باشد ... بگذارند ... که ... شده ... تخلیق ... احراق
... چند بار ... پاک کرده ... با آتش ... بنهند ... و
و چند بار ... که ... آب ... بگذارند ... سوهان کرده در ظرف
... تا ... نمک ... بود ... سفیده ... تا
[illegible] ... را ... قند ... یعنی ... و گویند ...
... و آن ... و ... سبز زاده ... باشد ... و آن ... ساق ...
و ... باشد و برگش شبیه ببرگ ... و ظرف ... سفال
برگ ... سبز ... و ... در دوم گرم و در سیوم خشک و لطیف و محلل
و مفتح ... و ... و ... و ... و ... و ... و ... و ...
... و ... گویند
مجرب ... و ... و مصلحش ... و ...
... و گویند مرجان ... معدل ...
... و ... اعتقاد ... که ... است و ...
... نموده ... اصول ... عبارت از ... و ... و ...
[illegible] ... افعی ... الملک ... الاخوان ...
عبارت ... الاسما ... مرض ... القلب بیضاء ... است ...
... الطیفون ... یعنی ... الکواکب ... ماشد ...
... سیاه ... حسن ... فیل ... و ... ابوعلی ...
وورد و هران

و ورد و هیران آن برگ ... و مجبوری ... و ... شبیه ... و برگ ... ساق او ... و ورد از
و در ... و تخمش ... و ... و در دوم گرم و خشک ... با قوت ... فی الغرض و محلل و ... و ضماد
برگ او جهت ورم حار ... و ... و طلای ... جهت ... در
جالیس ... ورم ... بغایت ... و ... جهت خناق و ... اطفال
نافع است و قدر شربتش ... **[illegible]** ... نامند و آن ...
... ساق ... سفید ... تخمش ... میباشد و با ...
در اول گرم و خشک و محرق و در دوم ... و در سیوم ... و ضماد او جهت ...
... و ... خنازیر ... و ... و با ... و ... جهت
... و تلیین صلابات ... و بار ... جهت ...
... و ... محلل ... و ...
... اخلاط غلیظ ... گرم ...
... الدم و ... و ... و مصلح ...
... معده و مصلحش ... و قدر شربتش تا ... و ...
نافع ... و ... **[illegible]** ...
... است ... و ... او ...
... و ... و ... و ... سبز ...
... سیاه و ... و ...
... سفید ... و سیاه ... گرم ... و ...
و ... آن ... مسهل ... و قدر شربتش ...
... است ... و ...
و بیاض نافع **[illegible]** ... **[illegible]** ...
... **[illegible]** ... **[illegible]** ...
... گرم و ... و ...
... باشد ... **[illegible]** ... **[illegible]** ...
اسم ... است ... **[illegible]** ...
... سیاه ... و بار ... و اهل ... اعتقاد ...

... **[illegible]** ...

که چون چند روز با صابون سبک نمایند قلع جرب میشود و بهترین او اصفهانی است
و در دوم سرد و در سیوم خشک و گویند در چهارم خشک است و بعد از آن درجات در اول
او اختلاف نموده اند قابض و مجفف قوی با قوة سمیة و قاطع جریان خون از جمیع
اعضا و مقوی جگر و تحمیل او گوشت زیاده و جهة تقویت باصره و حفظ صحت چشم
و رفع حرارت و رطوبت و قروح و اندمال و التیام و سایر قروح اعضا و با اندکی نمک
مقوی باصره بیرون و کحول او جهة قطع جریان حیض و اخراج مقعده و ضماد او بر شکم
و نصف بیرون جهة قطع رعاف که از حجب دماغ باشد و با پیه تازه جهة سوختگی آتش و بار و حنا
جوز [illegible] طلا کنند جهة کشتن و رفع قمل و ذرور او جهة رفع جراحات تازه و قطع
خون و قروح ذرور و حنیره و طبقه قرنیه چشم بغایت مفید و محرق که با پیه بر سوختگی آتش
گذاشته باشند تا شعله او گشته بسوزد لطیف تر و مغسول و الطف است و با مروارید [illegible]
[illegible] و سنگ جهة [illegible] و بیاض چشم مجرب و با حضض و سماق جهة [illegible] و جرب [illegible]
مجرب و مقرح و مفاصل و [illegible] او قاتل است و بدلش آناره و مصلحش شکر و کثیرا اثل
بلغة عربیه اسم نوع بزرگ درخت گز است بقدر درخت بید و عظیم و ثمرش به
شکوفه بقدر نخود و بزرگتر از آن و تیره و رنگ مایل بزردی و در جوف او [illegible] ریزه
بهم چسپیده و گویند اثل است و [illegible] و عدویه و ثمرة الاثل نامند و جامع ابن
بیطار و جامع بغداد [illegible] ظاهر میشود که [illegible] اقسام سرد گویی و طرفا و اثل اقسام
گز است و جوز الاهمل غیر ثمرة [illegible] و ثمرة الطرفا است و اثل در اول سرد و در دوم خشک
و با قبوضت ملوحت و مرارة و مطبوخ بیخ شاخ و برگ او جهة جذام و [illegible] و جرب
و منع [illegible] مفید [illegible] سرکه و شراب [illegible] جگر و [illegible] ورم آن و طبیخ [illegible]
و پوست انار [illegible] مقام [illegible] و [illegible]
و مضمضه او جهة درد دندان و ضماد او جهة تحلیل ورم جگر و بخور او [illegible]
[illegible] اطلا [illegible] ریزه [illegible] و [illegible] است او [illegible]
او جهة خروج مقعده و تقویت معده [illegible] نافع و در قطع خون [illegible] اعضا [illegible] او
مجرب و قدر شربت از طبیخ او تا [illegible] مثقال و از عصاره او تا [illegible] مثقال [illegible]
معده و بدلش [illegible] و مصلحش صمغ عربی و [illegible] نقیع او [illegible] روز [illegible]
بیو شد

بیو شده و از عقب او و مانع و نان میده تناول نمایند باعث فربهی بدن و [illegible] و
و تنقیه رطوبت فاسده آن میشود و چون صندل و [illegible] جوشانیده آب او [illegible]
بقوام آورند جهة تقویت معده و اعضا و غذا و اعصاب و سیده و [illegible]
و جهة معده نافع و چون گلاب جوشانیده و در چشم بچکانند جهة رفع مواد و تقویت
اجفان و حدة بصر مفید و [illegible] او جهة قطع خون جراحت و بیرون گوشت زیاده
[illegible] او جهة [illegible] و [illegible] رنگ خساره رفع [illegible] او جهة رفع رطوبت
[illegible] و [illegible] او [illegible] آن جهة تقویت [illegible] دندان و
ضماد و مطبوخ او در سرکه و آب [illegible] نافع [illegible] و مصلحش [illegible] و قدر شربت
[illegible] اثلق
[illegible]
[illegible]
[illegible] بیض و [illegible] سفید مایل [illegible]
[illegible] و بعضی سیاه و [illegible] و [illegible]
قاطع [illegible] در دوم گرم و خشک است و گویند در سیوم خشک است و بعضی در دوم
سرد و در اول خشک میدانند و با قوة قابضه و محلله و مفتح سده و مدر حیض و [illegible]
لطیف [illegible] و مجفف منی و [illegible] و زیاده کننده شیر و جهة [illegible]
[illegible] و سده جگر و سپرز و جراحات [illegible] عصب و [illegible] و در سپرز
و ورم [illegible] و [illegible] نافع و [illegible] مطبوخ او در سرکه [illegible] و
[illegible] شقاق مقعده و [illegible] و برگ او با [illegible]
جهة ادرار حیض و [illegible] و طبیخ او جهة [illegible] مقعده و [illegible]
صمغ عربی و قدر شربت [illegible] مثقال و گویند [illegible] وزن آن [illegible]
عدد از برگ او مسهل قوی و مجرب است و گویند [illegible] کردن [illegible]
مانع احتلام و قاطع [illegible] است [illegible] نوعی در عربیه بالف ممدوده بلغة [illegible]
درختی است برگش از برگ [illegible] و شکوفه او چون [illegible] کرده
[illegible] و [illegible] شبیه [illegible] و [illegible] دو درم [illegible] او را
[illegible] خشک [illegible] و باد و [illegible] نبات [illegible] شود [illegible]

بسیار از سوداویت [illegible] و ترشی میدهد او بجهة تفتیت سنگ مثانه مجرب دانسته اند و مدر بول
و حیض بسیار و علل مثانه نافع و کشنده کرم معده [illegible] او بجهة گشودن خون بواسیر و بسیار [illegible]
دندان و رفع کرم [illegible] معقد و قرحه [illegible] بجهة گشودن حیض و اخراج جنین مرده [illegible]
او بجهة صرع و نسیان [illegible] کشتن کرم و دندان [illegible] و طلای او [illegible]
زخم [illegible] و قطور او بجهة ثقل سامعه مفید و قدر شربتش از یک مثقال است [illegible] مضر
و مصلحش [illegible] مصلح کتیرا [illegible] سوداویت [illegible]
[illegible] بفارسی [illegible] زعفران [illegible]
[illegible] و در دوم گرم و در اول خشک [illegible] در سیوم گرم [illegible]
[illegible] منضج [illegible] قوت [illegible] و محلل [illegible]
منجمد مطلق و ضماد او [illegible] بجهة [illegible] طلای او [illegible]
[illegible]

در جمیع اعضا [illegible] ورم رحم [illegible] مفاصل [illegible]
درد دندان و تقویت لثه و رفع رطوبت [illegible] مفاصل
بارده [illegible] مفید [illegible] بفارسی [illegible]
[illegible] و بسیار [illegible] سیوم گرم [illegible]
[illegible] مبدل مزاج [illegible] احراق اخلاط [illegible]
ورم [illegible] امراض بارده عصبانی [illegible] و ضماد او [illegible] کلف [illegible]
و مفاصل و امراض بارده مفید [illegible]
شربتش از یک مثقال [illegible]
[illegible]

وبیست راست را جر روی او بکذارند بلطف جرز عظیم رسید و از صدمه [illegible] نکاه دارد
با خوف سقاط لطف بشیوع **تعفن بسامعه بیان مفعل** هریک و صفات و افعال آن [illegible]
حروف بدین ترتیب است الکان یعنی بیخ است یعنی حرکت دهنده عضو [illegible] بسبب افراط تحلیل
وجلا و تفرق و تعفن و نقصان جوهر عضو [illegible] باین اسم نامند اصل یعنی بیخ است
[illegible] از گیاه باشد **الغصان** یعنی شاخهاست مخصوص شجر و گیاه [illegible]
[illegible] التحلیل یعنی تا جدا [illegible] اجزای آن [illegible] مراد [illegible]
وبهار [illegible] کالبین جمع احکام یعنی [illegible] ادویه جمع دوا [illegible]
[illegible] مراد از [illegible] عضو [illegible] باشد [illegible]
باشد [illegible] کشیدن اجزا [illegible] بسیار [illegible] باشد
یعنی [illegible] حرارت و قبض باشد [illegible] خوانند بعضی [illegible]
و [illegible] بطایخ [illegible] آن [illegible] باشد [illegible] نامند [illegible]
[illegible] استعمال نمایند مثل [illegible] و [illegible] اشجار [illegible] باد [illegible] تریاق
کویند [illegible] و ممنوع [illegible] است [illegible] بعض الفور نامند [illegible]
[illegible] در علاف و در [illegible] باشد مثل [illegible] باکوره [illegible] میوه [illegible]
[illegible] اول [illegible] اول [illegible]
[illegible] **نقه** [illegible] مراد از [illegible] باشد [illegible]
[illegible] بسیار [illegible] تریاق [illegible] تریاق [illegible]
او باشد [illegible] حفظ قوه و صحت مزاج و روح [illegible] دفع [illegible] سم [illegible] باین اسم نامند
وکویند مخصوص [illegible] و [illegible] کویند [illegible] حفظ قوه [illegible]
تریاق [illegible] [illegible] شراب [illegible] تعلیق [illegible]
[illegible] کویند [illegible] طعم [illegible]
[illegible] مراد از [illegible] بعضی [illegible]
[illegible] رفع کردن [illegible] حوزه [illegible]
با [illegible] اجزا [illegible] صعود [illegible] لطیف [illegible] **ش** [illegible]
و مراد از [illegible] نباتات [illegible] درخت و گیاه باشد [illegible] مثل [illegible]
و امثال آن **نقیل** یعنی گران آمدن بر طبع و در فعل بوده [illegible] النزول [illegible] باشد **ع**
[illegible] بیخ [illegible] جرعضو [illegible]

جالی

جالی یعنی پاک کننده است و فعل او رفع کردن رطوبات از عضو [illegible] از سطح عضو مانند
[illegible] و هر جالی ملین طبع است [illegible] بسبب [illegible] یعنی [illegible] بطرف [illegible]
فعل او رفع کردن رطوبات [illegible] و فعل [illegible] فضلات [illegible] بسبب حرارت [illegible]
[illegible] مثل [illegible] و [illegible] و بیکان [illegible] مثل [illegible]
[illegible] یعنی [illegible] شده است [illegible] و سیلان باشد و بالفعل [illegible]
[illegible] جمع [illegible] جفاف خشکی [illegible] یعنی [illegible]
و فعل [illegible] تقطیع و [illegible] و [illegible] تحقیق و [illegible] صفرا و [illegible]
[illegible] و [illegible] اعصاب [illegible] با تحلیل [illegible]
باشد [illegible] نامند [illegible] زبان [illegible]
حرارت [illegible] کننده [illegible] نامند و فعل او [illegible]
[illegible] و محبوب [illegible] زبان [illegible]
[illegible] **تنقیه** و **تخفیف** و [illegible] و **تلطیف**
[illegible] حرارت [illegible] یعنی [illegible] و فعل او مثل افعال [illegible]
[illegible] حلاوت [illegible] بخلاف
[illegible] باشد [illegible] و [illegible]
[illegible] گیاه [illegible] کویند مخصوص [illegible]
[illegible] شده [illegible] یعنی [illegible] الهواء است [illegible]
[illegible] نامند [illegible] آنکه [illegible]
[illegible] و [illegible] سینه و جگر و زهره و [illegible] اقسام آن
معده و [illegible] و معده حار [illegible] الدم [illegible]
[illegible] نافع [illegible] مفاصل [illegible]
[illegible] و [illegible] اعضا [illegible]
[illegible] و [illegible] رطوبات [illegible]
[illegible] است
[illegible] استعمال [illegible]
[illegible]

اورا چون شاییده باشند صحت [illegible] کوشش [illegible] بسیار نافع و گویند [illegible] سبز [illegible] مطلق
کل الارض و قدر شربتش از عصاره او [illegible] مثقال نیم تا [illegible] مثقال [illegible] برگش تا پنج مثقال
و بدلش [illegible] منقول است که نوعی از [illegible] العالم می باشد و قد
[illegible]

[illegible]

و در جوف او کنند و بشته بپزند و تخم را بخورند مسهل اخلاط غلیظه و معدل آن و جوارش کوبیده او را
با طرون بقدر ربع آن ... موضع داء الثعلب ... با آن چندان بمالند ...
... موی او بروید و اگر محتاج به تکرار باشد تکرار عمل نمایند ... از نصف وقیه
در روغن زیتون بجوشانند تا ... و آن روغن را صاف نموده ... کف پا ... بمالند
... بامداد ... همین عمل نمایند ...

[illegible]

[illegible]

باطلاط مرکب القوی بحرارة و یبوست در دو غالب و محلل و منضج و قابض و مجفف و ملطف
و مقوی اعضا و ملین اورام و شقیقه و جبین [illegible] نزلات و ورود جگر و معده
و سپرز و امراض معده شربا و نشما و نافع و جهت تحلیل فضول باطنی و طلاء او بجهت
او باسفیفج جهت اورام مرکبه و حاره جسم و رحم منعقد قضیبین و مطبوخ او با
شراب جهت قروح شدیده سپرز و با افتیمون جهت ورم جگر و سپرز و معده و قطور
عصاره او جهت [illegible] و آشامیدن سه درهم او با تخم او مفتح
نافع و عصاره او با زعفران در تسکین کل خیزران مجرب و طبیخ او جهت ربو و تفتیت
حصاة و حقنه او جهت تقویت امعا و تنقیه و تسکین درد امعا مفید و شراب او مغز
انثیین و مصلحش عسل و الحجر و مویز و قدر شربتش تا دو مثقال و از عصاره او
درهمی است و بدلش با بنجج نیست [illegible] ده عدد [illegible]
بلیل [illegible] شامند التخمص و رنجب [illegible] زرنیخ و موی سوخته است
شرب او جهت منع سفید موی و استسقا و رفع سموم قتاله و ریز [illegible] سنگ گرده و
مثانه و ربو و بهق و اکحال او جهت بیاض و قطور او با روغن گل جهت درد دندان و
زیاده و زرد آب و ذرور او جهت [illegible] الدم و تخفیف جراحت و منع زیاد
زخمها و قروح خبیثه و سیاهیه مجرب و بول [illegible] ظرف [illegible] بسیار
جهت بیاض [illegible] و طرف نافع الجذام لغاریب الکدان و بلغم [illegible]
تخم نبات است [illegible] مثل [illegible] سفید و بعد از رسیدن سفید و [illegible]
و بسیار [illegible] و ساق [illegible] و تخمش [illegible] و منبع [illegible]
[illegible] سیاه و [illegible] مثل [illegible] سوخته [illegible]
[illegible] ضعیف تر از [illegible] سفید [illegible] انکوزه و
سیاه او را [illegible] سفید [illegible] بهتر از سیاه در سیوم خشک [illegible] بول و حیض
[illegible] کرده و روده و ملطف اغذیه و محرک باه و مقوی معده و مقطع بلغم و محلل
ریاح و جهت [illegible] تقویت [illegible] و رفع [illegible] اغذیه غلیظ
[illegible] اخلاط غلیظ [illegible] سپرز و سکنجبین او با [illegible] مجرب
[illegible] در سینه [illegible]
و مفاصل و استسقا و یرقان و رفع فواق [illegible] مجرب و با شراب [illegible]
الجنین

[illegible]

الجلبس قوی الاثر و ضماد و ششش با موم روغن جهت خنازیر و جراحات و عرق [illegible]
و طلاء مطبوخ او با سرکه جهت [illegible] و فرو [illegible] نافع و
مفر مثانه و مصلحش تخم خربزه و مقر امعا و مصلحش جمیع [illegible] و قدر شربتش تا دو مثقال
[illegible] بدلش مجروث [illegible] آن [illegible] و حلتیت و گویند [illegible] و بیخ او در [illegible]
او قویتر از سایر اجزا و طلاء او محلل اورام و مانع زیاده شدن خنازیر و ملح [illegible]
قدر شربتش نیم مثقال و گویند مفر [illegible] و مصلحش عسل و صاحب جامع [illegible] گوید
چون زن بعد از حیض [illegible] آن [illegible] از [illegible] نیم [illegible]
و تخصیص [illegible] که از نوع سیاه باشد [illegible] بغاریب بادیان رومی گویند [illegible]
[illegible] و حیض [illegible] محلل [illegible] معده و سایر اعضا [illegible]
خصوصا [illegible] کرده و مقوی [illegible] و مفتح سده جگر و سپرز [illegible]
[illegible] و [illegible] اعیا و استسقا و حصاة و [illegible]
رحم [illegible] فضول نافع و با قوة تریاقیه و بخور [illegible] جهت [illegible] و نزلات [illegible]
[illegible] و رفع [illegible] دندان
[illegible] کل [illegible]
و نقل [illegible] و طلاء مطبوخ او [illegible] جهت تحلیل اورام و [illegible]
[illegible] و مفر [illegible] و مصلحش [illegible]
[illegible] و مصلحش سکنجبین و قدر شربتش [illegible] تا [illegible] و بدلش [illegible] و بیخ او [illegible]
و در تقویت باه مثل [illegible] و [illegible] و بلغم [illegible]
[illegible] گیاهی است [illegible] و با [illegible] بسیار [illegible]
[illegible] و [illegible] و [illegible] گرده و [illegible]
نرم و [illegible] مطلقا [illegible] اول
سیوم گرم و خشک و ملطف اخلاط [illegible] و مدر بول و حیض
و [illegible] و [illegible] سینه و [illegible] معده و مفتح [illegible] و سده جگر و سپرز و محلل
[illegible] و [illegible] قطع رعاف و [illegible] نیم مثقال و [illegible] رعاف باطنی

صفرا بغایت مدر بول و حیض و ضماد برگ تازه او جهت بریدگی زخم و تحلیل و بیرون کشیدن
دمل و قطع ثآلیل خصوصا ثآلیل و جهت التواء عصب و با نمک جهت جراحات **[illegible]**
و با [illegible] جهت ورم [illegible] و بخور [illegible] جهت تنقیه سینه و شش
جهت آلات تنفس و ربو و استسقا و علیل کرده و [illegible] الاصفر و طبیخ او با عسل
البواسیر جهت تنقیه مثانه از ریگ [illegible] اوشامیدن او [illegible] کوبیده بغایت مفرح
باه با شراب مسهل بلغم با اعتدال [illegible] و با عسل به دستور مسهل است و ضماد او [illegible]
خلع [illegible] و ضماد او [illegible] جهت بزرگ کردن [illegible] اند و طلاء او [illegible]
و کنج ران [illegible] باه و مفرح کرده و اسهال [illegible] صحیح [illegible] و کثیرا و مغز [illegible]
و قدر شربتش [illegible] و ثالث [illegible] و بدلش [illegible] کثیرا [illegible]
منقوع [illegible] و حده **[illegible]** کابلی گویند [illegible] و [illegible] او [illegible]
نمایند موی [illegible] بسیار کرده و [illegible] این خاصیت را مخصوص [illegible] هندی و [illegible] مخصوص [illegible]
کابلی دانسته اند و بالخاصیه جهت دفع [illegible] و بسیار [illegible] نافع و [illegible]
[illegible] رقیق خلط و باقی ماندن غلیظ و مجموع آن مقوی [illegible] ذهن و [illegible]
خفقان و صداع [illegible] و جذام و [illegible] و استسقا و [illegible] و [illegible]
صعود بخار از دماغ و تصفیه [illegible] اطفال [illegible] سودا [illegible] نافع
اند [illegible] اصفر [illegible] در دوم خشک [illegible] صفرا و [illegible] رقیق مقوی معده
و دماغ و مفتح سده و مطبوخ و منقوع او بهتر از جرم اوست و قدر شربتش از [illegible]
تا [illegible] و در مطبوخ [illegible] و منقوع از [illegible] تا ده درم **[illegible]** مغرب [illegible]
و [illegible] معده و [illegible] گویند [illegible] در دوم گرم و خشک و گویند [illegible] در سیوم است مقوی
معده و مفتح سده [illegible] رسیده و [illegible] سده و ملین [illegible]
ملین طبع و [illegible] قابض [illegible] مدر بول و بالخاصیه مسکن صداع [illegible] و [illegible] کننده عرق
[illegible] که بد بوی [illegible] و کنج ران و [illegible] رطوبات غریبه [illegible] درد [illegible]
و بواسیر و مولد سودا و [illegible] و مصلح [illegible] و [illegible]
[illegible] او [illegible] و [illegible] و [illegible] و [illegible] ضماد [illegible]
او [illegible] گویند با [illegible] جهت [illegible] معقد [illegible] او [illegible]
بجوشانند جهت شقاق و ورم [illegible] کلف [illegible] و [illegible]
باشد

باشد بغایت موثر چون [illegible] رسیده و [illegible] تخمش [illegible] مهر [illegible] و تخم او [illegible] با موم روغن [illegible]
[illegible] میان انگشتان [illegible] و [illegible] باد [illegible] شده باشد و [illegible] کرده
[illegible] را با روغن تخم کدو [illegible] قریب [illegible] و تنور [illegible] بگذارند [illegible]
[illegible] نمایند جهت [illegible] و جوان [illegible] و [illegible] اضافه کنند جهت [illegible]
سعد [illegible] **[illegible]** معرب باد رنگبویه [illegible] و [illegible] مفرح القلب [illegible]
[illegible] باد رنگ و [illegible] و [illegible] برگش لطیف و طول [illegible]
[illegible] و [illegible] برگش [illegible] و [illegible] ریحان و [illegible] بنفش [illegible] سرخ و [illegible] سبز [illegible]
[illegible] و [illegible] میباشد و [illegible] تخم [illegible] سبز [illegible] و تخمش [illegible]
و [illegible] **[illegible]** باد [illegible] و [illegible]
[illegible] برگش [illegible] و [illegible] میباشد [illegible] بسیار [illegible]
برگش با خشونت و [illegible] برگ [illegible] سبز [illegible] نوع [illegible]
و جمعی [illegible] الحنان [illegible] مولف اختیارات بدیعی گفته [illegible]
[illegible] غلط [illegible] تخم باد رنجبویه [illegible] ریحان [illegible] و [illegible] تخم بالنکو [illegible]
[illegible] ریحان [illegible] ریحان بزرگ [illegible] سبز برگ است [illegible]
[illegible] و باد رنجبویه در دوم گرم و مقوی دل و دماغ و حواس و معده و جگر و مفرح
و مفتح و ملطف طعام غلیظ [illegible] و [illegible] و حفظ [illegible] عسر [illegible] و خفقان
و [illegible] و فواق و تحلیل سودا و [illegible] بلغم و کابوس و معطوع [illegible] در [illegible]
[illegible] مطلقا [illegible] سودای و [illegible] نافع و [illegible] او [illegible] تا ده درم
با شراب جهت [illegible] و ضماد [illegible] نافع و [illegible] او جهت [illegible]
[illegible] بسیار [illegible] جهت [illegible] دندان و [illegible] احتباس
حیض و ضماد او [illegible] مفاصل و طلاء [illegible] سودا [illegible] نار فارسی
[illegible] و [illegible] جهت [illegible] درم او با [illegible] درم [illegible]
[illegible] نافع [illegible] و [illegible] و [illegible] او با [illegible] جهت
[illegible] نافع و [illegible] و مصلح او [illegible] و [illegible] و بدلش [illegible]
او را [illegible] و [illegible] پوست ترنج و قدر شربت [illegible] تا ده درم و [illegible]

تا بیست درهم و گویند چون یکباقی اورا با ریشه و تخم خشک او کرده و در [illegible] ریحان بر سر
بسته باخود نگاه دارد باعث محبت الهیه میگردد و تخمش در افعال ضعیفتر از برگش و مخصوص
او جهة رفع لرزه و قشعریره و مغص نافع است و قدر شربتش تا دو مثقال است بالکل
نوعی از ریحان و در شبیه بآن و [illegible] بغایت سفید است و برگش بکنگره و تخمش [illegible] و تخمش
از تخم ریحان غالیه تر و افعال او قریب به تخم شاهسپرم و [illegible] اسهال معده [illegible]
انفع باشد با گلاب مجرب [illegible] مغص و زحیر مفید و قدر شربتش تا ده مثقال است
تخم ریحان [illegible] بهندی بابونج [illegible] بابونه گویند در تخم
اجزای شبیه باقحوان است [illegible] در دوم گرم و در آخر اول خشک و
لطیف و محلل و مجذب و مفتح و مدر بول و حیض و عرق و مسکن و مقوی دماغ و اعصاب
و باه و با قوت تریاقیه [illegible] بلغم و سوداء و [illegible] و تنقیه [illegible] و امراض
دماغی و تحلیل [illegible] رعشه و [illegible] گوش و درد جگر [illegible] و مفتح ورم [illegible] احتباس حیض
و حبس بول و عسر ولادت و اخراج [illegible] و تسکین دردها و ورم جگر [illegible]
و اعیاد عفونت سوداء و بلغم و قولنج ایلاوس [illegible] و ضماد نافع و طلاء او
اورام صلبه و [illegible] طبیخ او [illegible] نطول [illegible] عقل مفید [illegible] حلق و
مصلح [illegible] نار [illegible] منفعت [illegible] نافع و قدر شربتش
تا به مثقال و بدلش قیصوم [illegible] در افعال
[illegible] بسیار [illegible] مجرب [illegible] بابونه [illegible]
روغن [illegible] گرم و تحلیل اورام بارده و [illegible] طلاء [illegible]
بلغم و سوداء و ادرار عرق و رفع اعیادات [illegible]
اعضاء و [illegible] معده [illegible] نافع [illegible] بابونج گاو
[illegible] بهوام [illegible]
[illegible] اول [illegible] خشک
و [illegible] گرم با اعتدال و لطیف [illegible] بعض است و با قطع مغص [illegible]
و سریع الانحدار از معده [illegible] و منفخ و با رطوبت [illegible]
قرحه امعاء و اسهال [illegible] و تنقیه [illegible]
دماغ و تسکین [illegible] حلق و [illegible] رطوبت و منع تولد

حصاه

تولد حصاة و تفتیح سده و ضمادش با آرد جو جهة جرب و در بستان که از جهة [illegible] و ورم
بستان که از جهة انجماد شیر باشد مخصوص صاحب کاه با سرکه و نقاع [illegible]
و غسل جهة تحلیل [illegible] ورم [illegible] گوش و باک [illegible] و سفید [illegible]
[illegible] و با کل حفظ [illegible] اورام حفیه و اورام حاره و [illegible] او با [illegible] اورام
جالینوس و کلف و [illegible] و تحلیل [illegible] بارد [illegible] و روغن زیتون
کنند و با [illegible] نقرس مجرب [illegible] با علاوه [illegible] و طرف
اندرون او [illegible] قطع [illegible]
[illegible] باشد باعث جذب [illegible]
[illegible] تا فع [illegible]
[illegible] آتش مجرب [illegible]
[illegible] و خوردن [illegible]
دماغ چون [illegible] قلوب [illegible] حضاب [illegible]
نفخ و اختلاج و ثقل دماغ و فساد ذهن و منضج با فراط است [illegible]
و بار روغن بادام [illegible] حاره و خاکستر [illegible] سیاه نافع
است [illegible] بقدر [illegible] سیاه
[illegible] سبط [illegible] از برگ با قلای [illegible]
برنج بسیار قابض و موافق معده و بهترین ادویه قرحه امعاء [illegible]
در افعال [illegible] با قلای [illegible] شامی [illegible]
[illegible] و [illegible]
[illegible] برگش [illegible] بادام [illegible] سفید و غلاف [illegible]
[illegible] و سیاه [illegible] گویند [illegible] در دوم و در اول خشک و
معده و جگر و دماغ و دل و مفتح سده [illegible] و مقوی دماغ و مسخن معده و مقام [illegible]
سموم و [illegible] و طلاء او با روغن زیتون و رفع [illegible]
و مصدع و مورث خناق و مصلحش روغن زیتون و قدر شربتش تا دو مثقال است
و بعضی گویند [illegible] نیست و اصلی ندارد [illegible] معرب [illegible]
و [illegible] الخصوص [illegible] اکثر است [illegible] که [illegible] باشد
افربیون [illegible] افتیمون [illegible] رومی [illegible] افراسیون

لغفنج است اغاريقون ولق است و گويند مازريون است افنيس يوناني خشک
است افرو و بجان قسم اول بفروج است اقاسون اسم روغن تر است افلاطون
نقل ارزق است افروسيالين حجر القمر است فاديا ادويه خوشبو که در طعام کنند [illegible]
افينوسس است افريد [illegible] اسم يوناني جراد است افيقس اسم يوناني عصفور است [illegible]
سيناقون يوناني تخم خيار است افسنتون بادآورد است افيمون يوناني دارچين است [illegible]
يوناني [illegible] است اقحوان بابونه است [illegible] يوناني [illegible] است [illegible]

[illegible]

افقرطن يوناني خانق النمر است افطيمون يوناني ماش است [illegible]
است [illegible] افلا[illegible]
يونس يوناني [illegible] الوسن [illegible]

[illegible]

طلح نامند و اهل بادیه سمر و بفارسی مغیلان گویند و صمغ او را صمغ عربی و ثمرش را قرظ و
و عصاره ثمر او را اقاقیا گویند قسمی بقدر درخت سیب و از آن کوچکتر و برگ و باقش سبط و در اول
سفید و چون کهنه گردد مثل آبنوس سیاه میشود و قسمی پرخارتر و باقش سیاه و رنگ بسیار
بلند میشود و برگ با ریزه و قسم ریزه‌تر سیب و بعضی سفید و ثمرش مثل غلاف باقلا و لوبیا و در
پهن و بقدر … ش بسرخی و با آن پوست حیوانات را دباغت میکنند و جمیع اجزای او در دوم
سرد و خشک و حابس فضلات و رادع و نطول طبیخ برگ و خار او جهت تقویت اعضای مسترخیه
و اشامیدن او قاطع اسهال و مفتح سده و ضماد برگ تازه او جهت التیام جراحات و رفع اورام و
جلوس در طبیخ او جهت بروز مقعد و رطوبت رحم و ذرور برگ خشک او … قائم مقام مازو
و عصاره برگ و ثمرش تازه او قاطع نزف الدم و پوست ساق و سیاق او جهت قطع خون جراحات
تازه بسیار نافع و عمده اجزاء او … صمغ است و … و جالیوس … بدام
لثه و مسواک او مقوی دندانست و آنچه اکثر اطبا در کتب ادویه مفرده ذکر کرده اند …
اندربان بیونانی اسم شجریست برگش شبیه ببرگ کبر و … برگ … ثمرش بقدر نخود …
و با سفیدی غالب و بسیار تلخ و او را … شجره میکنند … و اکثر مقابر بیت المقدس …
نواحی است و … البوبی شجرة التبیح نامند و در اول سیوم گرم و خشک و مفتح سده و
ملطف و محلل و مقوی جگر و علاج اورام باطنی و مسکن … معرق گویند … در غلاف بقدر
دانه انار … تازه او و آب مطبوخ برگ و شاخش جهت رفع سموم هوام …
خصوصا از بدن عفونت و ضماد … جهت اورام و جرب … و … فواق و طلاء او جهت
کلف و … عصاره او جهت بیاض چشم و ذرور برگش جهت جراحات تازه نافع و قدر شربتش
از عصاره تازه او … مثقالست و از مطبوخ او … مثقال … بفارسی …
نامند و معروفست و از مطلق او مراد بیدانه در دوم سرد و خشک با قوت قابضه و مقوی معده
و جگر و دل نافع … عصاره و … قاطع صفرا و تشنگی و مسکن حرارت معده و جگر و غلبه
حزن و با ادویه حاره خوشبو مثل سنبل الطیب و امثال آن مفتح سده جگر و مقوی جگر سرد و تر
و … جهت استعمال آنکه از ضعف جگر … باشد و جهت استسقا با ادویه حاره …
… و با آب … جهت تقویت … و … و خفقان و با زعفران جهت صلابت
جگر نافع و … با ادویه … جهت … استعمال آنکه از ضعف جگر بود نافع
و ضماد … اورام حاره و شربت … و آب … لیمو

یکی باشد

و نافع …

ایضا

یکی باشد و با شکر بقوام آرند جهت رفع سموم قاتله و گزیدن افعی و خفقان و غثیان
و ضعف … تذکره مجرب دانسته اند و گویند که جوهر آب ترنج و مروارید …
کنند امراض … قائم مقام تریاق فاروق است و زرشک مولد ریح و مصلحش قند و فلفل
و قابض طبع و مصلحش شکر و شیره بنفشه و قدر شربت آن از آب تا بیست مثقال و از
جرم او تا پانزده مثقال و از دانه او تا سه مثقال و بدلش مثل او گل سرخ و دو ثلث
او صندل سفید و عصاره زرشک … تو … و بدلش دو وزن آن … زرشک
دانه بیرون کرده و پوست بیخ زرشک … و مؤلف … زغال را
… سوده در خواص مثل زرشک بیان کرده … قرافا …
… الطبع … زرشک باشد … قرانیا … مذکور … باشد … بیونانی …
… است اما … بیونانی … الارض … است …
عنقود است و معجون … اکلیل … است …
است … بیونانی … است …
بیونانی … است … بروی … است …
… است … بیونانی … است …
… است … است … است …
… است … است …
البیع اسم … است … بیونانی … است …
… است … معروفست … بیونانی اسم نباتیست خاصیت …
… مسکن … و مفاصل و عرق النسا … سم قاتل است …
جذام و … مسکن … و … و …
… مجرب دانسته اند و … خصوصا اطفال جهت … و …
… و … و … النفس … جهت یرقان و قطور او جهت
بیاض عین … جهت رفع بیاض عین … مثل …
… بفارسی بادیان رومی گویند تخم آن نباتیست بلند …

ابیوس

خاصیت …

… باریا …

… بیسول

مربع و باریک و خوشبو و برگش باریک و خوشش بو و گلش مایل به سفیدی و تخمش در
غلاف لطیف طویل و از درازی مانند کوچکتر و سبز مایل به سفیدی و زرد و در آخر دوم گرم
و خشک و مدر بول و حیض و شیر و عرق و محلل ریاح معده و سپرز و اعضا و مبهی و قابض
طبع خصوصا برشته کرده او و مقوی گرده و مفتح سده جگر و سپرز و جلای مجاری
و جهت باد و شقیقه و درد سینه و سرفه و ضیق النفس و اعیا و استسقا و حصاة و
و بلغم و سوء القنیه و قطع سیلان رحم و ازاله خفقان نافع و با قوت تریاقیه و بخورش
جهت درد سپرز و نزلات بارده و اخراج جلبن و چشم و سنون او جهت جلای دندان
خصوصا محرق او و رفع بدبوی دهان و اکتحال او جهت سبل کهنه مجرب و قطور
روغن گل که [illegible] او در او جوشانیده باشند جهت گری و ثقل سامعه و خاییدن او
خفقان و طلای مطبوخ او در سرکه جهت تحلیل اورام و کشتن قمل و طبیخ او با شکر جهت رفع
زردی رخسار و زنان زاییده نافع و مضر امعاء و مصلحش [illegible] و مصدع محرور
مصلحش سکنجبین و قدر شربتش از دو درم تا پنج درم و بدلش نیم وزن آن شبت و ربع او انیسون
و در تقویه مثل الجزره است **الانزروت** در اصفهان کنجد و در تنکابن کنجد نامند صمغ درخت
خاردار است بقدر [illegible] و برگش شبیه به برگ مورد و درخت [illegible] و
و در کوهستان [illegible] و سفید مایل به زردی می باشد و بهترین او قسم اخیر است که در [illegible]
کند صغار و زرد و شکننده و در طعم تلخ باشد و در آخر دوم گرم و در اول خشک و مجفف [illegible]
و بهترین مسهلات بلغم غلیظ و با قوت [illegible] و محلل ریاح غلیظ و مفتح سده و مسقط
جنین و کرم معده و امعاء و جهت درد مفاصل و وجع ورک و عرق النسا با جالینوس نافع و جاذب و بلغم غلیظ
از عمق بدن است خصوصا با تربد و هلیله و سکنجبین و امثال آن و در تسمین مهزول بغایت مؤثر
و جوز [illegible] پنج درم او را [illegible] گوشت گاو دو [illegible] و در هم [illegible] مخلوط کرده
چهار حصه کنند و چهار روز بعد از حمام بخورند و بعد از خوردن چند عدد زرده تخم مرغ نیم برشت
بنوشند باعث تسمین عجیب گردد و بغدادی گوید که زنان مصر انزروت را در [illegible] بریان کنند و قدری
تا نصف وزن خشخاش [illegible] تسمین خ باد و درم و در امراض آشامند و گوید [illegible] پنج درم سیاه
او [illegible] و محرق [illegible] کشنده است خصوصا با طلق محلول و از [illegible]
مکثوبه شمرده اند و مصلحش صمغ عربی و روغن بادام است و هرگاه مغسول استعمال کنند
باید که روغن دو چندان او باشد و قدر شربتش از نیم درم تا دو مثقال و مرکب
مسهلات

مسهلات یک مثقال و بدلش بوزن او [illegible] است و استعمال او در خارج جهت التحام و زایل کردن
جراحتها و قطع سیلان خون و رفع آثار جدری با نطرون جهت ورم و شبیه به جنار بکار برده
حلق بهم رسیده و با عسل سرشته و بقدر کوفته در گوش کنند شکن جهت پاک کردن گوش
بسیار مؤثر و اکتحال او خصوصا بعد از آن که در شیر الاغ یا شیر دختران پرورده کنند جهت رمد
و جسیات و سبل و رفع نزلات و جرب و سلاق مفید است و جوز با مروارید و مرجان بسوده
و شکر با سویه و زرد بسازند جهت ازاله بیاض عین مؤلف تذکره مجرب دانسته اند
انزروت جدوار انزرویت است و بلغت اکثر اهل هم تحقیق خلف [illegible] از سیاه و کثیر الوقوع و
برگ بقدر ریج کولان و فروع او شبیه به برگ بقطافلین و مفرشش سرخ و طعمش مثل
طعم و دانه شفتالو و برگش مایل به سرخی و شبیه به برگ عنب الثعلب و انجوه انبات و بخار
[illegible] الفزو با اسم رومی بلاد است الخدان رومی سیسالیون است و گویند کاشم
است الفزو با اسم رومی بلادر است الخدان رومی سیسالیون است و گویند کاشم رومی است
است اندر اسیون لحوز الاکر است اندروون بیلوون یونانی اسم فارسی است و مؤلف
جامع بیمی اندر و صاروون را بلغت یونانی اسم پستة العصافیر دانسته اند اثار غورس بلغت
رومی اناغالیس است اناغیلس یونانی اذن الفار است الفقور الفقوان مرکبه است
انجات اسم اقسام مربا است مثل زنجبیل پرورده و انگور و غیرهما العاقبین بروم حجر
انحل خطر است انوریا عصاره قثاء الحمار است آثار کیبوا خشخاش است انوبنا شقایق
النعمان است اندیقیا یونانی انطوسا برومی کاشنی بوستانی است القلیمیمین
یونانی بهار و آن نوعی از اقحوان است انا الیغ الخوه است الجزه السود خشیشه الزجاج
است انبوب الملک و انبوب الراعی نوعی از ابروان الجوخود است **اندروسیامن** هیوفاریقون
یعنی بلغت شام اندروسیا گویند و در زور هلیله زرد لبخنه و معد و مجفف و غانطوانات
و جوهر نافع حضو هابر کاه در خمیر گرفته بپزند و بدستور قطور آب چشیا نیده
او همین آثار دارد و سپوستی دانه تقویت لثه و قوت بن دندان و رو با تیدن گوشت آن
مفید و مضر سفل و مصلحش عناب و سپستان و مصلح قبض بادام و روغن بادام و قند
و ترنجبین و قدر شربت از جوشش نیم پنج درم و در مطبوخات و منقوعات از سه درم تا
ده درم و در غیر استعمال بوست آثار و از خواص مجربه او است مرغانی که در حقنه معاده
خصوصا جدیدها اما اهلیلج هندی و اسود بنز نامند بکار بچه هلیله سیاه است
و او بدانه بقدر مویز سیاه و صلب است و در دوم خشک

و در وسط اول سرد و مسهل صفرا و منقی روح و حرارت از اخلاط سوداوی و جهت [illegible] و تقویت
احشا و درد سپرز و رطوبت معده و جذام و بواسیر و جهت استعمال مفید و [illegible] اسهال
و درد دهان [illegible] باعث [illegible] و تقویت لثه بغایت [illegible] و گویند مضر جگر است
و مصلحش [illegible] و قدر شربت از جوشش تا ده مثقال و در مطبوخ تا هفت مثقال و
بدلش هلیله کابلی و در قبض نصف وزنش عوض و ضماد آن [illegible] است اهلیلج
جنسی از ثمر کابلی زرد و مایل بسبز و سیاه و کوچک و درشت دانه و کم گوشت مایل
هندی و [illegible] ضعیف العقل [illegible] با وجود سایر هلیلجات استعمال نباید کرد اهلیلج کابلی
بهترین او بالیده است و سیاه و مایل بزرد است و برودت معتدل و در اول
خشک و [illegible] و هلیله سیاه [illegible] گرم باعتدال [illegible] مسهل بلغم و سودا و صفرا المخلوط
باخلاط و [illegible] بول و بهترین اقسام هلیله و در افعال قوی تر از هلیله زرد و سیاه گویند
جوان [illegible] هر روز یک عدد او را تناول نماید موی سفید سیاه گردد و دوانه هلیله
مقدر بول است و در [illegible] و قطع خون بواسیر و نزف الدم [illegible] اعضا و تقویت دندان
و لثه مجرب است و قدر شربت از جوشش تا [illegible] مثقال و در مطبوخ تا هفت مثقال
و بدلش هلیله سیاه و مربای او زیاده از یکسال نگذشته بود مقوی معده و دماغ و مفتح
سده بلغمی و مقوی جگر و حواس [illegible] ابهقان [illegible] البیبین
[illegible]
[illegible]
[illegible]
و [illegible] زبان را نرم سازد و اجزای او [illegible] نماید [illegible] حرارت
و بخار [illegible] مانند [illegible] و تلیین [illegible] نیست دوای مطلق
آنکه تاثیر [illegible] بدن کند و جزو بدن نشود دوای غذائی آنکه تاثیر کیفیتی او زیاده
از تاثیر [illegible] باشد دوای سمی آنکه بکیفیت تاثیر او [illegible] موافق مزاج بوده بالخاصیة کشنده
باشد مثل افیون [illegible] آنکه [illegible] مثل [illegible] آنچه
در [illegible] باشد و باعث سرعت اشتعال او گردد مثل [illegible] بمعنی
[illegible] و مراد از آنچه [illegible] بانگشت [illegible]
[illegible] آنچه تاثیر بصورت

نوعیه

نوعیه کنند اعم از آنکه زهر باشد [illegible] زهر کنند [illegible] رخو نرم و سست رخفش
بفتح اول و ثانی بخار [illegible] و [illegible]
سرد [illegible] آنچه در مشابه [illegible] باشد رادع آنچه مواد را
مانع ریختن بعضو شده اعضا را قابل ورود آن نسازد و رادع مقابل جذب است
آنچه از اخلاط غیر معتدل القوام و الکیفیة متکون شود جمیع فضیله
هضم اول [illegible] مایعات [illegible] آنچه از مایعات [illegible] اندازند و بر روی
او [illegible] است [illegible] مانند [illegible] طعم بسیار کریه و آنچه
مرکب از مراره و ملوحه است زهر شکوفه زغب اول موی که از حیوانات بر آید و [illegible]
کهنه [illegible] سیاه [illegible] بر سطح [illegible] شبیه بموی تازه باشد [illegible]
مانند [illegible] آنچه از اجزای [illegible] حرکت کنند اعم از آنکه اتصال اجزای او منقطع
نشود یا شود [illegible] ع عفص [illegible] قاطع [illegible] که زبان را [illegible] بسازد
و اجزای او را بسبب برودت بهم آورد و فعل او تبرید و تکثیف و تصلیب و خشونت و ردع
است [illegible] آنچه با وجود بهم آوردن اجزای عضو [illegible] مانند [illegible] تمر هندی
در [illegible] بخار [illegible] گویند عصب بفتح اول و سکون ثانی گیاه است عطر افشرده از
[illegible] منعقد گردد
[illegible] باشد عصاره بمعنی [illegible] آتش [illegible]
باشند استعمال نمایند [illegible] آن عطر بوی خوش
غ غرغره بمعنی آواز مختلف است که از حلق بر آید و مراد از و حرکت دادن مایعات در
در حلق و فرو بردن آن [illegible] نباتات است غاسل بمعنی [illegible]
آنچه جلا [illegible] سطح عضو [illegible] رطوبت [illegible] الشعر غلیظ بمعنی کثیف است
و در اغذیه [illegible] ف فتیله بمعنی شافه که
مختص [illegible] باشد [illegible] شافه [illegible] المخصوص [illegible] بمعنی [illegible]
[illegible] ق قابض طعم گزنده مانند [illegible] اجزای زبان را بهم آورد
و [illegible] سازد و فعل او تبرید و تجفیف و تغلیظ و تقویت [illegible] است [illegible] طعم مراد
از او [illegible] بسبب بهم آوردن اجزای عضو حبس و استمساک نماید قطور آنچه
در گوش و اعضا چکانند قاشر [illegible] باشد که جرم [illegible] از سطح [illegible] تواند

عفص

زود و دور سطح جلد تقشیر نموده تا قاتل آنچه بفضریه هلاک بسیار زود و مرادف سم است
و بعضی گفته اند که زهر حیوان مخصوص باشد و سم و غیر حیوانی مختص قاتلست قصبان نبات
حماض کیاه وید سماق و قصب الجلاوت قبیض بضم اول و سکون ثانی و فتح با و حرشیه
کنفت و قبعر بضم قاف بوزه و شیره درخت نار و بفتح قاف و کسر ثانی در حقیقت
که از عروق بید او ریکه میبارند و بوی خوش و بعضی احمر میباشد و در ولایت یافته میشود
که اشتق بعدت هار سال بخشش بر میاید ضباغان بیخ تند کیموس کیلابه که از طعام
معده بهم رسید شبیه بکشک مخلول کیموس اخلاط متولده از هضم کبد است کثیر الغذا
آنچه اکثر مقدار او جزو بدن شود کماه آنچه گرم کرده بر عضو به بندند مثل کبیده سوس کم
کثیف بخلاف لطیف آنچه است که اجزاء او بدیر شود از قبول انفعال ز کیفیت بعد نهد
و نفوذ در اجزاء بدن بسرعت ننماید کاسر الریاح آنچه قوام ریاح غلیظ بحرارت رقیق
ساخته دفع نماید مانند سداب کاوی بمعنی داغ کننده است مراد از آن آنچه جلا
بجهت احتراق و تجفیف بهم آورده و بخار خلط سایل را مسدود سازد مانند زاج و حج
نزف الدم جراحات لالحوج بمعنی اندرون جزیست که بر عضو که از طلاء غلیظ تر
و از ضماد رقیق تر باشد لطوق الزاق آنچه بر عضو بچسپاند و بماسیند که باشد لعوق
بمعنی انگشت لیسیدن است که از معجون رقیق تر باشد آنچه جنبانیدن او در آب اجزاء او
مخلوط مرطوبه شده چون لزج بهم رسید و جوانب سرشته کننده الزاق او دفع مشوق لطیف
آنچه او در شان او باشد بعد از ورود بدن منقسم گردیده با اجزاء بسیار صغیر و نفوذ در
جمیع اعضاء بدن بسرعت کند مثل زعفران لزج آنچه که در شان او بوده باشد با انفعال
بالقوه و در حین نار شر حرارة مزاج در او که قابل السداد و که منقطع نگردد و مثل خارزی
لحا رشتا باریک نباتات مخلل آنچه با مایعات در ظرفی کرده بر زده تو کند لیف آنچه
از اصول و لحاء نباتات روید و باریکتر از لحا باشد لادع هر چه بکیفیت حاره لطیفه نفوذ
در اجزاء عضو نموده تفریق اتصال در منافذ تحیر و قریب بهم احداث کند و نفوذ بهر اجزاء
بالقوه محسوس کند مثل ضماد خردل با سیر کرم م مالح شور آنچه در دهان نفوذ کند
بدون گزیدگی و فعل او تفتیح و تلطیف و تسخین بدن و جلا و غسل باعتدال است
مر ملح هر چه سطح ظاهر زبان نفوذ کند و درشت سازد و با کراهت بوده طبع بهم
زنند و فعل او تسخین و جلا و منع تعفن است ملطف آنچه قرصه کرده در قطع خون اسیلان

احیض بارز

حیض مجرب است مازوی سوخته دم الاخوین هر یک معدود و گل ارمنی [illegible] بالسویه
از حریر گذرانیده بوده است آثار تر ش بشکوه کرده طبیخ داده اند تا مهرا شود قدر [illegible]
بات تر کرده باد وریه مسحوق اغشیه محمول نمایند فرزجه که جهت قطع خون حیض [illegible]
و عفونت و رطوبات بالبه رحم کلنار شب یمانی سبزه کاغذ سوخته [illegible]
خیسانیده باشند بالسویه با آب برگ بید یا آب گشنیز یا آب مازو مطبوخ [illegible]
بیاب بفارسی تریاز گویند و آن پوست اندرون مغز بوده است که بر جوز چسبیده و
و بهترین او تند بو باشد [illegible] بر حوز بهم چسبیده است در دوم گرم و خشک و گویند در اول [illegible]
گرم و خشک است محلل ریاح و صلابات باطنیه و مفتح سده و مجفف رطوبات [illegible]
و مقوی معده و باه و هاضم و خوشبو کننده دهان و جهت سلسل البول و [illegible]
و قرحه امعا و رطوبت سینه و نشستن [illegible] استعمال کنند و در دسپرز و منع [illegible] فضلات [illegible]
رحم و رطوبت آن و ضماد بر [illegible] با برگ سعود و جهت دفع بدبوی سپرز [illegible]
یکمن [illegible] غسل جهت اورام [illegible] و شقیقه و طلا او [illegible] رحم جهت [illegible]
و رفع ریاح نقابین مجرب مصدع و مصلحش گلاب و گویند مضر جگر است و مصلح [illegible]
عربی و قدر شربتش تا یک درم و بدلش جوز بوا است بجهت تخفیف سمن اجزاء [illegible]
و انشد بید سبین [illegible] بهندی [illegible] مرجان است و بفارسی بیخ مرجان [illegible]
بوجه [illegible] قرول [illegible] ماتند و المعروف قروه البول [illegible] و بیخ مرجان [illegible]
انگشتی [illegible] بقوة [illegible] که از قعود [illegible] و سفید است و هر چند [illegible]
بیخ [illegible] مرجان [illegible] سفید و بیخ [illegible] سفید [illegible]
ضعیف است و بهترین او [illegible] در اول [illegible] دوم
خشک و مفرح و قابض و مجفف و قاطع نزف الدم و محلل [illegible]
خصوصا محرق آن و جهت وسواس و خفقان و صرع و تضعیف معده [illegible]
و [illegible] و نفث الدم و اسهال [illegible]
او که با ضعف [illegible] سفید [illegible] مرغ [illegible]
جهت نزف الدم [illegible] مجرب است [illegible] محرق [illegible]
مقوی دل [illegible] و رفع آثار آن و محرق او جهت

ترف اللام ... و تقویت دندان و زایل کردن زردی بن دندان و بثورات چشم و ...
با ... و جرب و بیاض و سبلان و قطور او با روغن ... [illegible]
نافع و البین ... [illegible] ... البته و رفع ورم ...
[illegible]
دم الاخوین ... [illegible] ... مثقال ... استعمال محرق او ... در جمیع مذکورات و
محلول او ... [illegible]
[illegible]
در ضماد ... [illegible]
او ... [illegible] ... باذنجان ... رومی ...
[illegible]

[illegible]

قیمت ... است ... خشخاش است ... بادیه است
... [illegible] ... موصوف است و بفارسی ... بزرگ ... مطلق
... [illegible] ... موصوف است بزر الکرفس الجبلی ...
لیمون است بزر ... البری ... بزر الارجوان ... موصوف ...
بزر ... است بزر ... [illegible]
بلاسقیس ... [illegible]
بزر الورد ... بزر ... [illegible]
... [illegible]
... بسفایج ... [illegible]

[illegible]

انار بچه بلغت مازندران قسم از خربزه است الوق احمر است انجز بغدادی با در فتح ...
است و در مصر او را انجر فرنگ گویند الفقود اسم فارسی و ترکی تخم است انار دوان بفارسی
حب الرمان است دانار و ستی بفارسی حب القلقل است الحلنگ بفارسی دلیخ دابوج
است اندرزا اسم فارسی تخم القمر است انکمین بفارسی عسل است اینلی بهندی تمر
هندی است انگوزه بفارسی حلتیت است انده اسم هندی بیضه است انده
راین بهندی اسم حنظل است الولا بهندی اسم املج است اندرجو بهندی لسان العصافیر
است **بطیخ** خربزه است و مجموع اصناف خربزه مدر بول و مخرج حصاة و جالی
و سریع النفوذ است و ملطف و مرطب و مدر عرق و کثیر و مسهل اخلاط و ردیه و مصلح
جالی کرده و قروح باطنه و جلا داد آن و مرخی احشا و سریع الاستحاله بخلطی که در معده یابد
و مصلحش سرکه و آب انار ترش و ناشتا خوردن از مورث ... صفرا و ... بالای
طعام موجب تخمه و اغذیه کثیفه و ضماد گوشت خربزه جهت تسکین ورم و درد چشم و اورام
صلب و بابوره جهت کلف و ... و ضماد مجموع او جالی جلد و جهت کلف و بهق و ضماد پوست
او جهت منع نزولات و ورم دماغی خصوص صاحب اطفال او آشامیدن او ... پوست او جهت
اخراج حصاة و ... ان ... باعث ... شدن گوشت بغایت ... مجرب
و بقدر مثقال تا دو مثقال از ... خربزه ... قوی ضماد او با عسل جهت قروح ... نافع
است و تخم او در اول گرم و تر و ملین و مدر و مفتح سده و جگر و مدر بول و منقی گرده و
مثانه و امعا و جهت ... و سینه و خشونت زبان و حلق و ... حاره و ...
و ... و حرقة البول و جهت ... شدن قوة ادویه جگر و مجاری بول و تسکین حرقت
و خشونت قضیب که از جهت حرارت حصاة ... باشد و گویند غیر ... بغایت
جالی بشره و جهت کلف مجرب است و گویند مضر ... و مصلحش ... است و قدر شربت او
از دو درم تا ... درم **...** بفارسی ... نامند ... است و ضماد گوشت او ...
سوخته جهت تحلیل ... ... و جهت تحلیل خنازیر و ... جهت کلف ...
و خنازیر نافع است ... و ... و ... و ملین و تحلیل ... با قوة ...
و جهت خناق و ورم پستان ... بارد ... جهت ... نافع و ...
... مولد خون صالح و جهت خفقان ... و ... و ... ضعیف
از ... **...** بفارسی ... نامند ... از ... و ...
... گویند ...

بسیار ... گویند ... کمتر از ذرعی و مفروش بر زمین و بسا قبض بقدر انگشتی و بسیار ...
... و برگش ریزه مایل ... و گلش سفید و تخمش سیاه و ریزه و طولانی و در سیوم
سرد و تر گویند و در دوم تر است ... صفرا و خون و قاطع نزف الدم و ...
ار ... و مانع نزلات و جهت حصاة و ادرار ... بول و حرقت آن و ...
و حرارت جگر و ... حاره و ... و در مثانه و ... و ...
حار نافع و ضماد او با روغن گل جهت صداع حار و ... و اورام حاره و ... شراب
جهت ... سرد ... مقدار ... و ورم چشم و ورم دماغ ... و جگر و ورم
انثیین حاره و سیلان فضول ... و رحم و ... و تخمش جهت ... از ...
انثیین و ... و ... و ... مجربست ... و جهت ...
آن ... صاحب ... امراض حاره بغایت نافع و مضر باه مبرودین و ضعیف
الحرارت و ... ... و ... و مورث ... و مصلح مصطکی
و ... قدر شربت از ... است مثقال است و ... کردن ...
و مانع احتلام است و تخمش در جمیع افعال ... از ... ضعیف تر و ... جهت
قلاع اطفال و ... **...** ... از ... است و گویند مضر ...
و معده بارده است و مصلحش قند و قدر شربتش تا ... درم و بدلش ...
قطونا و ... **...** ...
... و ... ریزه تر و در کنار ... مایل ... است و در ...
بستان ... نامند و این ... گویند ... بستان افروز ... و ماده ...
و در دوم سرد و تر و ملین طبع و مرطب ... و قلیل الغذا و مطفی حرارت غریبه و مولد خلط
صالح و ... حار و ضماد ... جهت ... و اورام ... و ... و قروح ...
و ... و قروح باطنه و ... خون نافع و ... و مضر مبرودین و قاطع باه و مصلحش
حرارت ... و تخمش سرد و خشک و ... و جهت امراض حاره و اورام ... نافع و
مفرد ... و مصلحش ... و قدر شربتش تا ... مثقال است **بستان افروز** بلغت فارسی
و ... بستانی نامند و بفارسی تاج خروس ... نامند و ... است
... بنظر ... از ... و الوان و ... و ... و برگ ...
و بستان افروز ... برگش سبز و ریزه تر و ... مایل ...
ریزه و ... و سیاه است و در دوم سرد و خشک و قابض و ... و ...

جهت حرارت معده و جگر و سپیده سپرز و رفع سمیت حالق التمر نافع و جرم او تحلیل و
مصلحش ... جبین و قدر شربت از آب او تا یک اوقیه نیم است و بدلش حماحم است و
تخمش جهت استعمال کاتب مناسب تخم بارتنگ است جوز کوبیده او را بکار طل شیرخشت تا بنده است

بلیلج

تخم درخت جنبه است مایل بسته آرزه و برگ کمتر از عفص شبیه به بلیله حشیشی و پوست
او رقیق تر از پوست بلیله و مستعمل پوست است در اخر اول سرد و در اخر دوم
خشک و ملطف و قابض و مقوی معده و اشتها با خاصیت مسهل سودا و بالطبع مسهل
صفرا و قاطع رطوبات و صداع و بخارات و جهت بواسیر و بود ادادة و جهت استعمال قرص
نافع در کحال و جهت و مو سفید و مضر شقل و مصلحش عسل و ... و قدر شربت تا م
درم است و بدلش آمله مقشر است بقدر ثلث و گویند شکوفه و ... مثل او ... و مواد
و سیاهی او با بلیله سیاه است چون از قدر نیم درم او با نیم درم شکر و آب گرم ... شده و مدت او
نمایند جهت قطع سیلان آب بی جهن و تقویه باصره بسیار مفید است

بلوط الملک ...

بلوط است بلبس عدس است بلبس تعریبه طبن بیض است بلوسیطون کلنار است
بلنطس بلغة اندلس نقل بجانیة است بلبجاس ... است بلیسفر ...
حرف بالعلیه است بلاستقین بلغة بربر حرف بر است بلارع طینت است بلمون
وکموب اسم غوسج است بالطاوان نعل بجانیه است بلغة ... بلیوسا ... است
بلوا سبه شقراق است بلارج لقلق است بلانس سرباعث بلیوس ... بلجیه ...
است بلیجی سفر جای سفر است بلهی بلغة هندی با فلا است بلبل ... سور بلغة هند ...
فلقویه است بل بهندی ثمر اشجار است بلوت سرکه اسفنج است بلاغ ادوس ...
حرف الماء است بل شرین شتر از ... اثلیث است بلیک ... فارسیه ... بلاد ...
بلغة تنکابن جوز ... است بلهیم بلغة ... غاریست

بنفسج

فارسی است و معرب فرفرنامند و بیوکان اسرد و در اول سرد و در دوم تر است و گویند
سرد ... است و در بعضی ... اول گرم و در ... مسهل صفرا و مسکن عطش و حدت
خون و حمیات حاره و خفقان ... و منوم و محلل اورام و لطیف و جهت صداع
حاره و سرفه و خشونت سینه و حلق و حرقه مثانه و بول و درد گرده و احتباس بول و ذات
الجنب و خناق و ذات الریه و صرع اطفال و نزلات و زکام نافع و چند روز غذا و غت
نمودار

نمودن و در دوم او تا اخبار دوم بار آب سرد جهت رفع استعمال مجرب است و بشتغال
ساییده ... مثل شیر خشت و شکر و مثقال آن ... مسهل ... بیخ ... او ناشتر ...
جهت ... بیدبل و گویند تازه او وقاد زهر سموم است و نطول ... طبیخ او جهت رفع
یبوست دماغ و اعضا نافع است و ضماد او جهت صداع حار و اورام و شقاق و ورم
و معقود مفید و اکثار او مورث ضعف ... او باعث کرب و ثقل معده و غثیان و التهاب
و در استعمال حاره و مصلحش ... او بیبون و بدلش بنیلوفر و برگ خبازی و در استعمال
گل گاوزبان و قدر شربت از جرم او تا پنج مثقال و در مطبوخ تا ده مثقال و نحو در
آب بر کرده ... اتح جهت اورام حاره و التهاب
معده و چشم و ... مقعد صفراوی و حکه مفید ... است و روغن بنفشه سرد و تر و منوم
و جهت جرب و حرارت جهت حفظ صحت دماغ و سینه و سرفه و ... نرم کردن اعصاب
و مفاصل و حفظ صحت ناخن و ... میدهد و ورم او بعد از تفرق در حمام جهت

ضماد جهت سعال اطفال

ضیق النفس و ضماد او با موم بر سینه اطفال جهت سعال بسیار مجرب است موثر نیست و
قطور او در احلیل جهت ... البول و حرارت مثانه و سعوط او جهت درد سر حاره و ...
مفید و بدلش روغن بنیلوفر است و تدهین نافه با آن جهت رفع استعمال مجرب است
و چون اسفنج با پنبه را بروغن بنفشه آلوده بر مقعد نهاده و نمایند در تنویم عدیل
ندارد و طریق گرفتن روغن او ... آنکه کنجد مقشر با بادام مقشر در کیسه با ... کرده
مکرر ... کنند با مغز بادام و کنجد ... کرد ... او را کوبیده بگیرند و بکر
دیگر آنکه گل بنفشه را روغن کنجد بقدر ... رطل ... مثقال کنند ... هر چند یوم ... نموده
بنفشه را تازه نمایند تا رنگ و بوی بنفشه بردارند

بلادر

بلادر بلغة هند است و بعرب
حب القلب نامند و آن در حقیقت شبیه بشاه بلوط و ... سیاه و مغز
بنفشه و ... درون او مثل مغز بادام ... و مایین ... است و مغز او مملو از رطوبت
سیاه و غلیظ که عسل بلادر نامند و درخت او بقدر درخت گردکان ... برگش عریض
و اغبر و تند بو و ... او باعث ... و عسل بلادر در ... گرم
گرم و خشک ... است او در سیوم و مغز او در سیوم گرم و در اول خشک و با مضرت ...
و مهیج باه و عسل او ... مخلوط بروغن گاو استعمال باید نمود و محلل و ...
قروح جلد و جهت امراض بارده دماغ و اعصاب و رطوبه و تقویه و حفظ ذهن

و رفع رطوبات و رفع ریاح و تقویت اعصاب و رفع سلس البول است و نسیان
و فالج و لقوه و رعشه و خدر و اختلاج و قطع ثآلیل و سم و سایر آفات قلا نافع
و مغز مجرب است و محرق خون و مورث یبوست دماغ و جوشش تن و دمل و جنون
و برسام و مالیخولیا و مصلحش روغن گردکان و مغز گردکان تازه و ماء الشعیر و دوغ
و هندوانه و حلوا مثقال او کشنده و قدر شربت ولد ربع درم تا نیم درم و بدلش
بیخ وزن آن فندق و ربع آن روغن بنباق و بسد مثل آن لقط است و بخار
او در چشم چهار پایان مورث بیاض و رافع آن حریق و ضماد او باد و به مناسب عنبر
مفرح جهت جمیع امراض بارده نافع و بخور او زایل کننده بواسیر و مسقط و اثر او است
و پوست بلادر مسهل و جهت حفظ سیاهی موی بغایت موثر خصوصا هرگاه با روغن
بلسم تدبیر او کرده باشند بخور جهت ثقل سامعه و دود و طنین و ریاح بغایت نافع است
صص مغز تخم هشت سداب شیخ اهلیل اکلیل الملک و تنقیه بلوط
بالسویه جوشانیده در ظرف لوله دار کرده لوله ظرف را در سوراخ گوش گذارند تا بخار
داخل (گوش شود) بخور جهت اسقاط کردن و افنای بواسیر آزموده است کوکر بلادر داخل سیر بیخ کبر
برگ مورد بالسویه با روغن زیتون سرشته حبها ساخته و حبه نمایند و در آتش برگ مورد
جلوس کنند و تکرار عمل باید نمود بخور جهت درد دندان و مود نزله صص پوست خشخاش
عنب الثعلب گل بابونه جوشانند و سر را به بخار او بدارند تا عرق بر جبین ظاهر گردد بخور
جهت زکام که سیاه دانه را بر روی سنگ تافته ریخته دود او را استنشاق نمایند و جهت
حبس کردن ماده زکام که قطع سیلان رطوبات کنند بخور کنند و بس مجرب است بخور جهت صداع
مزمن و شقیقه و مواد بارده دماغ از مجربات اجرات بذیده چند عدد در آتش
سرخ کرده در شراب انداخته سر را به بخار آن بدارند و اگر ماده دماغ بسیار غلیظ باشد
بجای شراب کنند و بد سعوطات ممزوج بسرکه نیز جایز است تخلخه جهت تقویه دل و
دماغ و خمار گلاب یک سیر کافور نیم یک روغن بنفشه بیخ آب سیب در ظرف کرده ببویند تخلخه
جهت منع صعود بخارات بدماغ و برسام حاره و اختلاط عقل نافع صص آب کشنیز آب برگ
بید سیر که و روغن گل صندل سفید گلاب به سعوط تخلخه نمایند شیاف جهت عرق النسا و وجع
الورک بغایت آزموده است بوره شحم الحنظل سورنجان محموده نرم بیاشند بوزن مجموع
شکر سرخ سرشته شیاف بسازند حمیله دیگر در قطع قولنج بواسیر اکثر اطبا مجرب
دانسته

دانسته اند و علاج بادنجان که بخار سیه کلاه و بادنجان نامند مثل آن بادام تلخ نرم کوبیده
حمول نمایند شیاف جهت قولنج بغایت نافع است برگ سداب ... خواه بوره ارمنی با جوبه
با عسل سرشته شیاف بسازند با لته آلوده حمول نمایند فتیله که جذب باد از عمق بدن نماید تحلیل
ریاح و تسکین درد ورک و عرق النسا است شیاف دیگر جاوشیر بغایت نافع
شحم الحنظل سرگین موش یکدو بوره ارمنی با نمک هر یک با عسل با نخود فتیله
بسازند حمول جهت ... جهت گشودن خون بواسیر هرگاه ... گردد اول عقد
را به روغن تخم ... آلوده و مغز ... و روغن ... شتر با قدری مقل طلا کنند و لته را
بعد آن آلوده کرده ... عرطنیثا ... یک مثقال شحم الحنظل ... با زهره گاو
سرشته حمول کنند هرگاه سبب شدن ادویه خروج مقعده وجع بهم رسد به روغن گل
مقعد خواه ... شیاف که در قطع ...
... زهره گاو ... طلا کنند
یا خون ... اقاقیا ... بالسویه ... بغایت
بسازند فتیله جهت البول و قطع ... بغایت نافع است ...
... فتیله در سوراخ ... گذارند ...
... اشارت ... شده است ...
مرد ... قلقل ... سوخته ...
نیم نرم ... گذارند ... فتیله ... با آب ...
قبض ... مجرب است و باید که بعد از حیض سه شبانه روز ...
... یک نیم مثقال ... استعمال نمایند فرزجه ... منقول از ...
زعفران سنبل الطیب اکلیل الملک ...
... فرزجه ... مجرب دانسته اند ...
... روغن ... تخم ...
با ... هر روز ... تازه ... یک مثقال ... علاج را
با مشک ... نمایند فرزجه جهت گشودن حیض مجرب است ...
مرده ... زهره گاو و فرزجه نمایند فرزجه جهت گشودن حیض منقول ...
... جنین زنده و مرده ...
هشت زهره گاو ... فرزجه ... جنین ...
و علاج ... مجرب است ... جنین ... بالسویه با زهره گاو

و در رفع رطوبات و رفع ریاح و تقویت اعصاب و رفع سلس البول است و نسیان
و فالج و لقوه و رعشه و خدر و اختلاج و قطع ثالیل و سم و سایر آفات قلاع نافع
و مغز مجرب است و محرق خون و مورث یبوست دماغ و دو شش [illegible] و جنون
و برسام و [illegible] و مصلحش روغن گردکان و مغز گردکان تازه و عناب [illegible] و روغن
و بنفشه و شربتش تا دو مثقال او کشنده و قدر شربت [illegible]
[illegible] وزن آن فندق و ربع آن روغن بنفشه و سپید [illegible] کنند [illegible]
و در چشم چهار پایان مورث بیاض و رافع آن تریاق و ضماد او [illegible]
مقرح جهت جمیع امراض بارده نافع و بخور او زایل کننده [illegible]
یبوست بلاد [illegible] جهت حفظ سیاهی موی بغایت موثر خصوصا [illegible] روغن
بطم [illegible] کرده باشند بخور جهت ثقل سامعه و دوی و طنین و ریاح بغایت نافع است
[illegible] از [illegible] شیخ [illegible] اکلیل الملک و [illegible]
بالسویه جوشانیده در ظرف لوله دار کرده لوله ظرف را در سوراخ گوش گذارند تا بخار در
گوش رسد [illegible] بخور جهت اسقاط کردن و [illegible] ده است گو کرد [illegible] بالسویه [illegible]
برگ مورد بالسویه با روغن زیتون [illegible] خمیر ساخته و حب نمایند و در [illegible] برگ مورد
چلو [illegible] کنند و تکرار عمل باید نمود بخور جهت درد دندان [illegible] پوست [illegible]
عنب الثعلب [illegible] جوشانند و سر را به بخار او بدارند تا عرق بر جبین ظاهر گردد بخور
جهت زکام [illegible] سیاه [illegible] سنگ [illegible] ریخته دود او را استنشاق نمایند و جهت
حبس کردن ماده زکام که قطع سیلان رطوبات کنند بخور [illegible] مجرب است بخور جهت صداع
مزمن و شقیقه و مواد بارده و دماغ از مجربات [illegible] خراب [illegible] چند عدد در آتش
سرخ کرده در شراب [illegible] سر را به بخار آن بدارند و اگر ماده دماغ بسیار غلیظ نباشد
بجای شراب آب کنند و بعد سعوطات ممزوج [illegible] نیز جایز است بخلخه جهت تقویت دل و
دماغ [illegible] کلاب [illegible] کافور [illegible] و روغن بنفشه [illegible] کرده بو بکند [illegible]
جهت منع صعود بخارات به دماغ و برسام حاره و اختلاط عقل نافع [illegible] آب کشنیز [illegible]
[illegible] و روغن گل و صندل سفید و گلاب [illegible] نمایند [illegible] جهت عرق النسا و وجع
الورک بغایت آزموده است [illegible] شحم الحنظل [illegible] سیاه [illegible]
[illegible] نرم ساییده بوزن مجموع [illegible] در قطع [illegible] مجرب
دانسته

کوش [illegible]

دانسته اند و فالج باد نجان که بفارسی کلاه باد نجان نامند [illegible] بادام تلخ نرم کوبیده
حمول نمایند شیاف جهت قولنج بغایت نافع است [illegible] نخواه [illegible] جوزه از [illegible]
یا [illegible] شیاف ساخته [illegible] آلوده حمول نمایند [illegible] باده از [illegible] نمایند [illegible]
ریاح و تسکین درد و عرق النسا است شیاف دیگر جاوشیر [illegible] بقوت بسفایج [illegible]
شحم الحنظل [illegible] ساییده [illegible] ساخته
بساز ند حمول جهت حمول جهت گشودن خون بواسیر [illegible] بعد [illegible]
با روغن [illegible] آلوده مغز [illegible] با قدر مقل طلا کنند و [illegible]
[illegible] آلوده کرده [illegible] قسط [illegible] یک مثقال شحم الحنظل [illegible]
[illegible] بهم [illegible] روغن گل و مویز [illegible]
[illegible] حمول کنند [illegible] اورام [illegible] مقعد
[illegible] طلا کنند شیاف [illegible]
یا [illegible] اقاقیا [illegible] برنج بوده با سویه [illegible]
بساز ند فتیله جهت البول و قطع [illegible] بغایت نافع است [illegible] بغایت
[illegible] فتیله در سوراخ [illegible] گذارند و در [illegible]
[illegible] شده [illegible] زرد [illegible]
[illegible] ساخته [illegible] سوخته کنند [illegible]
[illegible] فتیله [illegible] سوراخ
[illegible] ساییده [illegible] گذارند [illegible]
[illegible] مجرب است [illegible] حیض [illegible]
[illegible] یک نیم مثقال [illegible] استعمال نمایند [illegible] منقول [illegible]
[illegible] زعفران سنبل الطیب اکلیل الملک [illegible]
[illegible] ابن جعفر مجرب [illegible]
[illegible] روغن [illegible]
[illegible] تازه کنند [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] حمول نمایند [illegible] مجرب است [illegible]
[illegible] حیض منقول [illegible]
[illegible] نمایند [illegible] نمایند
[illegible] زنند
[illegible] مرده [illegible]
[illegible] بالسویه [illegible]

ورقیه فرزجه بسازند فرزجه دیگر فرزجه ادرار نمودن حیض مجرب است حیض فرفیون را نرم
بسائیده به پیه آلوده استعمال نمایند فرزجه دیگر فرزجه گشودن حیض و اخراج جنین زنده
و مرده بغایت موثر است مجرب شنانند عصاره قثاء الحمار با عنب قیراط را با زهره
گاو حل کرده با لته آلوده بردارند فرزجه دیگر فرزجه که در غایت جذب و تنقیه است جهة
اخراج جنین و مشیمه بعد بول است و منقول از تذکره قثاء الحمار سه اب شحم الحنظل مادریون
اشق بجوزم و مویز سیاه با عسل فرزجه بسازند و ابن قاتل جنین است فرزجه دیگر ادرار
سیله موم بیاورد که بیرم مغل ازرق تکدیه خطمی و تخم کتان مثلث شاترده با عسل
بیابا فلوس خیار شنبر سرشته فرزجه قطع نمودن حیض مجرب صمغ عربی یکایک فوفل
گلنار [illegible] کشنیز تازه هفت بالته محمول نمایند فرزجه اختناق رحم مجرب است صمغ عربی
مرو کتیرا گل خطمی بالسویه در شیر پخته با لته محمول کنند فرزجه که در قطع خون فرزجه حیض نماید اگر
مورد [illegible] تقویه رحم بعد بول است موخبا صمغ عربی و گل ارمنی یکسان الاخوین [illegible]
فرزجه دیگر ورم حار رحم ضماد [illegible] سفید کوبیده را در شیر پخته با روغن گل سرخ [illegible] زعفران
و موم فرزجه دیگر فرزجه نمایند بدستور مرهم داخلیون با روغن گل حل کرده تا آب بارتنگ
با شیر دختران ممزوج نموده استعمال نمایند فرزجه دیگر حاره و بارده رحم مجرب است کنجد را
کوفته با روغن گل سرخ محمول نمایند و قدر ز[illegible] گرم کرده ضماد کنند فرزجه تخم [illegible] رصاص [illegible]
بغایت مدر حیض است فرزجه که در اخراج جنین و مشیمه قوی الاثر است و قاتل جنین و مدر حیض
است اشنان عرطنیثا قطران شحم الحنظل قثاء الحمار خربق سیاه مویزج قوتش و زرداد
وند مادریون روغن بیده نجر زهره گاو و جاوشیر سکبینج مرصاف مفرد که مجموع عیاث ... نمایند حسب
استعمال نمایند [illegible] و احتیاج که دو مرتبه که زن را فرزند نباشد و بایدکه تا هفت
استعمال نمایند و ایام استعمال غیر حالتی که توانند یافت و روز که حرکت فرزجه کنند ظاهر میگردد و
و قاعده شستماه اشرف بود بیاقی میمانند حیض اخراج ناپهل اشنا الحنظل تلخ درخت فندق
بیرون بجوش ما حور مجروش بالسویه از حریر گذرانیده یکمثقال با ماء الشعیر حیوانات بیرون پخته
محمول نمایند و اکثر بدو ریکد انگشت اسفنج محمول نمایند همین حکم دارد و هرگاه مجموع ادویه را در آب نیم
نرسیده بعضی از آن کافیست و بعد بستور داده یه رفع این علت مذکور شد بعضی از ادویه
است فرزجه قطع فرزج حیض عد بل نماره و شب [illegible] تخم خرزه تلخ [illegible] فرزجه دیگر
کرانغانند در حمل نمایند و بسیار بوده است مرصاف جماد ازاز سیا جماد جرمن خرکوش
ددو محمول

با حیض
فرزجه قطع نمودن حیض

٢

ددو حمول سبز کبین خرگوش از مجربات است فرزجه دیگر بار زمینه که بغایت موثر است
مروارید سنگ زاج گلنار گل ارمنی گل مختوم سرمه بالسویه فرزجه بسازند و بعد یک دو گرم با
حنا و قرنفل را بالسویه خضاب از خضابات قویه شمرده است قائم جنین اسم بسوزند الاخ
سیاه را با روغن مورد بلبیج الاثر بیان فرزانده و بتجربه رسیده است که لطوس
وسمه را القسمه حنا و اولا با بعد از آن را بل میکنند و داده یکبار از اسرار عجیبه است و ضماد
موی را سفید میکند وجون لوتیا بشویند بار سیاه بشود طلق محلول الا با آب شلغم سبز شنب
طلا نمایند ادویه که موی را سیاه کند شونیز را بسوزند خربات طلا کنند و بدستور ضماد مغز
بیرون باه بالی لب پرعجیب الفعل است و اطبا معتقد تیس را اعتقاد آن است که چون کنند گل
را با روغن تخم مرغ ضماد نمایند در مدیمه عضا موی بیرون باید حتی از پشت است و بدستور جوز
دو عدد کرد کان با پوست او و دانه خرما یکمثقال بسوزانند بمرتبه که توان بسائیده آنکه
بسیار بسوزد و با روغن زیتون با گل سرخ و پانزده عدد فلفل بمالند در وی بیندازد تا گوی
ابرو و غیره عدیل ندارد و بدستور بادام تلخ و فندق را در تا به بسوزانند و با روغن زیتون
استعمال نمایند و در باب ضمادات بعضی از ادویه مجربه در این باب مذکور شد و هرگاه از دنیا
لیدن ادویه جراحت آبله جاوت شود مرهم اسفیداج و موم روغنها مخلوط کنند و بدستور
جوز بویا رمنی و نوشادر را بسوزانند با سرکه کهنه طلا کنند موی بعد سه روز شرط
آنکه تکرار در سیاحت میرویند و از سوده است تسمین مخصوص علاج فرجار را
نرم بسائیده با پیه دم و نیم درم پیاز عنصل خام مخلوط کرده بر قضیب امثال آن
بکرر نماید با عث تسمین مبلغه و از سوده است و مجربین است و اشاعیدان به سرکه
و آنکه امر و تر شیرها و چربی نمند تا شستتا باشد باعث لاغری و ضعیف است فرزجه
جهت قرحه امعاء و سحج بغایت مفید است اسفیداج قلعی کاغذ سوخته صمغ عربی جبار
یکمثقال زرده تخم بخته سه عدد با رتنگ مطبوخ و جو مقشر به کرده با روغن
گل سرخ هر یک بیست یکمثقال و هرگاه نیز بعض محتاج باشد روغن و به را نباید
کرد گل سرخ احتیاج دارد و گلنار در خل مطبوخ کنند حقنه جهت قولنج منقول از کامل
الصناعة عناب سپستان بیخ مویز منقی ده حلبه بیخ تخم کتان سبوس گندم
سه خطمی سه قنطوریون دقیق تخم را زیانه برگ چغندر زنگله بخچه در بعارحد
مثقال اورا با هفت مثقال شکر سرخ و شاشند تا ثلث بماند پس صاف نموده بجل
مثقال اورا با هفت مثقال شکر سرخ و بوره ارمنی آب کاسنی تمام اطباء مرنامند

واّن با بهرکه و شیر ببنج میباشد روغن کنجد پانزده درم حقنه نمایند و دوا منفع حقنه بقراط است
والبته حقنه باید از قبیل جلود باشد نهایت کرم و حقنه که ظرف دیگر بهایت کرده
کدو باشد و از نه لوله بر طرف باریک فصل نمایند که اخراج کرده در معقد کنند و آب حقنه
با معاعل [illegible] توانند رسید و مر باید که مقدار آب که هر بار بریزند زیاده از پنجاه مثقال
نباشد و بعضی را اعتقاد آن است که کمتر از آنهم جایز است و کثیر اطبا تخت اعضا و
رئیسه را دو انسته اند و مراعات آب ادویه لازم است حقنه غلیظه باشد زحیر و قرحه میکند و بسیار
رقیق باعث انتشار و فساد میشود و بارد مولد ریاح و حاره مورث غشی و کرب و منافع
حقنه بسیار است از آنجمله جاذب مواد بدنه تاج و اعضا و غالب است و دفع پیچه امعا
دافع اقسام قولنج و درد [illegible] شرف است رطوبت او مقدار انگشت میان را تحفیف
و فرجات زیاده از مقدار بند یک انگشت باشد و چون آب حقنه برنگردد و تدبیر آنست که
نصف مقدار اول بریزند تا آب اول را دفع نماید و قبل از حقنه باب ادویه بادیان مناسب
و ابکرم حقنه نمایند حقنه لینه که در امراض حاره استعمال نمایند عناب بیست دانه سپستان
بیست دانه بنفشه هفت مثقال جو مقشر خطمی سبوس گندم خسک اکلیل الملک هر یک هفت
لا بنجرزرد [illegible] در سیصد مثقال آب بجوشانند تا به ثلث رسد و جبل هشت مثقال او ر
با شکر سرخ و روغن بادام [illegible] لعاب اضافه کنند حقنه جهت برودت رحم و احتباس
حیض نافع است اشق مقل سکبینج [illegible] جاوشیر [illegible] هشت [illegible]
نصف رسد و جبل مثقال او را با روغن تازه گاو و عسل [illegible] روغن کنجد
م [illegible] در قبل حقنه نمایند و تا ممکن باشد امساک کنند که آب حقنه زود دفع نشود حقنه
درد مفاصل و عرق النسا و امثال آن نافع است حلبه بادام تلخ مغز [illegible]
تخم کتان [illegible] اشق جاوشیر تخم حنظل مقل [illegible] تخم کرفس پانزده [illegible]
و [illegible] لا بنجرزرد پانزده عدد عناب بیست عدد سپستان چهل عدد بعد از آن
طبیخ نیم رطل را با روغن گاو و روغن [illegible] حقنه کنند حقنه قرحه امعا نافع است
و بغایت قابض است برنج پانزده عدد [illegible] زرد چوب [illegible] گلنار
[illegible] پوست انار ترش [illegible] در دو رطل آب بجوشانند تا [illegible]
او را [illegible] وگل فرسی و صمغ عربی و اقاقیا و دم الاخوین و عصاره لحیة التیس هر یک
یکمثقال و نیم زرده تخم مرغ پخته دو عدد و روغن گل [illegible] حقنه نمایند حقنه عرق
النسا و امثال آن که بعد از حقنه مسهله باید حقنه نمودن هر چند امساک آن [illegible]
چند [illegible] مقل [illegible] جاوشیر [illegible] فرفیون [illegible] مازو [illegible] دو مثقال او را در روغن
فتیط

فتیط پانزده [illegible] امثال آن حل کرده حقنه نمایند حقنه [illegible] و درم کرده و ورم رحم
[illegible] نافع است لعاب خطمی لعاب کتان و حلبه [illegible] الشعیر یکدوده روغن کنجد [illegible]
نمایند قرص [illegible] هم [illegible] دوده زاک هم [illegible] و مازو هم [illegible] صمغ [illegible]
واکر [illegible] مازو و دوده یکدرم [illegible] یکدرم مازو دو درم صمغ خوب چهار درم مازو را
در میان آب تر کرده [illegible] و دوده و [illegible] و بعد [illegible] در آب مازو [illegible]
ظرف مسین با چوب تمام [illegible] باشد در دیگچه چندان زیاده حل کنند صاف کرده نوعی دیگر
دوده یکدرم [illegible] دو درم [illegible] یکدرم آب [illegible] بقدر حاجت در ظرف مسین خوب
[illegible] و دوده و [illegible] یکدرم مازو نوعی دیگر [illegible]
[illegible] و دوده
دو درم صمغ دو درم زاج [illegible] یکدرم [illegible] درم اول مازو را [illegible] بعده دوده
در هم کرده [illegible] بعد از آن صمغ آورده با آب حل [illegible]
و دوده و مازو [illegible] صمغ [illegible] آب [illegible] و ظرف
و دیگر [illegible] بعد از آن هم [illegible] طریقه [illegible] با آب حل نموده در ظرف دیگر
[illegible] صمغ دوده [illegible] مازو [illegible] نوعی دیگر
[illegible] خالص [illegible] کرده و در آب [illegible]
او دیگر [illegible] و دوده انداز و صمغ و نیل [illegible] چوب [illegible]
در ظرف [illegible] با چوب تمام حل نمایند نوعی دیگر نیل [illegible] چهار درم مازو چهار درم
[illegible] چهار درم صمغ عربی چهار درم دوده [illegible] چهار درم پوست انار چهار درم [illegible]
ادویه را علاحده کرده شب [illegible] در آب تر کرده از [illegible] صاف نموده در دو چندان
آب جوشانیده با آب مذکور یکجا کرده بعده دوده را با [illegible] به چوب تمام جنان حل
کنند که روشن کردد اکر در کاغذ افتد حروف زایل [illegible] نوشته بر سنگ [illegible]
موم در روغن بگذارد و هر چه خواهد بر سنگ بنویسد [illegible] بعده بر سر [illegible]
[illegible] نوشته [illegible] اکر هزار بار [illegible] حروف [illegible] باب [illegible] شاد [illegible]
انداز [illegible] والله اعلم بالصواب [illegible] شاه [illegible] شهتره [illegible] مثقال
[illegible] مفید بود [illegible] عضا [illegible]
[illegible] معجون [illegible] منفعت [illegible] مفید بود
[illegible] سود مند آید از [illegible] باب [illegible] طلا

دفع درد بیرون شیر گاو بسوزد بمالد دیگر که تراب بیخ درد بماند دیگر همین نفع از فلفل کرده اند
بود [illegible] همچنین از آن دیگر علامت خون آنست که سرخ رنگ شود علامت [illegible] زرد [illegible] علامت صفرا
شود سفید علامت بلغم دیگر هم علامت سودا علامت دیگر بول را چون بیرون [illegible]
در بول زرد باشد از سودا دیگر در سفیدیست بلغم سبب است در سیاهیست سبب سودا
دوا [illegible] آرد گندم [illegible] کلوخ و کدان روغن زرد [illegible] همین بمالند [illegible]
از [illegible] و کام دو حصه [illegible] یک حصه [illegible] بکوبند و بخورد و ان شاء الله امید
شفا هست **باب [illegible] در ادویه دندان و لثه** [illegible] حفظ آن بیان کنیم طالب صحت
اسنان را او واجب است که [illegible] چیز را رعایت کند یکی آنکه حذر کند از تواتر قی و طعام و شراب
در معده خواه بسبب فساد [illegible] جوهر طعام بود در سرعت قبول او مرض در اسنان
شیر و ماهی [illegible] خواه [illegible] تدبیر تناول غذا دوم آنکه الحاح [illegible] کند خصوص
که ماده [illegible] بود سیم آنکه از مضغ چیزی علک خصوص که شیرین بود چون ناطف
یعنی حلوا [illegible] و چون [illegible] احتیاط کند چهارم آنکه چیز [illegible] قطعا به دندان نشکند
و اجزه دندان را [illegible] پنجم آنکه [illegible] شدید البرد بود [illegible] خاصه [illegible] و کذا
[illegible] شدید الحرارت [illegible] خاصه [illegible] ششم آنکه [illegible] دندان [illegible]
[illegible] بخلال پاک کند [illegible] که گوشت بن دندان را [illegible] نرسید هفتم آنکه بعضی چیزها که
بالخاصیت دندان را [illegible] دندان دارد و چون [illegible] اجزا [illegible]
[illegible] کنند [illegible] بدندان و لثه هشتم آنکه مسواک لازم باشد
و در استعمال [illegible] دارد و استقصا [illegible] که [illegible]
[illegible] دندان [illegible] معده [illegible] مسواک [illegible]
[illegible] استعمال [illegible]
[illegible] که [illegible] دندان [illegible]
مسواک [illegible] دندان [illegible]
[illegible] روغن گل [illegible] و ایضا [illegible] دو بار [illegible]
[illegible] بود [illegible]
[illegible] بول بود [illegible] دندان [illegible] و کذا [illegible]

بسوخته

بسوخته بود [illegible] مالیدن [illegible] و اجب است [illegible] بسیار [illegible] دندان
مالند و چون دندان کرم [illegible] بیاید [illegible] روغن گل [illegible] بمالند
و هرگاه دندان [illegible] باید که [illegible] در دهن گیرند [illegible]
[illegible] و ثلج [illegible] دندان [illegible] دیگر
[illegible] دندان [illegible] دندان [illegible]
[illegible] زنجبیل [illegible]
[illegible] دندان [illegible] در دهان گیرند دوای دیگر
[illegible] فلفل عاقرقرحا [illegible] زنجبیل [illegible]
و اگر [illegible] کرده [illegible] بر دندان نهند [illegible] دیگر درد دندان که
بسبب [illegible] نفع دارد [illegible] در روغن گل [illegible] بر دندان نهند [illegible]
و اگر بیخ دندان [illegible] دیگر که درد دندان [illegible]
را [illegible] فلفل عاقرقرحا [illegible]
و [illegible] دندان [illegible] دیگر [illegible] گوشت [illegible]
[illegible] دیگر درد دندان را
[illegible] عاقرقرحا [illegible] تخم [illegible]
[illegible] بر دندان [illegible] دندان [illegible]
از بیخ [illegible] عاقرقرحا [illegible] دندان [illegible]
[illegible] صفحه [illegible]
[illegible] دندان [illegible]
باشند تخم [illegible] سود و فایده
از [illegible] بعده [illegible] تخم [illegible]
[illegible] عاقرقرحا [illegible] و ایضا [illegible] دندان
[illegible] دیگر [illegible] بر دندان نهند [illegible] که ترم
و [illegible] ملایم کنند تا گرم شود [illegible] دندان گیرند و بخوابند

هر گاه که درد دندان از زیادتی خون بود رگ قیفال بگشایند یا حجامت کنند و به گلاب و سرکه و کافور مضمضه
نمایند که طبع نرم سازد دیگر جهت دندان را که سبب کرم و عفونت بود سیاه شود و درد سر کند
جا بر کم شود و بسیار جوشانیده مضمضه کنند و اگر شکافی و کف دریابی بعفرایند بهتر است و اگر سبب
حرکت رطوبت بود جوشانیده صندل سفید قرنفل مازو و بلیله زرد و باریک ساخته بر بیخ دندان
مالند دیگر کند شدن دندان را نافع است که سبب او تناول ترش و تلخ بود مغز بادام گرم با زرده تخم
مرغ که زیر آتش پخته باشد بر دندان نهند و به دندان گیرند و دیگر موم زرد بخایند و اگر بلغم
ترش بود که در معده جمع آید تنقیه معده نمایند و دندان بر روغن گل دایم چرب سازند دیگر
کرم دندان را نافع است در آغاز که بجوشانند گرم بیخ دندان را البسیار ضایع نکرده باشد پیاز بر بیخ
و سرکه و گل بار کتابی تازه و تنزا کوفته شیره بگیرند و با آن غرغره و مضمضه همی کنند چند روز
متواتر خاصه منهار سنون سورنجان ضعف دندان را بسیار نافع است سورنجان قرنفل
سعد کزمازوج پوست بلیله زرد صندل سفید گل سرخ هموزن کوفته و بیخته سنون سازند سنون
که حافظ صحت اسنان است شاخ گوزن کزمازوج سعد سنبل از هر یک چهار درم نمک اندرانی
یک درم کوفته و بیخته سنون سازند سنون دیگر گلنار نشاسته اقاقیا هموزن کوفته و بیخته
سنون سازند سنون دیگر نافع است جهت درد دندان که سبب آن ورم لثه بود تخم خرفه تخم
خشک سماق عدس مقشر صندل سفید عاقرقرحا کافور هموزن کوفته بیخته بر لثه و دندان
افشانند بعد از آنکه گلاب و سرکه را یک ساعت در دهن نگهدارند سنون دیگر بیخ دندان را سخت
کند و بازدارد شاخ گوزن سوخته نمک اندرانی سوخته پوست بلیله زرد گل سرخ از هر یک ده
درم گلنار یکدرم کوفته و بیخته بر لثه و دندان افشانند سنون دیگر بوی دهن خوش کند و خون رفتن
باز دارد و دندان را محکم کند بلیله املج مقشر گل سرخ اقاقیا نشاسته قسط طباشیر عاقرقرحا
هموزن کوفته بیخته سنون سازند سنون ملوکی درد دندان را نافع است و بوی دهن خوش کند مرو
بسفایج عاقرقرحا از هر یک یکدرم نشاسته گلنار مازو و سماق از هر یک یکدرم کوفته
بیخته سنون سازند سنون خون لثه باز دارد و بوی دهن خوش کند نشاسته بخور مریم
بودینه کوهی ده درم کوفته بیخته سنون سازند سنون گازرونی و سیاهی از دندان ببرد و بوی
دهان خوش کند مازوج زنجبیل فلفل دار فلفل زنجبیل از هر یک یکدرم نمک بریان ده
درم

ده درم خشک سوخته سقمونیا درم کوفته بیخته سنون سازند سنون جهت درد دندان که سبب آن
رطوبت بود سود دهد فلفل دو نیم درم بوره ارمنی یکنیم درم عاقرقرحا زنجبیل مویزج از هر یک درم
کوفته بیخته بکار برند سنون سیلان خون از بن دندان باز دارد و حکات هندی قرنفل گلنار گل سرخ
دم الاخوین سماق هموزن کوفته بیخته بپاشند و صباح بگلاب و شراب مضمضه کنند سنون دندان سیاه را
سفید کند پوست بلیله زرد ده درم فلفل چهار درم جماجم ده درم سیاه هندی ده درم مازو سوخته
بیست درم کوفته بیخته بر دندان مالند سنون خوش شکل اگر بر بن دندان و درد دهن پیدا بود
پیشتر به تناول ادویه مخصوصه ابتدا استعمال نمایند بعلاج آورد و زراوند دحرج برگ مورد
کنند گلنار بیخ سوسن دم الاخوین مازو و مباوی کوفته بیخته بکار برند سنون لثه را محکم کند
و بوی دهن خوش کند و قلاع را مفید است اشیاف مامیثا طباشیر لسان الاسافیر زنجبیل
تخم گل پوست بلیله زرد گلنار برگ مورد کزمازو نشاسته حب الآس کوفته بیخته استعمال نمایند
الحلو و ماسور بیخ دندان را سود دارد و خون رفتن باز دارد و حرف نوشادر بیخ سوسن زرنیخ
بیخ عاقرقرحا مباوی کوفته بیخته استعمال نمایند سنون خاصیت همین دارد بیخ سوسن عاقرقرحا
از هر یک یکدرم نشاسته گلنار مازو و سماق از هر یک دو درم کوفته بیخته بکار برند سنون که دندان
متحرک را محکم کند و توتیا نشاسته گل سرخ سماق پوست انار ترش بلیله زرد و سک
گلنار مازو و کزمازوج هموزن کوفته بیخته بر دندان افشانند سنون جالی الکلثه و دهن را نافع
پوست انار ترش و شیرین از هر یک پنج درم نمک هندی نوشادر از هر یک یکدرم مازو و گلنار
نمک سوخته عاقرقرحا از هر یک ده درم سماق پانزده درم کوفته بیخته سرکه بسرشند و گلوله
سازند و در سایه خشک کنند وقت حاجت در آب گرم بشویند و استعمال نمایند سنون دیگر که
دندان را نافع است لثه را از چرک پاک کند پوست انار ترش دو درم گلنار
زرد چوب سماق نشاسته مازو از هر یک یکدرم کوفته بیخته استعمال نمایند و سورنجان لغط یونانی
است و بعضی سنون را اسم افتاده که درم لثه و اکثر خاء ترا نافع است طرایث قرط
پوست انار ترش سماق حب برابر جوشانند و بآب مضمضه کنند سنون که همین عمل دارد
برگ مورد جوز سرو گلنار مازو برابر بریز نیم کوفته مضمضه کنند مضمضه که درد دندان و تحرک آن را
نفع دارد چوب آس بیخ کبر اطراف کبر بیخ سوسن بیخ کاکنج جوز السرو گل سرخ برادهء دندان فیل
بجای برابر بگیرند و در سرکه بپزند مضمضه نمایند مضمضه که لثه دندان را محکم کند و حرکت را
نفع دهد گلنار طباشیر گل سرخ کزمازوج بادالسوس باریک ساخته بخایند بر لثه

بسیار باشد که گوشت بن دندان ورم میشود یا از دندان چیزی [illegible] و جرک و ریم [illegible] جمع میشود [illegible]
و ریم بر نمی آید و در این حالت چنین [illegible] بهتر است که [illegible] زائده را بناخن [illegible] قطع کنند هرگاه بگیرند
دراز و دیگر دندانها در آید تدبیر وی قطع او است یا با مخصوصه [illegible]
و هرگاه خارش از دندان پدید آید [illegible] تنقیه دماغ باید کرد و سکنجبین عنصلی [illegible] تمضمض
باید نمود و هرگاه دندان در خواب [illegible] شوند [illegible]
و غرغره [illegible] و جهت تقویت دماغ و اعصاب روغن [illegible]
[illegible] بیان ادویه که دندان کودکان [illegible]
[illegible] و روغن [illegible] و اگر قطره روغن [illegible] نیمگرم در گوش چکانند بهتر باشد [illegible]
[illegible] تا ماده [illegible] دندان به تحلیل رود [illegible] دندان [illegible]

[illegible] دهان و زبان و حلق و لب [illegible]
حلق در باب خناق [illegible] قلاع احمر را سود دارد تخم گل
با برگ [illegible] و طباشیر و نشاسته و عدس مقشر و تخم خرفه و کشنیز خشک و سماق [illegible] و عاقرقرحا
جمله برابر کافور [illegible] کوفته بیخته [illegible] در دهن [illegible] و گلاب
[illegible]
[illegible]
[illegible] عاقرقرحا [illegible] تمضمض کنند [illegible]
و عاقرقرحا [illegible] قلاع [illegible]
[illegible] قلاع را سود دارد [illegible]
[illegible] و طلا نمایند [illegible] پوست انار [illegible]
و سماق و کشنیز [illegible] جوشانیده [illegible] مضمضه فرمایند [illegible]
[illegible] سماق و [illegible] و کشنیز تر و گلنار [illegible] و خرنوب [illegible] مضمضه کنند
[illegible] زعفران نیم درم کوفته بیخته در دهن
اندازند قلاع را سود دارد [illegible]
[illegible] قلقطار از هر یک پنج درم اقاقیا [illegible]
[illegible]
[illegible] کل [illegible] روغن
[illegible] در دهن [illegible] اقراص [illegible]
[illegible]

[illegible] قلقطار [illegible] نوشادر را از هر یک نصف جزو [illegible]
[illegible] زعفران کنند از هر یک نصف جزو [illegible]
زعفران کنند [illegible] از هر یک نصف جزو [illegible] اقراص [illegible]
کرده تمضمض کنند و در دهن بدارند تا [illegible]
[illegible] اقاقیا [illegible] از هر یکی ده درم [illegible]
[illegible] و قدری [illegible]
[illegible] مطلوب است
[illegible]
[illegible] بیو خته [illegible]
[illegible] کوفته بیخته در دهان باشند [illegible]
[illegible]
[illegible] بیرون آید [illegible]
[illegible] مضمضه
[illegible]
[illegible] مضمضه نمایند [illegible] کشنیز و فلفل از هر یک [illegible]
[illegible] در دهان و زبان مالند [illegible]
[illegible] قلاع [illegible]
[illegible] صفرا [illegible] قلاع [illegible]
صفرا در آن ممزوج نباشد [illegible] دهان [illegible]
[illegible] عود خام جمله [illegible] کوفته بیخته [illegible]
[illegible]
[illegible] اطراف [illegible]
[illegible]
[illegible] عود خام [illegible] از هر یک [illegible]
[illegible] کوفته بیخته [illegible] زبان [illegible]
[illegible] عود [illegible]

بعمل بیوخته کوفته بیخته سفوف سازند دیگر جهت بخر معده قرنفل اطراف آس طب [illegible]

برنج قاقله اذخر مصطکی از هر یک یکجزو سک قرنفل جوز بوا کبابه هیل بخیل از هر یک نصف

جزو رب منقی دو چند همه معجون سازند و هر روز بقدر جوز بخورند یا بشراب ریحان یا با

گلاب و باید که تخت تنقیه معده بحب و مسهل بکرات کرده باشند و درین مرض از حرکت حاصل

و اغذیه لزجه و اجناس لازم است دیگر جهت بخر بری و هر گاه سبب بخر نزول رطوبات

معده بود خشک تدبیرش هر روز غرغره کرده است بخردل و سکنجبین و شراب که در وی قرنفل

و سنبل بیخته باشند مکرر غرغره و تمضمض نمودن و دماغ را تنقیه اول اما رجات یابکار برند

تا ماده از آن بر برده و دهن و لثه را تمضمض سرکه در وی آس و کلنار پخته باشند قوه داده

با اصول نزلات بکنند جهت بخر بری اعمال که در تنقیه و تخفیف رطوبات زیره کوشند

با سبق و رسلیم و مسهلات مناسبه تا بسل آنچه معده و فرقه در معده [illegible]

در آثار محیفه پوشیده نیست و خاصه معلوم است که بعد طعام کمتر شود دیگر جهت بخر بری

یک آنکه ماده عفنه در بافت وا اینان محصور بود فقط تدبیرش اصلاح مزاج است و دهن

و سوسه تمضمض کرده و جهاد مطیب پوسته در دهن داشتن [illegible]

و بسوبات دایم مالیدن نافع است دوم آنکه ماده عفنه در معده بود در [illegible] حرورت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

زبان مالند و ایضاً مجرب مرزنجوش و سلیخه و سنجرف [illegible] بر زبان دلک کنند و [illegible] مجرب
تنقیه بلغم و بحقنه نرم یا مطبوخ ملایم کرده باشند و دیگر که ورم بود و هر زبان را نافع است مطبوخ
انجره و حلبه و تخم کتان و زیره و روغن بنفشه و عسل و آب خیار شنبر آمیخته غرغره نمایند و عصاره کاکنج
و کاسنی و کشنیز اگر ورد دهن دارند بمطبوخ افتیمون تنقیه لازم است و دیگر که بطلان الذوق
و آن را [illegible] که از برودت بود خردل و عاقرقرحا و مویزج بجوشانند و مضمضه بعد تنقیه
و تنقیه با ایارج فیقرا و اگر از حرارت بود رب انار و گل سرخ و سماق بجوشانند و بعد [illegible] سکنجبین
یا ترنجبین یا [illegible] آمیخته غرغره نمایند و دیگر که ثقل اللسان را که از برودت بود [illegible] نوشادر
زنجبیل فلفل عاقرقرحا خردل مویزج بورق چینی ملح هندی و شونیز مرزنجوش با آب نیز [illegible] غرغره
میکرده باشند خاصه [illegible] و هر بار بعد غرغره [illegible] نوشادر و عاقرقرحا که برابر باشند [illegible]
بازیر زبان بمالند که نافع است و اگر ثقل زبان از حرارت و [illegible] نباشد [illegible]
[illegible] کنند و روغن بارد و رطب نیم گرم بمالند و در دهن بیشتر نگیرند و بعد [illegible] روغن
بنفشه و نیلوفر و کدو و امثال آن و دیگر تدبیر مرطب بکار برند و اگر بسبب ثقل [illegible] بود [illegible]
[illegible] بند و بخردل و عسل و مانند آن مضمضه نمایند و باشد که بکشادن رگ زیر زبان حاجت
آید و دیگر عظم اللسان را نافع است و آماس زبان را نافع است و این [illegible] نیز گویند
و اگر بسبب مرض رطوبت [illegible] باشد رگ زده شود و بعده مسهل [illegible] و [illegible] و مانند آن هر چه
قطع و مسهل لعاب بود و چون آثار سرخ [illegible] بر زبان مالند و اگر رطوبت باغلبه بود تنقیه با ایارج
نموده و نمک و سرکه و زنجبیل و نوشادر و در سرکه [illegible] آمیخته بر زبان مداومت نمایند که فایده می
یابد و اگر کفایت نکند [illegible] مستعمل است بمالند پس [illegible]
[illegible] چون معلوم نباشد چون باید [illegible]
نماند [illegible] قطع نمایند چنین قطع احتیاط کنند که [illegible] از زبان بریده شود و دیگر شقاق
اللسان را [illegible] اسپغول با قدری شکر در زبان بگیرند [illegible] بنوشند [illegible]
مالند بر زبان بمالند و روغن مغز بادام و روغن مغز کدو [illegible] اگر بسبب شقاق یبوست
اضطجاع اخلاط در معده مقدم دارند و دیگر شقاق زبان را اگر بسبب حرارت و یبوست بود [illegible]
نافع است هر چه رطب و برد بود [illegible] که بنوشند و مضمضه [illegible] میکنند و روغن [illegible]
بمالند و اگر بسبب یبوست رطوبت لزج بود که بر زبان بچسپد [illegible] در سکنجبین [illegible] کرده بر زبان
بمالند و دیگر حرقة اللسان را نافع [illegible] هر چه [illegible] رطب بود بدان مضمضه کنند و اگر بسبب حرارت [illegible]
معده بود [illegible] نمایند و دیگر حکه زبان را نافع است تنقیه خلط کنند و بعده [illegible]
مضمضه نمایند یا سرکه و روغن گل [illegible] بر زبان باشد نفع دهد [illegible]

شود دهن

شود [illegible] بعد تنقیه مضمضه کنند بسرکه [illegible] و کشنیز و عصاره [illegible] و برگ
عنب الثعلب و برگ [illegible] کاسنی و عدس در وی جوشانیده باشند و دیگر که ورم کام را نافع است
[illegible] عدس [illegible] کافور [illegible] آمیخته
[illegible] و دیگر در ابتدا پس از تنقیه مضمضه کنند و [illegible] و در انتها بمحللات [illegible] در
خناق ذکر باید و دیگر ورم [illegible] را نافع است هر چه در ورم زبان گذشت [illegible]
[illegible] و دیگر [illegible] سقوط را نافع است [illegible]
[illegible]
[illegible] بر گرد روی [illegible] و کشنیز [illegible] جوشانیده باشند [illegible]
[illegible] نافع است [illegible]
[illegible]
[illegible] و [illegible] غلیظ [illegible]
[illegible] گرم [illegible] غرغره کنند تا [illegible] ورم [illegible] و تحلیل [illegible] بعصاره [illegible]
[illegible] تا ماده [illegible] قبض [illegible]
[illegible] و حرارت [illegible] عنب الثعلب و کشنیز [illegible] غرغره نمایند [illegible] سقوط [illegible]
اگر از خون باشد فصد مقدم دارند و هر چه در ورم زبان گذشت بکار برند [illegible]
[illegible] طبیخ [illegible] غرغره کنند و بعده [illegible]
[illegible] مضمضه نمایند [illegible]
[illegible] غلیظ [illegible]
[illegible] و تحلیل [illegible]
[illegible] و مضمضه [illegible] بسیار [illegible] قطع [illegible]
[illegible] نمایند [illegible]
[illegible] غرغره کنند [illegible] روغن گل
آمیخته غرغره نمودن نفع است و اگر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ضابط باشند تا وی از عضو تعلق نکند پس بیرون آرند چه اگر بقوت برکشند و سپرز لوکه
منقطع شده چه بجا بجا بماند و ورم پیدا کند و آفات قوی دارد و اگر زلو از راه حلق بسوی بالا هی
که بالای کام جانب بینی بهت برآمده و در آنجا تعلق گرفته باشد شونیز و عصاره قثاء الحمار
و خربق در بر که بیخته در بینی چکانند یا استنشاق کنند و آنچه بهر غرغره گفته شد بدین لعقیطا بنو
و اگر زلو را از موضع که تعلق نمود جدا شده در معده افتد و کرنج الستان باشد فورا فی فرمایند و الا
مسهل دهند اگر دفع باشد فبها و الا شیخ و قیسوم و افسنتین و شونیز و ترجس قسط و برگ کابلی
مقشر و شراختن برنگ و ورم اندر بسیار که در آب بپزند و بجالایند و بنوشانند تا اگر زلو کی نشده باشد
آنرا بکشد و فرو آرند و هر گاه چهار با طعام و چرانی در گلو آویزند و بند شود اگر خارج برکشند و الا
چند کنند فرو رود باب نهم در ادویه خناق و خرد و قتل جره و مری اشتی مفردات و حلق تر و چشم او عبارت
سبب از قضا بکه محور غذا او رو بهت پس صحره و مری از حد حلق خارج باشد دیگر خناق حمور
و صفراوی را اندر ابتدا نفع دارد و بعد فصد و اسهال تخم کل خرفه و نشاسته و طباشیر و سماق
و کتیرا از هر یک یکدرم کافور دانگ بکوبند و بلعاب بسغول ایجر سرشته حبها بسازند و بوسیله زیر زبان
دارند دیگر بیرکه و گلاب یا سکنجبین و شربت عناب که ممزوج بطبیخ عدس و تخم کاهو و تخم
کاسنی و کشنیز بود و یا برسلوت و شیرکه و جوز در عصاره عنب الثعلب و عصاره کشنیز تر و عصاره
خرفه تغرغر نمایند دیگر خناق گرم را نافع است حمر شن و رای انار ترش و آب کرخ و آب
کشنیز تر حل کنند و تغرغر نمایند دیگر رب توت ده درم آب خیار شنبر ده درم آب عنب الثعلب ده درم
با هم آمیخته غرغره کنند و لیکن قبل از بعضه پنیما غرغروی شد که مذکور شد بکار برند که خوف
آن دارد که ماده بر دو قلب بازگردد دیگر قبل از تنقیه نیز بکار توان بست فی پس
وضع میکنند و جمع آمیم نفع دارد مغز فلوس در شیر گاو یا در گلاب حل کنند و صاف نمایند غرغره
کنند ده درم و در شیء کلور النفع کنند دیگر و ابتدا در انتها خناق دموی باید کرده و اشتها
این مرض بود و لیسوم یا چهار درم انجر مویزه و حلبه تخم برو تخم کتان در آب بجوشانند و مغز فلوس
در آن صاف کنند و صاف نموده تغرغر نمایند دیگر ورم منفجر بسازد و حلیقه میس افکنده خطایف
بگیرند و در شیر تازه روغن گاو گرم آمیزند و تغرغر کنند دیگر سمن محلاد لوزه مازو گلنار ربوب
انار و جا بمند آنچه قابض بود در آب بجوشانند و بطبیخ غرغره کنند تا با بط شدن جمیع
اجزا و ورم منفجر بسازد و اگر و الفجار نا جزی شد ورم با تمکنت منفجر بسازد و اگر مهلکی باشد
و الایمل شعاد و ابی بیت مخصوص یا بنگار منفجر کرده اند و استعمال این بضرورت شاید و
بدانند که هر گاه ورم سرخی بگذارند و بر روی بگر ابید و بستری شود و لیکن نضج ماده و حصول
مده بعد یعنی که خود بخود بشکافد بهتر و الا غرغره منفجر مذکور بکار برند دیگر بعد انفجار بکار

جرنفر

انارا

ع

کنند

بر بند و روغن گاو بادام روغن بنفشه در کرم آمیزند و تغرغر نمایند یا شیر و شهد غرغره نمایند چون ریم تمام
شود از حلق گرم مازو یکجزو پنج سماق و پنج بوسین ابیجا نکون نیم جزو اندر آب بپزند و تغرغر نمایند تا پاک
شود دیگر ماده را از باطن بظاهر آرد زفت و بطرون و خردل سپید و سیاه بری کوفته بیخته با آب
سرشته بیرون حلق ضماد کنند و نیکوترین حجامت جذب و وضع محاجم بشته بر دو قفن و بدانند که هر گاه ورم
در عضلهای اندرونی بود و در ظاهر هیچ اثری پیدا شود به باشد خاصه که از شدت عود در حلق نیز علاج
از ورم نمایند در یعضورت بعد تنقیه بمری بهترین تدابیر جذب ماده بسوی خارج است مبالغه دیگر خناق بلغمی
نفع دهد بعد تنقیه بمری و عسل غرغره کنند یا مری بغیر سکنجبین عنصلی و آب مربیه و خردل و مویزج و جو ما
قرو قحا مربیه پوست جوز و آب بادیان و تغرغر بسرکه و عسل نافع غرغره است در قطع ماده و اندرا بهتر
با بکار برد پس بقوت غرغره کردن لازم است و چون ورم ریم کند غرغره منفجره بکار برند دیگر هر گاه که ورم
بکشد و سبب استعمال مسخنات خشونت در حلق پدید آید نفع دهد شیر تازه بروغن آمیزند و تغرغر
کنند دیگر وقت انتها و انحطاط نفع دهد موم سفید بروغن سوسن آمیزند و از خارج طلا نمایند و از خارج
دیگر خناق سوداوی را در یعد تنقیه نفع دارد لعاب حلبه و آب خیار شنبر اندر مری آمیخته غرغره کنند
دیگر بگلاب گرم و ماء العسل و مفتح یا بطبیخ اکلیل الملک و تخم کتان و بابونه و حلبه تغرغر نمایند دیگر حلبه
و تخم کتان و شبت و بابونه و برگ خطمی و تخم او و مرزنجوش کوفته و بیخته بروغن نرگس و پیه بط
گداخته آمیزند و بر خارج حلق ضماد نمایند دیگر اگر اندر خناق صعب منجر با انفتاح نباشد نفع دهد
زیر زبان نکت بنید و برفق و نخست دو من حجامت کنند و اگر ضرورت افتد و ماده بارده بود بعیل
بلاد و بر حلق از خارج طلا نمایند تاریش شود و زود تر از الجاپر آید باب دهم اندر ادویه جره
قصبه ریه و مری چون در اکثر امراض حلق و قد ابیراین هر دو عضو با هم مشارکت دارند در یکی مضبوط
و قد بیر عریقه و مجبوق لوسق نیز در همین باب بیاید دوای دیگر خناق بلغمی و سوداوی را
نافع است چون بدان غرغره کنند تخم کرفس افسنتین نانخواه بزر البنج سقند و جنبی مرمکی زراوند
طویل زعفران از هر یکیده درم گل سرخ بیست درم قسط ماده و الحاطیف از هر یک نیم درم نشاسته
سنبل الطیب از هر یک نیم درم مازو سیزده عدد کوفته بیخته بعسل سرشته و بکار برند دیگر البطاقة ورم
خاء الحجره را نفع دارد انیسون سنبل کشند بهمین مصطکی بجوشانند و نیم گرم تغرغر کنند و زیر زبح تجمه
نهند باشترط زده جند بید ستر و سکنجبین و امثال آن طلا نمایند و باید که تخفیه جهت تنشف رطوبات که
موجب انطباق مری و استرخاء صغیره ابار جات بدهند و غرغرها بکار برند و بعده جهت تقویت
دواء المسلطون بعمل آمد دیگر بثور حلق و مری و قصبه ریه نافع است قبل از تفرج و لیکن بلذع
میکنند بگیرند شیره جو و نشاسته و روغن بنفشه بیازند و بنوشند بعده
بزم دارند و بنوشانند لعاب اسبغول نیم گرم تغرغر نمایند و از آب سیر بپزند و کتیرا و رب السوس

وتخم خیار سبز مقشر و نشاسته بلعاب اسبغول حبها سازند و دایم در دهن دارند دیگر که در سفیدی مغز
بیضه لشکین و جیع نافعست از روغن بادام با کل بادام و مغز سفید و قروطی سازند تنها یا بجمعه
زرده بیضه مرشد بنمکرم تجرع کنند و مرهم اسفیداج بدستور مذکور بسازند که هرگاه قیر انداختند شود حاجت
بعد علاج بیماریهای خناق کنند و چون پخته شود و بصح ریم آید بکار در خناق متعوده مذکور شد
بکار برند و اندر اعتما اندکی سرکه ناب بنمکرم تجرع کنند و غرغره بدان نیز نمایند تا آنموضع را
از ریم بشوید اگر از قرحه ریم بسیار آید و تخم گل بارو مغز بنفشه بلعاب تخم کتان آمیخته تجرع
و غرغره نیز نمایند دیگر شبت لوبیا تخم ترب بجوشانند و سکنجبین عنصلی آمیخته بنوشند قی کنند
و سرکه کهنه غرغره نمایند و بعد سکنجبین لوبیا وخیار شنبر تازه با آب گرم آمیخته جرعه جرعه بنوشند و درین مرض
شرب شراب کند زیرا که نافع ترین چیزهاست دیگر اختلاج و ارتعاش قبضه به سبب [illegible] را نفع
دارد و جهت ابارج فیقرا خردل زنجبیل عاقرقرحا [illegible] فوتنج صعتر اصل السوس [illegible]
[illegible] بعضی غرغره کنند و ایضا حب [illegible] اختلاج و رعشه
[illegible] بعضی ارزند و فرق در اختلاج و ارتعاش قبضه به سبب [illegible] اختلاج [illegible] در
[illegible] و دایم [illegible] بود و داغ دارد دیگر
ورم گرم [illegible] در ابتدا [illegible] دارد شراب لوبیا و شراب [illegible] تخم خرفه آب
[illegible] جرعه جرعه بنوشند و صندل و گلاب [illegible] آتش میان دو شانه ضماد کنند [illegible]
اگر ماده [illegible] شراب بنفشه و [illegible] آب خیار شنبر با ماء الشعیر آمیخته بنوشند
و آرد جو بالبوبه و خطمی با [illegible] و روغن گل [illegible] ضماد نمایند تا [illegible] ورم گرم
مری [illegible] لازم [illegible] و تشنگی [illegible] و میان دو شانه درد [illegible] نخاعه [illegible] دیگر ورم [illegible]
مری را نافع است شبت بابونه اکلیل الملک تخم کتان [illegible] بجوشانند و [illegible] در [illegible] آمیخته
جرعه جرعه بنوشند و ایضا [illegible] مذکور ضماد نمایند و روغن [illegible] بمالند [illegible] چون
[illegible] بنفشه [illegible] دیگر قروح مری را نافع است [illegible] در تنور [illegible]
[illegible] و ورم [illegible] بزرگ زیاده شود در قروح از طعام [illegible] که [illegible] اتصال مری
نافع است صمغ عربی نشاسته گل ارمنی باریک ساخته [illegible] و حب [illegible]
[illegible] دیگر تغیر و بطلان آواز [illegible] باشد [illegible] شیرین [illegible]
[illegible] گرم [illegible] و جلاب [illegible] روغن
بنفشه با بادام [illegible] کنند [illegible] دیگر
[illegible] دیگر اگر سبب این مرض رطوبت بود نافع است زنجبیل [illegible] تازه [illegible]
[illegible] تازه نمایند تا [illegible] شود [illegible] فلفل [illegible] زعفران [illegible] نشاسته [illegible]

بیفشاد و ورم [illegible] باریک ساخته [illegible] عسل یا بقوام شکر یا بقوام [illegible] العوق سازند
و هر صبح قدر [illegible] بلیسند و لعوق [illegible] و لعوق الخیار [illegible] عمل دارد دیگر [illegible]
[illegible] آواز را نفع دارد و اگر سببش سوء المزاج بارد ساذج بود [illegible] بود فلفل [illegible]
خردل زعفران [illegible] کوفته بیخته با عسل منقعد سازند و هر صباح قدری بلیسند و بخور [illegible]
[illegible] و فلفل [illegible] باریک ساخته [illegible] سازند و بعد [illegible] دارند دیگر
که سبب این مرض سوء المزاج تر بود نافع است حلبه [illegible] صنوبر [illegible] بالسوس [illegible]
[illegible] و عسل [illegible] و [illegible] و بیخ [illegible] و بیخ بادیان و بیخ [illegible] بیخ سوسن [illegible]
بجوشانند و تجرع [illegible] فقط نیز نافع است و تغرغره موفقست و تناول [illegible]
و درین قسم در [illegible] حنجره [illegible] دیگر اگر سبب این مرض [illegible] بود
نفع دهد دیگر روغن بنفشه تازه و بلعاب اسبغول با شکر آمیخته تجرع کنند و اسفیداج
[illegible] تناول کنند و درین قسم [illegible] در حنجره میباشد دیگر [illegible] گرم
باشد نفع دهد شراب خشخاش تجرع کنند و [illegible] و [illegible] بر [illegible]
[illegible] دیگر اگر سبب این مرض سوء المزاج گرم ساذج بود [illegible]
[illegible] ماء الشعیر بنوشند و [illegible] و [illegible] غرغره و تجرع [illegible] دیگر اگر سبب این
علت صیاح [illegible] بود نفع دهد صمغ عربی نشاسته کتیرا خشخاش سفید [illegible]
کوفته و بیخته بلعاب اسبغول حبها سازند [illegible] دایم در دهان دارند [illegible]
بود بکار برند [illegible] و غرغره و [illegible] نفعی ندارد دیگر [illegible] را نافع است بعد
[illegible] فلفل زنجبیل [illegible] بجوشانند و صاف نموده [illegible] و بعد
[illegible] چند روز [illegible] دیگر [illegible]
[illegible] را نافع است روغن بنفشه و آب گرم غرغره کنند و [illegible] متصاعد [illegible]
[illegible] و حقنه کنند و [illegible] نمایند و [illegible] اقدام نمایند [illegible]
[illegible] دیگر [illegible] بلغم را نافع است [illegible]
[illegible] زعفران [illegible] دیگر
[illegible] بارده [illegible] دیگر
[illegible] دیگر
[illegible] دیگر [illegible] بلغم را نافع [illegible]
[illegible] ابارج فیقرا [illegible] محموده [illegible]

مباشد
یعنی [illegible]

سقبل و دانگ بنفشه نیم درم با سه حب سازند شربتی دو درم تا چهار درم فصل دیگر و ربو و ضیق النفس
و امراض سینه را نافع است و غاریقون تربد سفید از هر یک سه درم اصل السوس شحم حنظل ایارج
فیقرا انزروت از هر یک دو درم با آب حب سازند شربتی یک مثقال با ماء العسل دیگر اخلاط غلیظ از
سینه پاک کند و ربو و ضیق النفس را نفع دارد و صفرا برآرد بنفشه دو درم تربد یک مثقال محموده دانگ
و نیم رب السوس نیم درم با آب حب سازند و این جمله یک شربت است حب ربو از جهت علت بارده و سینه
و ریه نافع است غاریقون سه درم تربد پنج درم رب السوس یک درم ایارج فیقرا شحم حنظل و انزروت
از هر یک درم کوفته بیخته با آب خالص یا با طبیخ تخم کتان حب سازند شربتی یک مثقال تا دو درم کوفته حب دیگر دو
ها ... اخلاط غلیظ را ... و زیر دن آرد رب السوس فلفل شکر برابر ... بگیرند و حب
کرسنه را پاک کند تربد سفید مثقال ... باب باران ... درم رب السوس ... درم ... کوفته حب
یک شربت است حب از جهت تقویت شش و دفع سعال مجرب است زوفا یک درم مغز بادام شکر سپید
از هر یک دو درم کوفته بیخته حب سازند و در دهان نگاه دارند حب دیگر سعال بارد و فربه را که مانع النوم
باشد نفع دهد ... سازند ... مانند ... و حب ... و عرق
شراب خشخاش ... مغز بادام مغز ... صمغ عربی
شکر سفید مثقال با ... حب سازند حب سرفه شدید که از کثرت طعام ...
برآید و اطبا از علاج آن در مانده باشند نفع دارد و ضیق النفس را مفید است فلفل سه درم دار
فلفل شش درم انار دانه دو از ده درم قند سیاه بیست و چهار درم جو ... از بوره ارمنی بیست
یک درم ادویه کوفته بیخته بقدر ... حب سازند ... اکثر اقسام سرفه را ... ادویه
سعال ... شده با آنکه ... در روی منع است ... علیه الرحمة نیز ... نوع
اندر باب سعال حب نوشته ... بیاید ... از ... سرفه مفید ... ما
که شربت شفا بود ... بعد ترکیب ... سرفه بارد را نافع است ... تخم
از ... و ... کرده و رب السوس و لباب ... و زعفران و کتیرا ... حب صنوبر و حب القطن و حب
الآس ... از هر یک بقدر حاجت بگیرند و حبها سازند
... را لازم کنند و ربو و سرفه شدید بود ... حرارت را نافع است مغز بادام تخم بذر الکتان
بریان مغز جلغوزه از هر یک ده درم کتیرا ... صمغ عربی اصل السوس رب السوس از هر یک پنج درم
قند سپید ... با آب ... حب سازند و در دهان دارند سرفه بلغمی
و صفراوی را نافع است ... رب السوس ... کرده از هر یک سه درم
نشاسته صمغ عربی کتیرا مغز تخم کدو از هر یک یک درم و قند سفید ... اجزا با لعاب ...
حبها سازند و در بعضی نسخه ها ... خشخاش چهار درم نوشته ... اجزا ...

دیگر

حب سعال کرم را نافع است مغز بادام مغز تخم خیارین نشاسته صمغ عربی رب السوس مغز تخم خیار
خشخاش از هر یک یک درم رب السوس دو درم با قلانس درم با لعاب اسبغول حب سازند حب دیگر سرفه
کرم را نافع است نشاسته صمغ عربی رب السوس مغز تخم خیارین تخم خیارزه تخم خطمی کتیرا با لعاب
بهدانه حب سازند حب دیگر ... سرفه و سیلان را نافع است و سرفه کرم و خشک را مفید صمغ عربی
رب السوس مغز تخم خیار تخم خطمی کتیرا با لعاب بهدانه حب سازند حب دیگر نافع است اطفال را که
از سرفه بسیار میکنند و سرفه خشک ... و خوردن را که مانع از خواب باشند درست و ...
واده را دفع میکند نشاسته صمغ عربی رب السوس خشخاش سپید افیون ... کوفته با لعاب بهدانه
حب سازند هر حب که بقدر نخودی حب دیگر جون ... و بسته ... مغز ... پاک کنند ... با قلا ...
کرسنه ... نخود ... حب ... بیخته ... و شربت ... ماء العسل ... مفید است
مفید است دوا مکرب تنگی نفس و سرفه بلغمی را نافع است و جون ... که از سینه ...
و ... کهنه و لرزه و استسقا ... زرد ... البول ... و ... ادویه ...
... عرق ... مفید ... زعفران ... بزر البنج سپید ... از هر یک چهار درم
و ... از هر یک پنج درم افیون زعفران از هر یک یک درم ... شش درم فلفل سپید
درم کوفته بیخته با عسل معجون سازند شربتی یک مثقال قیا قوری شیخ مجرب است ... اقسام سرفه
... را نافع است ... دیگر حب ... سرفه بلغمی را نافع است ...
فلفل پوست انار ... پنج ... پوست مغیلان ... سپید ... از هر
یک دو درم افیون ... کوفته بیخته ... حب سازند بقدر نخودی ...
... کنند ... دیگر ضیق النفس و سرفه کهنه را مجرب است شحم حنظل ... دیوار ...
فلفل زنجبیل جمله کوفته بیخته با آب حب سازند فلفل مقدار دیگر ضیق النفس و سرفه کهنه را مجرب است
شحم حنظل ... دیوار ... فلفل زنجبیل جمله کوفته بیخته با آب حب سازند فلفل مقدار
ضیق النفس و سرفه بلغمی را نافع است ... جمله را برابر کوفته بیخته با ... کوفته
حب سازند نخود ... و یکی صبح و یکی شام بدهند و غذا گوشت ... باشد دیگر ...
سرفه و ضیق النفس را نفع دارد ... مثقال ... فلفل ... کوفته بیخته ...
... بدهند دیگر همین عمل ... پنج ... سازند و کوفته بیخته
هر صبح ... دیگر همین عمل ... پنج ... بلغم ... و ...
بدهند ... دیگر سرفه و سیل ... را ...
... بار ... وزن ... سوزند ...

مذکور یکدرم کتیرا صمغ عربی و بلیله از هر یک سه درم کوفته بیخته بدارند و قدر حاجت بدهند دیگر
ضیق النفس و سرفه و بلغم را نافع است مغز تخم بهی بهمل که عربی جوز القی گویند کوفته بیخته یک
ماشه هر روز بدهند و اگر خواهند ازو سه چهار ماشه باید داد و اگر قدر از تخم بهی بهمل ده دو دانه فلفل
بات سپید طفل را بدهند بلغم سینه بقی برآید دیگر ضیق النفس بلغمی و بادی را نافع است همو بر
زنجبیل دار فلفل چیزی با هر یک [illegible] از هر یکی دو درم [illegible] کفته نیم سیر سفوف ساخته هر روز
سه درم بخورد باشد دیگر همین عمل دار فلفل [illegible] از هر یک یکدرم در قدر آب جوش
جوشیده بدهند چون [illegible] بماند صاف سازند و بنوشند دیگر همین عمل دارد دار فلفل چهار ده درم قرنفل
هشت درم شکر [illegible] سفوف کرده هر روز سه درم بخورد دیگر [illegible] دار فلفل
[illegible] برابر سوده با آب [illegible] حب سازند و در سایه خشک کرده هر روز صبح و شام در دهان [illegible]
بتدریج فرو برند دیگر سرفه و دق را نافع دارد طباشیر پنجدرم دار فلفل چهار درم زنجبیل سه درم
فلفل تا کبابه [illegible] از هر یک دو درم نبات [illegible] جمله سفوف سازند و سه درم بدهند
دیگر همین عمل دارد نبات [illegible] دیگر همین عمل دارد [illegible]
بنوشند روغن معبر که جهت سبلول [illegible] شده و [illegible] بدهند و در طعام [illegible]
عمل کند مویز منقی اصل السوس [illegible] چهار [illegible] از هر یک شش درم عناب [illegible] عدد انجیر ده عدد
در پنج رطل آب بپزند تا بثلث بماند پس صاف کنند و [illegible] روغن بادام شیرین از هر یک ده [illegible]
آمیزند و بپزند تا کل آب برود روغن بماند [illegible] ضیق النفس و سرفه کهنه که از
بلغم را نافع [illegible] عسل [illegible] بقوام آرند عسلی که [illegible] ضیق و سرفه کهنه که از
رطوبت [illegible] نافع است و [illegible] اخلاط غلیظ [illegible] سینه و [illegible] با عسل
یک رطل و نیم [illegible] رطل [illegible] تا [illegible] شود
پس صاف نموده بقوام آرند و [illegible]
[illegible] از هر یک پنج درم فلفل ده درم [illegible]
[illegible]
درین صورت [illegible] جمیع علل عصبانی [illegible] نافع است دیگر [illegible]
ضیق [illegible] سوداوی و [illegible]
ده درم [illegible]
سپید از هر یک پنجدرم [illegible]
پنجاه درم [illegible]
قند سپید بقوام آرند و هر روز از پنج درم تا ده درم [illegible]

سفوف

سفوف [illegible] کرم را که با نزول شکم باشد سود دارد حب الآس شاه بلوط خشخاش
[illegible] از هر یک چهار درم صمغ عربی طباشیر گل ارمنی حب الآس از هر یک چهار درم [illegible]
[illegible] از هر یک درم [illegible]
[illegible] سفوف نفث الدم طباشیر گل ارمنی
[illegible] گل مختوم تخم خرفه [illegible] از هر یک پنجدرم [illegible]
خشخاش سپید [illegible] اقاقیا عصاره لحیة التیس از هر یک سه درم [illegible]
[illegible] دو درم [illegible] سفوف سازند [illegible] دو درم [illegible]
[illegible] حرارت [illegible] سفوف [illegible]
[illegible] دو درم طین قرشته صمغ عربی خشخاش سپید [illegible] تخم خربزه از هر یک
پنج درم کوفته بیخته [illegible] یکمثقال با شراب انار [illegible] خشخاش
[illegible] نفث الدم را نافع است صمغ عربی [illegible] دو درم [illegible] طباشیر
[illegible] درم گل [illegible] تخم [illegible] اقاقیا از هر یک [illegible] دو درم [illegible] تخم
[illegible] عصاره [illegible] گل مختوم گل فرشته از هر یک چهار درم زعفران یکدرم کوفته بیخته
[illegible] دو درم [illegible] شراب خشخاش [illegible] تخم خرفه
[illegible] نافع است جهت منع نزلات [illegible] با [illegible]
[illegible] صمغ عربی [illegible] تخم [illegible] رب السوس طباشیر [illegible] تخم خیار گل ارمنی عصاره
لحیة التیس از هر یک چهار درم [illegible] از هر یک دو درم مغز بادام [illegible] خشخاش
سپید [illegible] از هر یک ده درم کوفته بیخته [illegible] مثقال
کهنه [illegible] سینه را از [illegible] پاک کنند [illegible]
[illegible] عسل [illegible] روز [illegible]
[illegible] و صاف کنند و عسل دو رطل اضافه نموده بقوام آرند [illegible] نافع
است حب الآس [illegible] جوشانند [illegible] ده جزو قند [illegible]
کنند و بقوام آرند و اگر قدر رطل [illegible] سپید سوده [illegible] است
و سرفه را نافع است [illegible] نیم رطل [illegible] کرم [illegible]
روز [illegible] صاف نمایند و قند سپید با شکر چهار رطل و عسل یک رطل [illegible] بقوام آرند
[illegible] بلغم غلیظ [illegible] سینه [illegible] ضیق و سرفه را سود [illegible]
از هر یک پنج درم زوفا یابس [illegible] درم انجیر ده عدد مویز منقی [illegible] درم حلبه چهار درم تخم خطمی

اصل السوس ابریشم از هریک سه درم بر سیاوشان شش درم قند سپید دو رطل گلقند یک رطل
بدستور متعارف شربت بسازند شربتی از ده درم تا پانزده درم تا یکدرم مغز بادام [illegible]
جهت اوجاع سینه و سرفه کهنه و ضیق و نزله و صلابت معده و سپرز نافع است مویز منقی سی درم
عناب سپستان انجیر خشک پنج سوس اصل السوس از هریک بیست درم رازیانه پنج درم زوفا خشک
بر سیاوشان از هریک ده درم بهدانه انیسون تخم رازیانه از هریک پنجدرم مغز تخم خیارین
مغز تخم کدو مغز تخم خربوزه مغز بهیدانه مغز جلغوزه ادخر سنبل الطیب تخم خطمی کتان از هریک سه درم
[illegible] مغز بهیدانه مغز جلغوزه ادخر سنبل تخم [illegible] خطمی کتان از هریک سه درم [illegible] همه نرم کوفته
دران حل بسازند [illegible] که سرفه مزمن را نافع است و تنقیه سینه را از اخلاط پاک کند و ربو
و ضیق را سود دهد عناب سپستان بهدانه انجیر سپید بیست دانه گل بنفشه چهار درم تخم خطمی خبازی از هر
یک پنجدرم بر سیاوشان هفت درم اصل السوس [illegible] زوفا یابس از هریک هشت درم ادویه در آب
بجوشانند و بپالایند و قند سپید یکمن اضافه کرده قوام دهند و بعضی فراسیون پنجدرم [illegible]
[illegible] سینه را از اخلاط غلیظ پاک کند [illegible] بادیان پنج [illegible] از هریک سه درم زوفا
چهار درم بجوشانند و با قند بقوام آرند [illegible] نفس را سود دارد و سینه را از اخلاط
غلیظ پاک کند انجیر خرما از هریک ده درم حلبه [illegible] فراسیون از هریک چهار درم و بر سیاوشان هفت درم
بیخ کرفس بیخ بادیان تخم کرفس تخم بادیان و زوفا خشک بیخ سوسن از هریک ده درم قند یکمن شربت
بسازند [illegible] چهار درم و اندر بعضی نسخه‌ها تخم [illegible] دو درم [illegible] افزوده‌اند و بعضی
[illegible] پنج درم و بیخ سوسن آسمانگون سه درم [illegible] پنج [illegible] از هریک دو درم اضافه
کرده‌اند [illegible] که سرفه و سوخته را سود دارد بنفشه تازه یک رطل تخم خطمی [illegible]
از هریک ده درم [illegible] پنج رطل آب [illegible] یکشبانه روز پس بجوشانند تا بثلث رسد بپالایند
و قند یا نبات یکمن اضافه کنند و بقوام آرند شربتی هفت درم و دیگر انواع شربت بنفشه
[illegible] ذات الجنب و ذات الریه نافع است و اقسام شربت خشخاش که بدان علل سود دهد در باب امراض سر
مرقوم شده فلینظر ثمه شربت سپستان که جهت سرفه و درد سینه و خشونت نافع است [illegible]
شربت عناب سرفه و درد سینه را نافع است و [illegible] خون را مفید است عناب ولایتی یک
رطل بجوشانند و با دو رطل تا سه رطل قند بقوام آرند دیگر [illegible] اطفال
عناب یک رطل کشنیز عدس پنج [illegible] از هریک [illegible] در ده رطل آب بجوشانند چون بثلث رسد
صاف کرده [illegible] قند بقوام آرند [illegible] ذات الجنب ذات الریه را نافع است عناب
[illegible] اصل السوس مقشر [illegible] بیست
درم [illegible] خیار سبز [illegible] درم قند بقدر حاجت [illegible] نافع است

بنفشه

بنفشه نیلوفر تخم خشخاش از هریک سه تولہ عناب تخم خبازی از هریک دو تولہ گل کوکنار دوازده
عدد تخم کتان تخم ریحان تخم حلبه از هریک یکتوله [illegible] سپستان بهدانه از هریک یکتوله اصل
و نبات بقدر حاجت شربت ترکیب زنند [illegible] با نفث الدم بود سود دارد تخم کتان
از هریک سه توله بجوشانند و بپالایند سپستان دو توله دران آمیزند و لعاب بگیرند و با قند
شربت بسازند [illegible] این دو شربت [illegible] جهت اقسام سرفه تر و خشک را
نافع است و بهترین [illegible] عناب ولایتی بیست دانه سپستان کلان [illegible] اصل
السوس مقشر تخم خطمی تخم خبازی گل نیلوفر گل بنفشه از هریک [illegible] بهدانه پنج درم [illegible]
[illegible] از هریک [illegible] دو رطل قند سپید دو رطل [illegible] همه را بجوشانند [illegible]
معلوم با قند بقوام آرند [illegible] عبارت است
از [illegible] مشهور است و کثیر الوجود [illegible] سعال را نافع است [illegible]
سفید انگور شیرین [illegible] گیرند [illegible] هر قدر که خواهند و بجوشانند
تا ثلث بماند [illegible] قند سپید [illegible] بقوام آرند [illegible] که جهت
سرفه و الم سینه نافع است انار شیرین [illegible]
و آب آن [illegible] قند سپید اضافه بسازند و قوام [illegible]
و اگر خواهند [illegible] زیاده [illegible] که ضیق و [illegible]
نفس را نافع است نرگس تازه [illegible] یکشبانه روز [illegible]
[illegible] بجوشانند و صاف بسازند و یکرطل قند با عسل [illegible] بقوام آرند [illegible] که ضیق و
سعال [illegible] بلغم غلیظ بود نافع است فراسیون [illegible] اصل السوس زوفا پنج [illegible]
از هریک ده درم مغز بادام مغز جلغوزه مغز تخم بادیان انیسون از هریک پنج درم مصطکی [illegible]
زنجبیل از هریک دو درم مویز منقی سی درم عناب سپستان از هریک صد دانه انجیر سپید بیست دانه [illegible]
[illegible] چهار رطل آب گرم تر کنند و یکشبانه روز بگذارند [illegible] بپزند تا که نصف بماند
صاف کنند با پنج رطل قند سپید بقوام آرند شربتی یک اوقیه با اوقیتین [illegible] که ضیق و سعال قدیم را
نافع است [illegible] اصل السوس [illegible] بر سیاوشان [illegible] تخم خطمی [illegible] از هریک [illegible] فراسیون
[illegible] از هریک ده درم [illegible] بجوشانند و صاف بسازند و قند سپید ده رطل [illegible] انگور نصف
رطل و بقوام آرند [illegible] الناس [illegible]
علل سینه و ریه و جمیع نزلات و ربو و ضیق و سرفه را نافع است [illegible]
این شربت معتدل است [illegible] اصل السوس مقشر [illegible] درم بر سیاوشان
خشخاش از هریک بیست درم زوفا یابس تخم خطمی رازیانه انیسون از هریک ده درم عناب سپستان از هریک

صدوا از جمله را و چهار ده رطل آب گرم تر نمایند یک شبانه روز و با آتش نرم بجوشانند تا که نصف آب باقی
بماند پس صاف سازند و آب انگور ده رطل و قند سفید یک رطل آمیخته بقوام آرند شربت اصل السوس
ساده از جهت سرفه و بحة الصوت را نافع است و با ماء القریب عرق السوس مقشر مرضوض یک رطل
بگیرند و یک شبانه روز تر دارند پس با آتش بجوشانند و صاف سازند و آب عنب ده رطل و قند سفید
یک رطل و عسل ربع رطل اضافه کرده بقوام آرند شربت بزر کتان برنج گرم و خشک است تنگی نفس را که از
بلغم پدید آمده باشد نافع است و خفقان را سود دارد بزر کتان تازه پنجاه عدد بگیرند و غبار که
بران باشد پاک کنند پس ده رطل شلث اندر ظرف پاکیزه تر نمایند تا یک هفته بعد صاف
کرده عسل مصفی یک نیم رطل اضافه فرمایند و نیک بر هم زنند و در آفتاب جای بنهند و پس از [illegible]
استعمال کنند شربت بزر کتان پنجاه عدد در شراب کهنه صاف یا در چهار جزو گشنیز قسط یا شش
بر قسط صد و پنج مثقال و هفت روز تر نمایند پس صاف نموده با صد و پنجاه مثقال آب انجبار
دی جوشانیده تا ثلث رسد پس ثلث صاف صاف کرده با یک رطل عسل بقوام آرند و [illegible]
بسیار رسد [illegible] شربت [illegible] سعال و شوصه نافع است و [illegible] بسیار [illegible]
تعالی ضماد شوصه [illegible] شوصه و ذات الجنب و ذات الصدر [illegible] و ذات الریه نمایند و ماده
بپزند کل بنفشه بابونه تخم [illegible] سبوس گندم تخم کتان کل خطمی حلبه جو [illegible] آب بپزند و
عن [illegible] گرم ضماد نمایند و اگر حرارت بسیار باشد [illegible] انگور و تخم [illegible]
ابیند [illegible] بنفشه سبوس گندم آرد جو خطمی آرد باقلا اکلیل الملک [illegible] کوفته بیخته بروغن بنفشه
سرشته ضماد کنند و اگر [illegible] موم [illegible] و جای که ماده غلیظ و بطی النضج باشد بروغن
سوسن و تخم کتان و حلبه [illegible] بیفزایند [illegible] که ماده ذات الجنب و ذات الریه [illegible]
خطمی بابونه از هر یک یک جزو و اصل السوس [illegible] دو جزو آرد باقلا آرد جو از هر یک یک جزو [illegible] کوفته بیخته
بروغن بنفشه بار و عن [illegible] سرشته بر [illegible] تحلیل کنند آرد جو پنج درم [illegible] که در ذات الصدر
و ذات الجنب هر گاه ماده غلیظ باشد بر نهند ماده را [illegible] تحلیل کند آرد جو [illegible] خطمی [illegible]
بنفشه از هر یک سه درم کوفته بیخته با آب برگ خبازی [illegible] سرشته ضماد کنند و چون [illegible]
شود تازه بر نهند [illegible] در جلیس سوزش سینه که در ذات الجنب پیدا شود نجابت [illegible] دارد
آب عصا [illegible] آب حی العالم برگ خبازی [illegible] لسان الحمل آب برگ اسبغول [illegible] اسبغول [illegible]
اسبغول [illegible] بر هم زنند تا یک جان شود [illegible] بر نهند و چون گرم شود تجدید
کنند [illegible] نمایند و این طلا مسکن [illegible] است و معتدل المزاج و [illegible] حرارت و [illegible]
و هر گاه بدانند که ماده غلیظ است و به تحلیل اورام کند ذات الصدر را نفع دهد موم [illegible]

بنفشه

[illegible]

بنفشه بگذارند و آب برگ خبازی و آب برگ خلاف و آب پوست کدو و دانه [illegible] مالی کنند
تا عصاره یا روغن موم بروغن [illegible] گردند پس در ظرف [illegible] لعات [illegible] استعمال
نمایند بیخ هر گاه خشک شود و [illegible] بگذارند و استعمال این طلا و [illegible] با فته
باشند و شدت علت سکون یافته طلای [illegible] قروطی [illegible] سوزش سینه بود و یا بت دور کنند
موم سفید مغسول بروغن گل بگذارند پس آب کدو و آب برگ خرفه [illegible] برابر [illegible]
آمیزند و [illegible] مالی کنند تا نیک مخلوط شود پس پاره پاره [illegible] تر کرده و [illegible] استعمال نمایند
طلای [illegible] درد و کوفتگی که از ضربه و سقط یا بر سینه یا بر [illegible] سود دارد و [illegible]
کل ارمنی از هر یک ده درم اقاقیا صبر از هر یک سه درم با آب برگ مورد و [illegible] سرشته و طلا کنند [illegible]
کار بکار آید [illegible] کل ارمنی از هر یک ده درم صبر [illegible] زعفران از هر یک [illegible] درم بطلا [illegible]
سرشته و طلا نمایند و [illegible] اعضای [illegible] روغن [illegible] نفث الدم را نافع
است اقاقیا [illegible] کندر مازو گلنار صمغ عربی گل ارمنی [illegible] برابر کوفته بیخته [illegible]
سازند و وقت حاجت بر سینه و معده و ناف طلا کنند [illegible] نفث [illegible] سینه بود و این طلا [illegible]
الدم را که از مثانه و رحم [illegible] باشد نیز سود دارد و بر عانه و قبل طلا کنند [illegible] الابدان [illegible]
نمایند و [illegible] باشد بر [illegible] کنند طبیخ [illegible] جهت سرفه با حرارت و [illegible]
و خشونت و علل سینه بود انجیر زرد و عناب از هر یک ده عدد و سپستان [illegible] بر سیاوشان اصل السوس
از هر یک ده درم تخم خطمی [illegible] اسبغول بنفشه از هر یک [illegible] درم [illegible] رطل آب [illegible] تا که یک رطل بماند
پس [illegible] بنوشند همراه بنفشه مربا طبیخ [illegible] کثرت رطوبت [illegible] و [illegible]
سینه و [illegible] نافع است انجیر زرد ده عدد و [illegible] اصل السوس [illegible]
از هر یک ده درم بر سیاوشان [illegible] بیخ [illegible] تخم [illegible] بادیان [illegible]
[illegible] از هر یک پنج درم بطریق مذکور بعمل آرند طبیخ جهت ذات الجنب و ذات الریه و درد سینه
و سرفه و عناب [illegible] سپستان [illegible] انجیر زرد ده عدد مویز منقی اصل السوس بر سیاوشان
از هر یک [illegible] مثقال تخم خطمی تخم خبازی از هر یک دو مثقال [illegible] چهار مثقال [illegible] بجوشانند [illegible] رطل
بماند صاف نموده هر روز نیم رطل با روغن [illegible] بنوشند طبیخ [illegible] ربو و ضیق و سعال مزمن که از نوازل
باشد و [illegible] نافع است و [illegible] مویز منقی پانزده درم
[illegible] ده درم [illegible] چهار درم گل [illegible] بنفشه تخم خبازی تخم [illegible]
بر سیاوشان اصل السوس [illegible] از هر یک سه درم انجیر زرد [illegible] پنج عدد در [illegible] رطل آب بپزند تا که
بربع آید صاف سازند ده درم قند یا نبات [illegible] و روغن بادام [illegible] اضافه [illegible]
[illegible] وقت [illegible] غرغره که [illegible] ضیق [illegible] باشد سود دارد و گل [illegible]
گلنار [illegible] بپزند و [illegible] غرغره نمایند

بطبیخ کوکنار رود بکجا بسازند بسعوط غرغره که بهر فه مزمن را که از غلبه بلغم بود مفید است
و کام او اگر فرود آمده باشد اثر شیر نقد کند از دهان شیر لات سیت انار [illegible] ترش سماق
تازه [illegible] کوفته در شیر تازه تر کنند [illegible] روز [illegible] صاف کرده بکار برند قرص [illegible]
[illegible] سینه و سرفه را نافع است کل ارمنی صمغ عربی از هر یک چهار درم نشاسته رب السوس کتیرا از
هر یک دو درم خشخاش سفید [illegible] از هر یک سه درم زعفران نیم درم [illegible] سفید پنج درم بآب
خیار [illegible] اقراص سازند شربتی یکمثقال تا دو درم بشراب خشخاش قرص [illegible] مغز تخم خیارین ده درم
تخم [illegible] اصل السوس از هر یک یکدرم کوفته بیخته بلعاب اسبغول بسرشته اقراص سازند قرص [illegible] که سیل
و [illegible] و نفث الدم را نافع است کل مختوم کل ارمنی نشاسته [illegible] از هر یک شش درم [illegible]
[illegible] ده درم [illegible] کثیرا شادنه مغسول از هر یک یکدرم رب السوس سه درم و کوفته بیخته بآب
بارتنگ اقراص سازند قرص [illegible] که سرفه و نفث الدم را که با سعال باشد نافع است [illegible]
طباشیر [illegible] نشاسته [illegible] بلوط از هر یک یکدرم زعفران یکدرم کل مختوم و صمغ
عربی از هر یک دو درم [illegible] از هر یک سه درم کوفته بیخته بآب [illegible] اقراص سازند شربتی دو درم
قرص [illegible] الدم [illegible] دم الاخوین از هر یک سه درم [illegible] یکدرم شادنه مغسول کل مختوم
از هر یک دو درم [illegible] ده درم [illegible] دو درم [illegible] افیون [illegible] از هر یک دو درم مجموعه [illegible] قرص
سازند شربتی یک قرص [illegible] قرص ذات الجنب که در تسهیل نفث و سرعت نضج را معین است [illegible] بنفشه
رب السوس از هر یک دو درم نشاسته تخم خطمی کتیرا [illegible] از هر یک [illegible] درم کوفته و بیخته بلعاب
اسبغول و بهدانه و تخم کتان [illegible] بسرشته اقراص سازند شربتی سه درم بشراب بنفشه قرص [illegible] که [illegible] نفث
غلیظ را نافع است [illegible] تخم بادیان تخم کرفس [illegible] رب السوس
مغز بادام تلخ [illegible] بلعاب تخم کتان اقراص سازند شربتی سه درم بآب گرم [illegible] با مطبوخ خیار
[illegible] قرص [illegible] که جهت خشونت سینه و سرفه و ذات الجنب و سل عجب
است [illegible] سعال [illegible] بنفشه ده درم [illegible] یکمثقال رب السوس کتیرا نشاسته از هر یک
یکدرم کوفته و بیخته بلعاب اسبغول [illegible] اقراص سازند شربتی یکمثقال [illegible] ذات الریه
نافع است بنفشه تخم خطمی خیارین تخم خیار مغز تخم خربوزه مغز تخم کدو رب السوس [illegible] اکلیل الملک
کتیرا کوفته بیخته بلعاب تخم کتان اقراص سازند شربت [illegible] قرص [illegible] که جهت نفث الدم [illegible]
سعال [illegible] نافع است [illegible] الدم را مفید است صمغ عربی کل ارمنی از هر یک چهار درم کهربا [illegible] از
هر یک یکدرم [illegible] رب السوس دم الاخوین [illegible] از هر یک دو درم اقراص سازند و سه درم از وی
بگیرند [illegible] سینه و شش [illegible]
اسهال [illegible] قرص [illegible] که سینه [illegible] طلا [illegible] جهت سرفه و ضیق
[illegible] نافع [illegible] سرفه و خشونت حلق را نافع بود [illegible] لعوق سپستان

کنند

کنند و نفث الدم را [illegible] کرده اند [illegible] نرم نمایند سپستان دویست عدد مویز منقی [illegible] خیار
[illegible] ده درم [illegible] مویز را در شش رطل آب بجوش [illegible] تا بدو رطل آید بمالند و صاف کنند [illegible]
خیار [illegible] بمالند و [illegible] صاف [illegible] و قند سفید یک رطل اضافه کرده بقوام آورند و [illegible]
لعوق [illegible] که سرفه گرم زایل کند و قوی تر از اول است سپستان [illegible] عدد عناب پنجاه عدد مویز
منقی [illegible] آب [illegible] تا [illegible] قلوس خیار شنبر [illegible] درم [illegible] نمایند [illegible] درم
حل کنند و صاف نمایند [illegible] درم [illegible] اضافه کرده بقوام آرند لعوق [illegible] که [illegible] بیقین [illegible]
[illegible] سپستان [illegible] جهت سرفه و ضیق بغایت نفع دارد [illegible]
[illegible] سپستان [illegible] پاک کرده پنجاه [illegible] عناب بیست دانه [illegible] دانه مویز
منقی [illegible] رب السوس [illegible] از هر یک پانزده درم [illegible] پنج درم و بهدانه [illegible] کتیرا [illegible]
تخم خطمی از هر یک [illegible] درم خشخاش [illegible] پنج [illegible] درم [illegible] کوفته [illegible] دو چهار
رطل [illegible] زیاده [illegible] بمالند و صاف کنند
قند سفید نیم رطل [illegible] غلیظ سازند [illegible] لعوق بادام
[illegible] خشونت حلق [illegible] را نافع است صمغ عربی کتیرا رب السوس از هر یک پنج درم قند سفید
[illegible] درم مغز بادام [illegible] مغز تخم کدو از هر یک سه درم کوفته بیخته بگلاب [illegible] و روغن بادام [illegible] سازند
و [illegible] سینه [illegible] سرفه خشک را نافع است و سینه را نرم کند رب السوس مغز بهدانه از هر یک دو درم
مغز [illegible] نشاسته کتیرا صمغ عربی تخم خطمی مغز خیارین مغز [illegible] مغز تخم خربوزه از هر یک یکدرم
خشخاش ده درم مغز بادام مویز منقی از هر یک بیست درم مویز را در روغن بادام [illegible] ادویه
دیگر کوفته بیخته [illegible] لعوق [illegible] سرفه خشک [illegible] صمغ عربی
در آب [illegible] و صاف سازند پس روغن بادام اندازند و بجوش [illegible] تا که غلیظ شود [illegible]
لعوق [illegible] جهت سرفه که از حرارت [illegible] بود بغایت نافع است لعاب اسبغول بهدانه
تخم خطمی [illegible] تخم خرفه تخم خیار از هر یک [illegible] آب انار [illegible] آب خیار [illegible] خرفه [illegible]
[illegible] صمغ عربی [illegible] بادام [illegible] قند سفید [illegible] تخم [illegible]
ده درم لعوق سازند لعوق [illegible] جهت سرفه خشک و حرارت [illegible] سینه [illegible] مغز بادام [illegible]
ده درم مغز تخم کدو مغز تخم خیارین تخم خرفه [illegible] از هر یک پنج درم صمغ عربی کتیرا [illegible]
از هر یک چهار درم تخم خشخاش سه درم جمله باریک [illegible] سازند و ترنجبین پنجاه درم در آب [illegible]
حل کنند و صاف سازند و بقوام آرند پس [illegible] ادویه مسحوق [illegible] بسرشند و روغن بادام [illegible]
درم [illegible] لعوق سازند از [illegible] درم [illegible] و اگر [illegible] قوی بود خشخاش [illegible] زیاده نمایند
[illegible] نیز [illegible] سازند بقدر حاجت لعوق خشخاش [illegible] جهت

نزلات گرم رقیق و خشونت حلق و سرفه تخم خشخاش سپید ده درم نشاسته کتیرا صمغ عربی از
هر یک چهار درم مغز تخم کدو مغز بادام مقشر از هر یک سه درم کوفته بیخته بگلاب سرشته لعوق
جهت سرفه نزلی بعد بلوغ تخم خطمی حلبه از هر یک هفت درم اصل السوس پنج درم در ده و بیست پنجاه
آب بشب تر کنند و صباح بجوشانند تا بنصف رسد و با صد و بیست درم قند سپید بقوام آرند
بعد از مغز بادام صمغ عربی از هر یک سه درم کتیرا چهار درم نرم کرده مخلوط نمایند لعوق
جهت سعال و اوجاع سینه و شش و سرفه مزمن که این از نزلات حاده بود بذر قطونا بذر خطمی بیخ
قطونا خیار از هر یک سه درم سپستان بیست دانه اصل السوس ده درم تخم خشخاش ده درم
جلد اعز السوس خوب بیازند و در پنج رطل آب بشب تر نمایند و بجوشانند تا بنصف بماند
صاف سازند با یک رطل قند سپید بقوام آرند و وقت فرود آوردن ... صمغ عربی کتیرا
سپید از هر یک پنج درم باریک ساخته آمیزند و بر هم زنند و بیستانند لعوق جهت سرفه و سل و قرحه
الدم و ورم امعا گل کتیرا سپید پنجاه درم در دو رطل آب بجوشانند تا بر رطل برسد بقوام آرند
بعد آب السوس و مغز بادام و مغز کدو از هر یک پنج درم کوفته بیخته باین ممزوج سازند لعوق
ده درم لعوق جهت سرفه ... و نزلات و خشونت گلو و اطفال ... باشد
صمغ عربی کتیرا سپید رب السوس قند سپید از هر یک چهار درم مغز بادام مغز دانه دو درم کوفته بیخته بعسل
سرشته لعوق خیار جهت سرفه و سل و تب صمغ تخم خشخاش سپید از هر یک بیست درم مغز خیار
مغز تخم کدو از هر یک ده درم طباشیر چهار درم تخم خطمی خیار از هر یک سه درم ادویه کوفته در جلاب
غلیظ القوام و روغن بادام سرشته لعوق رمان جهت سرفه مزمن و نزلات و یا گرمی سینه و شش
آب انار شیرین که در وی شحم انار هم اصل نباشد هر قدر که خواهند بگیرند و بپزند تا قریب بقوام آید و فرود
آورده صمغ عربی و کتیرا رب السوس از هر یک پنج درم بمقابله یک رطل آب انار مضاف سازند و در ظرف
آبگینه نگاه دارند لعوق خیارشنبر جهت ذات الریه و ذات الجنب نرم کردن شکم و سستی حرکت مواد مجتمعه
مغز فلوس خیارشنبر پنجاه درم در آب گرم حل کنند و صاف نمایند پس کتیرا و صمغ بادام کوفته بیخته از هر
یک سه درم و روغن بادام سه درم آمیزند و از ده درم تا پانزده درم بلیسند لعوق
همین نسخه را بعینه بیخته سرشته و روغن بادام ... کلقند از هر یک پانزده
درم که مسهل صفرا و بلغم است خصوصاً صادر از حوالی حلق و سینه و ریه فلوس خیارشنبر
درم است جهت ده مثقال زیاده کنند نیم مثقال بر روغن بادام لعوق سازند و اگر جهت تنقیه
صفرا و بلغم قوی‌تر خواهند محموده و تربد و غاریقون حسب حاجت بیفزایند لعوق ورد جهت ذات
الجنب و حمی و صفراوی و درد سینه و سرفه و سل و نفث الدم و قی الدم و شبهای حاده گل سرخ
پانزده صمغ عربی از هر یک سه درم نشاسته کتیرا تخم خطمی خشخاش سپید از هر یک دو درم گل مختوم
طباشیر سپید از هر یک سه درم نشاسته کتیرا خشخاش از هر یک دو درم گل مختوم طباشیر رب
السوس از هر یک چهار درم زعفران نیم درم
بادو

با دوشاب انگوری لعوق کنند لعوق بذر الکتان که جهت نزله که بر سینه ریزد و بذر الکتان ده درم مغز
حلغوزه شسته ده درم عسل صاف یکصد درم و بجلاب سرشته لعوق کنند لعوق ... در منع ریختن مواد نزله و منع
سرفه از عجوبات است و سپستان بزرگ نیز باقی الزله بذر الکتان کوکنار از هر یک سی درم تخم کاهو بیست درم
تخم خشخاش سپید چهل درم گل گاوزبان تخم مورد گشنیز خشک از هر یک ده درم اسطوخودوس پنجاه درم
خیسانیده بجوشانند و قند سپید سیصد درم اضافه نموده بقوام آرند و گل سرخ و گشنیز و رب
السوس و نشاسته و صمغ عربی کتیرا عسل صاف از هر یک پنجاه درم سائیده در آن آمیزند شربتی سه مثقال
لعوق سپستان جهت سرفه و قی بلغم و مواد صفراوی بسیار موثر سپستان بیست عدد ده درم مویز منقی عناب
از هر یک ده درم سپستان چهل دانه خیسانیده بجوشانند و صاف سازند و قند سپید نیم رطل و عسل
و خیارشنبر پنجاه درم روغن بادام سی درم بقوام آرند و بنفشه پنج درم باریک ساخته اضافه
نمایند و از پنج مثقال تا هفت مثقال بلیسند لعوق زوفا ربو و سرفه کهنه را نافع است و سینه
و شش را از اخلاط غلیظ پاک کند زوفا پرسیاوشان بیخ سوسن اسمانجونی از هر یک بیست درم در دو رطل
آب بجوشانند تا بر رطل آید صاف کنند و با یک رطل عسل صاف بقوام آرند و صاف اعراض ... کوفته
که زوفا و بیخ سوسن را کوفته و بیخته بپیچند با عسل سرشته و از بیخ سوسن چاشنی نباشد سوسن
عوض او کنند شربتی یک بهر لعوق قوی‌تر از اول است در نضج و تقطیع مواد غلیظ سینه نافع زوفا
یابس فراسیون تخم بادیان از هر یک سه درم پرسیاوشان و اصل السوس از هر یک ده درم صمغ
البطم حلبه از هر یک پنجاه درم مویز منقی پانزده درم انجیر زرد ده عدد انجیر احمر را در آن قدر آب
در آن که کفایت کند به پزند و چون یکنیم درم رطل آب بماند و صاف بیازند و با یکنیم رطل عسل
بقوام آرند پس صمغ در آن حل کنند لعوق بزرالکتان ربو و سعال مزمن را نافع است و سینه را از ا...
پاک و بلغم بادی و بذر کتان بریان سی درم قردمانا ده درم کوفته بیخته بعسل سرشته و اگر از
بریان ... کوفته بعسل سرشته همین عمل دارد لعوق قوی‌تر از اول است بذر کتان بریان یکجزو و کندر
نیم جزو قردمانا زهره از هر یک ربع جزو کوفته و بیخته با دو چندان عسل سرشته شربتی صبح و شام
یک گفچه حب الرشاد که همین عمل دارد تخم تره تیزک ده درم اصل السوس چهار درم انیسون از زیانه
از هر یک سه درم حلبه نیم کوفته در دو رطل آب بجوشانند تا بر رطل آید صاف کنند و با یک رطل عسل
بقوام آرند لعوق تخم تره تیزک ده درم سوس نیز چهار درم انیسون تخم بادیان زراوند مدحرج از هر
یک مثقال پودینه دشتی صعتر از هر یک سه کوفته بیخته با عسل سرشته شربتی دو درم با سکنجبین
عسل یا عنصلی لعوق حلبه غلیظ و صلب را نافع بود و سینه را نرم کند و نفث الدم را آسان
گرداند حلبه مغز بادام از هر یک چهار درم کتیرا اصل السوس مغز حلغوزه نشاسته صمغ عربی از هر یک
ده درم کوفته و بیخته بعسل یا جلاب بقوام سرشته و از تخم کتان بریان پنج درم اضافه سازند

قوی‌تر بود لعوق کاکنج زلو و سرفه خشک را نافع است حلبه مویز سپیدانه بنفشه جو مقشر و کلا زبان
بجوشانند و آب او را با عسل مناسب بقوام آرند و مغز تخم کدو و مغز جلغوزه و تخم را زیانه
حب حاجت بر تکوفته اضافه نمایند و پنج مثقال او بکار آرد لعوق بنوشند لعوق رب السوس
سرفه کهنه و مزمن را نافع است و فضول لزج را از سینه دفع کند و بر نفث یاری دهد رب السوس
کثیرا بادام و مغز بادام را زیانه مساوی کوفته بیخته بعسل و روغن بادام سرشته دو بعضی
بیخته‌ها مغز تخم خیار ... است لعوق ... ربو و سرفه مزمن را که با رطوبت بود نافع
است پیاز عنصل و مشوی سه درم ابر دو درم فراسیون زوفا از هر یک یکدرم کوفته بیخته بعسل
سرشته و بلیسند فقط و اگر با طبیخ حاشا با بودینه کوهی یا ... بکار برند بهتر
عمل کند لعوق زیت سرفه و بحة الصوت را نافع است و سینه را از اخلاط پاک کند آب کرنب
بیخته رطل با دو رطل عسل بقوام آرند بعده مغز جلغوزه و مغز حب الانه با قلا مقشر از هر یک
ده درم نرم کوفته بان سرشته شربتی یکدرم لعوق حب الصنوبر سینه را از اخلاط پاک کند مغز
بیدانه مغز بادام شیرین ده درم مغز پسته ده درم باقلا مقشر یکدرم کرسنه فراسیون از هر یک
سه درم قند سپید ... درم لعوق ... لزوجت و رطوبت صدر و نجابت نافع است مغز پسته
دانه جلغوزه از هر یک بیست درم حلبه تخم کتان از هر یک ده درم عسل بادو شاب سرشته لعوق ...
جهت ضیق النفس و سرفه رطوبی ... تخم کتان با السوس به عسل سرشته لعوق ...
نفس و سرفه کهنه و ربو بغایت نافع است انجیر زرد پنجاه عدد بجوشانند تا مهرا شود و آب او
یک رطل و دوشاب انگور و بقوام آورده مغز جلغوزه مغز پسته مغز بادام تلخ از هر یک یکدرم مغز
تخم انجره را زیانه کرسنه از هر یک سه درم مغز پسته دانه و حب قلقل از هر یک چهار درم نرم سائیده
بده درم روغن بادام تلخ ... ساخته لعوق بسازند لعوق ... سرفه کهنه و ضیق النفس
و بحة الصوت و خفقان رطوبی و ربو بغایت خوب و مجرب است حلبه را خیسانند مقشر کنند
بعده بکوبند و کوبیده شیره گرفته با دوشاب انگور با عسل بجوشانند تا غلیظ شود و حلبه مغز
جلغوزه مقشر با بسیار نرم کوفته مخلوط نمایند و چند جوش داده بکار برند لعوق ... سرفه و بلغم را
نافع است و ماده را نضج دهد و سینه پاک سازد و سیر پاک کرده نیم من در نیم من روغن گاو به پزند
تا مهرا شود و پس بکوبند و نمک ... بمالند و با نیم من عسل بقوام آرند لعوق غاریقون سینه را از اخلاط
پاک کند رب السوس پرسیاوشان از هر یک یکدرم تخم بادیان فراسیون زوفا یابس غاریقون
از هر یک سه درم صمغ ... صمغ عربی از هر یک یکدرم مویز منقی بیست عدد و صمغ البطم انزروت
منقع حل کنند و مویز نرم بکوبند و ادویه کوفته بیخته بدان بسرشند پس جلاب با عسل آمیخته ...
یک مثقال لعوق ... سینه را از بلغم پاک کند رب السوس پنجدرم کتیرا انزروت مغز بادام تلخ
بادیان

بادیان از هر یک سه درم بروغن گاو و عسل بگذارند دیگر ادویه کوفته بیخته بدان بسرشند شربتی از سه درم
با طبیخ زوفا لعوق زنجبیل بحة الصوت را که سبب رطوبت شدید بود نافع است زنجبیل صد درم
در شیر تازه تر کنند و هر روز شیر تازه بسازند تا نرم شود زنجبیل نرم شود پس آنرا نرم بکوبند و پنجاه درم
دار فلفل هم چنین غبار بیندو بیست درم زعفران و هم چنین ... کوفته بیخته با عسل
بقوام قند سرشته و هر صبح یک کفچه مطبوخ ... و ... که جهت سرفه
نفث نافع است ترنجبین مغز بادام نشاسته بهدانه مویز منقی رب السوس بطریق لعوق بسازند
مطبوخ خیارشنبر که جهت سرفه و خشونت سینه و زکام نافع است و شکم نرم میکند و این را
با قرص ... گذشته بکار برند سرفه را نفع کند و ... اجابت رفته عناب
بیست دانه سپستان سی دانه مویز منقی ده دانه بنفشه چهار درم انجیر زرد ده عدد و اصل السوس
مقشر پرسیاوشان از هر یک پنجدرم در سه رطل آب بپزند تا به رطل آید و بمالند و صاف سازند
پس آب خیارشنبر هفت درم و ترنجبین ده درم در آن حل کنند و قدر حاجت بنوشند مطبوخ
جهت تنقیه سینه و تسکین سرفه و ... آواز و قطع زکام بغایت نافع است هر روز بنوشند
یا مربای بنفشه عناب ده عدد سپستان بیست عدد انجیر زرد پنج عدد مویز منقی سپید و تخم خطمی
و پرسیاوشان از هر یک ده درم اصل السوس بهدانه اسبغول بنفشه از هر یک پنجدرم در سه رطل آب
بجوشانند تا یک رطل بماند صاف سازند و سه اوقیه از آن بنوشند مطبوخ که ماده سینه در ...
... عناب ده دانه سپستان سی دانه اصل السوس تخم خربزه از هر یک بکوفته پنجدرم پرسیا
وشان پوست بیخ خطمی از هر یک سه درم تخم کتان چهار درم نخود سپید مرضوض ...
از هر یک ده درم بطریق معلوم به پزند و قدر حاجت درم با ده درم گلقند شکر سپید ... مطبوخ
صدر پاک کند و زلو را نفع دهد مویز منقی سی دانه عناب انجیر زرد از هر یکده عدد را زیانه
سپستان چهل درم بنفشه گلقند فلوس خیارشنبر از هر یکده درم را زیانه ترنجبین سپید از هر یک
درم غاریقون یکدرم بطریق معلوم بپزند و غاریقون را با شکر مقوم بسرشند و در ... مطبوخ
حل کنند و بقدر قوت بدهند مطبوخ که مسهول را دهند جهت تنقیه اگر در بدن او فضول باشد بنفشه
هفت درم مویز منقی بیست درم عناب ... سپستان سی عدد در دو من آب بپزند تا که ثلث
بماند صاف سازند و ترنجبین سه درم فلوس خیارشنبر هفت درم حل کنند و صاف بسازند و با زجو
شانند تا صد درم بماند و قدر حاجت بنوشند مطبوخ که مسهول را دهند حاجت بدان تلیین
کند آب خیارشنبر پنجدرم بنفشه ده درم مویز منقی بیست درم عناب ده دانه سپستان سی دانه
جمله را در چهار رطل آب بپزند تا یک رطل بماند صاف سازند و قند سپید یک رطل روغن بادام
شیرین ثلث رطل آمیخته و بپزند تا که قریب با بقوام رسد پس بنفشه ثلث رطل کوفته بیخته

در آن انداز ند و حرکت دهند و قدر قوة بجوز انند **معجون ربوی** جهت ربو و ضیق النفس و سرفه نافع
است عناب سپستان از هر یک بیست دانه مویز منقی انجیر زرد از هر یکی ده درم اصل السوس چهار درم
پر سیاوشان سه درم تخم خطمی خبازی زوفا یابس تخم بنفشه حلبه از هر یکی دو درم جو چهار درم [illegible]
بجوشانند تا یک رطل بماند صاف سازند و هر روز سه درم از وی با بنفشه مربا یا لعوق خشخاش
یا معجون نقوع با [illegible] روغن بادام بخورند **معجون [illegible]** جهت سرفه خشک که با قلیلی حرارت بود نافع است
عناب سپستان از هر یکی ده دانه تخم خبازی گل بنفشه از هر یکی سه درم تخم بادیان یکدرم گل نیلوفر سه درم
پر سیاوشان [illegible] لسان الثور سه درم اصل السوس یک مثقال بطریق معلوم جوشانیده و قند
سپید پانزده درم حل کرده بدهند **معجون زوفا** از این معجون ربو بیشتر گویند جهت ضیق و سرفه و بلغم
نافع است بهر اخراج اخلاط غلیظ و مده سینه عجب و فایق نزد او [illegible] قردمانا دار فلفل
کرسنه تخم سپندان مغز بادام تلخ انجیر از هر یکی پنج درم پر سیاوشان زوفا از هر یکی ده درم کوفته
بیخته بعسل بسرشند شربتی سه مثقال بطبیخ زوفا این نسخه را شکر قند حسین نوشته رب السوس
زوفا یابس پر سیاوشان از هر یکی ده درم ایرسا تخم انجره قردمانا فلفل دراز زنجبیل حرف بادام تلخ
از هر یکی پنج درم عسل دو چند شربتی یک مثقال با طبیخ زوفا **معجون [illegible]** جهت سرفه که سبب آن
رطوبت باشد نافع است مغز جلغوزه سه درم مغز پسته پنج درم مغز بادام مغز تخم خربزه [illegible] از
هر یکی ده درم قند سپید سی درم انجیر بسازند شربتی مقابل گردگان **معجون [illegible]** سرفه و درد معده و جگر را
نافع است و بول براند و [illegible] کند مویز منقی با کشمش بیست پنج درم زعفران سنبل سلیخه
دارچینی دار شیشعان از هر یکی یکدرم قصب الذریره فقاح اذخر علک البطم مقل از هر یکی دو درم
[illegible] مرجان [illegible] آنچه حل کردنیست در مثلث حل کنند و آنچه کوفتنی است بکوبند و [illegible] حلوا را
بعسل مصفی بسرشند شربتی یکدرم [illegible] سینه و سرفه با آب گرم و در درد جگر و معده [illegible]
نسخه را شکر قند حسین نوشته مویز بیست پنج درم زعفران سنبل سلیخه دارچینی قصب الذریره
فقاح اذخر علک الانباط از هر یکی ده درم [illegible] دو درم و نیم مرجان چهار درم عسل قدر حاجت **معجون [illegible]**
که پاک کنند اصل السوس هفت درم ایرسا سه درم با عسل بسرشند **معجون [illegible]** سرفه رطب را نافع است
و طبع را نرم کند و [illegible] معده را قوة دهد مویز منقی رطل مصطکی سیزده درم تربد سپید
محکوک بیست درم قند معلوم پنج استار شربتی [illegible] درم و جهت استفراغ ده درم
با دوازده درم **معجون [illegible]** جهت ضیق النفس کهنه و سرفه [illegible] نافع است و [illegible] حلق
مفید و مجرب حب القرع تربد موصوف [illegible] املج [illegible] مقشر از هر یکی [illegible] و قند
سپید برابر همه شربتی چهار درم با آب مویز منقی **معجون قبوالملک** جهت سرفه کهنه و درد سینه
و ضیق النفس نافع است و بهر مفاصل و درد [illegible] سپرز و [illegible] و تاریکی چشم
و بادها و غلیظ را مفید است و بعد شش ماه استعمال کنند [illegible]

قردمانا

قردمانا جاوشیر کما فیطوس تخم سداب فراسیون اسقوریون [illegible] از هر یکی پنج مثقال
مر زعفران قسط فلفل سپید اذخر سنبل فرفیون پوست بیخ تفاح [illegible]
دو [illegible] ورق گل ناردین حب بلسان از هر یکی سه درم [illegible] هشت مثقال سلیخه شانزده
مثقال عصاره [illegible] و صمغ بادام از هر یکی چهار درم افیون بزر البنج سپید از
هر یکی شش مثقال قند سپید چهار درم آنچه حل کردنیست در ثلث حل کنند و آنچه کوفتنی
است بکوبند و [illegible] بعسل معجون بسازند و در قانون مرقوم است [illegible]
[illegible] از شش ماه استعمال کنند **معجون [illegible]** نافع تر سعال که محتاج بود [illegible] خلط غلیظ [illegible]
با حرارت سینه بود [illegible] و لبن بسیار پر سیاوشان مغز تخم خربزه از هر یکی ده درم مغز بادام
تلخ خطمی [illegible] از هر یکی پنج درم ایرسا سه درم پوست بیخ کبر کرسنه تخم کرفس [illegible]
از هر یکی دو درم بعسل صافی بسرشند **مربای [illegible]** سینه و شش [illegible] نافع است [illegible] تازه [illegible]
شیرین [illegible] از آن بیرون آرند و پاره پاره کنند و [illegible] و عسل [illegible] تا بقوام آید
مربای [illegible] جهت لطیف صورت و تنقیه [illegible] و منع نوازل و سرفه و تقویت باه نافع است
زردک کلان را میان انداخته پوست [illegible] ریزه ریزه کرده [illegible] تا نرم
شود و بعد بیرون آرند و در عسل [illegible] جوش داده فرو آرند و [illegible] بکار
برند و [illegible] عود [illegible] قرنفل دارچینی [illegible] و جوز بوا و زرنباد [illegible] از هر یکی پنج
[illegible] مثقال [illegible] جهت تقویت معده و جگر [illegible] زعفران
نیز ضم کنند مرغوب تر بود **مربای بنفشه** یعنی [illegible] جهت خشونت سینه و حلق و سرفه [illegible]
دماغ و آلات نفس [illegible] البول [illegible] نافع است و طبع نرم [illegible]
[illegible] معده و مسقط شهوت است بنفشه تازه [illegible] پاک کرده با مثل آن
شکر کوبند چند روز در آفتاب بگذارند و هر روز بر هم زنند و اگر شکر کم کنند [illegible]
قدری دیگر تازه [illegible] بنفشه خشک در طبیخ بنفشه یکشبانه روز تر کنند با مثل او شکر مخلوط کرده در
آفتاب بگذارند شربتی از پنج مثقال تا ده مثقال **مربای [illegible]** یعنی گلقند ترکیبش معروف است و [illegible]
تازه و دوام تناول [illegible] جهت سل نافع است و [illegible] نفث کند [illegible] شراب زوفا و
بنفشه تدارک کند **مربای بادام** جهت سرفه و خشونت سینه نافع است بادام تازه از پوست [illegible]
کرده با عسل چند جوش داده بگذارند و بعد از سه روز و چهار روز عسل تازه انداخته جوش داده [illegible]
[illegible] [illegible] جهت [illegible] نافع [illegible]
زیاده از دو ثلث بسوزند و غلیظ گردد و جهت سینه و ریه نافع [illegible]
[illegible] و در [illegible] صفرا و مصلح وی [illegible] و در [illegible] باه

مفصل ذکر باید مروخ که مسهل نفث و تلیین صدر کند و سرفه خشک و سبل را نافع است
موم زرد ده درم روغن جوزی پنج درم پیه بط ده درم باهم گداخته بر سینه بمالند دیگر که سینه
نرم کند و بر نفث یاری دهد و سرفه و ضیق النفس مفید آید خواه سبب او یبوست بود یا مادهٔ
غلیظ پیه گرده بز موم زرد از هر یک هفت درم روغن بادام یا روغن تخم کدو و بادام اختیار
نمایند و بعد ترتیب بشیره خرفه تر یا دیگر شیرهای سرد مخلوط کنند و بر سینه بمالند که جهت
التهاب سینه و اختناق محرق و جهت ذات الجنب و ذات الصدر و ورم بلغمی نافع است موم سفید
پنج مثقال روغن گل نیم مثقال بمقدار [illegible] خیار و کدو و حب برگ خرفه و کف [illegible] کنند و بمالند
و هرگاه ترطیب [illegible] مطلوب شود روغن بنفشه عوض روغن گل کنند و [illegible] برگ خبازی [illegible]

[illegible]

و کلا [illegible]
بنفشه

سلیخه سقمونیا قند [illegible] حل نمایند مدحرجه حنظل تا اسارون [illegible] اشق سکبینج بزر الانجره
سپید مقل فلفل دار فلفل موج جمله برابر صمغ بارزد حل کنند و ادویه را باریک سایده و بروغن بلسان حب کنند
حب نخود حب بیست شود پس جدا جدا بخورند و هر روز یکدرم با طبیخ بزر و ربه [illegible] کرم [illegible]
مصافی [illegible] سپارند [illegible] کنند دیگر مثانه را بر بزرد فلفل موج جمله برابر صمغ ارزه حل کنند و ادویه باریک سایده
بروغن بلسان حب کنند جدا حب بیست شود پس جدا جدا بخورند و هر روز یکدرم مصافی سپارند [illegible] کنند
دیگر مثانه را بر بیرانند فلفل فطراسالیون از هر یک یکدرم حب البلسان دو درم بر چهار درم کوفته بیخته بشراب حلو
بسرشند و قدر نخود حب ها بسازند و هر روز سه حب بخورند بعد از خروج حمام و بالای شراب بنوشند
و همیشه حل [illegible] از نعل آرند حقنه که ورم صلب کلیه و مثانه را بر بیرانند فلفل و فطراسالیون از هر یک یکدرم
حب البلسان حب البلسان دو درم مرچار درم کوفته بیخته بشراب حلو بسرشند و قدر نخود حب ها سازند
و هر روز سه حب بخورند بعد خروج از حمام و بالای او بنوشند و همیشه حل از نعل آرند دیگر که ورم صلب
کلیه و مثانه را نرم و تحلیل نماید بابونه بکریست اکلیل الملک سوس [illegible] خطمی بپزند و صاف کنند روغن
بنوشه مصافی سپارند حقنه نمایند حقنه که همین عمل دارد لعاب حلبه تخم کتان نیم آمیخته حقنه نمایند
کر حبه الالات بول نافع است بعد دو روز نعل آرند بابونه اکلیل الملک [illegible] تخم کتان تخم خشک
[illegible] سوس خطمی پستان عناب [illegible] ساخته از هر یک کف [illegible] اطراف کرنب ساق [illegible]
ناخنه نخاله خطمی را در دره بسته مطبوخ سپارند تا یقوام ماء الشعیر آید پس صاف کنند و در این
ازوی بکنیزه روغن بنفشه بیست درم و شکر ده درم و نمک یکدرم اضافه نمایند و در یاون حل سپارند
حقنه کنند حقنه که جبه کلیه و مثانه و وجع نافع است روغن بادام روغن جوز حب الخضرا زیت
از هر یک یک اوقیه روغن گاو نیم اوقیه گشکاب که آب از گندم مقشر ساخته باشند شش درم بهم
آمیخته سه روز متواتر حقنه کنند دیگر همین عمل دارد و معروف بحقنه الادویان روغن بادام روغن
کدو کان روغن حب القرطم [illegible] از هر یک هژده درم روغن زیتون بیست درم آب وزن مجموع جمله را
بجوشانند تا بنصف رسد و در قبل و در وقت احتیاج حقنه کنند و هرگاه برودت بسیره غالب باشد
روغن مرزنجوش و زنبق اضافه نمایند دوای که جهت سنگ مثانه بریزاند و حبس البول بگشاید و در آب
بسته [illegible] کبیر و صغیر [illegible] جهت اخراج سنگ گرده و مثانه نافع است و در تحت
[illegible] دیگر ادرار بول فراغت کنند و مجاری بول پاک نماید و عاده را که قریب منحجر بوده و در صلب
و تکون حصاة باشد اندر گرده و مثانه بیرون آرد و [illegible] و معز کلانه که حرارت و حدت
[illegible] مغز تخم خربوزه ده درم کرفس [illegible] از هر یک دو نیم درم شکر نصف جمله [illegible] حصاة
دو مثقال پیش از غذا بعد از غذا پیش از و ساعت دیگر ادرار بول کند مغز تخم خربوزه ده درم
شکر [illegible] و استسقاق کند که شربت است دیگر مفتت حصاة گرده [illegible] در [illegible]

حالت استعمال

حدث استعمال توان کرد تخم خرفه تخم خربوزه تخم خیار صمغ الو تخم کاسنی بالسویه کوفته بیخته شربتش
دو مثقال با یک اوقیه یا یک اوقیه سکنجبین دیگر همین عمل دارد سکنجبین [illegible] ندارد و مغز بادام
تلخ دو مثقال و نیم همراه یک اوقیه سکنجبین بخورد دیگر مفتت حصاة مثانه و مدر بول غلیظ
سبب تخم خربوزه تخم کرفس نصف جزو حب القلب حب الصنوبر پوست بیخ کبر از یک یک جزو شربتش
دو مثقال دیگر قوی تر است در آثار مسطور و لضعفا بهتر بین نشاید داد قردمانا حب الغار از
هر یک یک جزو پوست بیخ کبر از هر یک دو جزو ابهل [illegible] از هر یک نصف جزو شربتش یکمثقال
مطبوخ [illegible] وقت خواب صبح و نیم مثقال وقت شب بهمان طبیخ دیگر مفتت حصاة
عجب الفعل است و باطاعت اثر میکند خاکستر کژدم [illegible] حجر الیهود حجر الاسفنج از هر یک دو دانگ
و آن یکشربت است مع شراب یا ماء العسل بدهند دیگر ادرار بول کند تخم بادیان انیسون از هر یک
دو درم بجوشانند و صاف کنند و تخم خیارین بادرنگ تخم خربوزه از هر یک سه درم با این طبیخ ساینده
و شیره کشند و صاف نمایند و بقند سپید شیرین کرده بنوشند دیگر حبس بول بگشاید بادیان تخم کرفس
از هر یک دو درم و نیم و سه رطل آب بجوشانند تا نیم آید صاف کنند و تخم خربوزه پنج مثقال با طبیخ مذکور
سحق صاف نمایند و بقند شیرین کرده بنوشند دیگر حبس بول را نافع است انیسون تخم کرفس از هر
یک [illegible] بنوشند [illegible] بیخ خطمی جوش [illegible]
و آن را نوشیدن او تخم بدستور مرجان او خوردن و بستن طبیخ نعناع نوشیدن تخم خوردن
بهر وجه که بود و ضماد کردن جوز بوا خوردن انگور سپید بر سبیل [illegible] خوردن بهر وجه که تا
جرم او خورده نشود و به عصاره او خوردن و بادام تلخ خوردن و روغن او خوردن و حقنه کردن
در قبل مغز تخم کدو خوردن شیر نوشیدن نمک [illegible] کرده تا [illegible] کوفته بیخته باشند بر شسته خوردن
زعفران خوردن [illegible] در احلیل نهادن خرفه پخته با آب او تکمید کردن و طبیخ برسیاوشان نوشیدن
عصاره او [illegible] نوشیدن از ورق طلا [illegible] خوردن کافور [illegible] در احلیل نهادن و [illegible]
زنده در احلیل کردن تا حرکت کند مغز تخم [illegible] بر ناف طلا کردن شوره قلمی ساییده
بر عانه نهادن مقدار [illegible] آب سرد [illegible] پاشیدن [illegible] مستقل بودن [illegible] نوشیدن
هر کدام مناسب حال طبع باید داد دیگر تقطیر البول [illegible] حرارت را نافع دارد [illegible] از هر یک [illegible]
درم حب المحلب پنج درم مرداسنگ [illegible] از هر یک پنج درم کوفته بیخته سه درم بخورند دیگر
سنگ گرده و مثانه بریزد بوی باریک ساییده و بنوشند و بول [illegible] موجوده
[illegible] بوی است [illegible] موجوده فارسی است که همین عمل دارد [illegible] بادیان
ده درم [illegible] چهار پیاله آب بجوشانند [illegible] صاف نموده یکدرم
نمک سنگ دو درم روغن گاو [illegible] نمایند دیگر سنگ [illegible] بیرون [illegible]
شیر [illegible] مغز تخم [illegible] بنوشند [illegible] بر عانه

بیند ند دیگر هر بزدو بچه جیفلند شکر سرخ خالص که مغشوش نباشد قدر نیم اثار بیخ تو پخته
چندان آب چلکند و هم چنان بخورند تا بیخ شام بنوشند بیک هفته بیاید فتحا شد و تا سه روز بعض بیان
بعمل آرند دیگر سنگ را بلغزاند کسیو کرد دخت اوبد که مشهور است بعارب پلاس گوبند قدر حاجت
بکیرند و در آب بیزند و بخار او بر گرده و مثانه برسانند و آب او بر محل ماده بریزند و نقل و ضماد
نمایند بول بکشاید و سنگ را بلغزاند که جهت منفعت سنگ مثانه مجرب است به بول آمد خواه بری
و خواه بسته شده و تولا بگیرند و بچند او شکر آمیخته ناشتا بخورند با آب و بدانند که بهول آمد دو
گونه است یکی آنکه در انتها او کرد در میان دو برگ میباشد علاقی دارد دوم آنکه علاف ندارد و متصل
درمیان علاف و آربت دیگر سوزش بول را نافع است کوکرد و هلیله بلیله آمله زنجبیل بلبیل و مازاز
هر یک بیدرم سوخته یکدرم کوکل هفتدرم تخت خار خشک یعنی کوکرد و دار شیشی چندان آنچه خوش
شد که چهارم حصه باز آید پس بپالایند و در وی کوکل بگدازند و به پزند که چون حلوا میشود فرود آرند
بکار و قند کوفته بیخته بسرشند و قدر یکدرم با کم و زیاده حسب حاجت مریض بدهند سوزاک از هر قسم
که باشد دور شود خاصه کهنه او دیگر مجرب سوزاک کهنه و سیلان ریم از قضیب تقعدار دو قرنفل عا
قرقرحا کوکرد کاتو جهت کوکل افیون خالص از هر یک قدر ربع ماشه و نیم کوفته بیخته بسته درم
در حب بندد و یکی حب بیدار شود باقی را تا چار روز بخورد یکی صبح و یکی شام و شبها آب
بنوشند و غذا نان گندم یعنی قلقی گشته یکدرم هر دو باریک بسازند و هم چندان نبات آمیخته
و قدر نیم درم یعنی بهفت ماشه از ین دوا معه دو درم جغرات آمیخته صباح بخورند و از باد ترشی
بپرهیزند دیگر جهت سوزاک و سیلان عجب مجرب است و تخلف نمیکند در اکثر شوره قلمی دانه
لاچی کلان از هر یک یکدرم بیخته یعنی بیست و یکماشه باریک ساخته شش حصه کنند تا سه روز
بخورند یکحصه صبح و یکحصه شام همراه آب و روز چهارم آبی که بر برنج بپزند که بهندی پیچ آمیزند
نمایند که کوبیده و بیدام دران ترکرده باشند و دو نخود شش همین آب برنج باید خورد و غذا
و درین اثنا و بعد ازو دیگر بهتر ترشی نباید خورد مجرب قوی الاثر است [illegible]
مجرب است شوره بیخته قلمی خروال از هر یک نیم درم و مجوق بساخته با آب به بندند ناشتا و در طب
فرشته نوشته که اگر بادشاه بول بسته بود و هیچ دوا نمی شد آخر حکیم معروف ستولی شوره و در
آب حل کرده خورانند و بفاصله [illegible] دو حرف دیگر داده شفا یافت [illegible] و در را در بول
قوی الاثر است و در تنقیه الآلات تناسل مجرب است و اهل هند از رحیا دکو بیند و شرب
بکو بیند و در بحند [illegible] بگیرند و شوره دو ماشه آمیخته به بندند تا روز [illegible] بول الدم مجرب است
در رافع قبض [illegible] خطائی یکدرم بیخته کوفته سه حصه کنند و هر حصه بهفت ماشه بشد
حب بسته یکی صبح بخایند و بالای او نیم درم نبات اندقد [illegible] حل کرده که [illegible] غلیظ [illegible]
و نافع است چینا کشنیز خشک [illegible] اصل السوس [illegible] تخم خیار [illegible]
کوکرد

کوکرد و ربوند چینی کل حکمت نشاسته از هر یک یکتول کوفته بیخته برابر شکر سپید آمیخته نیم تول
هر روز بخورند و از ترشی و چرب و گرم پرهیزد دیگر بیخ جو که بیخ کاسنی در آب جوشانیده صاف کرده
بنوشند دیگر بول الدم را نافع است ترب بکوبند و آب یکدرم بگیرند بول الدم دیگر درم لعاب
آمیخته بنوشند تا سه روز بعمل آرند و از غذای گرم پرهیزد فایده که هر گاه به سبب غلبه خون باشد
و تابعی بود طلا تو و فصد باسلیق کنند دیگر حبس بول را که به هیچ دوا نگشوده باشد بکشاید
چرک گوش گاو میش بر ناف مریض بمالند فی الحال عمل میکند دیگر سوزش بول نفع تمام دارد و در جهت
کمپیلا از میان شق کنند قدر [illegible] جهت حبس بول و در آنجا ظرف وصل وصل نمایند بیخ کنانی از آن بر آید
در ظرف آید و تمام شب بگذارند پس هر قدر که جمع آمده باشد بگیرند و حسب حاجت آنند که از آن
بدهند دیگر سوزش بول نفع ما ندارد و جهت سوزاک کهنه و بول الدم مجرب است زرد چوبه نیم تول
آمله یکتول زنجبیل را نیم کوب ساخته بهر دو دوا در آب تر کنند یکشب و صباح آب صاف او بگیرند
و عسل دو تولا دران آمیخته بنوشند و بعضی هر دو اجزا را سه او کوفته بیخته بدارند و نیم تولا از آن
با نیم تولا شکر سپید آمیخته بنوشند بخورند سوزاک کهنه با [illegible] دو ماه دفع شود و جهت [illegible] بعد
در خوردن یکهفته و اگر مزاج موافق کند بخوف تا یکتول نیز میدهند دیگر سیلان بول را نافع
است گیچند سیاه تا نخواد با اسبویه کوفته بیخته با قند سیاه نیم درم با اسبویه کوفته بخورند دیگر
همین عمل دارد پوست بیضه مرغ در روغن بریان کنند و سا بیده یکدرم هر روز بخورند دیگر
اکثر ادویه که سوزاک مفید آید در بحث ادویه سیلان منی بیاید دیگر گرده و مثانه سرد را گرم
کند و [illegible] و اختناق رحم را نفع دهد گل سوسن بیست عدد سنجد جبلیا قسط از هر یک ده درم
قرنفل مصطکی از هر یک پنجدرم زعفران دو درم روغن کنجد یکرطل و نیم گل از زرد و سائید کنند
و دیگر ادویه مذکور فوق بسا زده و همه را در روغن انداخته اندر شیشه کنند و نزدیک آفتاب اندر [illegible] تا
چهل روز بدارند معده بکار آید روغن خشک حبس البول را نافع است خشک ده مثقال زنجبیل چهار مثقال
نیم کوب کرده بجوشانند و بپالایند و یک چهار یک و نیم روغن کنجد اضافه نمایند و باز بجوشانند
تا آب برود و روغن بماند روغن عقرب سنگ مثانه زیاده کند بیرون آرد و ربوند سعد حنظل تا
پوست بیخ کبر از هر یک یک اوقیه روغن بادام یک رطل ادویها کوفته بیخته در شیشه کنند و روغن
بر سر آن بریزند و یک هفته در آفتاب بگذارند پس بپالایند و دو قطره از آن در احلیل چکانند
روغن نار دین که جهت [illegible] در احلیل چکانند امراض مثانه را نفع دارد و [illegible] روغن [illegible]
جهت تقطیر البول نفع دارد و دواء مخصوص مردان [illegible] که معروفست که جهت تقویت گرده
و منفعت ریگ مثانه نافع است و نسخه جعفر او در معده گذشت و در نسخه کبیر در بحث باه بیاید
[illegible] که جهت تقطیر و حبس بول نافع است و معجون و مسهله مجاز [illegible] او نیست و در بحث

مفرده گوشت سکنجبین که سنگ بریزاند و بیوبت بیخ کبر پوست بیخ کرفس از هر یک یک اوقیه پوست
بیخ بادیان دو اوقیه راسن فوح حنظل فطراسالیون دو درم از هر یک نیم اوقیه بیرکه سه رطل شکر سپید یک رطل
اجزا را سه روز در سرکه تر دارند و بعضی عوض بیخ کرفس و بیخ بادیان نوشته اند سفوف حجر الیهود
وجع کلیه و مثانه را سکنجبین و به بذر البنج و یک افیون و دانگی مغز تخم خیارین سه درم تخم کاهو خرفه
از هر یک یکدرم کوفته بیخته شربتی خشخاش بخورند سفوف که ادرار بول کند و حرقت بول را نافع است
مغز تخم خیارین مغز تخم کدو تخم خرفه نشاسته خشخاش کتیرا رب السوس از هر یک سه درم بذر
البنج دو درم قند سپید برابر همه شربتی سه درم با شربت سه درم با شربت خشخاش سفوف بذر
در ادرار کرده و جگر نفع دارد مغز خیار مغز تخم خربوزه از هر یک پنجدرم تخم کاسنی تخم کشوث از
هر یک سه درم تخم کدو را زیانه انیسون رب السوس از هر یک دو درم ریوند چینی یک مثقال زرشک
منقی چهار درم لک و ثلث درم سنبل زعفران افسنتین مصطکی از هر یک یکدرم دیگر درد گرم مثانه را
نافع است مغز تخم خربوزه مغز تخم کدو از هر یک پنجدرم تخم خرفه چهار درم تخم خطمی تخم خیارین بر ساوی و شاه
از هر یک سه درم همه را باریک بسایند شربتی دو درم مع جلاب یا با شربت بنفشه سفوف حجر الیهود
مفتت و اخراج سنگ مثانه تخم خربوزه تخم خیارین از هر یک پنجدرم تخم خرفه دو درم تخم کدو سه درم نشاسته
کتیرا حب القلت از هر یک یکدرم حجر الیهود چهار دانگ شکر سپید هم چند همه کوفته بیخته شربتی سه درم با آب
نخود سیاه و طعام ایشان باید که سفیدباج بود و تا ده روز همین دوا خورند تا سنگ مثانه مفتت العضات
و تسخن المبدان سفوف که سنگ را بشکند و مثانه را که با مزاج حار بود نفع دارد مغز تخم خیارین و هندوانه و کدو
از هر یک چهار درم سا زیانه حجر الیهود از هر یک دو درم با سکنجبین بسیر شسته تا دو مثقال با سکنجبین بنوشند
سفوف که همین عمل دارد مغز تخم هندوانه و خربوزه خیار تخم بطیخ خار خسک از هر یک سه درم کاکنج
زیانه تخم کرفس از هر یک یکدرم حجر الیهود دو درم با سکنجبین و آب سیب یا مثال آن استعمال نمایند
سفوف که سنگ گرده و مثانه را پاره کند و بیرون آرد حجر الیهود ... از هر یک سه درم مغز تخم خیارین
مغز تخم خربوزه مغز تخم کدو از هر یک پنج درم خسک مربا چهار درم تخم کرفس اسارون فطراسالیون
از هر یک یکدرم صمغ عربی کتیرا از هر یک یک مثقال کوفته بیخته شربتی دو درم با شربت خسک سفوف کم
همین عمل دارد حجر الیهود شش درم تخم قلت پانزده درم مغز تخم خیارین مغز تخم کدو از هر یک چهار درم
و نیم رب السوس دو درم صمغ عربی نشاسته کتیرا از هر یک سه درم قند سپید هشت درم هشت درم
کوفته بیخته شربتی دو درم با آب نخود سیاه سفوف قلت که سنگ گرده و مثانه اطفال را پاک کند
قلت مغز تخم خربوزه صمغ عربی و صمغ الو با السوس کوفته بیخته شربتی یکدرم سفوف مفتت حصاة
کند و بیخ بیاره و حبه مجرور را و صاحبان جگر گرم را نافع است مغز تخم خیارین از هر یک یک جزو و صمغ
الو تخم کاسنی از هر یک نیم جزو شربتی دو مثقال با یک اوقیه سکنجبین سفوف که ادرار بول کند و حجار
اخراج آنگه بیارند و ماده را که قریب منجر باشد بیرون آرد تخم خربوزه از هر یک یک جزو
در بار آرد

وربیع جزو شکر بقدر حاجت کوفته بیخته یک مثقال قبل از غذا و یک مثقال بعد غذا بعد فاصله ساعت بخورند
و استعمال این دوا بر سبیل دوام میکنند تو لد حصاة را بدون احداث حرارت و حدت سفوف که ادرار
بول کند و ماده سنگ را منکون نشدن ندهد سفوف با قند ریوند مغز تخم خربوزه از هر یک دو درم
زجاج سوخته قلت از هر یک هفت درم تخم خربزه بزرس سه درم را زیانه دو درم همه را باریک بسایند
و یا ده بیز کنند و قند حاجت و معروف مع سکنجبین و مرود ین معه ما الاصول سفوف شادنه
که بول الدم را نافع است شادنه مغسول دم الاخوین سه کهربا گل نار شت شادنه تخم خرفه گل ارمنی گل
قریش با الیسوبه کوفته بیخته شربتی دو درم با آب سماق که جهت بول الدم و حرقه بول و بیرقه گرم
نافع است تخم خشخاش تخم خرفه صمغ عربی از هر یک پنجدرم تخم کاهو کتیرا از هر یک سه درم قند
سپید هم چند همه شربتی پنجدرم سفوف که حرقت مثانه را نافع است دم الاخوین شادنه مغسول
نشاسته تخم کرفس از هر یک نیم درم صمغ عربی یکدرم مومیایی کافی دو دانگ کاکنج دو درم کوفته
بیخته شربتی یکدرم و نیم با شربت خشخاش سفوف که حرقت بول و وجع کلیه و مثانه را نافع است
و بول براند مغز تخم خربوزه سه درم مغز تخم خیارین مغز تخم کدو و خرفه و خشخاش سپید
از هر یک ده درم نشاسته کتیرا رب السوس از هر یک سه درم بذر البنج سپید ده درم قند هم چند همه
شربتی سه درم با شراب نگاه مع شربت خشخاش سفوف که قرح کلیه و مثانه را نافع است مغسول
دم الاخوین نشاسته کتیرا و کندر مغز تخم خربوزه مغز تخم خیار تخم کرفس مغز تخم کدو رب السوس
لک مغسول ریوند چینی مغز حب الصنوبر خشخاش بذر البنج سپید کوفته بیخته شربتی دو درم مع
مطبوخ سفوف که با منطی را نافع است صمغ عربی گل ارمنی گلنار ریاق منقی بلوط از هر یک
پنج درم نشاسته کتیرا تخم کاهو تخم خرفه از هر یک سه درم صندل سپید یکدرم کوفته بیخته شربتی
سه درم بیخ... سفوف مانع بول جهت کثرت و سلس البول
بحرقت و جهت کسیکه در خواب بول کند نافع است بلوط پنجاه درم کندر پنج درم کشنیز بریان صمغ عربی
گل ارمنی از هر یک ده درم گلنار کزمازج از هر یک پنج درم کوفته بیخته شربتی سه درم با آب لسان الحمل سفوف
که جهت سلس البول نفع دارد کندر سعد خولنجان زیره کرمانی نشاسته بلوط حب الآس با السوبه کوفته بیخته
سه درم دیگر ترکیب البول ترکیب قوام الدین صاعد یعنی حب الآس خولنجان از هر یک چهار درم سعد یکدرم
کندر گلنار گل بیرخ ارمنی از هر یک دو درم مع جلاب که همین عمل دارد دیگر عرب و ده درم
کندر پنجدرم کشنیز خشک حب الآس گل ارمنی از یک دو درم مع جلاب که همین عمل دارد دیگر ترکیب
بقیة الدین ... حب الآس سعد کندر زرشک گلنار جمیع عرب سنبل با السوبه کوفته بیخته شربتی
دو درم که ... کندر کلیه و مثانه و معده و رحم ... کنند کهربا گل ارمنی گلنار اقاقیا ... بول
از هر یک یک جزو افیون ربع جزو شربتی یک مثقال که جهت حرقت بول مزمن که با حرکت باشد و با ... قطر

وسلسل البول نیز بشد نافع است جهت قروح رئه بغایت مفید و صاحب تحفه گفته در امراض مذکوره چند مرتبه تجربه کرده بسیار
حاصل بود داده شود و اگر از هر یکی دو درم شربت دو مثقال با آب سرد و در ایام شربت این سفوف از آب اجتناب
نمایند **شربت بزر کرده و مثانه** را نافع است و منی بیفزاید و باه را قوت دهد و درد پشت را زایل سازد و اجزا
حب... و من در سیخ من آب بجوشانند تا بیک من آید و هر دو را بدست بمالند و صاف سازند و جلیل تخمین و نیم
سیر را بریزند و دارچینی و خولنجان و سنبل الطیب و قرنفل از هر یکی یکدرم زعفران نیم درم در کیسه بسته در آن
بجوش بدهند تا بقوام آرند شربتی پنج مثقال و شربت مذکور را بخارشتی در بحث اعضا نیز گذشت **شربت**
بزوری منقول از ترجمه یا هر دو دست جهت درد کرده و مثانه و رحم و جگر و مغص و ورم سپرز و حرقة البول
و نفث الدم و ربو و فواق و خفقان و حرقت و سعال و شبهای که زیده که بجوام و درد جگر و مفاصل مجرب و التحفه
اندر کتاب فی تحفة المومنین اجزا بزر در از یانه از هر یکی صد و پنجاه مثقال بجوشانند تا بقوام آیند و صد و پنج
مثقال ربوب چینی که بگلاب تر نموده باشند بیا تر ده مثقال روغن کرده کاو از حب کنود در آن حل کنند و از
دو مثقال تا بیست مثقال استعمال نمایند **شربت لیمو** سنگ کرده و مثانه پاک کند و عسر البول که ... لیمون
تازه سپید بکوبند و ... بیکر نه و اگر نیاید قدر آب بیاشند پس اجزات ... یک رطل بود قند
سپید دو رطل اگر نیز زند و بقوام آرند و اگر خواهند چه شداده بسازند لیمون تازه بود خواه خشک پنج رطل آب
اسبغول بقوام آرند پس چیل حاف یک رطل اضافه کنند فرو آرند و بکار برند و اگر از چوب ... شربت بسازند
چوب کرده و ... بود قند یک رطل باشد و بعضی دو یک رطل قند یک رطل باشد و بعضی ... میکنند و
طریق همانست که گذشت و در کتب مرقوم شده بلفظ مطلق که لیمون پنج مثقال ... آب بجوشانند
و بیالایند و قند سپید بکمال اسبغول بقوام آرند **شربت بزور** ادرار بول و حیض کند و سنگ کرده
و مثانه بریزاند و د ... بیاید **شربت ...** جهت تفت سنگ مثانه و عسر البول نفخ دارد و باه آرد خشک
خشک اگر بود بکوبند ... آب بیاشند تا عصاره ... بجوشانند یک رطل از ین عصاره دو رطل قند و ...
عسل آمیز زند و بقوام آرند و اگر خشک بود بیز رند ... چیل امیز زند و بقوام آرند و اگر خشک بود بیز زند
... از خشک یک رطل قند کنند ... که انرا بکوب کرده بیک شبانه روز در آب ترنمایند و ...
بیزند و صاف کرده بقوام آرند **شربت زنجبیل** گرم است و خشک با عتدال و جهت ... سنگ و عسر البول
و قروح مثانه و مغص نافع زنجبیل ... جوش ... بجوشانند ... تا ...
... بکوبند ... آب بیاشند زیرا که زنجبیل ...
کوفته شود ... هر قدر که باشد ... قند سپید آمیز زند و بقوام آرند و اگر خواهند
از نقل ... شربت بسازند ... تا قوت ... آب برآید
و بمالند و صاف نمایند و عسل ... رطل و قند سپید نه رطل امیز زند و بقوام آرند زنجبیل ...
و کبیر چهار ... **شیاف ... ** ... حرقت بول را ...
... و ربا السوس ... بسازند و اگر حرقت شدید بود ... حاجت آید قدر ...
افیون ... و بذر البنج ... **ضماد** بول ... بکشاید ...

ضماد و سفوف ... امیز زند و بر عانه نهند **ضماد دیگر** چون بر عانه نهند ادرار بول کند ...
بیز زند و ... مریض را ... و ... ضماد نمایند **دیگر** حبس بول کند گل ارمنی گل مختوم صمغ
عربی تخم خرفه کثیرا گل سرخ گلنار شاخ گوزن سوخته عصاره لحیة التیس از هر یکی دو درم مازو یکدرم
کوفته بیخته بآب مورد ضماد نمایند **ضماد بالسلس** بقلة الحمقا عنب الثعلب مغز تخم خیار ...
هر کدام ... ضماد ... کرده و ...
ضماد دیگر ... حبس کند و گل ارمنی گل مختوم صمغ عربی تخم خرفه کثیرا گل سرخ گلنار شاخ گوزن سوخته
عصاره لحیة التیس از هر یکی دو درم مازو یکدرم کوفته بیخته بآب مورد ضماد سازند **طلا ...** جهت ... البول
قوی الاثر ... عاقرقرحا بوره ارمنی خردل کوفته بیخته بآب مورد ضماد سازند ... تا
حرقت ... محبوس شود و این دوا ... بر عانه و سینه و ... استعمال نمایند **قرص ...**
جهت درد گرده ... **قرص بول الدم** ... از هر یکی دو درم ...
صمغ عربی ... از هر یکی ... تخم ... بذر البنج از هر یکی یکدرم کوفته ... **قرص** تخم خیار
سازند شربتی ... **قرص بول الدم نوع دیگر** نشاسته کثیرا مغز تخم خیار از
هر یکی پنج درم ... دو درم ... نشاسته و کثیرا و مغز خیار از هر یکی سه درم
... **قرص طین** جهت بول الدم و قروح مثانه نافع
گل مختوم طباشیر کثیرا صمغ عربی فارسی تخم خرفه مغز تخم خیارین ... رب السوس ... کوفته
و کوفته بیخته ... اقراص سازند و اگر حرارت غالب بود ...
... مغز ... نوشته اند **قرص** ... قروح کلیه ...
و گل مختوم طباشیر صمغ ... مقل ... **قرص**
... شربتی یک مثقال **قرص ...** جهت قروح کلیه و مثانه و بول الدم نافع است مغز تخم خیار ده درم
کاکنج سه درم تخم کرفس ... گل ارمنی صمغ عربی دم الاخوین بذر البنج از هر کدام دو درم افیون
یکدرم شربتی سه درم **قرص ...** ... کاکنج مغز بادام مقشر رب السوس نشاسته ...
دم الاخوین بذر البنج از هر یکی ... افیون یکدرم شربتی سه درم **قرص ...** ...
مغز بادام مقشر رب السوس نشاسته صمغ عربی دم الاخوین کثیرا ... از هر یکی ... تخم کرفس
دو درم افیون یکدرم با آب خالص اقراص سازند شربتی یکدرم تا یک مثقال **... بول** الدم و قروح
گرده و مثانه ... کاکنج ... مغز بادام ... گل ارمنی
صمغ عربی ... دم الاخوین از هر یکی ... تخم خشخاش سپید مغز بادام ... رب السوس
نشاسته تخم ... از هر یکی ... افیون یکدرم ... اقراص سازند شربتی ...
... کاکنج ... و تخم کرفس ... افیون یکدرم ... اجزا را

کلکنار هر یک ده درم و مغز بادام تلخ مقشر هر یک بیست دیگر همین عمل دارد کاکنج بیست درم و پنج
عدد و تخم کتان بریان بذر البنج سپید تخم حماض مغز جلغوزه مغز بادام تلخ انیسون صمغ عربی
کثیرا از هر یک سه درم تخم بادیان زعفران از یک درم [illegible] ده درم مغز تخم خیار ده درم
از یک درم بلعاب تخم کتان بسرشند و با سکنجبین یا با جلاب [illegible] بعضی نسخه با تخم کرفس
دو قوت [illegible] دیگر جهت قروح کلیه و مثانه و تقطیر البول و بول الدم [illegible] مجرب
بیست کاکنج حبها بیست و پنج افیون تخم کرفس بذر البنج سپید [illegible] از هر یک یک مثقال تخم
رازیانه دو مثقال زعفران تخم بری مغز جلغوزه مغز بادام تلخ مقشر از هر یک سه مثقال مغز تخم
خیار دوازده مثقال ادویه کوفته بیخته با سکنجبین بسرشته اقراص سازند دیگر جهت قروح و اوجاع
کلیه و مثانه و بول الدم و بول المده و جرب مثانه نافع است حب کاکنج حبها هفتاد و پنج عدد و مغز
تخم خربوزه [illegible] مثقال افیون هفت مثقال کتیرا [illegible] انیسون از هر یکی ده مثقال تخم رازیانه
مغز بادام تلخ مغز جلغوزه بریان زعفران بذر البنج سپید تخم کرفس تخم حماض از هر یک سه مثقال
بکوبند و بعضی را [illegible] بسرشند و اقراص بندند و شربتی از یک مثقال [illegible] دیگر همین
عمل دارد حب کاکنج پنجاه عدد تخم کرفس تخم رازیانه از هر یک هفت درم بذر البنج [illegible] مغز تخم خربوزه
تخم حماض [illegible] انیسون نشاسته مغز بادام تلخ مغز جلغوزه از هر یکی دو درم [illegible] بکوبند و با
[illegible] بسرشند و اقراص سازند [illegible] و بعد [illegible] استعمال کنند دیگر همین عمل دارد
کاکنج ده درم مغز تخم خربوزه مغز تخم خیار [illegible] کتیرا از هر یک چهار درم گل قرطبی [illegible]
رب السوس صمغ عربی مغز بادام [illegible] از هر یک [illegible] قرص
محرق [illegible] نسخه [illegible] کاکنج [illegible] مجرب است
بول الدم و [illegible] نافع است
[illegible] جهت [illegible] بول الدم [illegible] قرص [illegible]
[illegible] کلنار تخم خرفه [illegible] کوفته بیخته با آب خرفه اقراص
سازند قرص [illegible] کلنار از هر یک سه درم [illegible] صمغ عربی دو درم با آب [illegible]
اقراص سازند و با شربت [illegible] بول الدم و بول المده [illegible] مغز تخم خربوزه مغز
تخم خیار مغز تخم کدو از هر یک [illegible] درم گل ارمنی صمغ عربی [illegible] از هر یک [illegible] درم افیون
سه درم تخم کرفس دو درم اقراص سازند هر قرصی دو درم شربتی یک قرص [illegible] شربت خشخاش
قرص [illegible] طباشیر رب السوس از هر یک ده درم گل [illegible] کشنیز گل ارمنی از هر یک یک درم اقاقیا
صمغ عربی صندل [illegible] کلنار از هر یک دو درم کافور نیم درم اقراص بندند شربتی [illegible] با آب انار
[illegible] قرص [illegible] طباشیر ده درم تخم [illegible] و تخم
خرفه از هر یک [illegible] ده درم کافور [illegible] شربتی [illegible] درم با آب انار [illegible] حب الآس
تخم حماض مقشر از هر یک [illegible] صمغ عربی نشاسته از هر یک یک درم کوفته بیخته بلعاب اسبغول
اقراص

اقراص سازند شربتی دو درم و [illegible] با عطش مرضی است [illegible] آب [illegible]
با [illegible] ساعت بول کنند و عطش [illegible] غذا [illegible]
[illegible] مخلط [illegible] سازند [illegible] مثانه را نافع است مغز تخم خربوزه
ده درم مغز تخم خیار پنج درم مغز تخم کدو تخم خطمی مغز بادام [illegible] کثیرا رب السوس خشخاش
سپید گل ارمنی تخم کرفس از هر یک دو درم بذر البنج یک درم شربتی سه درم با شربت [illegible]
بول [illegible] جهت [illegible] گوشت [illegible] جهت اوجاع کلیه [illegible] و سلس البول بارد
را نافع است و در [illegible] معده گوشت [illegible] جهت اوجاع کلیه نافع است و [illegible] در جهت [illegible]
گوشت [illegible] در جهت باه [illegible] در جهت [illegible] گوشت [illegible]
[illegible] کرده و مثانه را نافع است و در [illegible] شد [illegible] جهت و سلس البول و درد کرده و
نافع است و در [illegible] شد [illegible] کرده و مثانه [illegible] گرم کند و [illegible] فلفل [illegible]
و سپید [illegible] سنبل الطیب [illegible] زعفران تخم کرفس انیسون [illegible]
تخم [illegible] کوفته بیخته بعسل معجون سازند شربتی یک مثقال [illegible]
[illegible]
بادیان [illegible] آب کرفس [illegible] سنگ گرده و مثانه بریزاند [illegible] عقرب [illegible] نافع
از هر یک دو درم کاکنج [illegible] درم [illegible] چهار درم کوفته بیخته بعسل بسرشند شربتی [illegible]
و در [illegible] و فلفل و دار فلفل از هر یک [illegible] درم [illegible] بعد [illegible] استعمال کنند
سلس البول را نافع است و [illegible] بیاید [illegible] کرده و مثانه بول الدم را نافع است
کاکنج بیست درم و پنج عدد بذر البنج تخم کرفس رازیانه از هر یک [illegible] درم تخم خربوزه تخم حماض افیون
مغز جلغوزه بریان مغز فندق مغز بادام بریان از هر یک سه درم زعفران دو درم [illegible] کثیرا [illegible] درم
کوفته بیخته [illegible] بسرشند شربتی یک درم [illegible] با شربت خشخاش
تقطیر البول و [illegible] ندارد و [illegible] غذا [illegible] مصطکی [illegible] بلوط
بذر [illegible] کوفته بیخته [illegible] عسل بسرشند شربتی دو مثقال
تقطیر البول و [illegible] کنند [illegible] کشنیز از هر یک ده درم [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] درم پوست هلیله [illegible] آمله مقشر از هر یک سه درم
کوفته بیخته با [illegible] عسل بسرشند شربتی دو مثقال صباح و شام و غذا کباب
[illegible] مصطکی [illegible] از هر یک ده درم [illegible]
[illegible] عسل بسرشند شربتی دو درم [illegible] مثانه را نافع است مغز جلغوزه
بیست درم [illegible] زعفران [illegible] قطرا [illegible]

اسارون کمافیطوس از هر یک سه درم [illegible] خشک نیم درم کوفته بیخته بعسل سرشته شربت [illegible] معجون [illegible]
ادرار بول باز دارد و سیلان منی باز دارد خاصه مجرب [illegible] اقاقیا گلنار از هر یک سه درم و [illegible]
عدس مقشر [illegible] بزر [illegible] از هر یک دو درم تخم [illegible] دو مثقال کندر یک درم
بگلاب سرشته شربت پنج مثقال غذا گوشت بره بریان کرده و قلیه خشک معجون [illegible]
باز دارد [illegible] کندر اقاقیا [illegible] از هر یک دو درم [illegible] بلوط بریان از هر یک سه درم تخم خطمی
هفت درم [illegible] تخم کتان [illegible] از هر یک درم کوفته بیخته با شهد [illegible] سرشته شربت سه درم
معجون خبث الحدید بسیار [illegible] بول [illegible] خبث الحدید [illegible] سه درم [illegible] کندر
در سرکه [illegible] خشک نموده پنج درم [illegible] چهار درم [illegible] سه درم [illegible] دو درم [illegible]
بعسل سرشته شربت [illegible] سه درم [illegible] بجهت معجون [illegible] سلس البول باز دارد گلنار
ده درم کندر بلوط از هر یک [illegible] سه درم [illegible] از هر یک پنج درم کوفته بیخته بعسل [illegible]
یک مثقال [illegible] گلنار ده درم [illegible] بلوط هفت درم [illegible] فلفل [illegible] از هر یک
درم کوفته بیخته بعسل سرشته شربت یک درم معجون [illegible] اسارون [illegible]
دو [illegible] انیسون تخم کرفس [illegible] از هر یک سه درم [illegible] دو درم کوفته بیخته [illegible] معجون [illegible]
عسر البول [illegible] نافع است [illegible] استعمال [illegible] زمستان و تابستان [illegible]
[illegible] بیرون کرده [illegible] پنجاه درم [illegible] بیرون [illegible]
[illegible] بیرون کنند [illegible] از هر یک [illegible] مثقال فلفل سیاه [illegible] زنجبیل
سه مثقال [illegible] یک مثقال بادام [illegible] از هر یک دو درم [illegible] کوفته بیخته [illegible]
ممزوج نموده [illegible] شربت [illegible] مثقال [illegible] معجون [illegible]
سلس البول و تقطیر [illegible] مجرب است بلوط مقشر [illegible] دو درم [illegible] از هر یک یک درم
[illegible] فلفل [illegible] سیاه از هر یک دو درم [illegible] از هر یک سه درم [illegible] خشک پنج درم
کوفته بیخته بعسل سرشته شربت از سه درم تا پنج درم [illegible] که معاجین [illegible] بحث [illegible] مذکور
خواهد شد ان شاء الله تعالی همه [illegible] مربای زنجبیل کرده [illegible] نافع
[illegible] بول [illegible] در بحث معده گذشت مربای [illegible] بحث [illegible]
[illegible] گرم [illegible] در بحث [illegible] گذشت [illegible] بول است [illegible]
[illegible] کرده [illegible] در بحث [illegible] گذشت [illegible] کرده [illegible]
پاره کنند و بیرون آرد بول اکلیل الملک بابونه [illegible] خطمی از هر یک ده درم پوست [illegible] خربوزه [illegible]
[illegible] تخم [illegible] نیم کوفته از هر یک هفت درم [illegible] اصل السوس [illegible] پوست خربوزه [illegible]
[illegible] تخم [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] اصل السوس [illegible] از هر یک
پنج درم

پنجدرم [illegible] از هر یک چهار درم [illegible] از هر یک سه درم [illegible] از هر یک دو
مثقال [illegible] بجوشانند تا به نیمه آید و در آن [illegible] و چون بیرون آید [illegible]
[illegible] ضماد [illegible] عمل دارد بابونه [illegible] تمام [illegible] برگ
[illegible] بجوشانند و در آب [illegible] نشینند و ثفل وی بر عانه و حوالی آن ضماد [illegible]
[illegible] همین اثر دارد [illegible] برگ [illegible] بابونه [illegible] سنبل [illegible]
خطمی [illegible] بجوشانند تا نرم [illegible] و ثفل وی بر عانه ضماد
نمایند [illegible] بول را نافع است برگ [illegible] کوفته بیخته بجوشانند [illegible]
شدن [illegible] کند [illegible] و پس از آن [illegible] بول کند و [illegible] عمل [illegible]
نمایند و نفع تمام دهد جهت حرقة البول [illegible] بول کردن نافع است [illegible]
[illegible] باب [illegible] و [illegible] و [illegible] و [illegible]
و [illegible] ترین [illegible] و متعلق [illegible] باشد یا نه [illegible]
و [illegible] مراض الجافه [illegible] باید [illegible] ادویه [illegible]
در [illegible] ذکر شده [illegible] اطریفل [illegible] منقول از قرابادین [illegible]
و [illegible] کند خاصه [illegible]
[illegible] درم پوست بلیله [illegible] از هر یک ده درم [illegible] سفید [illegible]
درم [illegible] از هر یک [illegible] درم [illegible] پنجدرم [illegible] زنجبیل [illegible]
درم کوفته بیخته بعسل سرشته شربت سه درم [illegible] درم [illegible] استعمال [illegible] زیاده
توان نمود و صاحب تحفة المؤمنین چنین نوشته [illegible] بلیله [illegible] مثقال [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] انیسون [illegible] مثقال [illegible]
زنجبیل [illegible] مثقال [illegible] فلفل [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] سه درم تا چهار درم و در بعضی نسخه [illegible] پوست بلیله
[illegible] درم پوست بلیله [illegible] ده درم [illegible] کابلی مقشر [illegible] درم [illegible]
زنجبیل [illegible] مثقال [illegible] پنجدرم [illegible] از هر واحد [illegible] درم [illegible]
[illegible] سه درم [illegible] انیسون [illegible] فلفل [illegible] از هر واحد
چهار درم کوفته بیخته بعسل سرشته شربت از سه درم تا چهار درم اطریفل [illegible] جهت [illegible]
[illegible] سفید [illegible] در بحث گذشت اطریفل [illegible] جهت [illegible]
لون نماید [illegible] نافع آید و در بحث معده ذکر شد [illegible] لون و [illegible]
کنند [illegible] درم [illegible] مقشر [illegible] مثقال [illegible]
چهار درم [illegible] بلادر [illegible] درم [illegible] فلفل [illegible] زنجبیل [illegible]

هر دو اهلیلج ده درم قند سپید [illegible] قند را در آب گرم بگدازند و ادویه کوفته بیخته و عسل بلادر بدان
مخلوط کنند و بعد شش ماه استعمال نمایند [illegible] ذکر شد ایارج لوغاذیا برص و بهق [illegible]
و قوبا و سعفه و داء الثعلب و داء الحیه [illegible] کهنه [illegible] و مالیخولیا و فالج و [illegible]
لقوه و تشنج و صداع و شقیقه و دوار و جرب [illegible] و عرق النسا [illegible]
[illegible] شحم حنظل [illegible]
عنصل مشوی غاریقون [illegible] اسطوخودوس [illegible] هر واحد چهار درم و نیم افتیمون [illegible]
[illegible]
[illegible] فلفل زعفران دارچینی بسفایج [illegible] فطراسالیون زراوند طویل [illegible] افتیمون [illegible]
سنبل [illegible] هر واحد دو درم حنظل [illegible] شربتی چهار مثقال
با آب گرم و عسل بعد از شش ماه استعمال نمایند ایارج جالینوس [illegible] داء الثعلب [illegible] نافع و در جمیع
منافع از ایارج لوغاذیا [illegible] در بحث [illegible] گذشت حرف الباء [illegible]
[illegible]

[illegible]

دی آب اندازند و بیش بجوشانند پس آب صاف وی بستانند و بر گره بادان آمیزند و خرقه بدان تر کرده بر ورم

بنهند و به بندند دیگر تر سل شده بید [illegible]

[illegible]

[illegible]

کره جهت خنازیر و جمیع اورام بلغمی التحلیل سود دارد و بیخ سوسن آسمانگون باریک بساخته مرهم داخلیون سرشته
ضماد نمایند دوای دیگر جهت خنازیر [illegible] بسایند تا نیک مخلوط شود ضماد نمایند فایده بلیغ دیگر
جهت خنازیر تخم ترب بکوبند مغز بادام تلخ و ضماد نمایند دیگر جهت خنازیر و امثال آن سرگین گاو [illegible] کرده
و خطمی هر دو باریک بساخته و بهم آمیخته ضماد نمایند دیگر جهت خنازیر و عقده تخم کتان تخم ترب [illegible] کرده
ضماد نمایند دیگر خنازیر را تحلیل کند کندر بمقدار [illegible] دو درم [illegible] باریک بساخته [illegible]
تازه نمایند دیگر جهت خنازیر که بحرارت بود و جهت سلع نهایت موثر است قند ده درم [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] را بجوشاند بعده مصالحه قرص نمایند دیگر جراز بیخ سیوسپ سپیدرا نافع است آب برگ چغندر چهل درم بوره
ارمنی دو درم زهره گاو یکدرم عسل بسرشته بر سر طلا کنند دیگر جهة جراز زرد چوبه برگ حنا [illegible] مردار سنگ
آهک مقشر هر یک بهره جزو روغن گل چهار جزو باهم آمیخته طلا نمایند دیگر قوبا را نافع گوگرد دو درم سپیده
ارزیز هشت درم موبیزج یکدرم بسرکه طلا نمایند دیگر جهة قوبا [illegible] سپید چار درم تخم [illegible] بوده [illegible]
[illegible] هر واحد سه درم کوفته بیخته بسرکه بسرشته طلا نمایند دیگر جهة قوبا [illegible] هر واحد یکدرم بوره ارمنی دو درم
بسرکه کهنه بسرشته طلا نمایند و بعد ساعتی [illegible] بشویند دیگر جهة قوبا و سعفه [illegible] مجرب است
گوگرد دو درم صمغ عربی پنج مثقال [illegible] ده مثقال باهم آمیخته در حمام و بعد [illegible] ضماد نمایند
دیگر جهة قوبا [illegible] بمالند یا اشق و سرکه یا [illegible] و سرکه یا [illegible] با موم و روغن و کتیرا یا یاسمین یا به
[illegible] دیگر جهة قوبا [illegible] مجرب است [illegible] هر واحد [illegible] زاده
مثقال اصل السوس [illegible] یکدرم با سرکه [illegible] بمیاه [illegible] بسرشته ضماد نمایند
دیگر جهة قوبا بغایت معتبر [illegible] زبد البحر [illegible] بوره ارمنی [illegible] سپید
[illegible] با [illegible] بسرکه طلا کنند خاکستر [illegible] با عسل دیگر جهة اطفال طلا مجرب است [illegible]
[illegible] نوشته شد برای قوبا [illegible] [illegible] و [illegible]
[illegible] باشد لازم است [illegible] فصد کنند و [illegible] بمالند [illegible]
و بعد از آن [illegible] علق نمایند [illegible] باشد [illegible]
و بعده [illegible] علق [illegible] حاصل شود [illegible] بکار برند [illegible]
[illegible] بود و [illegible] صلاح [illegible] تا [illegible] سازد [illegible]
[illegible] ظاهر شود [illegible] علاج نمایند دیگر قوبا [illegible] را [illegible]
[illegible] را نافع است و مجرب [illegible] مجرب است
[illegible] با سرکه بسرشته و طلا نمایند [illegible] قوبا [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible]
[illegible] دیگر ثآلیل را [illegible]
[illegible] مجرب است [illegible] عقدا نافع مجرب است دیگر ثآلیل [illegible]
[illegible] و [illegible] هر روز [illegible]
[illegible] دیگر جهة ثآلیل و خیلان مجرب است [illegible] خاکستر [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible] ضماد شود [illegible] مجرب [illegible]
[illegible] ثآلیل بغایت [illegible] بفصد و استفراغ [illegible] تدبیر باید نمود و اگر ثآلیل
[illegible] استعمال [illegible] ضماد نمایند [illegible] روغن [illegible] بمالند [illegible]
[illegible] دیگر جهة ثآلیل [illegible] ده درم [illegible]
[illegible] حل کنند و [illegible] مثقال [illegible] مرو [illegible]
[illegible] ضماد کنند دیگر قلع ثآلیل [illegible] کوفته بیخته [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible] حنا [illegible] بسیار [illegible] در حمام بمالند
[illegible] دیگر جهة [illegible] سرکه [illegible]
[illegible] در حمام طلا نمایند و [illegible] غسل کنند و [illegible] بمالند و اگر در [illegible]

که حرارت

حدوث حقیقت [illegible] بود [illegible] بسرکه بمالند نافع بود [illegible] دیگر [illegible] نافع است [illegible]
[illegible] واحد سه درم [illegible] جلاب بنوشند دیگر [illegible] دو درم کوفته بیخته و باهم [illegible]
[illegible] بنوشند دیگر [illegible] چون بنوشند [illegible] اگر با حرارت بود [illegible]
[illegible] باشد [illegible] فصد کردن در این مرض [illegible]
حدوث [illegible] فصد و [illegible] بنوشند و [illegible]
[illegible] بمالند و [illegible] بمالند [illegible]
[illegible] طلا نمایند [illegible] در [illegible]
[illegible] عناب [illegible] سکنجبین [illegible]
[illegible] بنوشند [illegible] حدوث این علت [illegible] فصد و اسهال [illegible]
ماده [illegible] کرده [illegible] حار است [illegible] باشد [illegible]
و [illegible] سپید [illegible] حرکت [illegible]
[illegible] نیم مثقال [illegible] سکنجبین [illegible] بلغم زایل کند [illegible]
[illegible] دیگر جهة [illegible] فارسی [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible] سپیده ضماد نمایند و در [illegible] اسهال صفرا
[illegible] و در نار فارسی فصد نمایند [illegible] نار فارسی [illegible] قریب
دیگر نفاطات [illegible] عبارت است از [illegible] خراقات نار فارسی [illegible]
[illegible] بمالند [illegible] در ابتدا [illegible]
[illegible] نفاط [illegible] بعده [illegible]
[illegible] دیگر عرق مدنی [illegible]
[illegible] بعده [illegible]
[illegible] عرق مدنی [illegible] درم [illegible] یکدرم [illegible]
دیگر [illegible] طلا نمایند [illegible] بیرون آید [illegible] یکدرم [illegible]
[illegible] روغن [illegible] بمالند [illegible] بسهولت [illegible]
[illegible] فایده [illegible] بسیار [illegible]
[illegible] دیگر جهة [illegible] روغن [illegible]
بمالند دیگر جهة [illegible] خورده [illegible] اسهال [illegible]
[illegible] بمالند [illegible] روغن گاو [illegible] سپید [illegible] دیگر [illegible]
[illegible] بیضه مرغ [illegible] روغن [illegible] بمالند و سپیده [illegible]
[illegible] طلا نمایند [illegible] نفع دارد دیگر جهة [illegible]
[illegible] شده [illegible] مقدار [illegible]
[illegible] طلا کنند [illegible] در حرق النار

بهتر است شود و بپالایند و خاک بهتر و دیگر اندازند و بپالایند و پنج گرت مکرر نمایند پس بکار برند دیگر جهت [illegible]
صحو عن برجه در حرق النار که نفشت بسود دارد دیگر جهت احتراق از آفتاب مرهم کافور و مرهم سرکه
استعمال نمایند دیگر جهت احتراق از عسل بلادر [illegible] شود و جراحت و بعده مرهم خل بر نهند ادویه داء الثعلب
و داء الحیه دیگر بر وبا بلد و داء الثعلب را نافع دارد دیگر بگیرند قیصوم و پرسیاوشان و بابونه هر واحد یک
اوقیه ما آب بپزند تا که صحو شود پس بپالایند و هم چندان آب [illegible] روغن بان آمیزند و بر رفق بپزند و تا آب بسوزد
و روغن بماند آنرا بمالند دیگر دواء الثعلب نافع است زنجار [illegible] درم خردل کبریت زرد نفیا فرفیون هر یک
یکدرم [illegible] و زرنیخ هر یک پنج درم کوفته بیخته بر بیت کهنه [illegible] بمالند [illegible]
بکر و زد [illegible] مصطکی [illegible] معالجه کنند تا التفاط [illegible] و پس
اعاده نمایند اگر حاجت داعی شود دیگر موی [illegible] حاجت بر و باشد [illegible] قیصوم بار یک بیاخته بر
بیت کهنه [illegible] شده و بمالند [illegible] باعتدال بود [illegible] دیگر [illegible]
را بسود دارد [illegible] درم آرد گندم [illegible] خردل هر یک پانزده درم خطمی و حلبه هر یکده
درم همه را باریک بیاخته [illegible] آب [illegible] بمالند و هر [illegible] غسل [illegible]
یکبار بر حلق [illegible] روغن گل بالفور [illegible] بمالند در حمام [illegible] بر و باشد و تا رفع [illegible]
آن [illegible] در شراب حل کنند و هم چندان روغن [illegible] آمیزند و در [illegible] وقت شب بمالند
و صباح در حمام روند و با آب گرم بشویند دیگر [illegible] کنند [illegible] و برسیاوشان برگ آس [illegible]
صنوبر [illegible] برابر بگیرند [illegible] شود پس لادن [illegible] یک جزو [illegible]
در روغن [illegible] بپالایند و وقت شب بر سر طلا نمایند و صباح بشویند دیگر مانع تساقط موی شود و ابتدای صلع را
بسود دارد مازو و هلیله کابلی [illegible] برگ آس در شراب بپزند تا که مهرا شود پس بگیرند و زیت الانفاق یک رطل لادن
یک اوقیه مصطکی نیم اوقیه در زیت بگذارند و بدارند و آن شراب را مطبوخ صاف کرده بپزند تا که غلیظ گردد و
تلطیخ نمایند [illegible] بشویند [illegible] دیگر موی را قوة دهد [illegible] کنند سیاه سازد برگ آس برگ لاله
و پرسیاوشان سنبل الطیب تخم جعفری [illegible] برابر [illegible] بگیرند و در [illegible] رطل آب بپزند تا که
یک رطل بماند پس صاف سازند و روغن [illegible] بگیرند رطل آمیزند و بپزند تا که آب برود و روغن بماند پس
[illegible] صنوبر هر واحد یک اوقیه باریک بیاخته آمیزند و بگذارند و هر روز [illegible] نمایند
[illegible] گشته باشد [illegible] سیاه [illegible] درم [illegible] کنند [illegible] هر [illegible] درم فلفل
دو درم و نیم زنجبیل و [illegible] هر یک یکدرم و نیم قرنفل [illegible] تخم کاسنی هر یک [illegible] کوفته بیخته [illegible]
کابلی [illegible] دیگر ادویه مسوده خضاب و ادویه داء الثعلب و داء الحیه و حرق
[illegible] و صنوبر [illegible] دیگر حروف نیز متفرقه ذکر شده که تجعید موی کند [illegible] سپید
مازو برگ سدر نوره [illegible] سنگ [illegible] بیز [illegible] دیگر تجعید کند برگ سدر [illegible]
با مازو و تجعید کند که موی را دراز کند [illegible] بار [illegible] دیگر [illegible]
قدری [illegible] و موی بدان بشویند بعده [illegible] کند که موی دراز کند پرسیاوشان [illegible]
هر برگ [illegible] هر یک [illegible] بگیرند و در [illegible] کنند و تعلیف [illegible] بدان بشویند
دیگر تشقق اطراف شعر را سود دهد بگیرند [illegible] روغن [illegible] بمالند [illegible]

شود و پس بر موی بمالند الفتاء العتیدا [illegible] لعاب تخم کتان و اسبغول و برگ [illegible] و مالند آن موی را [illegible]
بسیار [illegible] و الا و از راحت طعام و شراب و حمام زیاده نمایند و اگر بدن قوی و حال [illegible]
و تشقق اطراف موی تحلیل بود [illegible] علاج [illegible] مرض [illegible] مفرط باشد استعمال [illegible]
و فصد [illegible] و [illegible] تشقق موی استعمال [illegible] دیگر تساقط
موی را نافع است [illegible] عقیق [illegible] لادن [illegible] درم مازو مصطکی [illegible] یکدرم [illegible]
و [illegible] درم [illegible] روغن حل کنند و با صول موی بمالند و [illegible] نافع بود در حرق [illegible] دیگر [illegible]
نوره [illegible] که در حلق موی قوی [illegible] بگیرند [illegible] هشت جزو زرنیخ زرد [illegible] یک
جزو [illegible] باب بمالند [illegible] بس طلا نمایند [illegible]
او نیز مفید آید دیگر موی را باریک کنند بگیرند [illegible] با نوره [illegible] آمیزند و بر بدن [illegible]
[illegible] دیگر تساقط موی را بسود دارد و ابتدای صلع را بسود دارد مازو و هلیله کابلی [illegible] برگ آس
در شراب بپزند تا که مهرا شود پس بگیرند زیت الانفاق یک رطل لادن یک اوقیه مصطکی نیم اوقیه در
زیت بگذارند و بدارند و شراب را مطبوخ صاف کرده بپزند تا که غلیظ شود و در شب تلطیخ نمایند
و [illegible] بشویند [illegible] دیگر موی را از انبات موی را نافع است [illegible] برگ آس [illegible] بپزند تا که
آب [illegible] شود پس بگیرند زیت الانفاق یک رطل و هم چندان آب مطبوخ [illegible] آمیزند و بپزند تا که
آب [illegible] لادن یک اوقیه در شراب حل کرده و در آن [illegible] دیگر موی را قوة
دهد [illegible] سیاه سازد و برگ آس برگ لاله پرسیاوشان صاف سنبل الطیب تخم جعفری [illegible]
[illegible] هر واحد [illegible] بگیرند و در [illegible] رطل آب بپزند تا که یک رطل بماند و در روغن [illegible] آمیزند که بپزند تا که
آب برود و روغن بماند پس [illegible] صنوبر هر واحد یک اوقیه باریک بیاخته آمیزند و بگذارند هر روز [illegible]
بدان نمایند [illegible] بعد غسل [illegible] مازو و [illegible] نمایند فانه جید دیگر [illegible]
شعر کند و بسرعت خلق نماید دیگر بگیرند یک [illegible] تازه [illegible] چندان آب [illegible] و [illegible] روز [illegible] پس
صاف [illegible] دیگر [illegible] باریک بیاخته [illegible] آفتاب بگذارند [illegible] کنند [illegible]
[illegible] خلق موی کند و بعده بر روغن گل بمالند دیگر موی را هلاک کنند و ما طلا نمایند [illegible]
و [illegible] طلا نمایند دیگر بابونج و افیون [illegible] صفادع [illegible]
با روغن [illegible] دیگر [illegible] و عسل [illegible] طلا کند دیگر [illegible]
موی نمایند [illegible] اسفیداج رصاص هر یک [illegible] طلا کنند دیگر منع سرعت انبات کند
[illegible] طلا نمایند [illegible] منع اخراج موی کند دیگر قطع [illegible] نوره [illegible]
[illegible] و [illegible] و حنا [illegible] سنگ [illegible] و [illegible] باریک بیاخته بمالند دیگر منع حرقت نوره [illegible]
[illegible] بشویند [illegible] از طلا بر روغن گل بمالند دیگر منع [illegible] نوره کنند بعد [illegible] غسل کنند [illegible]
[illegible] نشیند و آب [illegible] بر بدن [illegible]
[illegible] از نوره [illegible] بعد [illegible] بر بدن [illegible] بگیرند [illegible]
و گلاب بیالایند [illegible] دیگر [illegible] بدن از نوره [illegible] باصلاح [illegible]
اسفیداج [illegible] بر روغن گل [illegible] بمالند [illegible] ادویه [illegible] در حرق [illegible]
و دیگر ادویه نافع [illegible] در حرق [illegible] نیز متفرقه گفته شده در روغن [illegible] مختلف [illegible]

دیگر تسمین و سهل ... لاغران را فربه کند و سمن است به سفوف سینه فرقه خولنجان زیره زنجبیل هر یک خواه حب
الرشاد هر یک پنج درم حرف سپید حب السمنه نودی بوزیدان بهمنین سورنجان ... [illegible] ... برادر وه
و خشک کرده بریان نموده هر یک یکدرم انزروت نر بناد هر یک سه درم در وغ جوز جندم هر یک هفت درم ...
پخته یکجا کرده به یک کف دست صبح و شام بخورند و بعدم زعفران ... با قلا و نخود و گندم و مغز بادام و شکر
جریره بسازند و بخورند فایده ... [illegible] ... و از حمام و نشاط
نماید ... [illegible] ... تسمین ... مقشر و نرم بکوبند و شیر گاو ... بریزند دم
امیز کند و بعد آمیختن ... بسیار ... با شیر و شکر بخورند
و بعده ... با قلا و نخود ... [illegible] ... مغز بادام ... بسازند
و بس تناول غذا ... دیگر ... التسمین مغز بادام خشخاش مغز فندق مغز
جلغوزه حب السمنه مغز حب ... روغن گاو و شکر هر یک بقدر حاجت بگیرند و ... با روغن آمیخته ...
شکر ... صبح و شام بخورند که فربه کند ... سپید ... [illegible]
شبانه روز خشک کنند و ... خشک کرده و نان ... خشک نموده و ... گندم و خشخاش
سپید هر یک ... مغز بادام ... شکر ... درم ... کوفته ... ممزوج کرده ... صباح
... درم ... تازه ... دیگر در تسمین عجیب است ... سپید ... با مغاث ... بناد جوز جندم تخم
خشخاش سپید هر یک هفت درم کوفته بیخته به روغن بریان کنند و ... گندم مسلوق ... امیزند و با
روغن بادام و شکر ... دیگر ... بگیرند ... مویز ... آب ... نخود ... جیه
... آب ... غلیظ شود و بعده مغز ... مغز بادام و خشخاش سپید و تخم کدو و صمغ
عربی ... بسازند و ... روغن بنفشه و ... فربه ... بریزند و
بخورند ... حلوا ... کرده ... حرکت دهند تا روغن جدا شود و برداند و قدری ... بخورند
و روغن او ... دیگر در تسمین ... دیده شده ... قند ... سپید و تخم
خشخاش سپید هر یک پنج درم ... ترنجبیل ... شقاقل هر یک سه درم حب السمنه بوزیدان جوز
جندم حب الفلفل هر یک یکدرم زعفران دو درم ... الزعوه دو من مغز بادام ... شکر سپید ...
سپید هر یک ... مغز فندق ... روغن ... جوز ... با قلا ... نخود ... بکوبند
بعد و با عسل ... تا مخلوط کرده ... کوفته بیخته ... زعفران و ...
در ... گلاب حل کرده ... شکر ... روغن ...
شود ... دیگر ... تسمین ...
... مغز بادام ... شکر ... برابر بگیرند و ... تناول نمایند و مداومت
فرمایند مجرب است ... باشد ... فربهی مفرط و ...
بسیار ... السمن المفرط ... مثلا ... باشد ...
دیگر بدنرا لاغر کند ... تخم ... سرکه ... هر یک چهار درم ... خشک ... هر یک
یکدرم ... کوفته بیخته هر روز یک مثقال بدهند دیگر ... مغز ...
هر یک چهار ... نیم درم ... هر یک ... نیم کوفته و بیخته دو درم
بدهند

منابیب ... زرنیخ سرخ و زرد هر یک ... و جزو ... زاج ... هر یک
یکجزو زاج سرخ هر یک ربع جزو با سرکه ... و چهار روز ... بیس
تصعید کنند و ... مصعید او ...
اسقاط ... کوشت ... استعمال نمایند ...
... اهل فرنگ ... بسیار نافع ...
... رطوبات ... کوشت زیاده ...
... بسوخته ... هر یکده درم ... هر یکدرم ... دم الاخوین
هر یکده درم ... جراحات ... الاثر ... عظیم
النفع کلنار ...
... موثر ... صندل ...
قرص ... هر یکده درم
کوفته ... کوشت ... جراحات ...
نافع ... دم الاخوین ... کوفته بیخته استعمال نمایند ...
دم الاخوین ... کلنار ... هر یک یکدرم ... کوفته بیخته استعمال ...
کوشت فاسد ... جراحات ...
جراحت ... کوشت ... دم الاخوین ...
... هر یک یکدرم ... هر یک یکدرم ...
... کوفته بیخته استعمال نمایند ...
... روغن ...
... کوشت ...
... همین عمل ...
جوز هندی ...
شقایق النعمان ...
... جوز هندی ...
...
موی را سیاه کنند ... جوز هندی ... مغز بیرون
کنند ... مغز ... درم ...
جوز ...
...
...
... روغن ...
... تا بکار برند

و فرو گیرند روغنی که همین کار کند برگ مورد و پوست هلیله کابلی مازو هر یک یک جزو بکوبند و در شراب
ریحانی یک شبانه روز خیسانند پس بپزند و بپالایند و یک جزو روغن کنجد در آن ریزند و در [illegible]
درم روغن ده درم لادن در وقت فرو گرفتن اندازند و تا بگدازند و فرو گیرند و شب
موی را بدان چرب کنند و صباح در حمام بشویند روغن لادن که موی را سیاه و دراز و از افتادن
نگاه دارد لادن سباسه هندی چهار حصه [illegible] یکی آمله هر یک پنج درم کوفته بیخته در سه رطل آب
بپزند تا به رطلی آید یک رطل روغن کنجد بر آن ریزند و بجوشانند تا آب برود و در روغن بماند
[illegible] را با آب برگ کنجد و برگ چغندر بشویند و این روغن بمالند روغن [illegible] موی را سیاه
کند و درد مفاصل [illegible] روغن [illegible] موی را سیاه و قوی کند آمله [illegible] برگ مورد و پوست
بیخ صنوبر بالسویه کوفته بپزند تا [illegible] شود و صاف کنند و هم چندان روغن کنجد صاف [illegible]
و بجوشانند تا روغن بماند روغن بوره دو [illegible] بر هر موضع که بمالند موی بر [illegible]

خربوزه

یک جزو یک سوراخ کنند و دانه از آن بیرون اندازند [illegible] ده تخم مرغ سه عدد و در وی اندازند
و روغن زیت [illegible] برگ مورد کوفته [illegible] هر یکی ده درم [illegible]
پس سوراخ خربوزه محکم کنند و بگل حکمت بگیرند و یک شب در تنور [illegible] و بیرون آرند و
گل دور سازند و میان خربزه تا روغن زیت بمالند تا چون [illegible] شود نگاه دارند بعد
در استعمال نمایند روغن نافع [illegible] موی از علت [illegible] مجرب است و جهت [illegible] داء الثعلب
بغایت مفید است و چون موی سیاه از موضع داء الثعلب [illegible] استعمال این روغن موی
[illegible] برگ مورد پانزده مثقال در چهار صد رطل آب بجوشانند تا بنصف رسد پس
صاف نموده با صد و بیست مثقال روغن کنجد بجوشانند تا روغن بماند و شش مثقال
لادن در آن حل کنند [illegible] جهت زردی روی نافع است [illegible] گذشت نافعه
زردی روی نافع است [illegible] که بر [illegible] کنند [illegible]
[illegible] شب بجای خود کوفته [illegible] تر کنند و چند نوبت [illegible] که همین عمل دارد [illegible]
[illegible] خردل [illegible]
[illegible] بمالند [illegible] که همین عمل دارد و [illegible]
[illegible] درم [illegible] بمالند [illegible]
درم کنند [illegible] هر یک ده درم [illegible] بمالند [illegible] زعفران [illegible]
مر مصطکی [illegible] کوفته با آب [illegible] تر کنند شب بمالند و صباح با آب گرم بشویند [illegible]
[illegible] و جراحات را [illegible] مردارسنگ [illegible] بیخ [illegible]
[illegible] تخم [illegible] کوفته بیخته بلعاب حلبه و تخم کتان شب بمالند صبح
[illegible] و با آب گرم بشویند [illegible] و جراحات را نافع است [illegible]
[illegible] کوفته [illegible] بمالند و استعمال کنند
[illegible] جهت [illegible] مجرب است [illegible]

بادام

بادام [illegible] ضماد نمایند [illegible] دیگر [illegible] سعفه [illegible]
مثقال [illegible] و مجرب است مغز [illegible] ده مثقال
[illegible] مثقال با شیر تازه [illegible] ضماد نمایند دیگر جهت سعفه و جرب بغایت نافع است
[illegible] طلا نمایند [illegible] داء الثعلب [illegible] مجرب است
[illegible] هر یک جزوی [illegible] دو جزو [illegible] روغن زیتون [illegible]
موضع را [illegible] نشان [illegible] بشویند [illegible] ضماد نمایند دیگر
جهت [illegible] زعفران [illegible] کافور [illegible]
[illegible] استعمال نمایند دیگر جهت [illegible] که [illegible] بشویند و جهت [illegible] مجرب است
[illegible] بسیار رقیق [illegible]
[illegible] طلا کنند چون خواهند که زایل کرد [illegible]
[illegible] بشویند و همچنین [illegible]
[illegible] نخود [illegible] تخم خربزه تخم خیار [illegible]
[illegible] بالسویه با شیر تازه [illegible] طلا نمایند و روز بشویند [illegible] که همین عمل
کند زعفران [illegible] مصطکی بالسویه با آب [illegible] بمالند بعد
از [illegible] بشویند [illegible] مجرب است خردل سفید [illegible] بالسویه
با شیر تازه [illegible] استعمال نمایند [illegible] ده درم زعفران [illegible] درم [illegible]
[illegible] ده مثقال [illegible] بادام تلخ بشویند [illegible]
[illegible] که [illegible]
[illegible] که [illegible] چند بار [illegible]
[illegible] استعمال نمود [illegible]
[illegible] مصطکی [illegible] هر یک ده جزو [illegible]
[illegible] هر یک پنج جزو [illegible] هر یک چهار جزو [illegible]
شش جزو [illegible] هر یک دو جزو [illegible]
[illegible] که بیست جزو بود [illegible] پانزده جزو باشد و [illegible] تخم مرغ
شش عدد [illegible] باشد [illegible]
بازده تخم مرغ شب بمالند [illegible] سوخته و [illegible] روغن گل [illegible]
چرب کنند [illegible] زعفران [illegible]
مصطکی بالسویه با آب [illegible] طلا کنند [illegible] جهت دفع زردی [illegible] مجرب است
[illegible] بالسویه [illegible]

جوشانده باشد آن روی را بطبوخ بشویند غمره که بشره را زرد و شبیه بمرض کند کند زنیرو کرده
چهار درم زرد چوبه سه درم آرد گندم پنجدرم ادویه کوفته و ز[illegible] بخته ماءالعصفر ضماد
کنند و بطبیخ ابجر بشویند غمره که روی را سپید و صاف و براق گرداند تخم وارد با قلعات سپید
تخم تربشو بیخته شب بر روی بمالند و صباح بآب گرم و بشویند بشویند غمره همین عمل دارد
باقلا کبیرا سپید و تخم مرغ برشته اقراص بندند وقت حاجت بر روی بمالند قرص قلاقلیوما
گوشت خاید قروح و نواصیر را شاکل بسازد و عفونت را که در لثه و دهان و جمیع بدن
باشد بصلاح میآرد آهک آب نادیده یکجزو زرنیخ زرد و قلی اقاقیا هر یک نیم جزو و این
اجزا را باقی که او را در اصطلاح اطبا ماء اول نامند بسایند و در آفتاب بگذارند تا
غلیظ گردد پس اقراص بندند و خشک کنند و در محل محفوظ نگاهدارند وقت حاجت بسیار
باریک بسایند و بپاشند باذون قلاقلیوما بان بسرشند عبارتست از آنکه آب نادیده و قلی
بالسویه بگیرند و قلی را بسایند و یکجا کنند و آب شش چندان بریزند و سه روز بدارند و سه روز
سه بار آنرا بچوبی حرکت بدهند پس صاف گردانند و ادویه بآن بسرشند قرص دیگر که همان عمل دارد اقاقیا
دوازده درم زرنیخ سرخ و زرد هر یک پنجدرم مو چهار درم آهک نادیده هشت درم شب یمانی شش درم
کوفته بیخته بسرکه کهنه اقراص بسازند و در سایه خشک کنند قرص الغافث کبیر دوائی معروف است
و جهت جرب حکه و بعضی نافع است در حرف الدال در این بحث بر گذشت قرص مربی صداع دو جرب
نافع است هلیله کابلی آمله بزرنگ کابلی هر یک یکجزو ترنجبین دو جزو قند سپید هم چند همه قند را
بقوام آرند و ادویه کوفته بیخته بان بسرشند و اقراص سازند شربتی سه درم و جهت استفراغ
ده درم تا بیست درم و در نسخه هلیله بلیله آمله بزرنگ هر یک یکجزو ترنجبین برابر همه قند هم چند کل اقراص
بسازند و هر قرصی هفت مثقال شربتی یکقرص با آب گرم و کشنیز خشک [illegible] صایده باشند
و این قرص از ده بار زیاده و از بیست بار کمتر اطلاق میکنند از اخراج بلغم زجاجی مطلوب
باشد شحم حنظل ربع جزو تربد سفید ابیض و بزرنگ کابلی مشهور است که در عبد الملک بن مروان
قرص سعفه جهت سعفه و قوبا و اورام بارده و صداع بلغمی بغایت مجربست [illegible]
بلغم هر یک یکجزو مقل ازرق دو جزو مقل را در سرکه کهنه حل سازند سه روز متوالی و ادویه کوفته بیخته
در حل نمایند و با یکدیگر یک صلابه نمایند و اقراص بندند و وقت حاجت بآب کاسنی بسایند و طلا
بسازند قرص دیگر که در کل و رم حار از مورده بیست صندل سرخ فوفل شیاف مامیثا [illegible] قلع
گل ارمنی [illegible] بیخ مرداسنگ حضض مکی پوست و ریشه بید و ریوند چینی هر یک جزو زرنیخ تفاح ایضا
هر یک نیم جزو [illegible] و ترشی داده ماءالکشنیز و گلاب سبز کرده با سندان طلا کنند
دیگر نسخه این قرص در امراض گوش در اطلیه گذشت قرص دیگر تالیف خدا مابست و منقول از کامل
وند کرده و جهت بلغم های خشک و ماز فارسی قروح مزمنه عجب العقل است و اهل ورم او را آب
سازند و استسقی و ورم تشریط شده منقیه بدن و [illegible] نمک و قوت او تا دو سال ثابت
و بعد از [illegible] از استعمال آن باید کرد دو مثقال او را با سه روز استعمال نمایند زراوند مدحرج

دوازده م

دوازده مثقال کندر حضض هر یک هشت مثقال [illegible] مرصافی هر یک چهار مثقال فلفل سیاه
یک مثقال با گلاب اقراص بندند و [illegible] درین دوا آرد گندم هشت مثقال زئبق
سه مثقال افیون عنبر و مشک هر یک نیم مثقال اضافه میکنند معجون که [illegible] را
نافع است در حرف الدال همین باب در تدبیر موی ذکر شده است معجون فلاسفه معجون
لون است معجون سبز جهت بهق و برص و [illegible] گردن روی و ازالهء بثری مفید معجون
مبدل المزاج [illegible] برص معجون سقراط جهت بهق و برص و داء الحیه و داء الثعلب و نقطه حرف نا
فع است بیرون را [illegible] مفید معجون حب النیل فولاد بیرون را مفید است و این پنج معجون در داء دوم
[illegible] مذکور شد معجون حب النیل جهت برص و بهق نافع است در بحث [illegible] گذشت معجون مفید
بسیار در باب باه گذشت مفرحات جهت [illegible] لون بهبود دارد و در داد و بدل و بسیار اکثر مفرحات
ضبط شد مربای هلیله سیاه مویز [illegible] جهت [illegible] که بعد او [illegible] کنند مربای بسیر جهت مسالح
در داد و مربی معده ذکر شده ماء الجبن جهت جرب و کلف و قوبا مجربست در داد و به بسیر گذشت
جرب و قوبا را نافع است مطبوخ هلیله کابلی … هلیله زرد یکصد درم سنای مکی
شاهتره هر یک پنجدرم افتیمون چهار درم [illegible] بستان هر یک سه عدد گل سرخ تخم کاسنی
نیم کوفته با ده رطل آب هر یکی سه درم همه را در [illegible] تا نیم بجوشانند تا نیمه آید صاف کنند
و شیر خشت بیست درم در آن حل نمایند مطبوخ هلیله دیگر جهت حکه هلیله زرد پانزده درم
سنای مکی شاهتره هر یک پنج درم ماء میران چینی دو درم تخم کاسنی بسفایج گل سرخ خشخاش
افتیمون هر یک سه درم همه را در سه رطل آب بجوشانند و چهارم حصه بماند پس صاف
کنند و افتیمون پنجدرم در آن انداخته و یک شب بدارند بعده بمالند و صاف بسازند و ترنجبین
ده درم [illegible] بمالند و بنوشند مطبوخ دیگر بهق و برص و کلف و نمش را
نافع است و استعمال آن بجود او اختلاط محرقه هلیله کابلی هلیله زرد مویز منقی افتیمون هر یک
دو درم [illegible] عدد تربد سپید موصوف اصل السوس [illegible] هر یک سه درم بسفایج پنج درم
مصطکی افسنتین تخم کرفس هر یکده درم آنچه بخته است بجوش کنند بطریق معلوم مطبوخ
دهند و مقدار شربتی از این بگیرند پس بارج فیقرا و غاریقون هر یک یکدرم و نیم بسایند
و با عسل بسرشند و حب ها ساخته بلع کنند و چون دو ساعت بگذرد مطبوخ مذکور بنوشند
و دیگر نسخه مطبوخ هلیله که با امراض حکه سود دارد در داء و به بسیر گذشت مربا
املی که جهت جذام مجربست در حرف الدال این بحث ذکر شد مرهم داء [illegible] جهت [illegible]
ورم و اخراج و تسکین اوجاع و اورام حار و تحلیل خنازیر و صلابت و سلع و عقد
عصب مجربست و ریاح تخمه را سود دارد مرداسنگ بیست بیست درم روغن زیت کهنه
سی درم [illegible] تخم خطمی اسبغول تخم [illegible] تخم کتان هر یک پنجدرم تا هفت درم تخم را
شب در آب تر کنند و صباح لعاب غلیظ از آن بگیرند و مرداسنگ را [illegible] بسیار باریک سائیده

در زیت انداخته بر آتش نرم گذارند و بخزی حرکت دهند و روغن را تا مردارسنگ بسته گردد
بعد از آن روغن سیاه گردد ظرف را از آتش فرود آرند و لعاب دهان ریزند و بجوشانند تا
غلیظ گردد فرود گیرند و برهم زنند تا آنرا امتزاجی حاصل آید و اگر خواهند قوی الاثر باشد زفت
و خاکستر چوب رز و مر صافی هر یک سه درم و خبث الحدید یکدرم باریک ساخته در آن
اضافه نمایند مرهم خفیف دیگر که در تحفه نوشته و از تالیف جالینوس است و جهت جبر
کسر و اصلاح عفونت و گوشت اعضا و استخوان و التحام جراحات و تحلیل اورام و
رفع جرب متقرح و حکه رطوبی و غدد و جمره و آکله مفید است مردارسنگ یکجا و اوقیه یکجزو در
سرکه کهنه با یکدیگر ساییده شود و بسایند و در آفتاب گذارند و چون خشک شود دیگر سرکه اندازند
و بسایند و خشک سازند همچنان میکنند تا که چهار اوقیه سرکه در وی منجذب گردد و سی درم
اوقیه روغن زیتون منقی بدهند و دو اوقیه کاو و صافی و ربع اوقیه قلقطار
اضافه نموده بر روی آتش نرم برهم زنند تا منعقد گردد مرهم [illegible] که مرهم مسیح
مسیحا و مرهم رسل نیز و آنرا مرهم عیسی علیه السلام نامند و اجزای این نسخه دوازده عدد
است که حواریون جهت حضرت عیسی علیه السلام ترکیب کرده برای تحلیل اورام حاره
و خنازیر و الحواصیل و سرطانات و تنقیه جراحات از گوشت فاسد و اوساخ و جهت
رویانیدن گوشت تازه و رفع شقاق و آثار حکه و جرب و سعفه و [illegible]
وارد صفت موم سپید را پنج هر یک چهار درم جاوشیر زنگار فتنه مر صافی هر یک [illegible]
اشق هفت درم میوه زراوند طویل لبان ذکر هر یک سه درم مقل ازرق چهار درم مردارسنگ
جاوشیر و اشق را بخیسانند و مقل را در سرکه حل نمایند و غیر از آن در زیت
مذاب سازند و دوا را بدان بپزند پس اگر هنگام پختن جابود زیت یکصد رطل بگیرند
و در زمان پختن حل کرده باشند که در بعضی نسخها هر یک مطبوخ شده و هر یک مردارسنگ
سپید کرده را بکوبند و در بعضی نسخها عوض را شاح علک البطم مسطور است و بون
یک سنگ و دیگر اجزا را هم بحال عدد آورد و رنا مرهم باسلیقون و آنرا مرهم زفت نیز گویند
جهت انبات لحم در قروح غایره و التحام جراحات رطبه عفن و تحلیل ورم بارد و صلب نافع
صفت موم سپید دو جزو زفت رز پنج هر یک یکجزو زیت کهنه چند بهم مرهم سازند
و اگر هم چند موم شحم خوک کهنه آمیزند قوی التحلیل باشد و هر گاه پیه و زفت و موم را
با هم بکوبند و با زیت بپزند پس مخلوط سازند باسلیقون و عنبر کمتر از شقاق الاسفل
مرهم باسلیقون [illegible] مرهم نوره جهت حرق النار و اندمال جراحات و تخفیف جوشها
سود دارد آهک شسته با آب شیرین هفت کرت پس ده درم باسلیقون بیست درم شمع
سپید دو اوقیه زیت الانفاق نیم رطل شمع را در زیت بگدازند و دیگر ادویه را بدان
بپزند و بکوبند تا منعقد گردد دوای دیگر جهت آثار حرق و غیره که موی منع نشده باشد و
منتشر نموده و عجیب الاثر است آهک سپید بگیرند و آب بجان ریزند تا منعقد گردد و او را در آب گرم نوشند
و دو ساعت

و دو ساعت بگذارند پس از روی دور نمایند آهک آب باشد و دیگر آب بر آن ریزند و هم چنان
چار کرت بشویند و اگر هفت بار بشویند بهتر باشد بعده آهک شسته را بر روغن گل خام
بر پر نشسته و برهم زنند تا بقوام مرهم آید بر محل ناوک نمایند باز نشسته کهنه بهاده پر تهند
دفعه هشتم باز آب انداخته همراه و بست آهک مذکور را با آتش بسیار نمایند و آب بر آن
کور از آب یک مسطور بقدر دو انگشت بالا تر نشد و این را در آب بقدر ده نکشت
یکجا بیش کم و زیاد [illegible] آب مذکور را از یک مسطور بقدر
دو انگشت بالاتر باشد و این را در آب بقدر یکجا بیش کم و زیاده باید گذاشت تا که بالای آب مذکور
منجمد شود و از بعض ملای بسته شود پس آن ملای مذکور را قرف با احتیاط از روی آب بر
کور برداشته در ظرف چینی با چینی انداخته و در آن روغن کنجد خالص دو چندان بار بچینند
آب انداخته آن باید کرده بجدیکه باشد ریشا لاکف برارد بعد از آن کف مذکور را گرفته
بر روی کاغذ خام که عطاران ادویه بندند همین ساخته صبح و شام بگذارند و آن را بر آن
طلا نمایند چنانچه مکرر تجربه شده بعده مرهم جهت قروح گرم و انقطاعات که از شقاق باشند
و جهت حرق نار و آب گرم و روغن گرم و جهت حرجه و بثور لحیه و بثور لبها و ابانت
لحم زائد نافع است و در صحیف و از هم چار یکار برند موم صاف یکجزو روغن گل چار جزو
باهم بگدازند پس بگیرند اسفیداج یک قدر که در روی بوته کنجد نشود آنرا محق کنند بعده بیضه
بیضه قدری ریزند باز سحق نمایند پس این را با موم روغن آمیخته و در هاون آنقدر بمالند
که غلیظ گردد و اگر قوی التبرید خواهند اندکی کافور هم مضاف سازند و کافور هم مضاف سازند
و کافور در دار مرهم کافوری نیز نامند و هر گاه روغن آتش که معمول بر روغن گل باشد عوض
او کنند با هر دو مناسب و داخل نمایند در حرق نار که سقط انجامیده باشد شدید الاثر آید
مرهم زرد مرهم سپیده قلیل الاجزا است و جهت اندمال مجروح و متغیره از حرکت و
تسکین حرارت سود دارد و موم سفید یکجزو سپیده ارزیز روغن کنجد سه جزو و مجموع سپیده
را باریک ساخته روغن گل جوشانند آنقدر که سیاه شود بعده موم آمیزند و فرود آرند و
بعضی سپیده یکجزو و روغن کنجد سه جزو با چوب بید و را آنقدر بپزند که سرخ گردد مرهم
ابیض جهت حرق النار و التهاب جراحات و ورم منعقد حاره و جمره و شقاق که
از حرارت باشد نافع است موم ده درم روغن کنجد با زیت بیست درم بعد از گداختن موم
از سر آتش برداشته با سپیدی تخم مرغ برهم زنند و اگر تبرید زیاده خواهند عوض روغن
گل کنند و حضض اضافه نمایند و اگر درد شدید باشد بدل حضض افیون داخل نمایند فورا
مرهم دیگر مردارسنگ سپیده ارزیز هر یک یکجزو موم دو جزو روغن گل آنقدر که مرهم
تواند شد سپیده تخم مرغ دو عدد مرهم سازند مرهم جهت خوره گوشت بجوزد زنجار خالص
یک اوقیه بسایند و با هم چند عسل آمیزند مرهم جهت خوره دیگر که بجواهر را با صلاح آورد
از جوهر گوشت باشد و فرحه فرط و جراحه و سحجه را پاک کنند و لحم فاسد را بجورد زنگار

بکجزو اشق انزروت هر یک نیم جزو همه را ببرگ بسایند و بعسل ببرشته
مرهم اخضر دیگر که مرهم تر از اول است موم زیت زنگار هر یک بقدر متناسب بگیرند و مرهم سازند
دیگر گوشت فاسد و زاید را ببرد و اید بگیرند اشق در سرکه تر کنند تا نرم شود پس کشیق نمایند
تا یکذات گردد بعده زنگار را بقدری که مطلوب باشد اضافه نمایند و حل سازند
مرهم اسود جهت قروح بالسن مختلفه [illegible] موم زیت
بالسویه بگذارند و مرهم سازند [illegible]
رطل مردار سنگ محرق یکجا [illegible] با هم بجوشانند تا سیاه شود و بعده [illegible]
و انزروت هر یک دو درم کوفته بیامیزند [illegible] که جهت قروح کرم و انبات لحم نافع است
زیت حل الخیر نافع است [illegible]
[illegible]

کرده پس [illegible] مرهم ساکی [illegible]
نافع [illegible] منخول سفیده [illegible] باریک ساخته [illegible]
[illegible] مرهم جلم [illegible] مجربست [illegible]
[illegible] موم سفید [illegible]
[illegible]

ارزیز جزو و اوقیه مرداسنگ با آب برگ شیرین مترسب کرده شش درم سپیده تخم مرغ با کوده
باهم بسرشند دیگر جهت شقاق مجرب شده و نافع است موم زیت علک البطم یک جزو سه جزو
چهار جزو در قدری مصطکی گداخته استعمال نمایند و این مرهم در کهنگی ناخن و تعفن آن و شقاق
لب و اطراف حکه و جرب و زخم آتشک و شقاق چهارپایان مجرب است مرهم جذام و قروح جذام
و بسیار قروح سوداوی و اورام بارده آزموده است صفته حب ماسنبل الطیب فوه نانخواه
فلفل بسباسه قسط ملح عاقرقرحا مصطکی مقل ساق [illegible] اشق صبر [illegible]
سیاه بوبین زراوند طویل و مدحرج سعد قرنفل کلل الملک ابرسا روغن زیتون کهنه هر
یک یک جزو کندلادن بیست مثقال زعفران نیم اوقیه علک البطم موم هر یک سه مثقال یکجا
برابر همه اجزا مرهم بسازند مرهم دیگر که جهت محبت است و بهبق را قرار زایل کند
صفته نخاس محرق زرنیخ زرد شیطرج آهک زراوند مجمله برابر بکوبند و بار یک بیخته
و در بول صبیان امیخته بیست روز در آفتاب بگذارند و هر روز حرکت دهند و اگر خشک
بول بسیار کرده شد کنند خوب است وقت استعمال موضع را به بول صبیان یا غسل خمر بشویند
و دوا بر نهند مرهم دیگر از مجربات و اسرار است در یک شبانه روز دفع دوا سها و زخم آن
میکند صفته توتیا هندی شش بیست درم شنگرف ده درم چوب چینی پنج درم و اگر یک شبه
بازسوده است پانزده تخم مرغ که زیر خاکستر پخته باشد بقدر کفایت بیرشته استعمال
نمایند و اگر بجای چوب چینی زیبق را بکار برند ریش به کندرا ستنار زیبق ناپدید شود پس
کرباس را بسوزانند و خاکستر او نیم مثقال داخل کنند به علاج است مرهم [illegible] سیماب
کشته هفت مثقال جندبیدستر مصطکی سورنجان هر یک دو درم تربد سپید پنج مثقال
هر یک سه درم روغن گاو ده مثقال روغن زیت پانزده مثقال آب لیمو پنج مثقال
سه هر یک سه مثقال و اگر جراحت آنه دار باشد توتیا سفیداب مرداسنگ هر یک دو درم
زنگار نیم درم اضافه نمایند بر طریق معلوم مرهم بسازند و این را مرهم دوار آتشک نامند
دیگر مرهم سپیده ارزیز توتیا دم الاخوین هر یک سه درم مرداسنگ دو درم زنگار نیم درم موم
پنج درم روغن بیست درم مرهم بسازند مرهم [illegible] منقول از حکمای هند جراحات مزمنه
عسر البرء را نافع است مجرب است و جهت قروح آتشک و ناسور مفید است لحم صحیح را اکال نمی‌کند
آن و مصلح عضو ضعیف و ظاهر اعضا بل نه داشته باشد در قروح یا پوسیدن تکرار تجربه کرده اند
صفته موم کافور قیصوری رال هندی یک دو را بغل معری سه جزو قیشیان تا منند زیاده
مانخشانی میان قاف و نون بیز کرده اند گاف هندی هر یک چهار درم روغن گاو تازه
به تنک ساوی همه موم و روغن را در ظرف آهن بگذارند پس بول را سحق نموده بریزند

و دو سه جوش دهند و بعده کاث را بدستور ریخته دو سه جوش دهند و عقب آن کافور بریزند
و دیگر جوش نه دهند و اندر قروح مزمنه تا سه روز با قدری فوفل سوخته استعمال نمایند
و بعده به شیر مای بکار برند مرهم [illegible] جهت جراحات مزمنه بغایت مجرب است و در
تمام شرکت آدم بهم رال بیست و باعتدال اقرب است صفته الذرورت کاغذ سوخته
کبود بوست درخت کاج مرو ناس کاث هندی هر یک چهار درم سپیده ارزیز مغسول پنج
درم مرداسنگ مغسول سه مثقال کافور قیصوری ده درم موم سفید مخفف الروغن گل سرخ
بیست درم مرهم بسازند مرهم [illegible] جهت زخم بندوق و ماشند آن و جهت ناسور و هر گونه
عسر البرء قروح و جهت سیوداوی که هیچ دوا انتفاع نیافته باشد سود دارد و معمول
این نور و روش است و صفت این نسخه که این مرهم عدیل ندارد و با وجود وی مرهم دیگر حاجت
نیست صفته کاث سپید با سیر با رال روغن کنجد اسفیداج شیرین تازه هر یک پنج تولچه
سنگ سرخی توتیا هندی پنج نیم پیاز مغسول هر یک یکتوله و سه ماشه لخت پنبه روغن
را یکجا کرده در ظرف کاسه که مستعمل نبود است مشتهر است که بمال کنند تا مثل دوغ شود
بعده اجزاء دیگر که هر یک جدا کوفته باریک بیخته موازنه نموده باشند دران آمیزند و یکجایی
دیگر بکوبند و پس یکف دست هم مالند تا جمله یکذات شود تا بقوام مرهم آید پس در ظرف
چینی یا نقره نگهدارند و وقت حاجت استعمال نمایند و بهتر آنست که وقت نکاه خریطه
پیچیده و کره کرده حوالی قرحه و جراحات نگه میدارده باشند که معین عمل است مرهم شاه
و مرهم کافوری [illegible] در ادویه مرهم بسر گذشت حرف سین نفوخ که حرب و حکه را سود دارد و بعد فصد
و اسهال آلو بخارا پانزده عدد تمر هندی از تخم و لیف پاک کرده و شکر طبرزد هر یک ده درم اعدرا
گرم شب تر نمایند و صباح اندکی بجالند و صاف کنند و بنوشند و اگر قوت بیشتر خواهند سنا و غیره
حسب حاجت بیفزایند و ادر نقوعات که مخرج مواد فاسده و مصلح الدم است در ادویه مسهل گذشت و
مطبوخاتی که در بحث ذکر شده هر گاه که از مطبوخ منقو باشد آن را نقوع کرده توان داد و
گرفتن آبدار ادعضا بیر و گل سرخ بعضی از صفته شیر فرصد نیز بطوفه تخم کاهو تخم کاسنی
هر یک چهار درم در هفت من آب تر کرده تا یک آثار باقی ماند و چون الحاح بیرون خواهد اند بر
اعضا بریزند نافع است دیگر داروی جهت [illegible] بعد آنکه هر گاه سقط با فرفیون عضو رئیس با شریعت
نیف فته و تالی شود و فصد کنند و ازاله ماده نمایند علیس و حقنه و بعدت تخالیف و بعده
تقویت اعضا فرمایند و اگر صدمه بر عضو رئیس و غیر شریعت باشد بر ثمان حجامات کنند و تخ
اخضر ظاهر اگر درم عظیم بود فصد را مقدم دارند و اگر سودی به ثبت کردد معالجه وی بر
دارند هر گاه صدمه مقتضی بترف الدم شود بعده به تنقیه و اما الحبس اگر کوفته و بیماری سر است
شرو حاء مرطب الاکبر بعضی و جند روز دوا محلل دهند و نیز ذرکنم حرف اللام [illegible] جهت سقطه و
ضربه نافع است ریوند چینی یک جزو فوه یک مثقال مختوم هر یک نیم جزو کوفته دو درم تا چهار درم به
نفع صعتر بخورانند و ماش و آرد عدس و حمص غذا سازند دیگر جهت سقطه و نفث الدم

بچسپند الدم کثیر را نافع است مومیای گل مختوم قدری از هر یک با ده و به قابض بخورند و مومیائی تنها
بچسپند قابض باد و در روغن همین عمل دارد جهت قرحه و سقط که بر سر افتد برگ آس و جلنار
پوست انار و دراب و سیر کرم بشوید تا مهر شود پس در یا قرع بکوبند تا تنک نرم شود پس
قدری از مشک و عود فی قصب گزیره باریک ساخته در آن امیزند و بر نهند قابض ...
بر سر ضماد نمایند بعد فصد قیفال و شربت روغن گل گلاب و سیر که نلیس طبیخ باشد
وحقنه لینه مسیح است بطلاد حرجت سقط و قرحه نغیج از دماغ مخاط ... بکر دل
نیم جزو اقاقیا صبر هر یک ربع جزو با آب آس نیم سرشته و طلا کنند جهت سقط و قرحه کو با
حرارت و ورم باشد نافع است کبر با گل ارمنی دم الاخوین گلنار یک جلد برابر کوفته بیخته
ورم ... نفع بسماق ... افیون ... بجوزند قطع دم ... و غذا ...
... و دایی را نافع است موضع را بر روغن گل ...
کوفته بیخته بران پاشند و بعصابه ببندند ... معتدل ... و شبدرا نرم کند و تو تر و کشنیک
و جعد را نرم کرده اند موم زرد با بیه بط با دجاج و مغز ساق گاو لعاب تخم کتان هر یک یک
اوقیه روغن روسن ... اوقیه ... معلوم باهم سرشته ... اعضا منجمد را نرم کند
... اگر قریب بار یانه بود ... روغن سوسن ... روغن ...
... اوقیه ... یک ... اوقیه ...
... با بط با دجاج ... اگر ...
صمغ ... با قدری ...
... لطیف طبعان بکار آید موم زرد یک اوقیه روغن بان
شش اوقیه مصطکی سیاه ... نیم اوقیه باهم سرشته فایده انجار ... مبسوط
... بسیار ... و بست تفرق کوشت ...
... و درون جوب همین حکم دارد و باید که علیل ... کنند و ...
... متفرق شده جمع کرده پس گوسفند را ذبح کنند و پوست وی همچنان گرم گرم ...
... تا زمانی طویل ... تا آن زمان که پوست ...
... تمام روی ...
طعام بخورند و باید که طعام ... بالفعل و هم بالقوة بهترین غذا ... ساخته باشند از
... مرطب ... صالح و باید که ... غذا زیاده نمایند ...
... بسبب ...
... محفوظ ...
...
... و ... تا ...

دبر فلفل

دبر فلفل با سیر بکوفته بیخته قدری از آن بشربت آمیخته در دهان ریزند و روغن بنوشند
تا از گرم قرفون و جند بیدستر و قسط در آن حل کرده بچشند شربت وی تمام کنند و بعد
از افاقت چون غذا طلبند مرق مرغ یا کبوتر و مثال آن بدهند و علیل بآسانی شفا یابد
تمام شد کار من نظام شد ...
...
والمؤمنات ... برحمتک یا ارحم الراحمین ۱۲۱۳

عالیجاه رفیع الجایگاه حضرت ...

لا	له	لا
سه	عج	لا
ه	ه	له

... حاطر ... میدار ... الحمد لله ...

... آنچه دارند ...

سلامتی و اقبال مندی شما از درگاه واجب العطایا ...

دارم الحمد ... مندی مقیم ...

مستقیم باشند آمین یا رب العالمین شفقت ...

ه و ز ح ط ي ك ل م ن س
ب ج و ه و ز ح ط ي ك ل م ن س
ف ا ج د ه و ز ح ط ي ك ل م ن س
ف ص ه و ز ح ط ي ك ل م ن س
ف ص ق ه و ز ح ط ي ك ل م ن س
ف ص ق ر و ز ح ط ي ت ل م ن س ع
ف ص ق ر ش ز ح ط ي ك ل م ن س
ف ص ق ر ش ت ح ط ي ك ل م ن س
ف ص ق ر ش ت ث ط ي ك ل م ن س
ص ق ر ش ت ث خ ي ك ا [illegible] س
ص ق ر ش ت ث خ ذ ك ل م ن س
ف ص ق ر ش ت ث ح ذ ض ل م ن
س ع ف ص ف ر ش ت ث خ ذ ض ظ م
س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
س ع ص ف ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ ا ب
ع ف ص ف ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ ا ب
ف ص ف ر ش ت ث خ ذ ض غ ا ب
ع ف ص ف ر ش ت ث خ ذ ض غ ا ب

